

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ



**ΤΜΗΜΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ**

**ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΤΗΣ
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ**

Αδαμαντία Π. Γεωργοστάθη

Διπλωματική Εργασία

*που υποβλήθηκε στο τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης
του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την
απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην
Εφαρμοσμένη Στατιστική*

*Πειραιάς
Αύγουστος 2010*

Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίστηκε από τη ΓΣΕΣ του τμήματος Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς στην υπ' αριθμ..... συνεδρίαση σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών σπουδών στην Εφαρμοσμένη Στατιστική.

Τα μέλη της επιτροπής ήταν:

- Καθηγητής Κούτρας Μάρκος (Επιβλέπων)
- Καθηγητής Τσίμπος Κλέων
- Επίκουρος Καθηγητής Πολίτης Κωνσταντίνος

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

UNIVERSITY OF PIRAEUS



**DEPARTMENT OF STATISTICS
AND INSURANCE SCIENCE**

**POSTGRADUATE PROGRAM IN
APPLIED STATISTICS**

**PREDICTION MODELS FOR THE
REPAYMENT CAPABILITY OF HOUSEHOLD
LIABILITIES**

by

Adamandia P. Georgostathi

MSc Dissertation

Submitted to the Department of Statistics and Insurance Science
of the University of Piraeus in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Science in Applied Statistics

Piraeus, Greece
August 2010

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Στην οικογένειά μου
στους συναδέλφους μου
στους φίλους μου

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Μάρκο Κούτρα για την εξαιρετική συνεργασία, καθώς και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής κ.κ. Τσίμπο Κλέων και Πολίτη Κωνσταντίνο για την επίβλεψη της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Ειλικρινείς ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στον υπεύθυνο της έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης (EU-SILC) για την ουσιαστική συμβολή του στην ορθή διαχείριση και κατανόηση του υπό επεξεργασία στατιστικού υλικού. Επίσης, δε θα μπορούσα να μην ευχαριστήσω τους προϊσταμένους και συναδέλφους μου για τη βοήθεια, την κατανόηση και την ανοχή τους.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω ολόψυχα όλους τους δικούς μου ανθρώπους για την υπομονή και την αμέριστη συμπαράσταση που μου έχουν δείξει όλα αυτά τα χρόνια.

Περίληψη

Στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η διαμόρφωση των επιτοκίων σε ιστορικά χαμηλά, η αυξημένη ρευστότητα των τραπεζών, ο εντεινόμενος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών και η αλλαγή στις καταναλωτικές συνήθειες των νοικοκυριών, είχαν ως αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού των ελληνικών νοικοκυριών να είναι δανεισμένα και σε αρκετές περιπτώσεις υπερδανεισμένα.

Παρ' όλο που ο δανεισμός μπορεί να συμβάλει στην ευημερία των νοικοκυριών, η υπερχρέωσή τους ενέχει κινδύνους αναφορικά με τη δυνατότητά τους να εξυπηρετήσουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους.

Στόχος της τρέχουσας διπλωματικής εργασίας είναι να διερευνηθεί η σχέση της δυνατότητας ή μη αποπληρωμής των υποχρεώσεων των νοικοκυριών με τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του νοικοκυριού.

РАНЕЕЗНАМО ПЕРПАА

Abstract

In the past decade, the historically low levels of interest rates, the increased bank liquidity, the intense bank competition and several changes in the consumer habits of households, had as a result the largest part of the Greek household population to resort to loans, and in several cases excessive ones.

Despite the fact that borrowing can contribute to raise the living standards of households, excessive indebtedness bears risks regarding their capability to properly pay their liabilities.

The aim of the present thesis is to investigate the relation between the capability of paying (or non paying) of the households' liabilities and households' socioeconomic characteristics.

ТАНЕЦЫ И ТЕАТР

Περιεχόμενα

| | |
|---|---------------|
| Περίληψη..... | ix |
| Abstract..... | xi |
| Περιεχόμενα..... | xiii |
| Κατάλογος Πινάκων..... | xvi |
| Κατάλογος Γραφημάτων..... | xxi |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ..... | - 1 - |
| 1.1 Περιγραφή της τρέχουσας πραγματικότητας..... | - 1 - |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ..... | - 4 - |
| 2.1 Εισαγωγή..... | - 4 - |
| 2.2 Πηγή του δείγματος και περιγραφή της δειγματοληψίας..... | - 4 - |
| 2.3 Παρουσίαση των βασικών μεταβλητών του δείγματος, της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης..... | - 6 - |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ..... | - 13 - |
| 3.1 Εισαγωγή..... | - 13 - |
| 3.2 Περιγραφική ανάλυση των μεταβλητών απόκρισης ως προς τα χαρακτηριστικά του υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 13 - |
| 3.2.1 Φύλο υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 13 - |
| 3.2.2 Ηλικία υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 17 - |
| 3.2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 22 - |
| 3.2.4 Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 26 - |
| 3.2.5 Υψηλότητα υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 31 - |
| 3.2.6 Οικογενειακή κατάσταση υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 34 - |
| 3.2.7 Κατάσταση υγείας υπευθύνου του νοικοκυριού..... | - 37 - |
| 3.3 Περιγραφική ανάλυση των μεταβλητών απόκρισης ως προς τα χαρακτηριστικά του νοικοκυριού..... | - 43 - |
| 3.3.1 Τόπος διαμονής του νοικοκυριού..... | - 43 - |
| 3.3.2 Καθεστώς κτήσης κατοικίας..... | - 47 - |
| 3.3.3 Τύπος του νοικοκυριού..... | - 51 - |
| 3.3.4 Πλήθος μελών του νοικοκυριού που εργάζονται..... | - 56 - |
| 3.3.5 Ύψος διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος..... | - 60 - |

| | |
|---|----------------|
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΕΝΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ | - 69 - |
| 4.1 Εισαγωγή..... | - 69 - |
| 4.2 Περιγραφή της λογιστικής παλινδρόμησης..... | - 69 - |
| 4.2.1 Γενικά..... | - 69 - |
| 4.2.2 Εκτίμηση παραμέτρων του μοντέλου..... | - 71 - |
| 4.2.3 Έλεγχος καλής προσαρμογής του μοντέλου..... | - 73 - |
| 4.2.4 Έλεγχοι υποθέσεων..... | - 73 - |
| 4.2.5 Διαστήματα εμπιστοσύνης | - 74 - |
| 4.2.6 Κατασκευή του μοντέλου..... | - 75 - |
| 4.2.7 Χειρισμός των κατηγορικών μεταβλητών σαν ανεξάρτητες μεταβλητές | - 76 - |
| 4.3 Ανάπτυξη μοντέλων λογιστικής παλινδρόμησης..... | - 76 - |
| 4.4 Μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | - 80 - |
| 4.4.1 Εκτίμηση του μοντέλου..... | - 80 - |
| 4.4.2 Ερμηνεία του μοντέλου | - 85 - |
| 4.5 Μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας..... | - 90 - |
| 4.5.1 Εκτίμηση του μοντέλου..... | - 90 - |
| 4.5.2 Ερμηνεία του μοντέλου..... | - 94 - |
| 4.6 Μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών ή καταναλωτικών δανείων ή αγορών με δόσεις. | - 102 - |
| 4.6.1 Εκτίμηση του μοντέλου..... | - 102 - |
| 4.6.2 Ερμηνεία του μοντέλου..... | - 108 - |
| 4.7 Αξιολόγηση της απόδοσης και επικύρωση των μοντέλων..... | - 113 - |
| 4.7.1 Πίνακας συγχύσεως (Confusion matrix) – ποσοστά λανθασμένης ταξινόμησης..... | - 113 - |
| 4.7.2 Καμπύλη ROC (Receiver Operating Characteristic Curve)..... | - 116 - |
| 4.8 Σύνοψη | - 120 - |
| ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ..... | - 122 - |
| Παράρτημα Α: Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΥΠΑ)-Ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II..- | 123 - |
| Παράρτημα Β: Ερωτηματολόγια έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών (EU-SILC), έτους 2008 | - 124 - |
| ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ | - 185 - |

РАНЕЕЗНАМО ТЕРРА

Κατάλογος Πινάκων

| | | |
|---------------|---|----|
| 2.3.1 | Ποσοστό απόκρισης των ατόμων που ορίστηκαν ως υπεύθυνοι του νοικοκυριού. | 9 |
| 2.3.2 | Κατανομή ετήσιου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος νοικοκυριού | 9 |
| 2.3.3 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | 10 |
| 2.3.4 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | 10 |
| 2.3.5 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου ή αγορές με δόσεις | 10 |
| 2.3.6 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | 11 |
| 2.3.7 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | 11 |
| 2.3.8 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου ή αγορές με δόσεις | 11 |
| 3.2.1 | Πραγματικός πληθυσμός της Ελλάδας, κατά φύλο | 14 |
| 3.2.2 | Φύλο υπευθύνου νοικοκυριού | 14 |
| 3.2.3 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά φύλο | 14 |
| 3.2.4 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά φύλο | 15 |
| 3.2.5 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά φύλο | 15 |
| 3.2.6 | Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα για την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού ανά φύλο | 17 |
| 3.2.7 | Ηλικία υπευθύνου νοικοκυριού | 19 |
| 3.2.8 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά ηλικιακή ομάδα | 20 |
| 3.2.9 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά ηλικιακή ομάδα | 20 |
| 3.2.10 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά ηλικιακή ομάδα | 21 |
| 3.2.11 | Διάρθρωση των υπευθύνων των νοικοκυριών κατά επίπεδο εκπαίδευσης και κατά φύλο | 23 |
| 3.2.12 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά επίπεδο εκπαίδευσης | 23 |
| 3.2.13 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά επίπεδο εκπαίδευσης | 23 |

| | | |
|---------------|---|----|
| 3.2.14 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά επίπεδο εκπαίδευσης | 24 |
| 3.2.15 | Τρέχουσα κύρια ασχολία υπευθύνου του νοικοκυριού | 26 |
| 3.2.16 | Καθεστώς της τελευταίας ή της σημερινής εργασίας του υπευθύνου του νοικοκυριού | 27 |
| 3.2.17 | Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού κατά φύλο | 27 |
| 3.2.18 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά θέση στην εργασία | 28 |
| 3.2.19 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά θέση στην εργασία | 29 |
| 3.2.20 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά θέση στην εργασία | 30 |
| 3.2.21 | Υπηκοότητα υπευθύνου του νοικοκυριού | 31 |
| 3.2.22 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά υπηκοότητα | 32 |
| 3.2.23 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | 32 |
| 3.2.24 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις | 32 |
| 3.2.25 | Κατανομή των υπευθύνων των νοικοκυριών κατά οικογενειακή κατάσταση | 34 |
| 3.2.26 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού. | 35 |
| 3.2.27 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού | 35 |
| 3.2.28 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού | 36 |
| 3.2.29 | Κατάσταση υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών, κατά ηλικία και φύλο | 38 |
| 3.2.30 | Κατάσταση υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών, κατά ηλικία και φύλο. | 40 |
| 3.2.31 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού. | 40 |
| 3.2.32 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού | 41 |
| 3.2.33 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού. | 41 |
| 3.3.1 | Κατανομή των νοικοκυριών σύμφωνα με τον τόπο διαμονής | 43 |
| 3.3.2 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού | 44 |

| | | |
|----------------|---|----|
| 3.3.3 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού | 45 |
| 3.3.4 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού | 46 |
| 3.3.5 | Καθεστώς κτήσης κατοικίας | 47 |
| 3.3.5α | Κατανομή δανειοδότησης ανά καθεστώς κτήσης κατοικίας. | 47 |
| 3.3.5β | Καθεστώς κτήσης κατοικίας | 48 |
| 3.3.6 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, ανά καθεστώς κτήσης της κατοικίας | 49 |
| 3.3.7 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, ανά καθεστώς κτήσης της κατοικίας | 49 |
| 3.3.8 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, ανά καθεστώς κτήσης της κατοικίας | 50 |
| 3.3.9 | Κατανομή και αθροιστική κατανομή του πλήθους μελών του νοικοκυριού | 51 |
| 3.3.9α | Στατιστικά περιγραφικά μέτρα του πλήθους μελών του νοικοκυριού | 51 |
| 3.3.10 | Κατανομή του τύπου του νοικοκυριού | 52 |
| 3.3.11 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά τύπο νοικοκυριού | 53 |
| 3.3.12 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά τύπο νοικοκυριού | 54 |
| 3.3.13 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά τύπο νοικοκυριού | 54 |
| 3.3.14 | Κατανομή του πλήθους των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται | 56 |
| 3.3.15 | Μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριού, ανά πλήθος εργαζομένων του νοικοκυριού. | 57 |
| 3.3.16 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | 58 |
| 3.3.17 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | 58 |
| 3.3.18 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις | 59 |
| 3.3.19 | Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα για το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα του νοικοκυριού | 61 |
| 3.3.19α | Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα για το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα του νοικοκυριού | 61 |
| 3.3.20 | Κατανομή του διαθέσιμου μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος. | 62 |
| 3.3.21 | Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά κατηγορία μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 63 |

| | | |
|---------------|--|-----|
| 3.3.22 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά κατηγορία μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 64 |
| 3.3.23 | Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά κατηγορία μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 65 |
| 3.3.24 | Μέσο μηνιαίο εισόδημα νοικοκυριού, ανά κατηγορία υποχρέωσης και κατά δυνατότητα έγκαιρης εξόφλησης . | 68 |
| 4.3.1 | Τρόπος εισαγωγής στο μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης των κατηγορικών ανεξάρτητων μεταβλητών | 79 |
| 4.4.1 | Ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία στο σύνολο του δείγματος και στο δείγμα ανάπτυξης | 80 |
| 4.4.2 | Εκτίμηση παραμέτρων μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης | 81 |
| 4.4.3 | Τεστ του λόγου πιθανοφανειών | 81 |
| 4.4.4 | Εκτίμηση παραμέτρων μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης χωρίς αλληλεπιδράσεις | 82 |
| 4.4.5 | Τεστ λόγου πιθανοφανειών για τις αλληλεπιδράσεις | 83 |
| 4.4.6 | Τεστ λόγου πιθανοφανειών | 83 |
| 4.4.7 | Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του μοντέλου M_1 με τη μεταβλητή “Θέση στην Εργασία” | 83 |
| 4.4.8 | Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του μοντέλου M_2 χωρίς τη μεταβλητή “Θέση στην Εργασία” | 83 |
| 4.4.9 | Αποτελέσματα εκτιμήσεων τελικού μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης | 84 |
| 4.4.10 | Κατανομή νοικοκυριών ως προς το συνολικό μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα και το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού. | 86 |
| 4.4.11 | Κλάσμα λόγου πιθανοτήτων ανά πεμπτημόριο μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 89 |
| 4.5.1 | Ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, στο σύνολο του δείγματος και στο δείγμα ανάπτυξης | 90 |
| 4.5.2 | Εκτίμηση παραμέτρων μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης χωρίς αλληλεπιδράσεις. | 91 |
| 4.5.3 | Τεστ λόγου πιθανοφανειών | 91 |
| 4.5.4 | Τεστ λόγου πιθανοφανειών | 92 |
| 4.5.5 | Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του τελικού μοντέλου M_1 | 92 |
| 4.5.6 | Αποτελέσματα εκτιμήσεων τελικού μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης | 93 |
| 4.5.7 | Κατανομή των νοικοκυριών κατά τύπο νοικοκυριού και πλήθος μελών του νοικοκυριού | 97 |
| 4.5.8 | Κατανομή των στεγαστικών δανείων κατά καθεστώς κτήσης κατοικίας | 101 |
| 4.6.1 | Ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών, δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του, ή αγορές με δόσεις, στο σύνολο του δείγματος και στο δείγμα ανάπτυξης. | 102 |

| | | |
|--------------|---|-----|
| 4.6.2 | Εκτίμηση μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης μόνο με κύριες επιδράσεις | 103 |
| 4.6.3 | Τεστ λόγου πιθανοφανειών | 103 |
| 4.6.4 | Εκτίμηση μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης χωρίς αλληλεπιδράσεις | 104 |
| 4.6.5 | Τεστ λόγου πιθανοφανειών | 105 |
| 4.6.6 | Αποτελέσματα εκτιμήσεων τελικού μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης | 106 |
| 4.6.7 | Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του τελικού μοντέλου M_1 | 107 |
| 4.7.1 | Πίνακας σύγκρισης συχνοτήτων για τους λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία | 115 |
| 4.7.2 | Πίνακας σύγκρισης συχνοτήτων για τους λογαριασμούς που αφορούν σε δόσεις στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | 115 |
| 4.7.3 | Πίνακας σύγκρισης συχνοτήτων για τους λογαριασμούς που αφορούν σε δόσεις πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις | 116 |
| 4.7.4 | Εμβαδό κάτω από την καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των λογαριασμών που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας | 117 |
| 4.7.5 | Εμβαδό κάτω από την καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | 118 |
| 4.7.6 | Εμβαδό κάτω από την καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις | 119 |

Κατάλογος Γραφημάτων

| | | |
|---------------|---|----|
| 1.1.1 | Εξέλιξη επιτοκίων στεγαστικών δανείων | 1 |
| 1.1.2 | Εξέλιξη επιτοκίων καταναλωτικών δανείων | 2 |
| 1.1.3 | Ποσά νέων στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων (σε εκατ. ευρώ) | 2 |
| 1.1.4 | Ποσά νέων πιστωτικών καρτών (σε εκατ. ευρώ) | 2 |
| 2.3.1 | Ποσοστά καθυστέρησης ανά είδος οφειλής | 12 |
| 3.2.1 | Καθυστέρηση Εξόφλησης Υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά φύλο | 16 |
| 3.2.2 | Ιστογράμματα για την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού, κατά φύλο. | 18 |
| 3.2.3 | Ιστογράμματα για την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού, κατά φύλο και κατά τύπο νοικοκυριού | 18 |
| 3.2.4 | Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά ηλικιακή ομάδα | 21 |
| 3.2.5 | Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά είδος υποχρέωσης και κατά επίπεδο εκπαίδευσης | 25 |
| 3.2.6 | Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού κατά φύλο | 27 |
| 3.2.7 | Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά είδος υποχρέωσης και κατά θέση στην εργασία | 30 |
| 3.2.8 | Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη κατά είδος υποχρέωσης και κατά υπηκοότητα | 33 |
| 3.2.9 | Ποσοστιαία κατανομή της οικογενειακής κατάστασης του υπευθύνου του νοικοκυριού στο σύνολο και κατά φύλο | 34 |
| 3.2.10 | Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά είδος υποχρέωσης και κατά οικογενειακή κατάσταση | 37 |
| 3.2.11 | Κατάσταση υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών, κατά ηλικία και φύλο | 39 |
| 3.2.12 | Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη κατά είδος υποχρέωσης και κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού | 42 |
| 3.3.1 | Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών κατά τύπο υποχρέωσης και κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού | 46 |
| 3.3.2 | Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά τύπο νοικοκυριού. | 55 |
| 3.3.3 | Θηκογράμματα για το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα, ανά πλήθος μελών του νοικοκυριού που εργάζονται | 57 |
| 3.3.4 | Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά πλήθος μελών του νοικοκυριού που εργάζονται | 59 |
| 3.3.5 | Ιστόγραμμα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 61 |
| 3.3.6 | Ιστόγραμμα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 62 |

| | | |
|---------------|--|-----|
| 3.3.7 | Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 64 |
| 3.3.8 | Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 65 |
| 3.3.9 | Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | 66 |
| 3.3.10 | Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος, ανά τύπο υποχρέωσης (περίπτωση μη έγκαιρης αποπληρωμής των λογαριασμών) | 67 |
| 3.3.11 | Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος ανά τύπο υποχρέωσης (περίπτωση έγκαιρης αποπληρωμής των λογαριασμών) | 67 |
| 4.2.1 | Λογιστική Συνάρτηση | 70 |
| 4.4.1 | Εκτιμώμενη μέση πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ανά επίπεδο εκπαίδευσης | 87 |
| 4.4.2 | Εκτιμώμενη μέση πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ανά τύπο νοικοκυριού | 88 |
| 4.4.3 | Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ως προς το λογάριθμο του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος. | 89 |
| 4.5.1 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ανά επίπεδο εκπαίδευσης υπευθύνου νοικοκυριού | 95 |
| 4.5.2 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού | 96 |
| 4.5.3 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας κατά τύπο νοικοκυριού | 97 |
| 4.5.4 | Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς το λογάριθμο του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος. | 98 |
| 4.5.5 | Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού και την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού | 99 |
| 4.5.6 | Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού και το καθεστώς κτήσης κατοικίας | 101 |
| 4.6.1 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού | 108 |
| 4.6.2 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις ως προς την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού | 110 |

| | | |
|--------------|---|-----|
| 4.6.3 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις ως προς το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται και το καθεστώς κτήσης κατοικίας. | 111 |
| 4.6.4 | Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις, ως προς τον τύπο νοικοκυριού και το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | 112 |
| 4.7.1 | Καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των λογαριασμών που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας | 117 |
| 4.7.2 | Καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | 118 |
| 4.7.3 | Καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις | 119 |

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

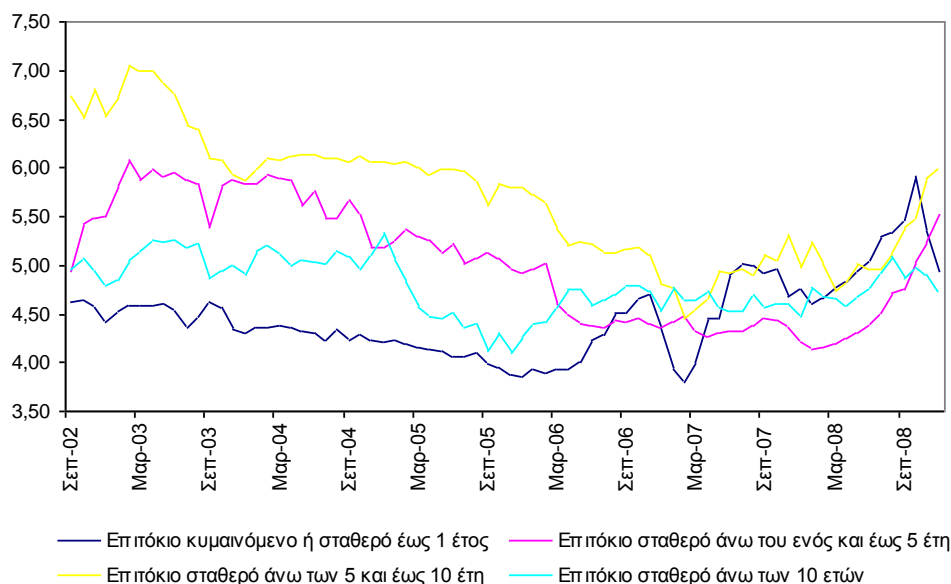
1.1 Περιγραφή της τρέχουσας πραγματικότητας

Τα τελευταία έτη, η πτώση των επιτοκίων σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα, η απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης και ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών στον τομέα της λιανικής τραπεζικής ώθησαν τα νοικοκυριά να στραφούν προς το δανεισμό, προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους.

Η ακόλουθη διαγραμματική παρουσίαση στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος, που αφορούν σε επιτόκια στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων καθώς και χορηγούμενων δανείων από εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα απεικονίζει την πρόσφατα διαμορφωμένη πραγματικότητα.

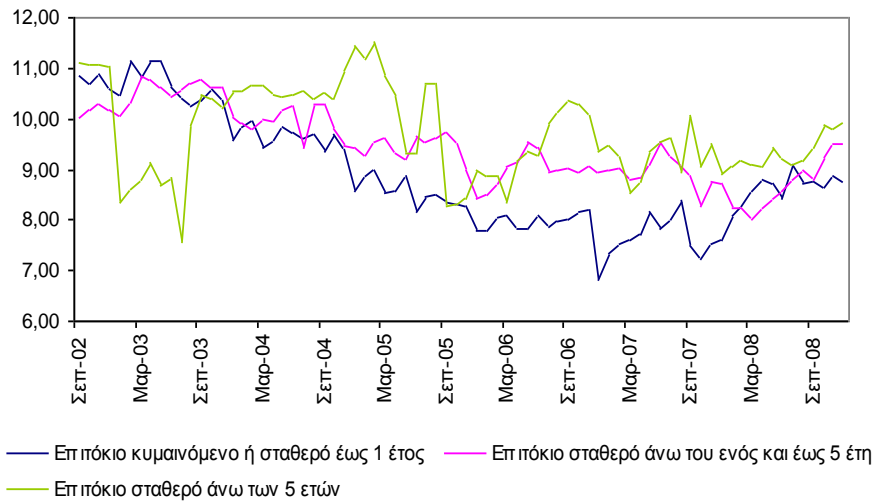
Από το γράφημα 1.1.1, στο οποίο δίνονται τα διάφορα είδη επιτοκίων στεγαστικών δανείων για την περίοδο Σεπτεμβρίου 2002 – Δεκεμβρίου 2008, διαπιστώνεται η καθαρά πτωτική πορεία που ακολούθησαν τα επιτόκια κυρίως μέχρι το πρώτο περίπου τρίμηνο του 2007.

Γράφημα 1.1.1: Εξέλιξη επιτοκίων στεγαστικών δανείων



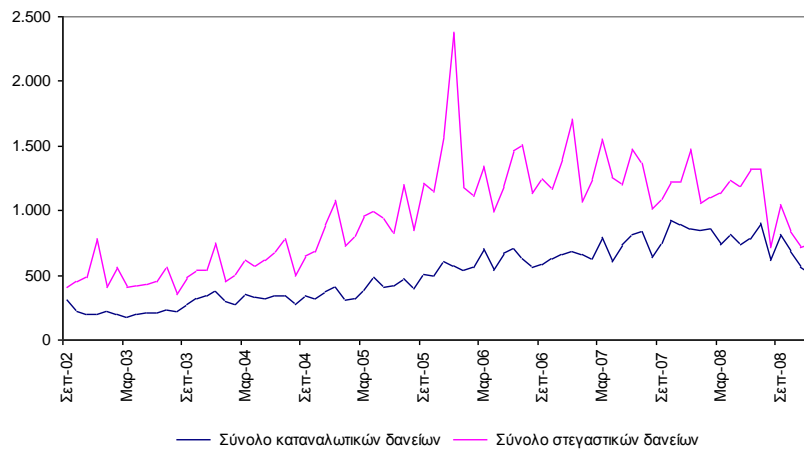
Πτωτική πορεία είχαν και τα διάφορα είδη επιτοκίων καταναλωτικών δανείων την περίοδο Σεπτεμβρίου 2002 – Δεκεμβρίου 2008, όπως φαίνεται από τη διαγραμματική απεικόνισή τους (Γράφημα 1.1.2).

Γράφημα 1.1.2: Εξέλιξη επιτοκίων καταναλωτικών δανείων

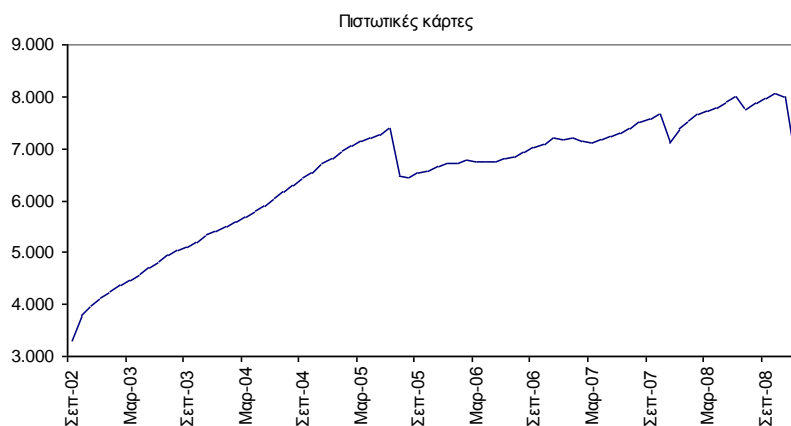


Στα γραφήματα 1.1.3 και 1.1.4 που ακολουθούν δίνονται τα ποσά νέων στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων καθώς και πιστωτικών καρτών για την περίοδο Σεπτεμβρίου 2002 – Δεκεμβρίου 2008.

Γράφημα 1.1.3: Ποσά νέων στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων (σε εκατ. ευρώ)



Γράφημα 1.1.4: Ποσά νέων πιστωτικών καρτών (σε εκατ. ευρώ)



Οι νέες χορηγήσεις τόσο σε στεγαστικά και σε καταναλωτικά δάνεια όσο και σε πιστωτικές κάρτες διαγράφουν έντονα ανοδική πορεία.

Ο δανεισμός των νοικοκυριών αυξήθηκε με υψηλό ρυθμό με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος του πληθυσμού των ελληνικών νοικοκυριών να είναι δανεισμένα και σε αρκετές περιπτώσεις υπερδανεισμένα. Παρ' όλο που ο δανεισμός μπορεί να συμβάλει στην ευημερία των νοικοκυριών, η υπερχρέωσή τους ενέχει κινδύνους αναφορικά με τη δυνατότητα τους να εξυπηρετήσουν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους.

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση της δυνατότητας ή μη αποπληρωμής των διαφορετικών υποχρεώσεων του νοικοκυριού σε σχέση με κάποια βασικά χαρακτηριστικά του νοικοκυριού όσο και με τα χαρακτηριστικά του υπευθύνου του νοικοκυριού μέσω της ανάπτυξης και θεμελίωσης μοντέλων λογιστικής παλινδρόμησης.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα μελέτη προέρχονται από την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union – Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)), της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, η οποία διεξάγεται σε ετήσια βάση.

Οι υποχρεώσεις που αφορούν στα νοικοκυριά και αναλύονται στην παρούσα εργασία, όπως προέκυψαν από την ad-hoc module ενότητα της έρευνας EU-SILC για την “Υπερχρέωση και Χρηματοπιστωτικό αποκλεισμό των νοικοκυριών” είναι οι ακόλουθες:

1. λογαριασμοί που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης υγείας κλπ,
2. λογαριασμοί που σχετίζονται με την κατοικία όπως η δόση δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, το ενοίκιο και οι λογαριασμοί κοινής ωφέλειας και
3. δόσεις πιστωτικών καρτών ή του δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου, κ.α. ή αγορές με δόσεις από καταστήματα.

Τα στατιστικά πακέτα που χρησιμοποιήθηκαν για την πραγματοποίηση της στατιστικής ανάλυσης είναι:

1. το στατιστικό πακέτο SPSS (v.16.0.1) και
2. το στατιστικό πακέτο S-PLUS (2000)

Κεφάλαιο 2

Δομή και Χαρακτηριστικά του δείγματος

2.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στο δείγμα το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη. Πηγή του δείγματος, είναι η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union – Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)), της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Η έρευνα έχει ως πεδίο αναφοράς το έτος 2008 και η ανάλυση γίνεται σε επίπεδο νοικοκυριού. Θα γίνει αναφορά στις διαδικασίες και ιδιαιτερότητες της δειγματοληψίας και θα παρουσιαστούν τα βασικά χαρακτηριστικά και οι μεταβλητές του δείγματος της συγκεκριμένης έρευνας. Στη συνέχεια θα προσδιοριστούν οι μεταβλητές, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν στη δόμηση των μοντέλων πρόβλεψης της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού.

2.2 Πηγή του δείγματος και περιγραφή της δειγματοληψίας

Πηγή του δείγματος το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη, όπως προαναφέρθηκε, είναι η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union – Statistics on Income and Living Conditions) έτους 2008, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2007, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η συγκεκριμένη έρευνα, αποτελεί μέρος κοινοτικού στατιστικού προγράμματος στο οποίο συμμετέχουν όλες οι χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους

Εξαιρούνται από την έρευνα:

- Οι συλλογικές κατοικίες (π.χ. ξενοδοχεία, νοσοκομεία, στρατόπεδα κλπ) και
- τα νοικοκυριά με ξένους υπηκόους, που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.

Είναι δειγματοληπτική, με εναλλαγή δείγματος, μεθοδολογία, η οποία θεωρείται ως η πλέον κατάλληλη για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική μονάδα δειγματοληψίας είναι το νοικοκυριό και μονάδες ανάλυσης τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.

Η έρευνα EU-SILC, βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας, που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού του 2001 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.

Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:

1. Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση, η οποία βασίζεται στη διαμέριση της Χώρας στις Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΥΠΑ), που αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II (13 Γεωγραφικές περιφέρειες) (Παράρτημα Α), ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης, συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.
2. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε ΥΠΑ, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους. Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες. Οι Δήμοι/Κοινότητες στρωματώθηκαν κατά βαθμό αστικότητας, ως εξής:
 - Δήμοι με πληθυσμό ≥ 30.000 κατοίκους
 - Δήμοι με πληθυσμό 5.000 – 29.999 κατοίκους
 - Δήμοι / Κοινότητες με πληθυσμό 1.000 – 4.999 κατοίκους
 - Κοινότητες με πληθυσμό 1 – 999 κατοίκους.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών, που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας, αναλογική του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται, με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

Κατά το 2008, η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 6.504 νοικοκυριών και σε 16.869 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 14.123 ηλικίας 16 ετών και άνω.

Οι πληροφορίες συγκεντρώθηκαν με τη συμπλήρωση των παρακάτω ερωτηματολογίων, τα οποία παρατίθενται στο Παράρτημα Β της παρούσας διπλωματικής εργασίας:

- Μητρώο Νοικοκυριού (M.N.)
- Μητρώο Μελών (M.M.)
- Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού (E.N.)
- Ερωτηματολόγιο Μέλους (E.M.) και
- Ad-hoc module «**Υπερχρέωση και Χρηματοπιστωτικός Αποκλεισμός των Νοικοκυριών**», το οποίο χρησιμοποιήθηκε μόνο στην έρευνα του 2008.

2.3 Παρουσίαση των βασικών μεταβλητών του δείγματος, της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης

Οι μεταβλητές οι οποίες ερευνώνται, διαχωρίζονται ως εξής:

1. **Μεταβλητές που αφορούν τα νοικοκυριά**, όπου καταγράφονται τα βασικά στοιχεία των νοικοκυριών, όπως είναι:

- Ο κωδικός του νοικοκυριού
- Ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου,
- Η περιοχή (κατά κωδικούς NUTS II),
- Ο Βαθμός αστικοποίησης,
- Το Συνολικό Ακαθάριστο Εισόδημα του νοικοκυριού,
- Το Συνολικό Καθαρό Εισόδημα του νοικοκυριού, (δηλαδή το εισόδημα μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού). Το συνολικό καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται από τις παρακάτω συνιστώσες:
 - Καθαρό εισόδημα από μισθούς ή ημερομίσθια,
 - Καθαρά κέρδη ή ζημιές από αυτοαπασχόληση (περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων χρήσης, εκμετάλλευσης κλπ),
 - Επιδόματα ανεργίας,
 - Συντάξεις από εργασία,
 - Συντάξεις - βοηθήματα από το/τη σύζυγο,
 - Επιδόματα – βοηθήματα ασθενείας,
 - Συντάξεις – επιδόματα αναπηρίας – ανικανότητας,
 - Εκπαιδευτικές παροχές,
 - Εισόδημα από περιουσία,
 - Οικογενειακά επιδόματα και παροχές,
 - Κοινωνική βοήθεια,
 - Επιδότηση στέγασης,
 - Τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά,
 - Εισόδημα από επενδύσεις και
 - Καθαρό εισόδημα ατόμων κάτω των 16 ετών.
- Το Συνολικό Διαθέσιμο Εισόδημα του νοικοκυριού, που προκύπτει εάν από το Συνολικό Καθαρό Εισόδημα του νοικοκυριού αφαιρεθούν, οι τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις σε άλλα νοικοκυριά, οι τακτικοί φόροι μεγάλης ακίνητης περιουσίας, η καταβολή φόρου από την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης (ή προστεθεί η επιστροφή φόρου). Πρέπει να σημειωθεί ότι όλα τα εισοδήματα είναι σε ετήσια βάση και αφορούν το προηγούμενο έτος από αυτό που γίνεται η έρευνα. Στην περίπτωση μας δηλαδή τα εισοδήματα αφορούν το έτος 2007.

- Διάφορες μεταβλητές που αφορούν τον κοινωνικό αποκλεισμό του νοικοκυριού όπως:
 - αν το νοικοκυριό έχει τη δυνατότητα πληρωμής μιας εβδομάδας διακοπών το χρόνο,
 - αν έχει τη δυνατότητα πληρωμής διατροφής που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη μέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά (ίσης αξίας για χορτοφάγους,
 - δυνατότητα να αντιμετωπίσει έκτακτες αλλά αναγκαίες δαπάνες
 - δυνατότητα να έχει ικανοποιητική θέρμανση,
 - μεταβλητές που αφορούν στην ποιότητα ζωής, όπως αν διαθέτει το νοικοκυριό έγχρωμη τηλεόραση, τηλέφωνο, Ηλεκτρονικό Υπολογιστή, πρόσβαση στο διαδίκτυο, πλυντήριο ρούχων, ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο,
 - μεταβλητές που μετρούν το βαθμό δυσκολίας των νοικοκυριών να αντιμετωπίσουν τις συνήθεις ανάγκες τους με το συνολικό μηνιαίο ή εβδομαδιαίο εισόδημά τους,
- το κατά δήλωση ελάχιστο καθαρό εισόδημα που πρέπει να έχει το νοικοκυριό για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες του,
- την επιβάρυνση των νοικοκυριών από τις δαπάνες στέγασης,
- μεταβλητές που προσδιορίζουν το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον (διαβίωση σε σκοτεινά δωμάτια, με θόρυβο από γείτονες ή το δρόμο, περιβαλλοντικά προβλήματα από βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων, βανδαλισμούς και εγκληματικότητα στην περιοχή τους),
- μεταβλητές που προσδιορίζουν τις συνθήκες στέγασης (τύπος κατοικίας, ιδιοκτησιακό καθεστώς, αριθμό δωματίων, παλαιότητα, υγρασία στην οροφή ή στους τοίχους, σάπια κουφώματα),
- μεταβλητές που μετρούν το κόστος της κατοικίας,
- μεταβλητές που προσδιορίζουν τις ανέσεις της κατοικίας (εάν π.χ. υπάρχει λουτρό ή εσωτερική τουαλέτα)

2. **Μεταβλητές που αφορούν το μέλος του νοικοκυριού**, όπου καταγράφονται:

- Ο προσωπικός κωδικός του ατόμου,
- το φύλο,
- η ηλικία,
- η κατάσταση διαμονής στο νοικοκυριό,
- η κατάσταση απασχόλησης,
- η οικογενειακή κατάσταση,
- η υπηκοότητα,
- το επίπεδο εκπαίδευσης, σύμφωνα με τους ISCED κωδικούς,
- πληροφορίες για την τρέχουσα εργασιακή του κατάσταση, το κύριο επάγγελμά του, ή το τελευταίο κύριο επάγγελμά του σε περίπτωση ανεργίας (σύμφωνα με τους ISCO κωδικούς),

- Αναλυτικές πληροφορίες για την εργασία του (σύμφωνα με τους NACE κωδικούς),
- Ιστορικό της επαγγελματικής του πορείας (πότε ξεκίνησε το πρώτο κανονικό του επάγγελμα, έτη εμπειρίας),
- Επαγγελματική δραστηριότητα ανά μήνα, για το τελευταίο δωδεκάμηνο,
- Κατάσταση υγείας
- Πρόσβαση στην περίθαλψη,
- Εισόδημα: Καθαρό εισόδημα μισθωτών, εισόδημα δηλαδή μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση.

3. Μεταβλητές που καταγράφονται από την ad-hoc module έρευνα και σχετίζονται με την «Υπερχρέωση και το Χρηματοπιστωτικό Αποκλεισμό των Νοικοκυριών» όπως:

- Η κατοχή τραπεζικών λογαριασμών και η υπέρβαση του πιστωτικού ορίου (υπερανάληψη),
- Η κατοχή πιστωτικών, χρεωστικών καρτών και καρτών καταστημάτων και ύπαρξη χρεωστικού υπολοίπου από τη χρήση αυτών,
- Πηγές των δανείων και της πίστωσης,
- Εκπρόθεσμες / Ληξιπρόθεσμες οφειλές:
 - Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας,
 - Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία,
 - Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις
- Χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός: Λόγοι για τους οποίους το νοικοκυριό δε διαθέτει τραπεζικό λογαριασμό, ή πιστωτική κάρτα ή εμπορική πίστωση.

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ανάπτυξη μοντέλων πρόβλεψης της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού με βάση τα χαρακτηριστικά του νοικοκυριού και τα χαρακτηριστικά του ατόμου που έχει οριστεί ως υπεύθυνος του νοικοκυριού. Ο υπεύθυνος του νοικοκυριού ορίζεται κατά δήλωση του μέλους του νοικοκυριού που απαντά στις ερωτήσεις του Ερωτηματολογίου Νοικοκυριού και δε γίνεται με βάση κάποια αντικειμενικά κριτήρια.

Επειδή για 15 από τα 6.504 άτομα που ορίστηκαν ως υπεύθυνοι νοικοκυριού δε συμπληρώθηκε ατομικό ερωτηματολόγιο – είτε λόγω άρνησης, είτε λόγω προσωρινής απουσίας χωρίς να είναι δυνατή η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μέσω αντιπροσώπου (βλέπε Πίνακα 2.3.1) – δεν προκύπτουν τα δεδομένα για τα χαρακτηριστικά αυτών των ατόμων. Επομένως για 15 νοικοκυριά δεν προκύπτει ολοκληρωμένη σειρά παρατηρήσεων για όλες τις υπό μελέτη μεταβλητές. Το πλήθος των νοικοκυριών με πλήρη σειρά δεδομένων διαμορφώνεται σε 6.489.

Πίνακας 2.3.1: Ποσοστό απόκρισης των ατόμων που ορίστηκαν ως υπεύθυνοι του νοικοκυριού.

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|---|-----------|---------|
| Πλήρως συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο | 6.489 | 99,8% |
| Άρνηση | 7 | 0,1% |
| Προσωρινή απουσία και δεν είναι δυνατή η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μέσω αντιπροσώπου | 8 | 0,1% |
| Σύνολο | 6.504 | 100,0% |

Στη συνέχεια, από τα 6.489 νοικοκυριά, αφαιρέθηκαν όσα είχαν ετήσιο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα είτε αρνητικό είτε μηδενικό κρίνοντας ότι τα νοικοκυριά αυτά είναι αδύνατο να αποπληρώσουν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους.

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 2.3.2, από τα 6.489 νοικοκυριά, βρέθηκαν 23 με αρνητικό διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα και 21 με μηδενικό. Ως εκ τούτου, το τελικό πλήθος νοικοκυριών που θα χρησιμοποιηθεί στην περαιτέρω ανάλυση είναι 6.445 νοικοκυριά.

Πίνακας 2.3.2: Κατανομή ετήσιου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος νοικοκυριού

| | Συχνότητα | Ποσοστό | Αθροιστικό Ποσοστό |
|----------|-----------|---------|--------------------|
| Αρνητικό | 23 | 0,4% | 0,4% |
| Μηδενικό | 21 | 0,3% | 0,7% |
| Θετικό | 6.445 | 99,3% | 100,0% |
| Σύνολο | 6.489 | 100,0% | |

Στο ερωτηματολόγιο που αφορά στην υπερχρέωση και χρηματοπιστωτικό αποκλεισμό των νοικοκυριών, οι υποχρεώσεις προς αποπληρωμή ενός νοικοκυριού έχουν οργανωθεί σε τρεις βασικές κατηγορίες.

1. Η πρώτη αφορά στις υποχρεώσεις του νοικοκυριού που σχετίζονται με την κατοικία, όπως δόσεις δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, του ενοικίου ή και των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, φυσικού αερίου, και καυσίμων για θέρμανση κλπ. της κύριας κατοικίας,
2. Η δεύτερη αφορά υποχρεώσεις του νοικοκυριού σε λογαριασμούς για υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης, υγείας κλπ,
3. Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις του νοικοκυριού για δόσεις πιστωτικών καρτών η του δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου κ.α. ή τις αγορές με δόσεις.

Ο ερευνώμενος (υπεύθυνος του νοικοκυριού) καλείται να απαντήσει αν το νοικοκυριό του καθυστέρησε να πληρώσει κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες υποχρεώσεων κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες.

Οι δυνατές απαντήσεις είναι:

- Ναι μία φορά
- Ναι δύο ή περισσότερες φορές
- Όχι
- Δε με αφορά

Η κατανομή των απαντήσεων για κάθε μία από τις κατηγορίες υποχρεώσεων δίνεται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 2.3.3: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας

| | Συχνότητα | Ποσοστό | Αθροιστικό Ποσοστό |
|------------------------------|-----------|---------|--------------------|
| Ναι μία φορά | 252 | 3,9% | 3,9% |
| Ναι δύο ή περισσότερες φορές | 391 | 6,1% | 10,0% |
| Όχι | 5.369 | 83,3% | 93,3% |
| Δε με αφορά | 433 | 6,7% | 100,0% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | |

Πίνακας 2.3.4: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία

| | Συχνότητα | Ποσοστό | Σωρευτικό Ποσοστό |
|------------------------------|-----------|---------|-------------------|
| Ναι μία φορά | 56 | 0,9% | 0,9% |
| Ναι δύο ή περισσότερες φορές | 127 | 2,0% | 2,8% |
| Όχι | 5.165 | 80,1% | 83,0% |
| Δε με αφορά | 1.097 | 17,0% | 100,0% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | |

Πίνακας 2.3.5: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου ή αγορές με δόσεις

| | Συχνότητα | Ποσοστό | Σωρευτικό Ποσοστό |
|------------------------------|-----------|---------|-------------------|
| Ναι μία φορά | 263 | 4,1% | 4,1% |
| Ναι δύο ή περισσότερες φορές | 364 | 5,6% | 9,7% |
| Όχι | 1.267 | 19,7% | 29,4% |
| Δε με αφορά | 4.551 | 70,6% | 100,0% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | |

Επειδή στόχος της παρούσας διπλωματικής είναι η διερεύνηση της δυνατότητας ή μη αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού, η ομαδοποίηση των παραπάνω μεταβλητών αλλάζει ως εξής.

| | |
|------------------------------|---------------|
| Ναι μία φορά | Ναι |
| Ναι δύο ή περισσότερες φορές | |
| Όχι | Όχι |
| Δε με αφορά | Missing Value |

Επομένως η μεταβλητή απόκρισης που προκύπτει πρόκειται για δίτιμη κατηγορική μεταβλητή με τιμές 1: Καθυστέρηση εξόφλησης και 2: Έγκαιρη αποπληρωμή / Μη καθυστέρηση εξόφλησης

Η κατανομή των απαντήσεων βάση της νέας ομαδοποίησης διαμορφώνεται ως εξής:

Πίνακας 2.3.6: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|--------|-----------|---------|
| Ναι | 643 | 10,7% |
| Όχι | 5.369 | 89,3% |
| Σύνολο | 6.012 | 100,0% |

Πίνακας 2.3.7: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|--------|-----------|---------|
| Ναι | 183 | 3,4% |
| Όχι | 5.165 | 96,6% |
| Σύνολο | 5.348 | 100,0% |

Πίνακας 2.3.8: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου ή αγορές με δόσεις

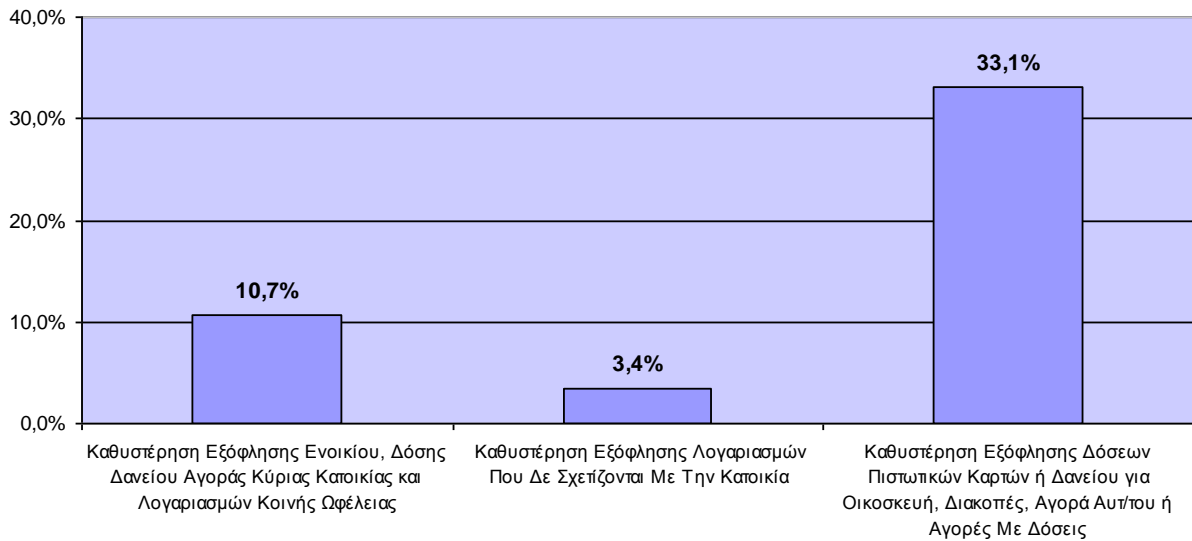
| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|--------|-----------|---------|
| Ναι | 627 | 33,1% |
| Όχι | 1.267 | 66,9% |
| Σύνολο | 1.894 | 100,0% |

Από το δείγμα των 6.445 νοικοκυριών, 6.012 νοικοκυριά δήλωσαν ότι έχουν υποχρεώσεις που υπάγονται στην πρώτη κατηγορία. Αυτό σημαίνει είτε ότι έχουν δάνειο για αγορά κύριας κατοικίας, είτε ότι πληρώνουν ενοίκιο ή λογαριασμούς κοινής ωφέλειας.

Λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας, δήλωσαν ότι κλήθηκαν να πληρώσουν 5.348 νοικοκυριά από τα 6.445, ενώ μόλις 1.894 από τα 6.445 νοικοκυριά έπρεπε να καλύψουν υποχρεώσεις που σχετίζονται με πιστωτικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια ή αγορές με δόσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Πινάκων 2.3.6, 2.3.7 και 2.3.8 και του Γραφήματος 2.3.1 τα ποσοστά μη έγκαιρης αποπληρωμής των υποχρεώσεων των νοικοκυριών διαφοροποιούνται σημαντικά ανά κατηγορία υποχρεώσεων. Το χαμηλότερο ποσοστό (3,4%) εμφανίζεται στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία. Τα νοικοκυριά αποπληρώνουν έγκαιρα τους λογαριασμούς αυτής της κατηγορίας σε ποσοστό που αγγίζει το 96,6%. Το ποσοστό καθυστέρησης σχεδόν τριπλασιάζεται (10,7%) στην πρώτη κατηγορία υποχρεώσεων ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό παρατηρείται στην περίπτωση της τρίτης κατηγορίας υποχρεώσεων όπου το ένα τρίτο (33,1%) των υπόχρεων νοικοκυριών δήλωσαν ότι καθυστέρησαν τουλάχιστον μία φορά την αποπληρωμή των σχετικών λογαριασμών κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο.

Γράφημα 2.3.1: Ποσοστά καθυστέρησης ανά είδος οφειλής



Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στόχος της εργασίας αυτής είναι να διερευνηθεί κατά πόσο η δυνατότητα αποπληρωμής των βασικών υποχρεώσεων (όπως κατηγοριοποιήθηκαν παραπάνω) επηρεάζεται ή όχι από διάφορους ποσοτικούς ή ποιοτικούς παράγοντες.

Οι μεταβλητές οι οποίες ερευνώνται, στο κατά πόσο επηρεάζουν τη δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού είναι ομαδοποιημένες σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

1. Μεταβλητές που σχετίζονται με τον υπεύθυνο του νοικοκυριού όπως:

- Φύλο,
- Ηλικία,
- Επίπεδο εκπαίδευσης,
- Τρέχουσα κύρια ασχολία,
- Υπηκοότητα,
- Οικογενειακή κατάσταση,
- Κατάσταση υγείας

2. Μεταβλητές που σχετίζονται με το νοικοκυριό όπως:

- Τόπος διαμονής,
- Καθεστώς κτήσης κατοικίας
- Τύπος του νοικοκυριού,
- Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται,
- Ύψος διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος.

Κεφάλαιο 3:

Στατιστική περιγραφική ανάλυση

3.1 Εισαγωγή

Στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι η ανάλυση των επιλεγμένων μεταβλητών του δείγματος με χρήση απλών μεθόδων της περιγραφικής στατιστικής. Οι μέθοδοι που θα χρησιμοποιηθούν είναι αριθμητικά περιγραφικά μέτρα (μέσες τιμές, διασπορές, δειγματικές εκτάσεις), κατανομές συχνοτήτων, πίνακες διπλής εισόδου, και γραφικές απεικονίσεις (ιστογράμματα, ραβδογράμματα, κυκλικά διαγράμματα).

Η διάρθρωση του κεφαλαίου έχει ως εξής:

1. Στην πρώτη ενότητα μελετώνται οι τρεις μεταβλητές που θα χρησιμοποιηθούν ως μεταβλητές απόκρισης στα επόμενα κεφάλαια ως προς χαρακτηριστικά που αφορούν στον υπεύθυνο του νοικοκυριού.
2. Στη δεύτερη ενότητα οι τρεις μεταβλητές απόκρισης εξετάζονται σε συνδυασμό με τις μεταβλητές που χαρακτηρίζουν το σύνολο του νοικοκυριού.

Σημειώνεται ότι, όπου κρίνεται αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση των δεδομένων της έρευνας, γίνεται συνδυαστική ανάλυση και των ανεξάρτητων μεταβλητών.

3.2 Περιγραφική ανάλυση των μεταβλητών απόκρισης ως προς τα χαρακτηριστικά του υπευθύνου του νοικοκυριού

3.2.1 Φύλο υπευθύνου του νοικοκυριού.

Η πρώτη μεταβλητή που θα εξεταστεί είναι το φύλο του υπευθύνου του νοικοκυριού. Συγκρίνοντας τον Πίνακα 3.2.1 που απεικονίζει τον πραγματικό πληθυσμό της Ελλάδας, όπως φαίνεται από τις Απογραφές της ΕΛ.ΣΤΑΤ. με τον Πίνακα 3.2.2 που δείχνει την κατανομή ανά φύλο υπευθύνου νοικοκυριού όπως προκύπτει από το δείγμα της έρευνας EU-SILC παρατηρούμε ότι, αν και οι γυναίκες στο συνολικό πραγματικό πληθυσμό της Ελλάδας είναι περισσότερες από τους άνδρες (51% έναντι 49%), οι γυναίκες που ορίζονται ως υπεύθυνες του νοικοκυριού είναι πολύ λιγότερες από τους άνδρες (26% έναντι 73%). Αυτό οφείλεται στα πατριαρχικά πρότυπα που έχουν επικρατήσει στην ελληνική κοινωνία, σύμφωνα με τα οποία ως αρχηγός – υπεύθυνος της οικογένειας ορίζεται ο σύζυγος ή ο πατέρας ή οποιοδήποτε αρσενικό μέλος της οικογένειας.

Πίνακας 3.2.1: Πραγματικός πληθυσμός της Ελλάδας, κατά φύλο

| | Απογραφή 1971 | Απογραφή 1981 | Απογραφή 1991 | Απογραφή 2001 |
|------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Σύνολο Ελλάδας | 8.768.372 | 9.739.589 | 10.259.900 | 10.964.020 |
| Ανδρες | 4.286.748 | 4.779.571 | 5.055.408 | 5.427.682 |
| Γυναίκες | 4.481.624 | 4.960.018 | 5.204.492 | 5.536.338 |
| Ποσοστιαία Κατανομή % | | | | |
| Ανδρες | 48,89% | 49,07% | 49,27% | 49,50% |
| Γυναίκες | 51,11% | 50,93% | 50,73% | 50,50% |

Πίνακας 3.2.2: Φύλο υπευθύνου νοικοκυριού

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|---------|-----------|---------|
| Ανδρας | 4.719 | 73,2% |
| Γυναίκα | 1.726 | 26,8% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% |

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού ως προς το φύλο, προκειμένου να διαφανεί εάν η διαχείριση των οικονομικών διαφοροποιείται ως προς αυτό.

Πίνακας 3.2.3: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά φύλο

| | | Φύλο | | Σύνολο |
|---|--------|----------------|----------------|-----------------|
| | | Ανδρας | Γυναίκα | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 455 70,8% | 188 29,2% | 643 100,0% |
| | Όχι | 10,3% | 11,8% | 10,7% |
| | | 3.968 73,9% | 1.401 26,1% | 5.369 100,0% |
| | | 89,7% | 88,2% | 89,3% |
| | Σύνολο | 4.423 73,6% | 1.589 26,4% | 6.012 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Από τον Πίνακα 3.2.3 παρατηρούμε ότι από το αρχικό δείγμα των 6.445 νοικοκυριών που ερευνήθηκαν, 6.012 νοικοκυριά έχουν υποχρεώσεις που σχετίζονται με δόσεις δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοίκιο και λογαριασμούς κοινής ωφέλειας. Έκπληξη προκαλεί το γεγονός ότι 433 νοικοκυριά δεν έχουν υποχρεώσεις που να εντάσσονται σε αυτή την ομάδα η οποία περιλαμβάνει και τους λογαριασμούς κοινής ωφέλειας. Πιθανός τρόπος εξήγησης αυτής της ιδιομορφίας είναι ότι στα πλαίσια της αλληλοβοήθειας των νοικοκυριών, οι λογαριασμοί κοινής ωφέλειας πληρώνονται από συγγενικά πρόσωπα – νοικοκυριά. Αυτό συνήθως αφορά μονοπρόσωπα νοικοκυριά με ενήλικα ηλικίας 65 ετών και άνω και νοικοκυριά με ηλικιωμένο ζευγάρι.

Από τον ίδιο πίνακα βλέπουμε ότι από τα 6.012 νοικοκυριά που έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας 4.423 έχουν υπεύθυνο άνδρα (73,6%) και 1.589 νοικοκυριά έχουν ως υπεύθυνο γυναίκα. Όταν εξετάζουμε το ποσοστό των νοικοκυριών που εμφανίζουν καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας σε σχέση με τον αριθμό των νοικοκυριών που έχουν υπεύθυνο άνδρα είναι 10,3%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των νοικοκυριών που έχουν υπεύθυνο γυναίκα είναι 11,8%, ποσοστά τα οποία είναι πολύ κοντινά.

Η ίδια ανάλυση πραγματοποιείται και για την περίπτωση της μεταβλητής που αφορά στην “Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία”, Πίνακας 3.2.4. Και σε αυτή την περίπτωση τα ποσοστά καθυστερήσεων δε φαίνεται να διαφοροποιούνται σημαντικά ως προς το φύλο του υπευθύνου του νοικοκυριού – 3,6% άνδρες, 2,9% γυναίκες.

Πίνακας 3.2.4: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά φύλο

| | | Φύλο | | Σύνολο |
|--|--------|--------|---------|--------|
| | | Άνδρας | Γυναίκα | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 144 | 39 | 183 |
| | | 78,7% | 21,3% | 100,0% |
| | Όχι | 3,6% | 2,9% | 3,4% |
| | | 3.844 | 1.321 | 5.165 |
| | | 74,4% | 25,6% | 100,0% |
| | Σύνολο | 96,4% | 97,1% | 96,6% |
| 3.988 | | 1.360 | 5.348 | |
| 74,6% | | 25,4% | 100,0% | |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

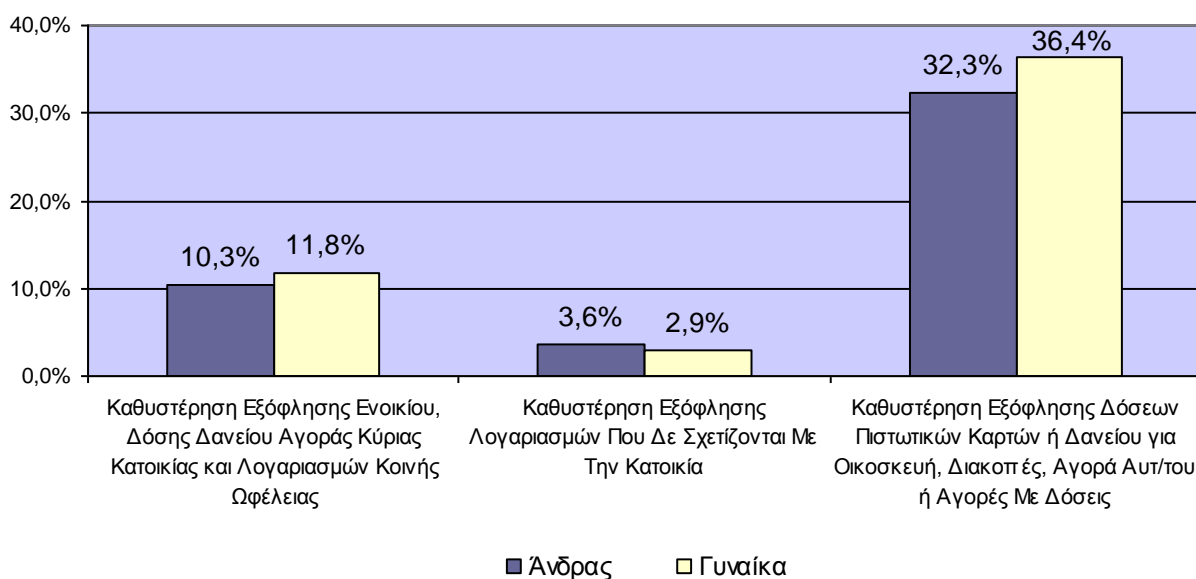
Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.2.5, τα νοικοκυριά με υπεύθυνο γυναίκα τείνουν να καθυστερούν περισσότερο (ποσοστό 36,4% έναντι 32,3% για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο άνδρα) στην Εξόφληση Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές με Δόσεις.

Πίνακας 3.2.5: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά φύλο

| | | Φύλο | | Σύνολο |
|---|--------|--------|---------|--------|
| | | Άνδρας | Γυναίκα | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 492 | 135 | 627 |
| | | 78,5% | 21,5% | 100,0% |
| | Όχι | 32,3% | 36,4% | 33,1% |
| | | 1.031 | 236 | 1.267 |
| | | 81,4% | 18,6% | 100,0% |
| | Σύνολο | 67,7% | 63,6% | 66,9% |
| 1.523 | | 371 | 1.894 | |
| 80,4% | | 19,6% | 100,0% | |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στη γραφική παράσταση (3.2.1) που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά φύλο και κατά είδος υποχρέωσης. Χαμηλά ποσοστά στην καθυστέρηση εξόφλησης παρατηρούνται στις δύο πρώτες κατηγορίες οφειλών (Ενοίκιο, Δόση Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας, Λ.Κ.Ω. και Λογαριασμών που δε Σχετίζονται με την Κατοικία) τόσο στα νοικοκυριά με άνδρα υπεύθυνο όσο και στα νοικοκυριά με υπεύθυνο γυναίκα. Το ποσοστό καθυστέρησης φαίνεται να πολλαπλασιάζεται στην περίπτωση της εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή καταναλωτικού δανείου ή αγορών με δόσεις αγγίζοντας το 32,3% για τα νοικοκυριά με άνδρα υπεύθυνο και το 36,4% για τα νοικοκυριά με γυναίκα υπεύθυνο.

Γράφημα 3.2.1: Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά φύλο



3.2.2 Ηλικία υπευθύνου του νοικοκυριού

Η ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού είναι μια άλλη μεταβλητή, ως προς την οποία θα εξεταστεί η δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού.

Αρχικά θα δοθεί περιγραφική ανάλυση μεμονωμένα για τη μεταβλητή ηλικία και στη συνέχεια θα εξεταστεί σε σχέση με τις μεταβλητές που δηλώνουν τη δυνατότητα αποπληρωμής ή μη των διαφορετικών υποχρεώσεων του νοικοκυριού.

Στον Πίνακα 3.2.6 παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά μέτρα για την ηλικία του ατόμου που έχει οριστεί ως υπεύθυνος του νοικοκυριού, ανά φύλο.

Παρατηρούμε ότι ο μέσος όρος ηλικίας των γυναικών (59,6) που είναι υπεύθυνες για το νοικοκυριό είναι περίπου τέσσερα χρόνια μεγαλύτερος από των ανδρών (55,7). Έντονη διαφοροποίηση παρατηρείται στην περίπτωση της επικρατούσας τιμής (Mode), η οποία είναι 58 για τους άνδρες και 82 για τις γυναίκες καθώς και στην τυπική απόκλιση 16,11 για τους άνδρες έναντι 19,69 για τις γυναίκες.

Αντίθετα οι δειγματικές εκτάσεις καθώς και η ελάχιστη και μέγιστη ηλικία τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες είναι πολύ κοντά μεταξύ τους και σε κάποιες περιπτώσεις ταυτίζονται.

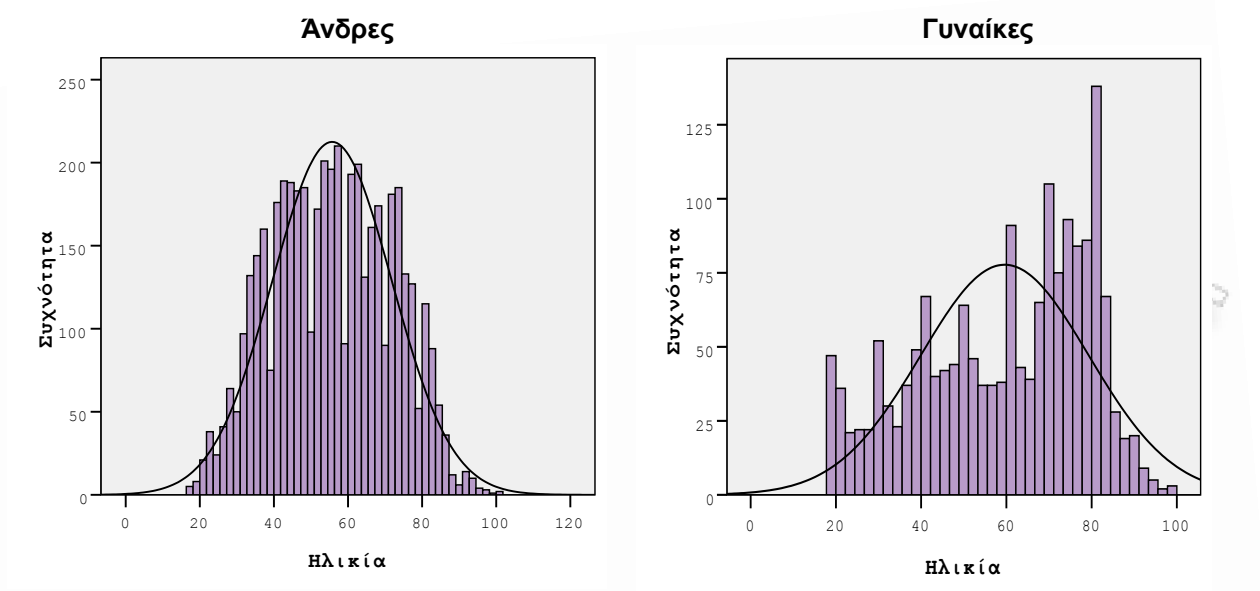
Πίνακας 3.2.6: Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα για την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού ανά φύλο

| | Σύνολο | Άνδρες | Γυναίκες |
|------------------------|--------|--------|----------|
| N | 6.445 | 4.719 | 1.726 |
| Mean | 56,8 | 55,7 | 59,6 |
| Std. Error of Mean | 0,21 | 0,23 | 0,47 |
| Median | 57 | 56 | 63 |
| Mode | 61 | 58 | 82 |
| Std. Deviation | 17,22 | 16,11 | 19,69 |
| Variance | 296,63 | 259,40 | 387,53 |
| Skewness | -0,10 | 0,02 | -0,43 |
| Std. Error of Skewness | 0,03 | 0,04 | 0,06 |
| Kurtosis | -0,86 | -0,78 | -0,92 |
| Std. Error of Kurtosis | 0,06 | 0,07 | 0,12 |
| Range | 83 | 83 | 82 |
| Minimum | 18 | 18 | 18 |
| Maximum | 101 | 101 | 100 |
| Percentiles | | | |
| | 25 | 43 | 44 |
| | 75 | 71 | 76 |

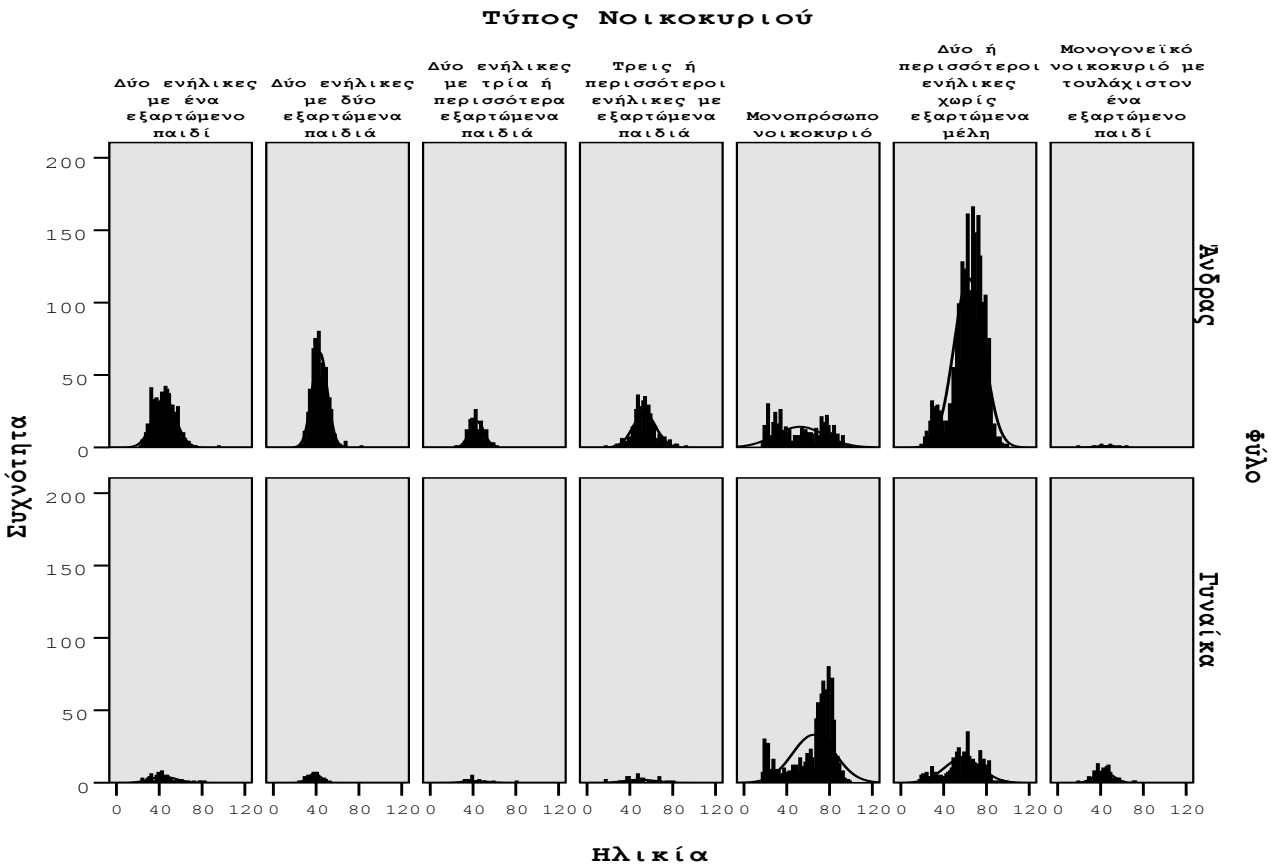
Στο Γράφημα 3.2.2 δίνονται τα ιστογράμματα της ηλικίας του υπευθύνου του νοικοκυριού για τα δύο φύλα. Από τα ιστογράμματα παρατηρούμε ότι η κατανομή της ηλικίας των γυναικών παρουσιάζει αρνητική ασυμμετρία. Σύμφωνα και με τα ποσοστημόρια (Πίνακας 3.2.6) το 25% των γυναικών που είναι υπεύθυνες για το νοικοκυριό έχουν ηλικία μεγαλύτερη από 76 έτη.

Αντίθετα η κατανομή της ηλικίας των ανδρών παρουσιάζει συμμετρία (Skewness = 0,02) και μεγαλύτερη συνοχή αφού το ενδοτεταρτημοριακό εύρος είναι μικρότερο ($69 - 43 = 26$) από το αντίστοιχο των γυναικών ($76 - 44 = 32$), (Βλέπε πίνακα 3.2.6).

Γράφημα 3.2.2: Ιστογράμματα για την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού, κατά φύλο.



Γράφημα 3.2.3: Ιστογράμματα για την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού, κατά φύλο και κατά τύπο νοικοκυριού



Η διαφοροποίηση στην κατανομή της ηλικίας ανά φύλο μπορεί να εξηγηθεί και μέσω του Γραφήματος 3.2.3, το οποίο παρουσιάζει την κατανομή της ηλικίας του υπευθύνου του νοικοκυριού ανά φύλο και τύπο νοικοκυριού.

Η κατανομή της ηλικίας των ανδρών εμφανίζεται συμμετρική στους περισσότερους τύπους νοικοκυριών. Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση των μονοπρόσωπων νοικοκυριών, όπου οι μεγαλύτερες συχνότητες εμφανίζονται είτε στις πολύ μικρές ηλικίες είτε σε ηλικίες γύρω από την ηλικία των ογδόντα.

Στην περίπτωση των γυναικών παρουσιάζεται έντονη ιδιομορφία, καθώς στις περιπτώσεις νοικοκυριών με δύο ή περισσότερους ενήλικες με ένα ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά, οι συχνότητες είναι πολύ μικρές. Οι γυναίκες ορίζονται ως υπεύθυνες με μεγαλύτερη συχνότητα στην περίπτωση των νοικοκυριών με δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, στα μονογονεϊκά νοικοκυριά με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί και στα μονοπρόσωπα νοικοκυριά, όπου παρατηρείται μεγιστοποίηση. Η κατανομή της ηλικίας του συνόλου των γυναικών επηρεάζεται επομένως σε μεγάλο βαθμό από την κατανομή τη ηλικίας των γυναικών στα μονοπρόσωπα νοικοκυριά.

Η διαφορά στην ηλικιακή κατανομή ανδρών και γυναικών αποδίδεται εν μέρει και στον πατριαρχικό τύπο οικογένειας, ο οποίος κυριάρχησε για χρόνια στην ελληνική κοινωνία και σύμφωνα με τον οποίο αρχηγός / υπεύθυνος αναγνωρίζεται ο άνδρας. Η γυναίκα, αντίθετα, δύσκολα θα τεθεί επικεφαλής της οικογένειας με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ο άνδρας ,σύζυγος, σύντροφος απουσιάζει από το νοικοκυριό.

Επομένως, η έλλειψη συμμετρίας στην κατανομή της ηλικίας των γυναικών δεν αντικατοπτρίζει την πραγματική κατάσταση του γυναικείου πληθυσμού της χώρας, αλλά αποδίδεται στο γεγονός ότι στο υπό μελέτη δείγμα ερευνώνται οι γυναίκες που είναι υπεύθυνες νοικοκυριού.

Στη συνέχεια, προκειμένου να παρουσιάσουμε τη δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού ως προς την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού θα ομαδοποιήσουμε τη μεταβλητή ηλικία.

Στον Πίνακα 3.2.7 δίνεται η ομαδοποίηση καθώς και οι αντίστοιχες κατά ομάδα ηλικίας συχνότητες και ποσοστά.

Πίνακας 3.2.7: Ηλικία υπευθύνου νοικοκυριού

| Ηλικία | Συχνότητα | Ποσοστό | Αθροιστικό Ποσοστό |
|---------|-----------|---------|--------------------|
| 16 - 35 | 803 | 12,5% | 12,5% |
| 36 - 45 | 1.076 | 16,7% | 29,2% |
| 46 - 55 | 1.156 | 17,9% | 47,1% |
| 56 - 65 | 1.146 | 17,8% | 64,9% |
| 66 - 75 | 1.216 | 18,9% | 83,7% |
| > 75 | 1.048 | 16,3% | 100,0% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | |

Στους πίνακες που ακολουθούν δίνεται η ανάλυση της δυνατότητας αποπληρωμής των διαφορετικών τύπων υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά ηλικιακή ομάδα.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 3.2.8 το ποσοστό Καθυστέρησης Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας μεγιστοποιείται στην ηλικιακή ομάδα “36 – 45” (23,5%), ενώ τείνει να μειώνεται όσο αυξάνεται η ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού. Συγκεκριμένα στις ηλικιακές ομάδες “66 – 75” και “>75” τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 14,8% και 8,7% αντίστοιχα.

Αυτό, μπορεί να οφείλεται και στο γεγονός ότι αυτού του τύπου οι υποχρεώσεις αφορούν περισσότερο άτομα αυτής της ηλικιακής ομάδας για τους εξής λόγους:

1. Δεν διαθέτουν τις περισσότερες φορές ιδιόκτητη κατοικία, με αποτέλεσμα να ενοικιάζουν.
2. Αποφασίζουν πιο εύκολα τη λήψη στεγαστικού δανείου, λόγω της μεγάλης διάρκειας αποπληρωμής του, σε αντίθεση με άτομα προχωρημένης ηλικίας.
3. Θέτουν τις βάσεις για τη δημιουργία οικογένειας.

Πίνακας 3.2.8: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά ηλικιακή ομάδα

| | | Ηλικιακές Ομάδες | | | | | | Σύνολο |
|---|--------|------------------|---------|---------|---------|---------|--------|--------|
| | | 16 - 35 | 36 - 45 | 46 - 55 | 56 - 65 | 66 - 75 | > 75 | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 120 | 151 | 126 | 95 | 95 | 56 | 643 |
| | | 18,7% | 23,5% | 19,6% | 14,8% | 14,8% | 8,7% | 100,0% |
| | | 15,5% | 14,6% | 11,4% | 8,9% | 8,6% | 6,1% | 10,7% |
| | Όχι | 655 | 884 | 978 | 974 | 1.009 | 869 | 5.369 |
| | | 12,2% | 16,5% | 18,2% | 18,1% | 18,8% | 16,2% | 100,0% |
| | | 84,5% | 85,4% | 88,6% | 91,1% | 91,4% | 93,9% | 89,3% |
| | Σύνολο | 775 | 1.035 | 1.104 | 1.069 | 1.104 | 925 | 6.012 |
| | | 12,9% | 17,2% | 18,4% | 17,8% | 18,4% | 15,4% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Η ίδια κατάσταση φαίνεται να παρουσιάζεται και στην περίπτωση της μεταβλητής “Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία”, όπως φαίνεται από τον Πίνακα 3.2.9. Πράγματι στην ηλικιακή ομάδα “36–45” το ποσοστό καθυστέρησης μεγιστοποιείται (28,4%) ενώ στην ηλικιακή ομάδα >75 είναι 6,5 φορές μικρότερο (4,4%). Τα ποσοστά καθυστέρησης στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες κυμαίνονται από 11,5% έως 24,6%.

Εξετάζοντας την κατανομή της μεταβλητής “Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία”, κατά ηλικιακή ομάδα, βλέπουμε ότι στις ηλικίες “36–45” και “46–55” τα ποσοστά καθυστέρησης είναι σχετικά μεγαλύτερα από των υπολοίπων ηλικιακών ομάδων.

Πίνακας 3.2.9: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά ηλικιακή ομάδα

| | | Ηλικιακές Ομάδες | | | | | | Σύνολο |
|--|--------|------------------|---------|---------|---------|---------|--------|--------|
| | | 16 - 35 | 36 - 45 | 46 - 55 | 56 - 65 | 66 - 75 | > 75 | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 21 | 52 | 45 | 33 | 24 | 8 | 183 |
| | | 11,5% | 28,4% | 24,6% | 18,0% | 13,1% | 4,4% | 100,0% |
| | | 3,0% | 5,4% | 4,4% | 3,5% | 2,5% | 1,0% | 3,4% |
| | Όχι | 682 | 908 | 977 | 901 | 934 | 763 | 5.165 |
| | | 13,2% | 17,6% | 18,9% | 17,4% | 18,1% | 14,8% | 100,0% |
| | | 97,0% | 94,6% | 95,6% | 96,5% | 97,5% | 99,0% | 96,6% |
| | Σύνολο | 703 | 960 | 1.022 | 934 | 958 | 771 | 5.348 |
| | | 13,1% | 18,0% | 19,1% | 17,5% | 17,9% | 14,4% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Τέλος, αναφορικά με την Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις (Πίνακας 3.2.10), παρατηρούμε ότι από τα 1.894 νοικοκυριά που έχουν τέτοιου είδους υποχρεώσεις τα 1.004 νοικοκυριά, έχουν ως υπεύθυνο νοικοκυριού άτομο ηλικίας από 36 έως 55 ετών, που αντιστοιχεί σε ποσοστό (53%=28,4% + 24,6%). Διαπιστώνεται ωστόσο, ότι για τα 247 νοικοκυριά που έχουν υπεύθυνο νοικοκυριού ηλικίας από 66 – 75 και >75 ετών, τα ποσοστά καθυστέρησης είναι πολύ υψηλά (36,6% και 39,3% αντίστοιχα).

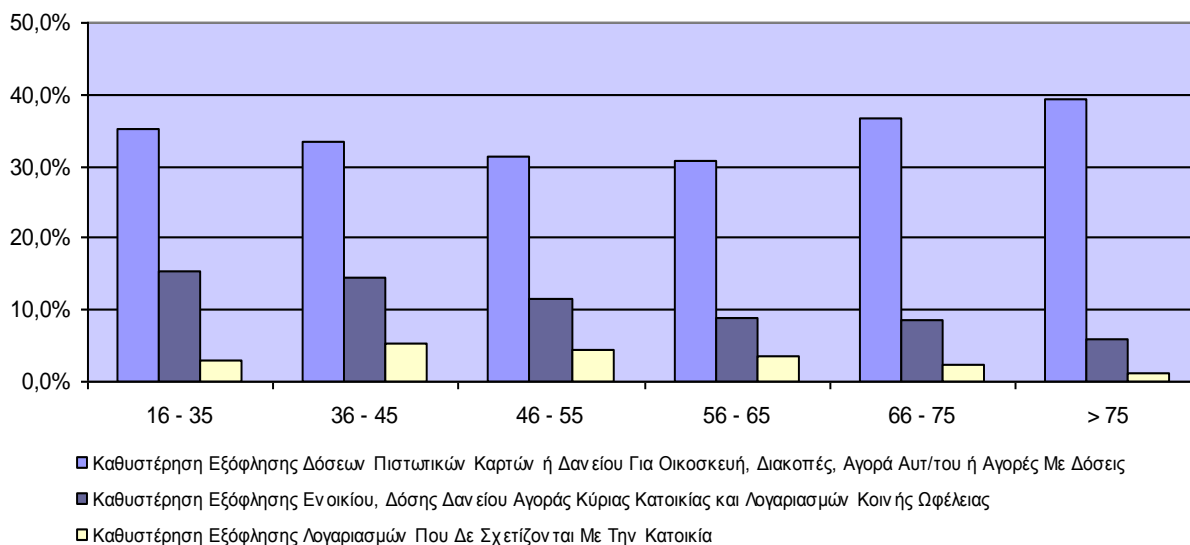
Πίνακας 3.2.10: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά ηλικιακή ομάδα

| | | Ηλικιακές Ομάδες | | | | | | Σύνολο |
|--|--------|------------------|---------|---------|---------|---------|--------|--------|
| | | 16 - 35 | 36 - 45 | 46 - 55 | 56 - 65 | 66 - 75 | > 75 | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 98 | 168 | 157 | 112 | 70 | 22 | 627 |
| | | 15,6% | 26,8% | 25,0% | 17,9% | 11,2% | 3,5% | 100,0% |
| | Όχι | 35,3% | 33,4% | 31,3% | 30,7% | 36,6% | 39,3% | 33,1% |
| | | 180 | 335 | 344 | 253 | 121 | 34 | 1.267 |
| | Σύνολο | 14,2% | 26,4% | 27,2% | 20,0% | 9,6% | 2,7% | 100,0% |
| | | 64,7% | 66,6% | 68,7% | 69,3% | 63,4% | 60,7% | 66,9% |
| | | 278 | 503 | 501 | 365 | 191 | 56 | 1.894 |
| | | 14,7% | 26,6% | 26,5% | 19,3% | 10,1% | 3,0% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στο Γράφημα 3.2.4 απεικονίζονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά ηλικιακή ομάδα.

Παρατηρούμε ότι τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι πολύ μεγαλύτερα στην περίπτωση των λογαριασμών που σχετίζονται με Πιστωτικές Κάρτες, Καταναλωτικά Δάνεια και Αγορές με Δόσεις σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Γράφημα 3.2.4: Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά ηλικιακή ομάδα



3.2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης υπευθύνου του νοικοκυριού

Χρήσιμα συμπεράσματα εξάγονται και από την κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης του Υπευθύνου του Νοικοκυριού μελέτη της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού.

Σημειώνεται ότι η κατάταξη στην εκπαίδευση έγινε σύμφωνα με τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED 1997).

Στον Πίνακα 3.2.11 παρουσιάζεται η ταξινόμηση των υπευθύνων των νοικοκυριών κατά επίπεδο εκπαίδευσης και κατά φύλο. Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των υπευθύνων των νοικοκυριών έχουν τελειώσει είτε δημοτικό (ποσοστό 31,6%), είτε λύκειο (ποσοστό 24,6%) και σε μικρότερο βαθμό είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ, ΤΕΙ ή κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος (ποσοστό 17,1%). Εξετάζοντας την κατανομή του επιπέδου εκπαίδευσης ξεχωριστά κατά φύλο παρατηρούμε τα ακόλουθα:

1. Το ποσοστό των γυναικών υπευθύνων νοικοκυριού που έχουν απολυτήριο Στοιχειώδους Εκπαίδευσης είναι ανάλογο με αυτό των ανδρών – 31,3% για τις γυναίκες και 31,7% για τους άνδρες.
2. Στις κατώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες – “Αναλφάβητος” και “Λίγες Τάξεις Δημοτικού” τα ποσοστά μεταξύ ανδρών και γυναικών διαφοροποιούνται, με τις γυναίκες να εμφανίζουν μεγαλύτερα ποσοστά σε αυτές τις δύο κατηγορίες και
3. Το επίπεδο εκπαίδευσης των γυναικών, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δεν είναι κοντά με εκείνο των ανδρών. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 12,9% του γυναικείου πληθυσμού. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες ανέρχεται σε 18,6%.

Αυτές οι διαφορές οφείλονται στο γεγονός ότι οι γυναίκες που είναι υπεύθυνες για τα νοικοκυριά δεν είναι αντιπροσωπευτικό δείγμα του πραγματικού γυναικείου πληθυσμού. Όπως διαπιστώθηκε και από την κατά ηλικιακή δομή ανάλυση (Παράγραφος 3.2.2), οι γυναίκες που έχουν κατά κύριο λόγο οριστεί υπεύθυνες σε νοικοκυριά έχουν μεγάλη ηλικία.

Η γυναίκα στην Ελλάδα πριν από την καθιέρωση της ισότητας των δυο φύλων με το Σύνταγμα του 1975, δεν είχε την ίδια πρόσβαση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Συνήθως, βάση και του κοινωνικού ρόλου που της είχε επιβληθεί (γάμος – οικογένεια – παιδιά) ολοκλήρωνε την εκπαίδευσή της με το απολυτήριο του δημοτικού ή με το απολυτήριο του λυκείου.

Πίνακας 3.2.11: Διάρθρωση των υπευθύνων των νοικοκυριών κατά επίπεδο εκπαίδευσης και κατά φύλο

| | Σύνολο | | Άνδρες | | Γυναίκες | |
|-------------------------|-----------|---------|-----------|---------|-----------|---------|
| | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Αναλφάβητος | 239 | 3,7% | 84 | 1,8% | 155 | 9,0% |
| Λίγες τάξεις δημοτικού | 566 | 8,8% | 339 | 7,2% | 227 | 13,2% |
| Δημοτικό | 2.037 | 31,6% | 1.497 | 31,7% | 540 | 31,3% |
| Γυμνάσιο | 575 | 8,9% | 468 | 9,9% | 107 | 6,2% |
| Λύκειο | 1.703 | 26,4% | 1.290 | 27,3% | 413 | 23,9% |
| Μεταλυκειακή εκπαίδευση | 184 | 2,9% | 134 | 2,8% | 50 | 2,9% |
| Τριτοβάθμια εκπαίδευση | 1.099 | 17,1% | 876 | 18,6% | 223 | 12,9% |
| Διδακτορικό | 42 | 0,7% | 31 | 0,7% | 11 | 0,6% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | 4.719 | 100,0% | 1.726 | 100,0% |

Στη συνέχεια ακολουθεί η κατά επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού ανάλυση της καθυστέρησης εξόφλησης των τριών διαφορετικών τύπων υποχρεώσεων του νοικοκυριού.

Πίνακας 3.2.12: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά επίπεδο εκπαίδευσης

| | | Επίπεδο Εκπαίδευσης | | | | | | | | Σύνολο |
|---|--------|---------------------|------------------------|----------------|-------------|----------------|-------------------------|------------------------|-------------|-----------------|
| | | Αναλφάβητος | Λίγες τάξεις δημοτικού | Δημοτικό | Γυμνάσιο | Λύκειο | Μεταλυκειακή εκπαίδευση | Τριτοβάθμια εκπαίδευση | Διδακτορικό | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 26 4,0% | 42 6,5% | 222 34,5% | 79 12,3% | 199 30,9% | 14 2,2% | 60 9,3% | 1 0,2% | 643 100,0% |
| | Όχι | 12,6% | 8,5% | 11,9% | 14,6% | 12,2% | 8,1% | 5,7% | 2,4% | 10,7% |
| | Όχι | 181 3,4% | 452 8,4% | 1.642 30,6% | 462 8,6% | 1.438 26,8% | 158 2,9% | 996 18,6% | 40 0,7% | 5.369 100,0% |
| | Σύνολο | 87,4% | 91,5% | 88,1% | 85,4% | 87,8% | 91,9% | 94,3% | 97,6% | 89,3% |
| | Σύνολο | 207 3,4% | 494 8,2% | 1.864 31,0% | 541 9,0% | 1.637 27,2% | 172 2,9% | 1.056 17,6% | 41 0,7% | 6.012 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.2.13: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά επίπεδο εκπαίδευσης

| | | Επίπεδο Εκπαίδευσης | | | | | | | | Σύνολο |
|--|--------|---------------------|------------------------|----------------|-------------|----------------|-------------------------|------------------------|-------------|-----------------|
| | | Αναλφάβητος | Λίγες τάξεις δημοτικού | Δημοτικό | Γυμνάσιο | Λύκειο | Μεταλυκειακή εκπαίδευση | Τριτοβάθμια εκπαίδευση | Διδακτορικό | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 7 3,8% | 8 4,4% | 56 30,6% | 21 11,5% | 63 34,4% | 8 4,4% | 18 9,8% | 2 1,1% | 183 100,0% |
| | Όχι | 4,0% | 2,0% | 3,5% | 4,4% | 4,2% | 5,0% | 1,8% | 5,6% | 3,4% |
| | Όχι | 169 3,3% | 402 7,8% | 1.547 30,0% | 454 8,8% | 1.445 28,0% | 151 2,9% | 963 18,6% | 34 0,7% | 5.165 100,0% |
| | Σύνολο | 96,0% | 98,0% | 96,5% | 95,6% | 95,8% | 95,0% | 98,2% | 94,4% | 96,6% |
| | Σύνολο | 176 3,3% | 410 7,7% | 1.603 30,0% | 475 8,9% | 1.508 28,2% | 159 3,0% | 981 18,3% | 36 0,7% | 5.348 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.2.14: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά επίπεδο εκπαίδευσης

| | | Επίπεδο Εκπαίδευσης | | | | | | | | Σύνολο |
|--|--------|---------------------|------------------------|--------------|--------------|--------------|-------------------------|------------------------|-------------|-----------------|
| | | Αναλφάβητος | Λίγες τάξεις δημοτικού | Δημοτικό | Γυμνάσιο | Λύκειο | Μεταλυκειακή εκπαίδευση | Τριτοβάθμια εκπαίδευση | Διδακτορικό | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 11 1,8% | 26 4,1% | 179 28,5% | 83 13,2% | 215 34,3% | 25 4,0% | 85 13,6% | 3 0,5% | 627 100,0% |
| | Όχι | 55,0% | 51,0% | 38,7% | 39,5% | 34,3% | 28,1% | 20,5% | 13,6% | 33,1% |
| | Όχι | 9 0,7% | 25 2,0% | 283 22,3% | 127 10,0% | 411 32,4% | 64 5,1% | 329 26,0% | 19 1,5% | 1.267 100,0% |
| | Σύνολο | 45,0% | 49,0% | 61,3% | 60,5% | 65,7% | 71,9% | 79,5% | 86,4% | 66,9% |
| | Σύνολο | 20 1,1% | 51 2,7% | 462 24,4% | 210 11,1% | 626 33,1% | 89 4,7% | 414 21,9% | 22 1,2% | 1.894 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Από τα στοιχεία στους Πίνακες 3.2.12, 3.2.13 και 3.2.14 ανωτέρω σημειώνονται τα ακόλουθα:

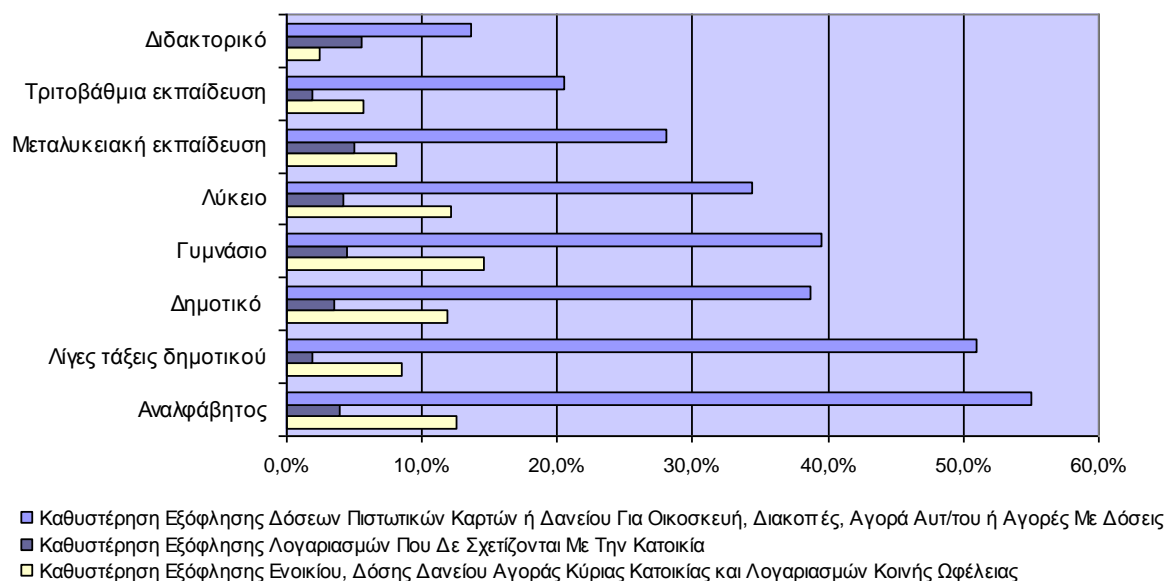
1. Αναφορικά με τους λογαριασμούς που σχετίζονται με την κατοικία, τα ποσοστά των νοικοκυριών που καθυστερούν να εξοφλήσουν τις παραπάνω υποχρεώσεις είναι μεγαλύτερα σε χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης και μειώνονται στα υψηλότερα επίπεδα. Ενδεικτικά έχουμε: Αναλφάβητοι: 12,6%, Γυμνάσιο: 14,6% σε αντίθεση με Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: 5,7% και Διδακτορικό 2,4%.
2. Στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, τα αντίστοιχα ποσοστά στην καθυστέρηση εξόφλησης των οφειλών είναι πολύ χαμηλά και χωρίς έντονες διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφόρων επιπέδων εκπαίδευσης.
3. Τέλος πολύ υψηλά είναι τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης οφειλής σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης στην τρίτη ομάδα υποχρεώσεων (Καταναλωτικά Δάνεια, Πιστωτικές Κάρτες, Αγορές με Δόσεις). Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι τα ποσοστά αυτά βαίνουν μειούμενα καθώς προχωράμε σε υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα κυμαίνονται από 55,0% για αναλφάβητους έως 13,6% για κατόχους διδακτορικού τίτλου.

Το γεγονός ότι στην πρώτη και τρίτη κατηγορία υποχρεώσεων τα ποσοστά μειώνονται καθώς αυξάνεται το επίπεδο εκπαίδευσης οφείλεται πιθανώς στους παρακάτω λόγους:

1. Άτομα με υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης έχουν τη δυνατότητα για καλύτερη διαχείριση των υποχρεώσεών τους. Μπορούν να διαπραγματευτούν και να έχουν από τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς καλύτερους όρους αποπληρωμής των υποχρεώσεών τους, ή να είναι ενήμεροι για καλύτερα προγράμματα μεταφοράς οφειλών.
2. Επίσης η καλύτερη μόρφωση εξασφαλίζει και καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση με δυνατότητα για υψηλότερες αμοιβές.

Τα παραπάνω συμπεράσματα συμπυκνώνονται στο γράφημα που ακολουθεί.

Γράφημα 3.2.5: Καυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά είδος υποχρέωσης και κατά επίπεδο εκπαίδευσης.



3.2.4 Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού

Σε αυτή την παράγραφο θα διερευνηθεί ο τρόπος που επιδρά η μεταβλητή «Θέση στην Εργασία του Υπευθύνου του Νοικοκυριού» στη δυνατότητα αποπληρωμής των διαφορετικών υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η μεταβλητή “Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού” προέκυψε από την σύμπτυξη των παρακάτω δύο μεταβλητών:

1. Τρέχουσα κύρια ασχολία του υπευθύνου του νοικοκυριού και
2. Καθεστώς της τελευταίας ή της σημερινής εργασίας του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι στη δεύτερη μεταβλητή απαντούν και τα άτομα που πλέον δεν εργάζονται.

Οι κατηγορίες της κάθε μεταβλητής παρουσιάζονται στους Πίνακες 3.2.15 και 3.2.16 αντίστοιχα.

Πρώτο βήμα για τη δημιουργία της μεταβλητής “Θέση στην εργασία” ήταν η ομαδοποίηση της μεταβλητής “Τρέχουσα κύρια ασχολία” ως εξής: “Εργαζόμενος”, “Συνταξιούχος” και “Μη οικονομικά ενεργός”. Στην κατηγορία “Εργαζόμενος” συμπτυχθήκαν οι κατηγορίες “Εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση” και “Εργαζόμενος με μερική απασχόληση”. Στην κατηγορία “Άλλος μη οικονομικά ενεργός” συμπτύχθηκαν οι υπόλοιπες κατηγορίες εκτός από την κατηγορία “Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη”.

Στο δεύτερο βήμα η μεταβλητή “Καθεστώς της τελευταίας ή της σημερινής εργασίας” ομαδοποιήθηκε ως εξής: “Αυτοαπασχολούμενος με ή χωρίς μισθωτούς” και “Μισθωτός ή βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση”.

Στο τρίτο και τελευταίο βήμα, έγινε διάσπαση της κατηγορίας “Εργαζόμενος” της μεταβλητής “Τρέχουσα κύρια ασχολία” στις δύο κατηγορίες (“Αυτοαπασχολούμενος με ή χωρίς μισθωτούς” και “Μισθωτός ή βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση”) της μεταβλητής “Καθεστώς της τελευταίας ή της σημερινής εργασίας”.

Οι κατηγορίες και οι συχνότητες της νέας μεταβλητής “Θέση στην εργασία” δίνονται ανά φύλο στον Πίνακα 3.2.17.

Πίνακας 3.2.15: Τρέχουσα κύρια ασχολία υπευθύνου του νοικοκυριού

| Τρέχουσα Κύρια Ασχολία | Άνδρες | | Γυναίκες | |
|--|-----------|---------|-----------|---------|
| | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση | 2.570 | 54,5% | 416 | 24,1% |
| Εργαζόμενος με μερική απασχόληση | 88 | 1,9% | 60 | 3,5% |
| Άνεργος | 85 | 1,8% | 47 | 2,7% |
| Μαθητής, φοιτητής, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας | 70 | 1,5% | 85 | 4,9% |
| Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη | 1.835 | 38,9% | 594 | 34,4% |
| Ακατάλληλος για εργασία ή έχει μόνιμη αναπηρία | 48 | 1,0% | 17 | 1,0% |
| Στρατιώτης | 1 | 0,0% | | |
| Νοικοκυρά | | | 488 | 28,3% |
| Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου | 22 | 0,5% | 19 | 1,1% |
| Σύνολο | 4.719 | | 1.726 | |

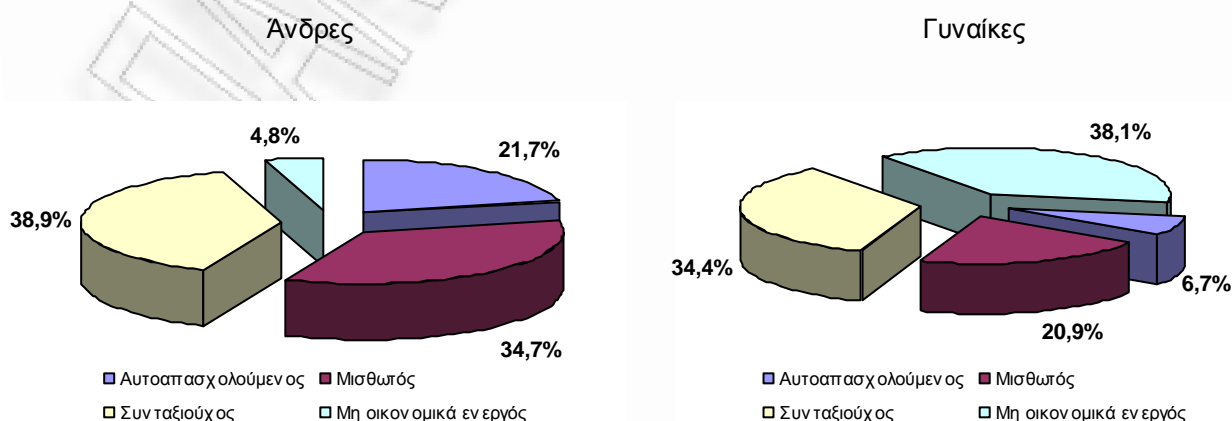
Πίνακας 3.2.16: Καθεστώς της τελευταίας ή της σημερινής εργασίας του υπευθύνου του νοικοκυριού

| Καθεστώς απασχόλησης | Συχνότητα | Ποσοστό | Ποσοστό επί των απασχολουμένων | Αθροιστικό ποσοστό |
|-------------------------------------|-----------|---------|--------------------------------|--------------------|
| Αυτοαπασχολούμενος με μισθωτούς | 493 | 7,6% | 8,3% | 8,3% |
| Αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτούς | 1.739 | 27,0% | 29,3% | 37,6% |
| Μισθωτός | 3.511 | 54,5% | 59,1% | 96,7% |
| Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση | 196 | 3,0% | 3,3% | 100,0% |
| Σύνολο | 5.939 | 92,1% | 100,0% | |
| Δεν έχει εργαστεί ποτέ | 506 | 7,9% | | |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | | |

Οι επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων φαίνεται να κατευθύνονται ακόμα από στερεότυπα που επικρατούν στην κοινωνία, ή και από φυσικές κλίσεις, τάσεις, θεσμικές και πολιτιστικές διαδικασίες, οι οποίες προσδιορίζουν τη θέση των δύο φύλων στην εργασία. Χαρακτηριστική αυτής της κατάστασης είναι η θέση που κατέχουν στην εργασία τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες. Στον Πίνακα 3.2.17 και στο Γράφημα 3.2.6 που ακολουθούν παρουσιάζονται οι διαφορές κατά θέση στην εργασία ανάμεσα στα δύο φύλα.

Πίνακας 3.2.17: Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού κατά φύλο

| | Σύνολο | | Άνδρες | | Γυναίκες | |
|--|-----------|---------|-----------|---------|-----------|---------|
| | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Αυτοαπασχολούμενος με ή χωρίς μισθωτούς | 1.137 | 17,6% | 1.022 | 21,7% | 115 | 6,7% |
| Μισθωτός ή βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση | 1.997 | 31,0% | 1.636 | 34,7% | 361 | 20,9% |
| Συνταξιούχος | 2.428 | 37,7% | 1.835 | 38,9% | 593 | 34,4% |
| Μη οικονομικά ενεργός | 883 | 13,7% | 226 | 4,8% | 657 | 38,1% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | 4.719 | 100,0% | 1.726 | 100,0% |

Γράφημα 3.2.6: Θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού κατά φύλο

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.2.17, οι άνδρες εργάζονται, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε ως μισθωτοί, σε ποσοστό 56,4% (21,7% + 34,7%), ενώ μόλις 4,8% των ανδρών είναι μη οικονομικά ενεργοί. Αντίθετα οι γυναίκες εργάζονται σε ποσοστό μόλις 27,6%. Παρατηρείται μάλιστα ότι οι γυναίκες που εργάζονται απασχολούνται κυρίως ως μισθωτοί υπάλληλοι ή βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση (ποσοστό 20,9% του συνόλου των γυναικών) έναντι 6,7% που εργάζονται ως αυτοαπασχολούμενες με ή χωρίς μισθωτούς. Τέλος, ποσοστό 38,1% των γυναικών ανήκουν στην κατηγορία “Μη οικονομικά ενεργός” που, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω περιλαμβάνει και τις “Νοικοκυρές”.

Στη συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση της καθυστέρησης εξόφλησης των διαφορετικών τύπων υποχρεώσεων του νοικοκυριού, ως προς τη θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Από τον Πίνακα 3.2.18, στον οποίο παρατίθεται η καθυστέρηση στην εξόφληση ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, παρατηρούμε ότι από τα 6.012 νοικοκυριά που έχουν αυτού του είδους τις υποχρεώσεις τα 3.000 νοικοκυριά (ποσοστό 49,9%) έχουν ως υπεύθυνο, άτομο το οποίο εργάζεται, είτε ως αυτοαπασχολούμενος (1.079 νοικοκυριά – ποσοστό 17,9%) είτε ως μισθωτός (1.921 νοικοκυριά – ποσοστό 32%).

Γνωρίζοντας ότι σε αυτή την κατηγορία υποχρεώσεων περιλαμβάνεται και το δάνειο για αγορά κατοικίας, γίνεται αντιληπτό ότι άτομα τα οποία δεν εργάζονται δεν αποφασίζουν εύκολα να αναλάβουν την υποχρέωση ενός μακρόχρονου δανείου. Εξετάζοντας το θέμα και από την πλευρά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι χορηγήσεις δανείων κατοικίας δεν εγκρίνονται εύκολα σε άτομα που δεν εργάζονται.

Από τον ίδιο πίνακα διαπιστώνουμε ότι το ποσοστό καθυστέρησης εξόφλησης σε αυτή την κατηγορία υποχρεώσεων, μεγιστοποιείται στην περίπτωση των “μη οικονομικά ενεργών” με ποσοστό 14%, ακολουθούν οι Μισθωτοί και Αυτοαπασχολούμενοι με ποσοστά 13,1% και 11,1% αντίστοιχα και το χαμηλότερο ποσοστό καθυστέρησης παρουσιάζουν οι Συνταξιούχοι με ποσοστό 7,1%.

Πίνακας 3.2.18: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά θέση στην εργασία

| | | Θέση στην εργασία | | | | Σύνολο |
|---|--------|--------------------|----------|--------------|-----------------------|--------|
| | | Αυτοαπασχολούμενος | Μισθωτός | Συνταξιούχος | Μη Οικονομικά Ενεργός | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 120 | 252 | 156 | 115 | 643 |
| | | 18,7% | 39,2% | 24,3% | 17,9% | 100,0% |
| | Όχι | 11,1% | 13,1% | 7,1% | 14,0% | 10,7% |
| | | 959 | 1.669 | 2.037 | 704 | 5.369 |
| | Σύνολο | 17,9% | 31,1% | 37,9% | 13,1% | 100,0% |
| | | 88,9% | 86,9% | 92,9% | 86,0% | 89,3% |
| | | 1.079 | 1.921 | 2.193 | 819 | 6.012 |
| | | 17,9% | 32,0% | 36,5% | 13,6% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία (Πίνακας 3.2.19), όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης, υγείας κλπ, από τα 5.348 νοικοκυριά που έχουν υποχρεώσεις αυτού του τύπου, τα 1.883 νοικοκυριά έχουν ως υπεύθυνο συνταξιούχο (ποσοστό 35,2%). Οι συνταξιούχοι καλούνται να αντιμετωπίσουν πιο συχνά υποχρεώσεις που σχετίζονται με θέματα υγείας, όπως φάρμακα, αμοιβή ιατρών, νοσηλεία σε νοσοκομεία, αφού λόγω και του προχωρημένου της ηλικίας τους έχουν πιο επιβαρυσμένη υγεία.

Τα ποσοστά καθυστέρησης στην εξόφληση λογαριασμών αυτής της κατηγορίας, δε διαφοροποιούνται σημαντικά, ανάλογα με τη θέση στην εργασία. Το μεγαλύτερο ποσοστό καθυστέρησης παρουσιάζεται στην κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων (5,4%) ενώ το μικρότερο ποσοστό καθυστέρησης στην κατηγορία των συνταξιούχων (2,1%). Πολύ χαμηλό είναι το ποσοστό καθυστέρησης και στην περίπτωση των νοικοκυριών με υπεύθυνο μη οικονομικά ενεργό άτομο (2,6%).

Πίνακας 3.2.19: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά θέση στην εργασία

| | | Θέση στην εργασία | | | | Σύνολο |
|--|--------|--------------------|----------|--------------|-----------------------|--------|
| | | Αυτοαπασχολούμενος | Μισθωτός | Συνταξιούχος | Μη Οικονομικά Ενεργός | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 54 | 72 | 39 | 18 | 183 |
| | | 29,5% | 39,3% | 21,3% | 9,8% | 100,0% |
| | Όχι | 5,4% | 4,1% | 2,1% | 2,6% | 3,4% |
| | | 937 | 1.698 | 1.844 | 686 | 5.165 |
| | Σύνολο | 18,1% | 32,9% | 35,7% | 13,3% | 100,0% |
| | | 94,6% | 95,9% | 97,9% | 97,4% | 96,6% |
| | | 991 | 1.770 | 1.883 | 704 | 5.348 |
| | | 18,5% | 33,1% | 35,2% | 13,2% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στον Πίνακα 3.2.20, αποτυπώνεται η καταναλωτική συμπεριφορά των νοικοκυριών ανάλογα με τη θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Από τα 1.894 νοικοκυριά που έχουν κάνει αγορές με δόσεις, ή με πιστωτικές κάρτες ή έχουν πάρει καταναλωτικό δάνειο, το μεγαλύτερο ποσοστό 46,6% (882 νοικοκυριά) έχει ως υπεύθυνο μισθωτό. Οι τρόποι αυτοί αγορών βρήκαν μεγάλη ανταπόκριση σε αυτή την ομάδα εργαζομένων για τους εξής λόγους:

1. Τα χαμηλά εισοδήματα των μισθωτών δεν τους επιτρέπουν να καταβάλλουν ολόκληρο το ποσό σε μεγάλες αγορές, όπως αγορά αυτοκινήτου, ηλεκτρικών ειδών, επίπλων κ.α.
2. Η τακτική καταβολή των αποδοχών τους, τους δίνει τη δυνατότητα της έγκαιρης εξόφλησης αυτών των λογαριασμών. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι τα νοικοκυριά με υπεύθυνο μισθωτό έχουν το μικρότερο ποσοστό καθυστέρησης στην εξόφληση λογαριασμών αυτής της κατηγορίας (29,3%).

Το ποσοστό καθυστέρησης αυξάνεται στους συνταξιούχους (32,4%) και στους αυτοαπασχολούμενους (35,3%) και μεγιστοποιείται στα νοικοκυριά με υπεύθυνο μη οικονομικά ενεργό άτομο, με ποσοστό (48,2%).

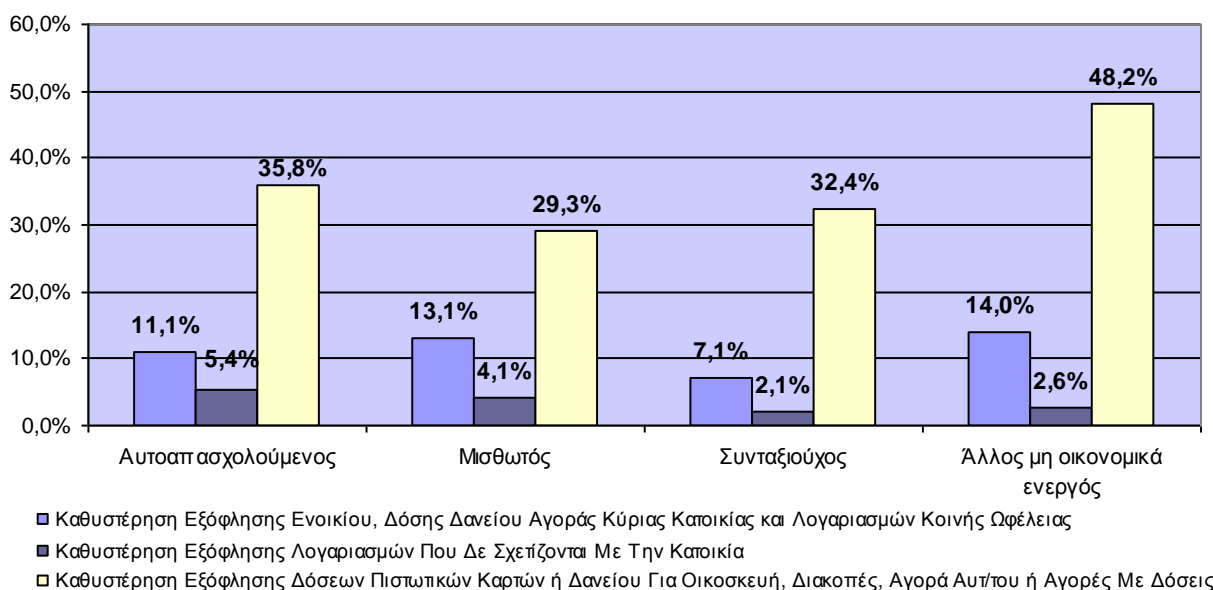
Πίνακας 3.2.20: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά θέση στην εργασία

| | | Θέση στην εργασία | | | | Σύνολο |
|--|--------|--------------------|----------|--------------|-----------------------|--------|
| | | Αυτοαπασχολούμενος | Μισθωτός | Συνταξιούχος | Μη Οικονομικά Ενεργός | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 153 | 258 | 135 | 81 | 627 |
| | | 24,4% | 41,1% | 21,5% | 12,9% | 100,0% |
| | Όχι | 35,8% | 29,3% | 32,4% | 48,2% | 33,1% |
| | | 274 | 624 | 282 | 87 | 1.267 |
| | Σύνολο | 21,6% | 49,3% | 22,3% | 6,9% | 100,0% |
| | | 64,2% | 70,7% | 67,6% | 51,8% | 66,9% |
| Σύνολο | 427 | 882 | 417 | 168 | 1.894 | |
| | 22,5% | 46,6% | 22,0% | 8,9% | 100,0% | |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στο Γράφημα 3.2.7 δίνονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ανά τύπο υποχρέωσης και κατά θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Τα ποσοστά καθυστέρησης στην εξόφληση δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις, εκτοξεύονται σε σύγκριση με τα ποσοστά καθυστερήσεων στους δύο άλλους τύπους υποχρεώσεων, σε όλες τις κατηγορίες της μεταβλητής “Θέση στην εργασία”.

Γράφημα 3.2.7: Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά είδος υποχρέωσης και κατά θέση στην εργασία.



3.2.5 Υπηκοότητα υπευθύνου του νοικοκυριού

Όπως έχει αναφερθεί και στο πρώτο κεφάλαιο η έρευνα EU-SILC καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους. Επομένως κάποια από τα νοικοκυριά που έχουν ερευνηθεί έχουν ως υπεύθυνο άτομο με ξένη υπηκοότητα.

Η δομή των ερευνώμενων νοικοκυριών ως προς την υπηκοότητα του υπευθύνου του νοικοκυριού δίνεται στον Πίνακα 3.2.21. Το μεγαλύτερο ποσοστό των νοικοκυριών, όπως ήταν αναμενόμενο, έχουν ως υπεύθυνο άτομο με ελληνική υπηκοότητα. Ακολουθούν, με ποσοστό 2,92% τα νοικοκυριά που έχουν ως υπεύθυνο, άτομο με υπηκοότητα άλλης Ευρωπαϊκής Χώρας, όπως η Αλβανία και το υπόλοιπο 1,69% των ερευνώμενων νοικοκυριών έχουν υπεύθυνο με άλλη υπηκοότητα.

Πίνακας 3.2.21: Υπηκοότητα υπευθύνου του νοικοκυριού

| Υπηκοότητα | Συχνότητα | Ποσοστό |
|--------------------------------|-----------|---------|
| BG Βουλγαρία | 21 | 0,33% |
| CSA Κεντρική και Νότια Αμερική | 2 | 0,03% |
| CY Κύπρος | 14 | 0,22% |
| DE Γερμανία | 4 | 0,06% |
| DK Δανία | 1 | 0,02% |
| FI Φιλανδία | 1 | 0,02% |
| FR Γαλλία | 2 | 0,03% |
| GR Ελλάδα | 6.148 | 95,39% |
| IT Ιταλία | 2 | 0,03% |
| NAF Βόρειος Αφρική | 5 | 0,08% |
| NME Εγγύς και Μέση Ανατολή | 23 | 0,36% |
| OAS Άλλη Ασιατική Χώρα | 15 | 0,23% |
| OCE Αυστραλία και Ωκεανία | 1 | 0,02% |
| OEU Άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες | 188 | 2,92% |
| PL Πολωνία | 6 | 0,09% |
| RO Ρουμανία | 6 | 0,09% |
| USA Ηνωμένες Πολιτείες | 5 | 0,08% |
| WAF Δυτική Αφρική | 1 | 0,02% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,00% |

Προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού ως προς την υπηκοότητα του υπευθύνου του νοικοκυριού, η μεταβλητή υπηκοότητα ομαδοποιείται ως εξής:

1. Ελληνική υπηκοότητα και
2. Ξένη υπηκοότητα.

Στους Πίνακες 3.2.22, 3.2.23 και 3.2.24 παρουσιάζονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ή μη των τριών τύπων υποχρεώσεων κατά υπηκοότητα του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Πίνακας 3.2.22: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά υπηκοότητα

| | | Υπηκοότητα | | Σύνολο |
|---|--------|------------|--------|--------|
| | | Ελληνική | Ξένη | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 585 | 58 | 643 |
| | | 91,0% | 9,0% | 100,0% |
| | Όχι | 10,2% | 20,4% | 10,7% |
| | | 5.142 | 227 | 5.369 |
| | Σύνολο | 95,8% | 4,2% | 100,0% |
| | | 89,8% | 79,6% | 89,3% |
| | | 5.727 | 285 | 6.012 |
| | | 95,3% | 4,7% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.2.23: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία

| | | Υπηκοότητα | | Σύνολο |
|---|--------|------------|--------|--------|
| | | Ελληνική | Ξένη | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 173 | 10 | 183 |
| | | 94,5% | 5,5% | 100,0% |
| | Όχι | 3,4% | 4,1% | 3,4% |
| | | 4.931 | 234 | 5.165 |
| | Σύνολο | 95,5% | 4,5% | 100,0% |
| | | 96,6% | 95,9% | 96,6% |
| | | 5.104 | 244 | 5.348 |
| | | 95,4% | 4,6% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.2.24: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις

| | | Υπηκοότητα | | Σύνολο |
|--|--------|------------|--------|--------|
| | | Ελληνική | Ξένη | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 602 | 25 | 627 |
| | | 96,0% | 4,0% | 100,0% |
| | Όχι | 32,9% | 40,3% | 33,1% |
| | | 1.230 | 37 | 1.267 |
| | Σύνολο | 97,1% | 2,9% | 100,0% |
| | | 67,1% | 59,7% | 66,9% |
| | | 1.832 | 62 | 1.894 |
| | | 96,7% | 3,3% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει εξετάζοντας τα αποτελέσματα των παραπάνω πινάκων είναι ότι τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης και στις τρεις κατηγορίες υποχρεώσεων φαίνεται να είναι μεγαλύτερα στις περιπτώσεις των νοικοκυριών με υπεύθυνο ξένης υπηκοότητας.

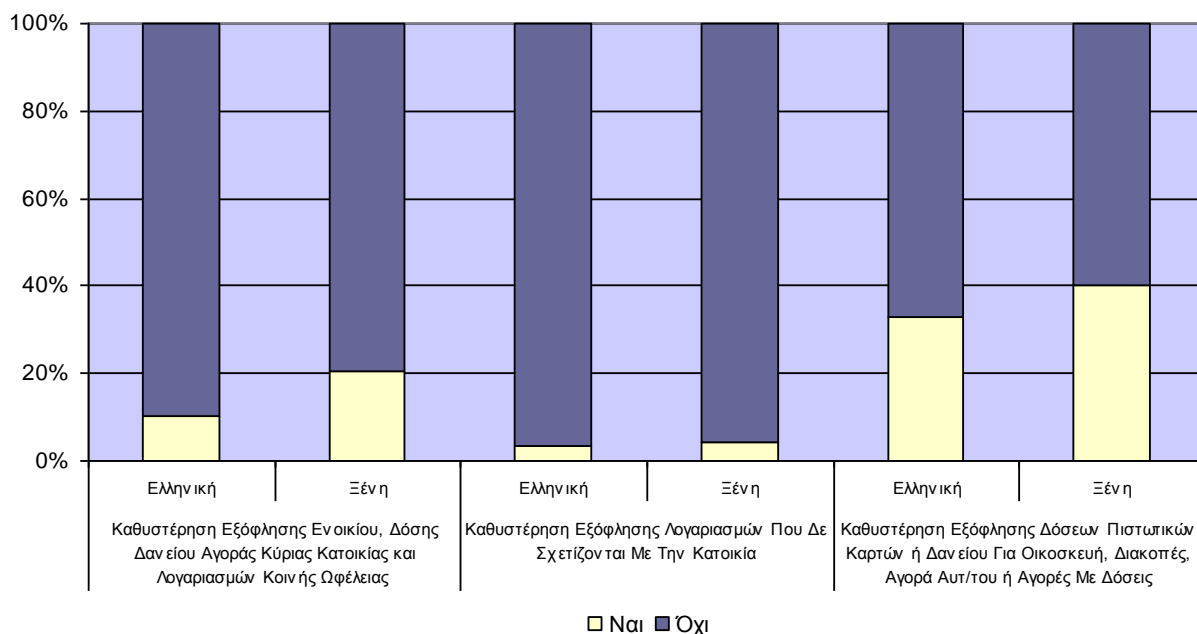
Πιο συγκεκριμένα στους λογαριασμούς που σχετίζονται με την κατοικία, όπως ενοίκιο, δόση δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμοί κοινής ωφέλειας τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι: 10,2% για τα νοικοκυριά με Έλληνα υπήκοο ως υπεύθυνο και 20,4% για τα νοικοκυριά με ξένο υπήκοο ως υπεύθυνο. Για τους λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 3,4% και 4,1% και τέλος για την κατηγορία των πιστωτικών καρτών, των καταναλωτικών δανείων και των αγορών με δόσεις τα ποσοστά διαμορφώνονται σε 32,9% για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο Έλληνα υπήκοο και σε 40,3% για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο ξένο υπήκοο.

Στο Γράφημα 3.2.8 απεικονίζονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ή μη κατά είδος υποχρέωσης και κατά υπηκοότητα.

Τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ελαχιστοποιούνται στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία (3,4%, 4,1%) και μεγιστοποιούνται στην περίπτωση των καταναλωτικών δανείων, των πιστωτικών καρτών και των αγορών με δόσεις (32,9%, 40,3%) και για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο Έλληνα υπήκοο και για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο ξένο υπήκοο.

Τέλος φαίνεται ότι και στις τρεις κατηγορίες υποχρεώσεων, το μεγαλύτερο ποσοστό των νοικοκυριών αποπληρώνει έγκαιρα τις υποχρεώσεις του. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από την υπηκοότητα του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Γράφημα 3.2.8: Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη κατά είδος υποχρέωσης και κατά υπηκοότητα



3.2.6 Οικογενειακή κατάσταση υπευθύνου του νοικοκυριού

Η ανάλυση κατά οικογενειακή κατάσταση του συνόλου του δείγματος αλλά και κατά φύλο παρουσιάζεται κατωτέρω.

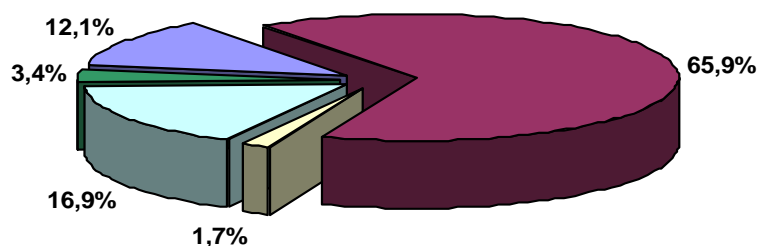
Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.2.25 το μεγαλύτερο ποσοστό των υπευθύνων νοικοκυριού (65,9%) είναι παντρεμένοι. Το ποσοστό αυτό στην περίπτωση των ανδρών εκτινάσσεται στο 84,4% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των παντρεμένων γυναικών που ορίζονται ως υπεύθυνες νοικοκυριού ανέρχεται μόλις σε 15,1%. Επομένως, στην περίπτωση που στο νοικοκυριό υπάρχει παντρεμένο ζευγάρι τότε συνηθίζεται να ορίζεται ως υπεύθυνος νοικοκυριού ο σύζυγος αντί της συζύγου.

Αντίστροφα, είθισται να ορίζεται γυναίκα ως υπεύθυνη του νοικοκυριού στις περιπτώσεις απουσίας συζύγου, όπως όταν είναι σε διάσταση, ή διαζευγμένη, ή χήρα. Πιο συγκεκριμένα 4,5% των γυναικών που είναι υπεύθυνες σε νοικοκυριό είναι σε διάσταση έναντι 0,6% των ανδρών, 8,5% είναι διαζευγμένες έναντι 1,6% των ανδρών και 52,3% είναι χήρες έναντι 4,0% των ανδρών.

Πίνακας 3.2.25: Κατανομή των υπευθύνων των νοικοκυριών κατά οικογενειακή κατάσταση

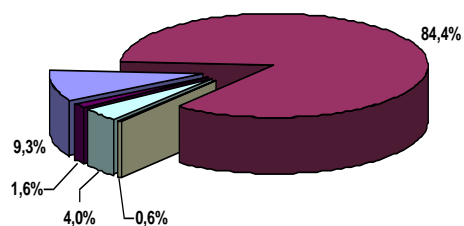
| | Σύνολο | | Άνδρες | | Γυναίκες | |
|----------------|-----------|---------|-----------|---------|-----------|---------|
| | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Άγαμος/η | 780 | 12,1% | 440 | 9,3% | 340 | 19,7% |
| Παντρεμένος/η | 4.246 | 65,9% | 3.985 | 84,4% | 261 | 15,1% |
| Σε διάσταση | 107 | 1,7% | 30 | 0,6% | 77 | 4,5% |
| Χήρος/α | 1.090 | 16,9% | 188 | 4,0% | 902 | 52,3% |
| Διαζευγμένος/η | 222 | 3,4% | 76 | 1,6% | 146 | 8,5% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | 4.719 | 100,0% | 1.726 | 100,0% |

Γράφημα 3.2.9: Ποσοστιαία κατανομή της οικογενειακής κατάστασης του υπευθύνου του νοικοκυριού στο σύνολο και κατά φύλο.



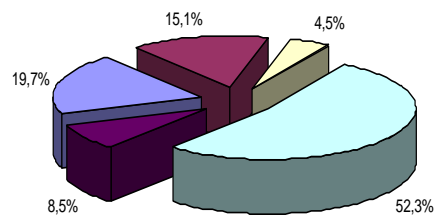
■ Άγαμος/η ■ Παντρεμένος/η □ Χωρισμένος/η □ Χήρος/α ■ Διαζευγμένος/η

Ανδρες



■ Αγαμος/η ■ Παντρεμένος/η □ Χωρισμένος/η □ Χήρος/α ■ Διαζευγμένος/η

Γυναίκες



■ Αγαμος/η ■ Παντρεμένος/η □ Χωρισμένος/η □ Χήρος/α ■ Διαζευγμένος/η

Στους Πίνακες 3.2.26, 3.2.27 και 3.2.28 που ακολουθούν αναλύεται η καθυστέρηση εξόφλησης των διαφόρων υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού, ως προς την οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Πίνακας 3.2.26: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού.

| | | Οικογενειακή Κατάσταση | | | | | Σύνολο |
|---|--------|------------------------|-------------|-------------|---------|--------------|--------|
| | | Αγαμος | Παντρεμένος | Σε διάσταση | Χήρος/α | Διαζευγμένος | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 90 | 405 | 19 | 91 | 38 | 643 |
| | | 14,0% | 63,0% | 3,0% | 14,2% | 5,9% | 100,0% |
| | Όχι | 12,2% | 10,2% | 19,0% | 9,4% | 17,9% | 10,7% |
| | | 649 | 3.584 | 81 | 881 | 174 | 5.369 |
| | Σύνολο | 12,1% | 66,8% | 1,5% | 16,4% | 3,2% | 100,0% |
| | | 87,8% | 89,8% | 81,0% | 90,6% | 82,1% | 89,3% |
| | | 739 | 3.989 | 100 | 972 | 212 | 6.012 |
| | | 12,3% | 66,4% | 1,7% | 16,2% | 3,5% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.2.27: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού

| | | Οικογενειακή Κατάσταση | | | | | Σύνολο |
|--|--------|------------------------|-------------|-------------|---------|--------------|--------|
| | | Αγαμος | Παντρεμένος | Σε διάσταση | Χήρος/α | Διαζευγμένος | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 13 | 132 | 10 | 12 | 16 | 183 |
| | | 7,1% | 72,1% | 5,5% | 6,6% | 8,7% | 100,0% |
| | Όχι | 2,1% | 3,6% | 10,8% | 1,5% | 8,5% | 3,4% |
| | | 619 | 3.520 | 83 | 771 | 172 | 5.165 |
| | Σύνολο | 12,0% | 68,2% | 1,6% | 14,9% | 3,3% | 100,0% |
| | | 97,9% | 96,4% | 89,2% | 98,5% | 91,5% | 96,6% |
| | | 632 | 3.652 | 93 | 783 | 188 | 5.348 |
| | | 11,8% | 68,3% | 1,7% | 14,6% | 3,5% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.2.28: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού

| | | Οικογενειακή Κατάσταση | | | | | Σύνολο |
|---|--------|------------------------|----------------|-------------|-------------|--------------|-----------------|
| | | Άγαμος | Παντρεμένος | Σε διάσταση | Χήρος/α | Διαζευγμένος | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου | Ναι | 71 11,3% | 460 73,4% | 13 2,1% | 46 7,3% | 37 5,9% | 627 100,0% |
| | Όχι | 42,0% | 31,0% | 35,1% | 39,7% | 42,0% | 33,1% |
| Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | | 98 | 1.024 | 24 | 70 | 51 | 1.267 |
| | Όχι | 7,7% | 80,8% | 1,9% | 5,5% | 4,0% | 100,0% |
| | Σύνολο | 58,0% | 69,0% | 64,9% | 60,3% | 58,0% | 66,9% |
| | Σύνολο | 169 8,9% | 1.484 78,4% | 37 2,0% | 116 6,1% | 88 4,6% | 1.894 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Από τα αποτελέσματα των παραπάνω πινάκων παρατηρούμε τα ακόλουθα:

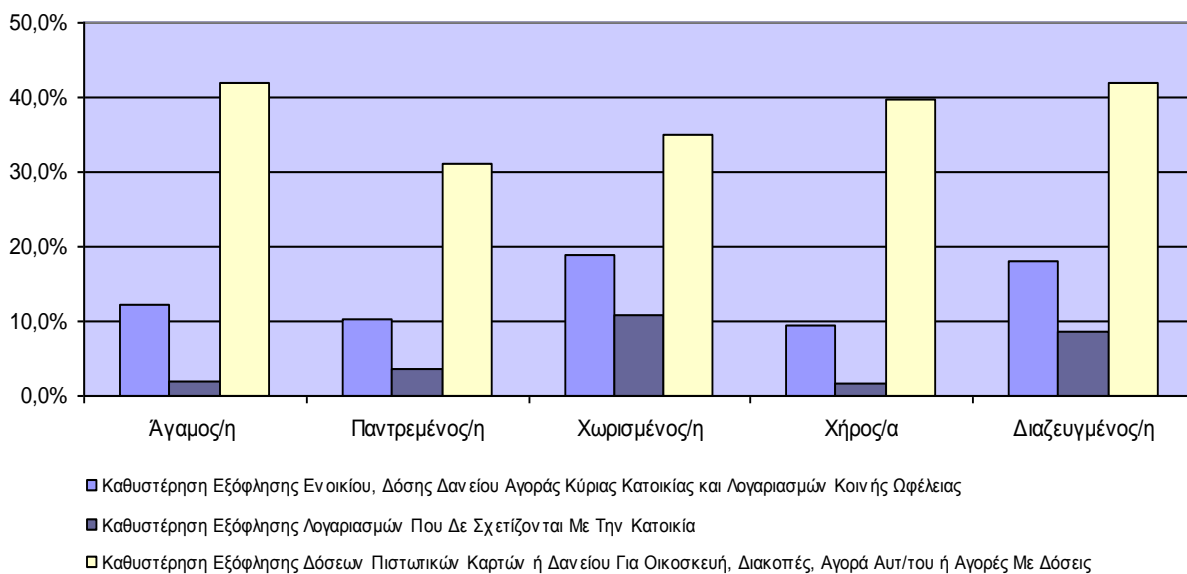
1. Στην κατηγορία οφειλής “Ενοίκιο, δόση δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας” τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης οφειλών είναι υψηλότερα στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος του νοικοκυριού βρίσκεται σε διάσταση ή είναι διαζευγμένος. Πιο συγκεκριμένα τα ποσοστά είναι 19,0% και 17,9% για τους εν διαστάσει και διαζευγμένους αντίστοιχα ενώ ανέρχεται σε 12,2% για τους άγαμους, 10,2% για τους παντρεμένους και είναι μόλις 9,4% για τους χήρους.
2. Στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι σε όλες τις κατηγορίες οικογενειακής κατάστασης του υπευθύνου του νοικοκυριού πολύ μικρότερα από αυτά της πρώτης περίπτωσης. Και εδώ συμβαίνει ωστόσο, τα ποσοστά καθυστέρησης να είναι πολύ υψηλότερα στις περιπτώσεις των νοικοκυριών των οποίων οι υπεύθυνοι είναι σε διάσταση ή χωρισμένοι με ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης 10,8% και 8,5% αντίστοιχα.
3. Τέλος στην περίπτωση των πιστωτικών καρτών, των δόσεων καταναλωτικών δανείων και δόσεων από αγορές, πολύ μεγάλα ποσοστά καθυστέρησης εκτός από τους εν διαστάσει και διαζευγμένους, παρουσιάζουν και οι άγαμοι και οι χήροι με ποσοστά 42,0% και 39,7% αντίστοιχα. Το χαμηλότερο ποσοστό καθυστέρησης σε αυτή την κατηγορία υποχρεώσεων εμφανίζουν οι παντρεμένοι με ποσοστό 31,0%.

Οι αλλαγές στη σύνθεση του νοικοκυριού, είτε λόγω χωρισμού είτε λόγω απώλειας του/της συζύγου, προκαλεί κλυδωνισμούς τόσο στον τρόπο λειτουργίας του νοικοκυριού συνολικά, όσο και στις συμπεριφορές των μελών του. Οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις δε μοιράζονται πλέον στο ζευγάρι, αλλά τις επωμίζεται είτε μερικώς είτε καθ' ολοκληρία ένας από τους συζύγους. Επιπλέον, μεταβάλλονται τόσο οι πηγές όσο και το ύψος του εισοδήματος του νοικοκυριού.

Συνέπεια όλων των παραπάνω, ειδικά στην περίπτωση που δεν υπάρχουν άλλες πηγές στήριξης του νοικοκυριού, όπως π.χ. γονείς του/της συζύγου είναι η επιδείνωση της οικονομικής θέσης του νοικοκυριού και η αδυναμία αποπληρωμής των υποχρεώσεων του.

Ακολουθεί γραφική απεικόνιση (Γράφημα 3.2.10) των ποσοστών καθυστέρησης εξόφλησης των υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά κατηγορία υποχρέωσης και κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού

Γράφημα 3.2.10: Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά είδος υποχρέωσης και κατά οικογενειακή κατάσταση.



3.2.7 Κατάσταση υγείας υπευθύνου του νοικοκυριού

Η κατάσταση υγείας ενός ατόμου έχει αντίκτυπο σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του. Όταν ένας άνθρωπος είναι υγιής μπορεί να εργαστεί να φροντίσει την οικογένειά του, και να αντιμετωπίσει όλες τις υποχρεώσεις που έχει δημιουργήσει. Αντίθετα, ένα άτομο με σοβαρά προβλήματα υγείας, πολύ πιθανόν να απουσιάζει από την εργασία του ή να μη μπορεί να εργαστεί καθόλου. Ακόμα σε σοβαρά και χρόνια προβλήματα υγείας το άτομο σπαταλά πολλά χρήματα σε επισκέψεις ιατρών, εξετάσεις και φάρμακα. Όλα αυτά οδηγούν σε περιορισμό του διαθέσιμου εισοδήματος και κατά συνέπεια στην αδυναμία του ατόμου να ανταποκριθεί σε οικονομικές υποχρεώσεις.

Επομένως, η διερεύνηση της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού ως προς την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού κρίνεται επιβεβλημένη.

Στην έρευνα EU-SILC η εκτίμηση της κατάστασης της υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού γίνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο και όχι με αντιπρόσωπο ή με υγειονομικά κριτήρια μόνο. Σε καμιά περίπτωση δε γίνεται από τον ερευνητή ή από γιατρό. Η αναφορά στην κατάσταση υγείας γίνεται στη γενική υγεία του ερευνώμενου και όχι στην κατάσταση υγείας του κατά την ημέρα της έρευνας και ως εκ τούτου δε λαμβάνονται υπόψη τα προσωρινά προβλήματα υγείας αυτού. Στην εκτίμηση έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι ασθένειες (σωματικές, ψυχικές κλπ).

Το σύνολο του δείγματος παρουσιάζει την κατωτέρω σύνθεση (Πίνακας 3.2.29), όσον αφορά την κατανομή του, σχετικά με την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού, το φύλο και την ηλικία του.

Πίνακας 3.2.29: Κατάσταση υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών, κατά ηλικία και φύλο

| Ηλικία | Πολύ καλή | | Καλή | | Μέτρια | | Κακή | | Πολύ κακή | |
|---------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|-------------|
| | Άνδρες | Γυναίκες | Άνδρες | Γυναίκες | Άνδρες | Γυναίκες | Άνδρες | Γυναίκες | Άνδρες | Γυναίκες |
| 16 - 35 | 463 23,0% | 221 44,7% | 64 4,7% | 27 6,5% | 21 2,5% | 5 1,1% | 2 0,5% | 0 0,0% | 0 0,0% | 0 0,0% |
| 36 - 45 | 629 31,3% | 132 26,7% | 182 13,2% | 49 11,8% | 40 4,8% | 21 4,6% | 6 1,6% | 8 3,2% | 5 3,6% | 4 3,6% |
| 46 - 55 | 518 25,7% | 80 16,2% | 286 20,8% | 79 18,9% | 104 12,6% | 30 6,6% | 26 7,1% | 18 7,2% | 10 7,1% | 5 4,5% |
| 56 - 65 | 264 13,1% | 38 7,7% | 373 27,1% | 77 18,5% | 178 21,5% | 83 18,3% | 78 21,3% | 24 9,6% | 22 15,7% | 9 8,1% |
| 66 - 75 | 106 5,3% | 16 3,2% | 334 24,3% | 111 26,6% | 262 31,7% | 138 30,5% | 114 31,1% | 68 27,1% | 45 32,1% | 22 19,8% |
| > 75 | 32 1,6% | 7 1,4% | 136 9,9% | 74 17,7% | 221 26,8% | 176 38,9% | 140 38,3% | 133 53,0% | 58 41,4% | 71 64,0% |
| Σύνολο | 2.012 | 494 | 1.375 | 417 | 826 | 453 | 366 | 251 | 140 | 111 |

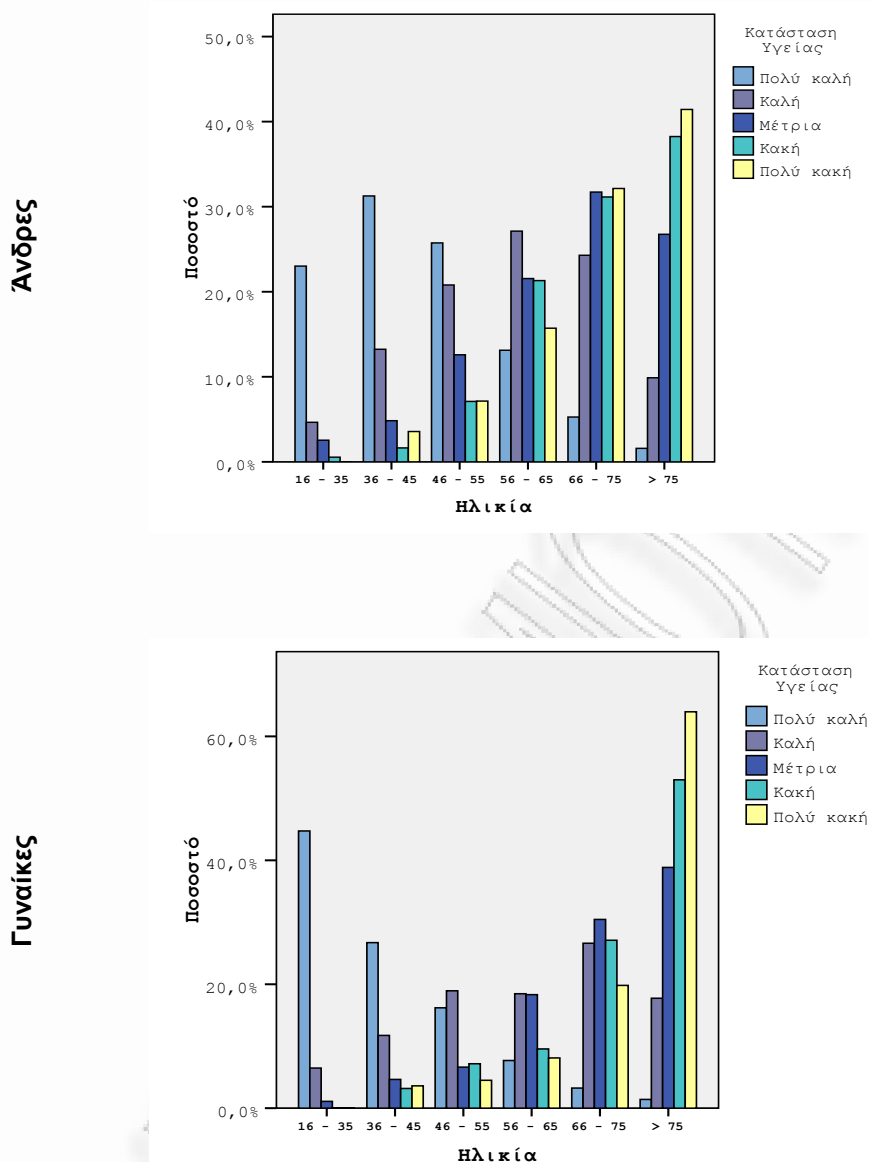
Σημείωση: Τα ποσοστά έχουν υπολογιστεί ανά στήλη.

Όπως ήταν αναμενόμενο, καθώς αυξάνεται η ηλικία του ατόμου, είτε είναι άνδρας είτε γυναίκα, η κατάσταση της υγείας χειροτερεύει. Για παράδειγμα παρατηρούμε ότι το 54,3% (23%, 31,3%) των ανδρών με πολύ καλή υγεία ανήκει στις ηλικιακές ομάδες “16 – 35” και “36 – 45”. Το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες είναι πολύ μεγαλύτερο και αγγίζει το 71,4% (44,7%, 26,7%).

Στο άλλο άκρο, διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων, ανδρών και γυναικών, που δηλώνουν πολύ κακή υγεία συγκεντρώνεται στις ηλικιακές ομάδες “66 - 75” και “>75”. Τα ποσοστά αυτά είναι 73,5% (32,1%, 41,4%) για τους άνδρες και 83,8% (19,8%, 64,0%) για τις γυναίκες.

Σχηματική απεικόνιση της κατάστασης υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών κατά ηλικία και φύλο γίνεται στο Γράφημα 3.2.11.

Γράφημα 3.2.11: Κατάσταση υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών, κατά ηλικία και φύλο



Για τη διερεύνηση της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού ως προς την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού, η μεταβλητή “Κατάσταση υγείας” ομαδοποιείται ως εξής:

Τα άτομα που δηλώνουν ότι έχουν: Πολύ καλή υγεία, Κακή υγεία και Μέτρια υγεία δημιουργούν την ομάδα “Καλή υγεία” και τα άτομα που δηλώνουν Κακή υγεία και Πολύ κακή υγεία συνθέτουν την ομάδα “Κακή υγεία”.

Η σύνθεση του δείγματος ως προς την κατάσταση υγείας (με τη νέα ομαδοποίηση), κατά ηλικία και φύλο δίνεται στον Πίνακα 3.2.30.

Πίνακας 3.2.30: Κατάσταση υγείας των υπευθύνων των νοικοκυριών, κατά ηλικία και φύλο.

| Ηλικία | Καλή υγεία | | | Κακή Υγεία | | |
|---------|------------|----------|--------|------------|----------|--------|
| | Ανδρες | Γυναίκες | Σύνολο | Ανδρες | Γυναίκες | Σύνολο |
| 16 - 35 | 548 | 253 | 801 | 2 | 0 | 2 |
| 36 - 45 | 851 | 202 | 1.053 | 11 | 12 | 23 |
| 46 - 55 | 908 | 189 | 1.097 | 36 | 23 | 59 |
| 56 - 65 | 815 | 198 | 1.013 | 100 | 33 | 133 |
| 66 - 75 | 702 | 265 | 967 | 159 | 90 | 249 |
| > 75 | 389 | 257 | 646 | 198 | 204 | 402 |
| Σύνολο | 4.213 | 1.364 | 5.577 | 506 | 362 | 868 |

Η ανάλυση της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού δίνεται στους Πίνακες 3.2.31, 3.2.32 και 3.2.33.

Πίνακας 3.2.31: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού.

| | | Κατάσταση Υγείας | | Σύνολο |
|---|--------|------------------|--------------|-----------------|
| | | Καλή Υγεία | Κακή υγεία | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 541 84,1% | 102 15,9% | 643 100,0% |
| | Όχι | 4.693 87,4% | 676 12,6% | 5.369 100,0% |
| | Σύνολο | 5.234 87,1% | 778 12,9% | 6.012 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Εξετάζοντας την καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των νοικοκυριών πληρώνει έγκαιρα τις υποχρεώσεις του, ανεξάρτητα από το πόσο καλά στην υγεία του είναι ο υπεύθυνος του νοικοκυριού.

Πιο συγκεκριμένα το 89,7% των νοικοκυριών με υπεύθυνο, άτομο με καλή υγεία και το 86,9% των νοικοκυριών με υπεύθυνο, άτομο με κακή υγεία, δεν καθυστερεί τις πληρωμές σε λογαριασμούς αυτής της κατηγορίας.

Η συμπεριφορά αυτή, ίσως οφείλεται στο γεγονός των σοβαρών αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί να έχει η μη έγκαιρη αποπληρωμή των λογαριασμών της συγκεκριμένης κατηγορίας όπως:

1. Σε περίπτωση μη έγκαιρης πληρωμής της προβλεπόμενης δόσης στεγαστικού δανείου, η τράπεζα επιβάλλει στο δανειζόμενο χρηματικό πρόστιμο. Εάν οι ληξιπρόθεσμες δόσεις ξεπεράσουν κάποιο συγκεκριμένο αριθμό (ανάλογα με την πολιτική της κάθε τράπεζας), τότε η τράπεζα προχωρά σε επίδοση εξωδίκου στον πελάτη με προθεσμία κάποιων ημερών για την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής,
2. Έξωση από τον ιδιοκτήτη σε περίπτωση ενοικίασης της κατοικίας
3. Διακοπή παροχής των βασικών λογαριασμών κοινής ωφέλειας όπως: Ηλεκτρικό ρεύμα, νερό και τηλέφωνο.

Πίνακας 3.2.32: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού

| | | Κατάσταση Υγείας | | Σύνολο |
|---|--------|------------------|------------|--------|
| | | Καλή Υγεία | Κακή υγεία | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 161 | 22 | 183 |
| | | 88,0% | 12,0% | 100,0% |
| | | 3,4% | 3,3% | 3,4% |
| | Όχι | 4.523 | 642 | 5.165 |
| | | 87,6% | 12,4% | 100,0% |
| | | 96,6% | 96,7% | 96,6% |
| | Σύνολο | 4.684 | 664 | 5.348 |
| | | 87,6% | 12,4% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι πολύ μικρά: 3,4% για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο, άτομο του οποίου η υγεία χαρακτηρίζεται ως καλή και 3,3% για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο με κακή υγεία.

Παρατηρείται, ότι και σε αυτή την περίπτωση τα ποσοστά έγκαιρης εξόφλησης των λογαριασμών αυτής της κατηγορίας είναι πολύ υψηλά (ξεπερνούν το 95% και στις δύο καταστάσεις υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού).

Η υγεία αποτελεί προτεραιότητα για κάθε άνθρωπο. Επομένως ανεξάρτητα από τις οικονομικές δυσκολίες που ίσως αντιμετωπίζει πάντα θα φροντίζει να αποπληρώνει λογαριασμούς υποχρεώσεις που σχετίζονται με την υγεία, όπως ιατρούς, νοσήλια, φάρμακα κ.α.

Πίνακας 3.2.33: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού.

| | | Κατάσταση Υγείας | | Σύνολο |
|--|--------|------------------|------------|--------|
| | | Καλή Υγεία | Κακή υγεία | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 562 | 65 | 627 |
| | | 89,6% | 10,4% | 100,0% |
| | | 32,0% | 47,1% | 33,1% |
| | Όχι | 1.194 | 73 | 1.267 |
| | | 94,2% | 5,8% | 100,0% |
| | | 68,0% | 52,9% | 66,9% |
| | Σύνολο | 1.756 | 138 | 1.894 |
| | | 92,7% | 7,3% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Εξετάζοντας τον Πίνακα 3.2.33, παρατηρούμε ότι από τα 1.894 νοικοκυριά που έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας μόνο τα 138 (7,3%) έχουν ως υπεύθυνο άτομο που χαρακτηρίζει την υγεία του ως κακή. Ωστόσο, ποσοστό 47,1% αυτών των νοικοκυριών αδυνατεί να πληρώσει έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Η κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού και οι τυχόν περιορισμοί των συνήθων καθημερινών δραστηριοτήτων του, λόγω κάποιου προβλήματος υγείας, είναι σημαντικός παράγοντας διαμόρφωσης του εισοδήματος του νοικοκυριού, δεδομένου ότι επιδρά:

1. στην απόδοση και παραγωγικότητά του ως εργαζόμενου,
2. στο χρόνο απουσίας από την εργασία του (άδειες ασθένειας) και
3. στο κόστος ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης.

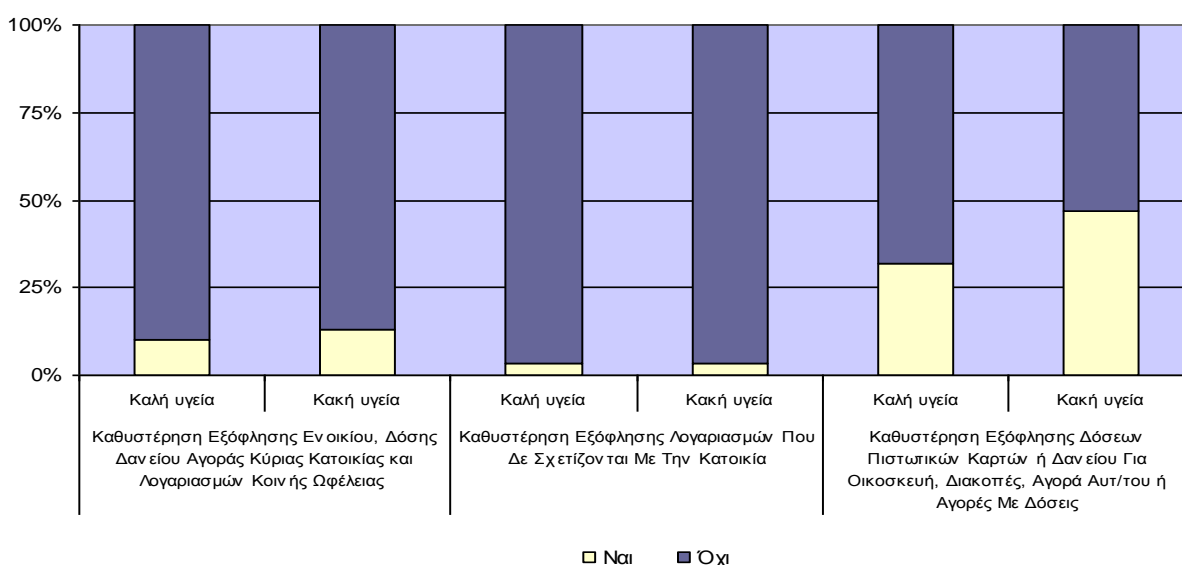
Επομένως η κακή κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού οδηγεί σε μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού και σε αδυναμία έγκαιρης αποπληρωμής των υποχρεώσεών του.

Από τον ίδιο πίνακα προκύπτει ότι το ποσοστό καθυστέρησης εξόφλησης των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας είναι ιδιαίτερα υψηλό (32,0%), και στην περίπτωση των νοικοκυριών με υπεύθυνο, άτομο που χαρακτηρίζει την υγεία του ως καλή.

Συγκρίνοντας το ποσοστό αυτό (32,0%) με τα ποσοστά καθυστέρησης στις άλλες κατηγορίες υποχρεώσεων (10,3% σε λογαριασμούς που σχετίζονται με την κατοικία και 3,4% σε λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία) παρατηρούμε ότι τα νοικοκυριά ακόμα και εάν η κατάσταση της υγείας του υπευθύνου είναι καλή, τείνουν να καθυστερούν την αποπληρωμή αυτής της κατηγορίας υποχρεώσεων σε πολλαπλάσιο βαθμό απ' ότι στις άλλες κατηγορίες, τις οποίες ίσως θεωρούν πιο σημαντικές.

Τα παραπάνω συμπεράσματα συνοψίζονται στο Γράφημα 3.2.12, όπου απεικονίζονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ή μη κατά είδος υποχρέωσης και κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Γράφημα 3.2.12: Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη κατά είδος υποχρέωσης και κατά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού



3.3 Περιγραφική ανάλυση των μεταβλητών απόκρισης ως προς τα χαρακτηριστικά του νοικοκυριού

3.3.1 Τόπος διαμονής του νοικοκυριού

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union – Statistics on Income and Living Conditions) καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της χώρας και τα μέλη τους. Συγκεκριμένα, όπως έχει αναφερθεί και στο προηγούμενο κεφάλαιο το πρώτο επίπεδο στο σχεδιασμό της δειγματοληψίας είναι η γεωγραφική στρωμάτωση, η οποία βασίζεται στη διαμέριση της χώρας στις Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΥΠΑ), που αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II (13 Γεωγραφικές περιφέρειες).

Η κατανομή των νοικοκυριών που ερευνήθηκαν ως προς τον τόπο διαμονής – γεωγραφικές περιφέρειες δίνεται στον Πίνακα 3.3.1.

Πίνακας 3.3.1: Κατανομή των νοικοκυριών σύμφωνα με τον τόπο διαμονής

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|----------------------------|-----------|---------|
| Ανατολική Μακεδονία, Θράκη | 426 | 6,6% |
| Κεντρική Μακεδονία | 1.185 | 18,4% |
| Δυτική Μακεδονία | 205 | 3,2% |
| Θεσσαλία | 448 | 7,0% |
| Ήπειρος | 197 | 3,1% |
| Ιόνια Νησιά | 104 | 1,6% |
| Δυτική Ελλάδα | 434 | 6,7% |
| Στερεά Ελλάδα | 328 | 5,1% |
| Πελοπόννησος | 377 | 5,8% |
| Αττική | 2.027 | 31,5% |
| Βόρειο Αιγαίο | 151 | 2,3% |
| Νότιο Αιγαίο | 191 | 3,0% |
| Κρήτη | 372 | 5,8% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% |

Οι περιφέρειες που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό των ερευνώμενων νοικοκυριών είναι η Αττική (31,5%) και η Κεντρική Μακεδονία (18,4%), στην οποία ανήκει και η Θεσσαλονίκη, ενώ στις υπόλοιπες έντεκα περιφέρειες κατατάσσεται το 50,1% των ερευνώμενων νοικοκυριών. Τα ποσοστά αυτά καταδεικνύουν τη συγκέντρωση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα και την εγκατάλειψη της περιφέρειας. Στην κατεύθυνση αυτή συνηγορούν και τα χαμηλά ποσοστά των περιφερειών της Δυτικής Μακεδονίας (3,2%), της Ηπείρου (3,1%), των Ιονίων Νήσων (1,6%), του Βορείου Αιγαίου (2,3%) και του Νοτίου Αιγαίου (3,0%).

Στην εξέταση της δυνατότητας αποπληρωμής των διαφορετικών υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού ως προς τον τόπο διαμονής του νοικοκυριού, η ομαδοποίηση του τόπου διαμονής θα γίνει ως εξής:

Οι δύο μεγάλες περιφέρειες “Αττικής” και “Κεντρικής Μακεδονίας”, η οποία εκτός από τη Θεσσαλονίκη περιλαμβάνει επίσης την Ημαθία, το Κιλκίς, την Πέλλα, την Πιερία, τις Σέρρες και τη Χαλκιδική, θα αποτελέσουν την πρώτη κατηγορία “Αττική & Κεντρική Μακεδονία”. Οι υπόλοιπες έντεκα περιφέρειες θα αποτελέσουν από κοινού την ομάδα “Υπόλοιπο Ελλάδος”.

Η ομαδοποίηση της Αττικής με το σύνολο της Κεντρικής Μακεδονίας και όχι μόνο με τη Θεσσαλονίκη, που θα συνέθετε την ομάδα των δύο μεγάλων αστικών κέντρων (πρωτεύουσας και συμπρωτεύουσας) της χώρας, γίνεται λόγω έλλειψης αναλυτικών στοιχείων (σε επίπεδο νομού) ως προς τον τόπο διαμονής του νοικοκυριού.

Στον Πίνακα 3.3.2 δίνονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ή μη (έγκαιρης δηλαδή αποπληρωμής) του ενοικίου, της δόσης του δανείου για αγορά κύριας κατοικίας και των λογαριασμών κοινής ωφέλειας, ως προς τον τόπο διαμονής του νοικοκυριού. Το 49,6% των νοικοκυριών που καθυστέρησαν να αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους διαμένει είτε στην Αττική είτε στην Κεντρική Μακεδονία, ενώ το υπόλοιπο 50,4% των νοικοκυριών κατοικεί στο Υπόλοιπο Ελλάδος.

Από τα 3.100 νοικοκυριά που διαμένουν στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία και έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας τα 319 (10,3%) καθυστέρησαν να αποπληρώσουν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους τουλάχιστον μία φορά στο τελευταίο δωδεκάμηνο. Από τα 2.912 νοικοκυριά που διαμένουν στο Υπόλοιπο Ελλάδος, τα 324 (11,1%) αντιμετώπισαν προβλήματα στην έγκαιρη αποπληρωμή των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας.

Πίνακας 3.3.2: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού

| | | Τόπος Διαμονής | | Σύνολο |
|---|--------|-----------------------------|------------------|--------|
| | | Αττική & Κεντρική Μακεδονία | Υπόλοιπο Ελλάδος | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 319 | 324 | 643 |
| | | 49,6% | 50,4% | 100,0% |
| | Όχι | 10,3% | 11,1% | 10,7% |
| | | 2.781 | 2.588 | 5.369 |
| | Σύνολο | 51,8% | 48,2% | 100,0% |
| | | 89,7% | 88,9% | 89,3% |
| | | 3.100 | 2.912 | 6.012 |
| | | 51,6% | 48,4% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Η δυνατότητα αποπληρωμής από τα νοικοκυριά λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, ανάλογα με τον τόπο διαμονής του νοικοκυριού δίνεται στον Πίνακα 3.3.3.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 2.3.3 από τα 5.348 νοικοκυριά που έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας, τα 2.826 (52,8%) διαμένουν είτε στην Αττική είτε στην Κεντρική Μακεδονία και 2.522 (47,2%) στο Υπόλοιπο Ελλάδος.

Από τα 2.826 νοικοκυριά που διαμένουν στην “Αττική & Κεντρική Μακεδονία” μόνο 82 (2,9%) έχουν καθυστερήσει την εξόφληση λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία. Από τα 2.522 νοικοκυριά που διαμένουν στο Υπόλοιπο Ελλάδος και δήλωσαν ότι έχουν υποχρεώσεις – λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία, τα 101 (4,0%) δήλωσαν ότι είχαν προβλήματα στην ομαλή εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων αυτών.

Πίνακας 3.3.3: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού

| | | Τόπος Διαμονής | | Σύνολο |
|---|--------|-----------------------------|------------------|--------|
| | | Αττική & Κεντρική Μακεδονία | Υπόλοιπο Ελλάδος | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 82 | 101 | 183 |
| | | 44,8% | 55,2% | 100,0% |
| | | 2,9% | 4,0% | 3,4% |
| | Όχι | 2.744 | 2.421 | 5.165 |
| | | 53,1% | 46,9% | 100,0% |
| | | 97,1% | 96,0% | 96,6% |
| Σύνολο | 2.826 | 2.522 | 5.348 | |
| | 52,8% | 47,2% | 100,0% | |
| | 100,0% | 100,0% | 100,0% | |

Στην περίπτωση των δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι 30,3% για τα νοικοκυριά που διαμένουν στην Αττική και στην Κεντρική Μακεδονία και 36,7% για τα νοικοκυριά που διαμένουν στο Υπόλοιπο Ελλάδος (Πίνακας 3.3.4).

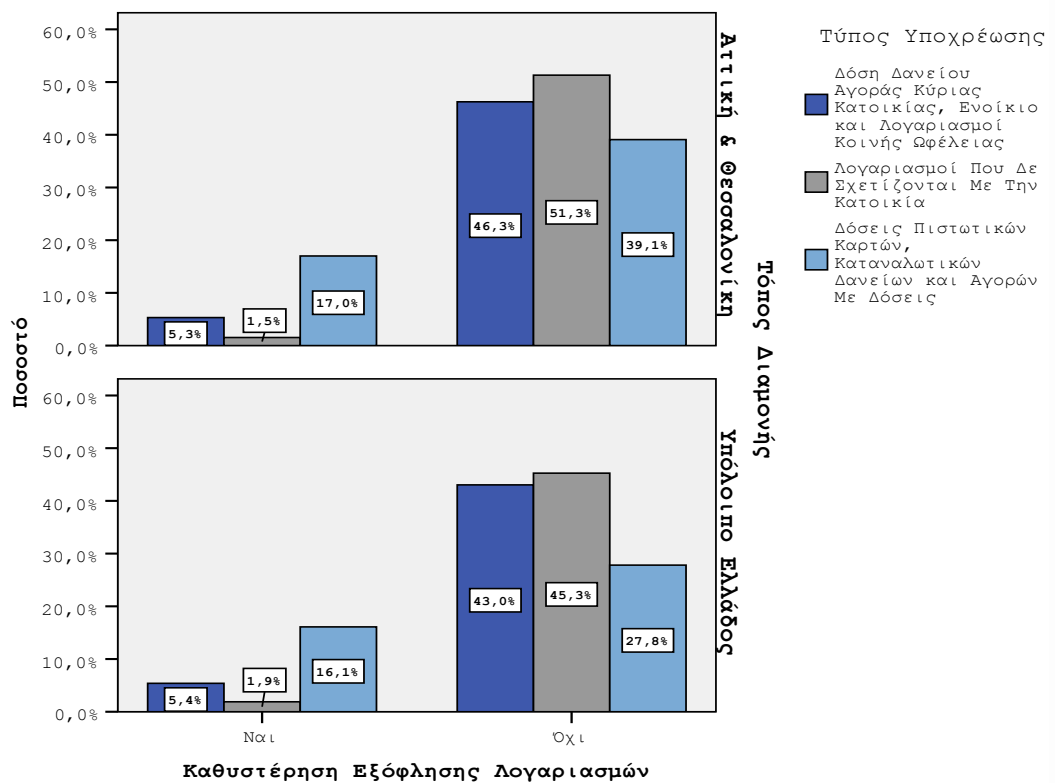
Επίσης από τα 1.894 νοικοκυριά που έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας τα 1.062 (56,1%) διαμένουν στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία και 832 (43,9%) κατοικούν στο Υπόλοιπο Ελλάδος. Αυτό καταδεικνύει ότι η χρήση πιστωτικών καρτών, η λήψη καταναλωτικού δανείου και οι αγορές προϊόντων με δόσεις είναι λιγότερο διαδεδομένες μορφές για αγορές στα νοικοκυριά που κατοικούν στο Υπόλοιπο Ελλάδος.

Πίνακας 3.3.4: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού.

| | | Τόπος Διαμονής | | Σύνολο |
|--|-----|-----------------------------|------------------|-----------------|
| | | Αττική & Κεντρική Μακεδονία | Υπόλοιπο Ελλάδος | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 322 51,4% | 305 48,6% | 627 100,0% |
| | Όχι | 740 58,4% | 527 41,6% | 1.267 100,0% |
| Σύνολο | | 1.062 56,1% | 832 43,9% | 1.894 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στο Γράφημα 3.3.1 που ακολουθεί δίνονται τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης ή μη των υποχρεώσεων κατά τύπο υποχρέωσης και κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού. Τα ποσοστά έχουν υπολογιστεί στο σύνολο των νοικοκυριών που έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας (π.χ. $322/1.894 = 17,0\%$).

Γράφημα 3.3.1: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών κατά τύπο υποχρέωσης και κατά τόπο διαμονής του νοικοκυριού.



3.3.2 Καθεστώς κτήσης κατοικίας

Το καθεστώς κτήσης κατοικίας αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαμόρφωσης του εισοδήματος που το νοικοκυριό έχει στη διάθεσή του για την ομαλή εξυπηρέτηση των διαφορετικών υποχρεώσεών του.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας EU-SILC (2008) (Πίνακας 3.3.5) το ποσοστό ιδιοκατοίκησης ανέρχεται σε 77,36%. Επίσης σε 366 νοικοκυριά από τα 6.445 που ερευνώνται (5,68%) η κατοικία στην οποία διαμένουν έχει παραχωρηθεί δωρεάν. Αυτό σημαίνει ότι 83,0% (Πίνακας 3.3.5α) των νοικοκυριών εξοικονομεί εισόδημα από τη μη καταβολή κάποιου ενοικίου και μπορεί πιο εύκολα να ανταπεξέλθει στην αποπληρωμή των υποχρεώσεών του, σε αντίθεση με το 17,0% των νοικοκυριών που πληρώνουν ενοίκιο.

Πίνακας 3.3.5: Καθεστώς κτήσης κατοικίας

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|---|-----------|---------|
| Ιδιόκτητη ¹ | 4.986 | 77,36% |
| Ενοικιασμένη, υπενοικιασμένη σε τιμή σύμφωνη με αυτή που επικρατεί στην αγορά/περιοχή | 1.060 | 16,45% |
| Ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της περιοχής | 33 | 0,51% |
| Η χρήση της έχει παραχωρηθεί δωρεάν (από τον εργοδότη, συγγενείς, κλπ) | 366 | 5,68% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% |

Στο σημείο αυτό θα αναζητηθεί και το ποσοστό δανειοδότησης των νοικοκυριών, γιατί αν τελικά σημαντικό ποσοστό ιδιοκατοίκησης και ιδιοκτησίας ακινήτου οφείλεται σε δανειοδότησή του, τότε το συνολικό του εισόδημα επιβαρύνεται από τα τοκοχρεολύσια και τότε εξασθενεί το παραπάνω επιχείρημα.

Πίνακας 3.3.5α: Κατανομή δανειοδότησης ανά καθεστώς κτήσης κατοικίας.

| | Δάνειο Κατοικίας | | Σύνολο |
|---------------------------------|------------------|----------------|-----------------|
| | Ναι | Όχι | |
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | 580 10,8% | 4.772 89,2% | 5.352 100,0% |
| Ενοικιασμένη | 19 1,7% | 1.074 98,3% | 1.093 100,0% |
| Σύνολο | 599 9,3% | 5.846 90,7% | 6.445 100,0% |

¹ Για να θεωρηθεί ότι ένα νοικοκυριό έχει ιδιόκτητη κατοικία, θα πρέπει ο ιδιοκτήτης να είναι μέλος του νοικοκυριού. Εάν η κατοικία παραχωρείται από συγγενή (π.χ. από τους γονείς στα παιδιά) που δεν είναι μέλος του νοικοκυριού τότε θα πρέπει να δηλωθεί μία από τις άλλες κατηγορίες, ανάλογα με το αν το νοικοκυριό καταβάλει ή όχι κάποιο ενοίκιο. Ένα άτομο χαρακτηρίζεται ως ιδιοκτήτης εάν κατέχει τίτλους ιδιοκτησίας, ανεξάρτητα αν έχει αποπληρώσει πλήρως την κατοικία ή όχι.

Σύμφωνα πάντα με στοιχεία της έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών όπως αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.3.5α, το ποσοστό των νοικοκυριών που την περίοδο της έρευνας δήλωσαν ότι η κατοικία τους είναι ιδιόκτητη ή ότι τους έχει παραχωρηθεί δωρεάν και ότι έχουν δάνειο κύριας κατοικίας ανέρχεται σε 10,8%, έναντι 89,2% των νοικοκυριών (με ιδιόκτητη ή παραχωρημένη κατοικία) που δηλώνει ότι δεν έχουν δάνειο για αγορά κύριας κατοικίας.

Διαπιστώνοντας ότι το ποσοστό δανειοδότησης των νοικοκυριών με ιδιόκτητη κατοικία είναι χαμηλά, εξετάζεται παρακάτω η επίδραση που έχει το καθεστώς κτήσης κατοικίας στη δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού.

Σημειώνεται ότι για τον παραπάνω έλεγχο θα χρησιμοποιηθεί η ομαδοποίηση του Πίνακα 3.3.5β, η οποία έχει γίνει ανάλογα με το εάν το νοικοκυριό πληρώνει ή όχι ενοίκιο για την κατοικία στην οποία διαμένει.

Πίνακας 3.3.5β: Καθεστώς κτήσης κατοικίας

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|---------------------------------|-----------|---------|
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | 5.352 | 83,0% |
| Ενοικιασμένη | 1.093 | 17,0% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% |

Τα ποσοστά καθυστέρησης ή μη αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά κατηγορία υποχρέωσης και κατά καθεστώς κτήσης της κατοικίας δίνονται στους Πίνακες 3.3.6, 3.3.7 και 3.3.8.

Από τον Πίνακα 3.3.6 παρατηρούμε ότι από τα 6.012 νοικοκυριά που δήλωσαν ότι έχουν υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας 4.934 (82,1%) κατοικούν σε ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν κατοικία και 1.078 (17,9%) νοικοκυριά διαμένουν σε κατοικία την οποία ενοικιάζουν είτε σε τιμή σύμφωνη με αυτή που επικρατεί στην περιοχή, είτε με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της περιοχής. Τα ποσοστά αυτά δε φαίνεται να διαφοροποιούνται σημαντικά από τα αντίστοιχα του συνόλου του δείγματος (Πίνακας 3.3.5α).

Επιπλέον, τα νοικοκυριά με ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν κατοικία καθυστέρησαν την εξόφληση των λογαριασμών αυτής της κατηγορίας σε ποσοστό μόλις 8,5% (419 νοικοκυριά από τα 4.934) σε αντίθεση με τα νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία, για τα οποία το ποσοστό καθυστέρησης ανήλθε σε 20,8% (224 νοικοκυριά από τα 1.078).

Πίνακας 3.3.6: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, ανά καθεστώς κτήσης της κατοικίας

| | | Καθεστώς κτήσης κατοικίας | | Σύνολο |
|---|--------|---------------------------------|--------------|--------|
| | | Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | Ενοικιασμένη | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 419 | 224 | 643 |
| | | 65,2% | 34,8% | 100,0% |
| | | 8,5% | 20,8% | 10,7% |
| | Όχι | 4.515 | 854 | 5.369 |
| | | 84,1% | 15,9% | 100,0% |
| | | 91,5% | 79,2% | 89,3% |
| | Σύνολο | 4.934 | 1.078 | 6.012 |
| | | 82,1% | 17,9% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στην κατηγορία των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία (Πίνακας 3.3.7), τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι πολύ μικρότερα αυτών της προηγούμενης κατηγορίας λογαριασμών ανεξάρτητα από το καθεστώς κτήσης κατοικίας. Πιο συγκεκριμένα, τα νοικοκυριά με ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν κατοικία καθυστέρησαν σε ποσοστό 3,1% την εξόφληση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία και τα νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία σε ποσοστό 4,9%.

Πίνακας 3.3.7: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, ανά καθεστώς κτήσης της κατοικίας

| | | Καθεστώς κτήσης κατοικίας | | Σύνολο |
|--|--------|---------------------------------|--------------|--------|
| | | Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | Ενοικιασμένη | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 137 | 46 | 183 |
| | | 74,9% | 25,1% | 100,0% |
| | | 3,1% | 4,9% | 3,4% |
| | Όχι | 4.269 | 896 | 5.165 |
| | | 82,7% | 17,3% | 100,0% |
| | | 96,9% | 95,1% | 96,6% |
| | Σύνολο | 4.406 | 942 | 5.348 |
| | | 82,4% | 17,6% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Τέλος, συγκριτικά με τις δύο άλλες κατηγορίες υποχρεώσεων, τα ποσοστά καθυστέρησης στην εξόφληση δόσεων πιστωτικών καρτών, ή καταναλωτικών δανείων, ή στις αγορές με δόσεις είναι πολύ μεγαλύτερα και για τις δύο περιπτώσεις κτήσης κατοικίας. Τα νοικοκυριά με ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν κατοικία δεν εξόφλησαν έγκαιρα τους λογαριασμούς σε ποσοστό 30,7% και τα νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία σε ποσοστό 44,0%.

Πίνακας 3.3.8: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, ανά καθεστώς κτήσης της κατοικίας

| | | Καθεστώς κτήσης κατοικίας | | Σύνολο |
|--|--------|---------------------------------|--------------|--------|
| | | Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | Ενοικιασμένη | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 477 | 150 | 627 |
| | | 76,1% | 23,9% | 100,0% |
| | Όχι | 30,7% | 44,0% | 33,1% |
| | | 1.076 | 191 | 1.267 |
| | | 84,9% | 15,1% | 100,0% |
| | Σύνολο | 69,3% | 56,0% | 66,9% |
| 1.553 | | 341 | 1.894 | |
| | | 82,0% | 18,0% | 100,0% |
| | | 1.553 | 341 | 1.894 |

Συνολικά διαπιστώνεται ότι η καταβολή ενοικίου για την κατοικία αποτελεί σημαντική επιβάρυνση του οικογενειακού προϋπολογισμού, με συνέπεια τα νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία να αδυνατούν σε μεγαλύτερο βαθμό να εξυπηρετήσουν ομαλά τις λοιπές υποχρεώσεις τους.

3.3.3 Τύπος του νοικοκυριού

Σε αυτή την παράγραφο θα εξεταστεί η επίδραση της σύνθεσης του νοικοκυριού – τύπου νοικοκυριού στην ομαλή αποπληρωμή των υποχρεώσεων που αυτό αντιμετωπίζει.

Από τα στοιχεία των ερωτηματολογίων “Μητρώο Μελών” που συμπληρώθηκαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών υπολογίστηκε αρχικά ο αριθμός των μελών κάθε νοικοκυριού ανεξαρτήτως ηλικίας.

Η ποσοστιαία κατανομή και η αθροιστική κατανομή καθώς και κάποια βασικά περιγραφικά στατιστικά μέτρα δίνονται στους Πίνακες 3.3.9 και 3.3.9α. Εξετάζοντας τη μορφή των ιδιωτικών νοικοκυριών διαπιστώνεται ότι κυριαρχούν εκείνα που αποτελούνται από δύο μέλη με ποσοστό 30,95%, ενώ το μέσο μέγεθος του νοικοκυριού είναι 2,6 άτομα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 73,76% των νοικοκυριών αποτελείται από τρία (3) το πολύ άτομα, ενώ το ποσοστό των νοικοκυριών που αποτελούνται από τέσσερα και πλέον μέλη είναι μόλις 26,26%.

Πίνακας 3.3.9: Κατανομή και αθροιστική κατανομή του πλήθους μελών του νοικοκυριού

| Πλήθος Μελών | Συχνότητα | Ποσοστό | Αθροιστικό Ποσοστό |
|--------------|-----------|---------|--------------------|
| 1 | 1.482 | 22,99% | 22,99% |
| 2 | 1.995 | 30,95% | 53,95% |
| 3 | 1.277 | 19,81% | 73,76% |
| 4 | 1.214 | 18,84% | 92,60% |
| 5 | 348 | 5,40% | 98,00% |
| 6 | 99 | 1,54% | 99,53% |
| 7 | 23 | 0,36% | 99,89% |
| 8 | 5 | 0,08% | 99,97% |
| 10 | 1 | 0,02% | 99,98% |
| 14 | 1 | 0,02% | 100,00% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | |

Πίνακας 3.3.9α: Στατιστικά περιγραφικά μέτρα του πλήθους μελών του νοικοκυριού

| Στατιστικά Περιγραφικά Μέτρα | |
|------------------------------|-------|
| N | 6.445 |
| Mean | 2,6 |
| Median | 2 |
| Mode | 2 |
| Range | 13 |
| Minimum | 1 |
| Maximum | 14 |
| Percentiles: | |
| 25 | 2 |
| 50 | 2 |
| 75 | 4 |

Αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα της σύνθεσης του νοικοκυριού, πέρα από το πλήθος των μελών του νοικοκυριού, στον προσδιορισμό τόσο των αναγκών όσο και των υποχρεώσεων που δημιουργούνται για την κάλυψη αυτών των αναγκών, η ανάλυση που ακολουθεί θα γίνει με βάση τις διαφορετικές κατηγορίες του τύπου νοικοκυριού.

Οι κατηγορίες αυτές προέκυψαν συνδυάζοντας τα στοιχεία από πλήθος άλλων μεταβλητών, όπως “ο πατέρας είναι μέλος του νοικοκυριού”, “η μητέρα είναι μέλος του νοικοκυριού”, “Η/Ο σύζυγος/ σύντροφος είναι μέλος του νοικοκυριού”, “Ηλικία μέλους” κ.α. σε συνδυασμό με το πλήθος των μελών ανά νοικοκυριό.

Οι κατηγορίες που προέκυψαν έχουν ως εξής:

1. Μονοπρόσωπο νοικοκυριό
2. Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα² παιδιά
3. Μονογονεϊκό νοικοκυριό με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί
4. Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί
5. Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά
6. Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά
7. Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά

Αναλύοντας την κατανομή της μεταβλητής “Τύπος του νοικοκυριού” (Πίνακας 3.3.10), διαπιστώνεται ότι τα νοικοκυριά με “Δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα μέλη” κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό (44,7%) και ακολουθούν τα “Μονοπρόσωπα νοικοκυριά” με ποσοστό 22,9%.

Οι οικογένειες ζευγαριών με εξαρτώμενα παιδιά στην πλειονότητά τους έχουν είτε δύο παιδιά (11,6%), είτε ένα παιδί (9,4%), ενώ πολύ χαμηλό είναι το ποσοστό των ζευγαριών με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά (3,1%).

Πίνακας 3.3.10: Κατανομή του τύπου του νοικοκυριού

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|--|-----------|---------|
| Μονοπρόσωπο νοικοκυριό | 1.479 | 22,9% |
| Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα μέλη | 2.880 | 44,7% |
| Μονογονεϊκό νοικοκυριό με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί | 115 | 1,8% |
| Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί | 606 | 9,4% |
| Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά | 746 | 11,6% |
| Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά | 199 | 3,1% |
| Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | 420 | 6,5% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% |

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν εξετάζοντας τους Πίνακες 3.3.11, 3.3.12 και 3.3.13, στους οποίους παρουσιάζεται η καθυστέρηση εξόφλησης ή μη των διαφορετικών ειδών υποχρεώσεων ανά τύπο νοικοκυριού είναι τα εξής:

1. παρατηρείται ότι τα “Μονογονεϊκά νοικοκυριά με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί” καθυστερούν στην εξόφληση των λογαριασμών που αφορούν στην κατοικία (ενοίκιο, στεγαστικό δάνειο, λογαριασμοί κοινής ωφέλειας) σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό (23,0%) σε σχέση με τους άλλους τύπους νοικοκυριών. Αντίθετα τα νοικοκυριά “με δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά” και “τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά” καθυστερούν σε πολύ μικρότερο βαθμό (8,2% και 10,9% αντίστοιχα).

² Εξαρτώμενα παιδιά θεωρούνται τα παιδιά ηλικίας έως 16 ετών και τα παιδιά ηλικίας 16 έως 24 ετών που είναι οικονομικά μη ενεργά (μαθητές, σπουδαστές, στρατιώτες, νοικοκυρές κλπ).

Στα νοικοκυριά με δύο ή περισσότερους ενήλικες και ένα ή περισσότερα εξαρτώμενα μέλη, τα ποσοστά καθυστέρησης κυμαίνονται από 12,6% έως 15,2%,

- στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία τα ποσοστά καθυστέρησης είναι πολύ μικρότερα σε σύγκριση με τα ποσοστά καθυστέρησης της προηγούμενης κατηγορίας υποχρεώσεων, ανεξάρτητα από τον τύπο του νοικοκυριού. Ωστόσο και σε αυτή την κατηγορία υποχρεώσεων “τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί” δεν καταφέρνουν να αποπληρώσουν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους σε ποσοστό 15,7%, όταν τα νοικοκυριά “με δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα παιδιά και τα νοικοκυριά ”με τρεις ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά” καθυστερούν την αποπληρωμή σε ποσοστό 7,4% και 7,3% αντίστοιχα. Τα “Μονοπρόσωπα νοικοκυριά” και τα νοικοκυριά ”με δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα μέλη” δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας αφού αποπληρώνουν έγκαιρα σε ποσοστό 98,2% και 98% αντίστοιχα,
- τέλος στην κατηγορία των πιστωτικών καρτών, των καταναλωτικών δανείων και των αγορών με δόσεις, τα “μονοπρόσωπα νοικοκυριά” καθυστερούν σε μεγαλύτερο βαθμό (46,9%) και από τα “ τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί” (42,4%). Για τους λοιπούς τύπους νοικοκυριών τα ποσοστά καθυστέρησης κυμαίνονται από 29,8% (τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά) έως 31,6% (δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά)

Πίνακας 3.3.11: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά τύπο νοικοκυριού

| | | Τύπος Νοικοκυριού | | | | | | | Σύνολο |
|---|--------|------------------------|---|--|--------------------------------------|---------------------------------------|--|--|--------|
| | | Μονοπρόσωπο νοικοκυριό | Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα μέλη | Μονογονεϊκό νοικοκυριό με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί | Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί | Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά | Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά | Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 147 | 218 | 26 | 76 | 90 | 29 | 57 | 643 |
| | | 22,9% | 33,9% | 4,0% | 11,8% | 14,0% | 4,5% | 8,9% | 100,0% |
| | Όχι | 10,9% | 8,2% | 23,0% | 13,2% | 12,6% | 15,2% | 14,3% | 10,7% |
| | | 1.205 | 2.448 | 87 | 498 | 627 | 162 | 342 | 5.369 |
| | Σύνολο | 22,4% | 45,6% | 1,6% | 9,3% | 11,7% | 3,0% | 6,4% | 100,0% |
| | | 89,1% | 91,8% | 77,0% | 86,8% | 87,4% | 84,8% | 85,7% | 89,3% |
| Σύνολο | 1.352 | 2.666 | 113 | 574 | 717 | 191 | 399 | 6.012 | |
| | 22,5% | 44,3% | 1,9% | 9,5% | 11,9% | 3,2% | 6,6% | 100,0% | |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Πίνακας 3.3.12: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά τύπο νοικοκυριού

| | | Τύπος Νοικοκυριού | | | | | | | Σύνολο |
|--|--------|------------------------|---|--|--------------------------------------|---------------------------------------|--|--|--------|
| | | Μονοπρόσωπο νοικοκυριό | Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα μέλη | Μονογονεϊκό νοικοκυριό με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί | Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί | Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά | Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά | Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 20 | 48 | 17 | 22 | 35 | 14 | 27 | 183 |
| | | 10,9% | 26,2% | 9,3% | 12,0% | 19,1% | 7,7% | 14,8% | 100,0% |
| | | 1,8% | 2,0% | 15,7% | 4,1% | 5,1% | 7,4% | 7,3% | 3,4% |
| | Όχι | 1.069 | 2.311 | 91 | 520 | 656 | 176 | 342 | 5.165 |
| | | 20,7% | 44,7% | 1,8% | 10,1% | 12,7% | 3,4% | 6,6% | 100,0% |
| | | 98,2% | 98,0% | 84,3% | 95,9% | 94,9% | 92,6% | 92,7% | 96,6% |
| | Σύνολο | 1.089 | 2.359 | 108 | 542 | 691 | 190 | 369 | 5.348 |
| | | 20,4% | 44,1% | 2,0% | 10,1% | 12,9% | 3,6% | 6,9% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

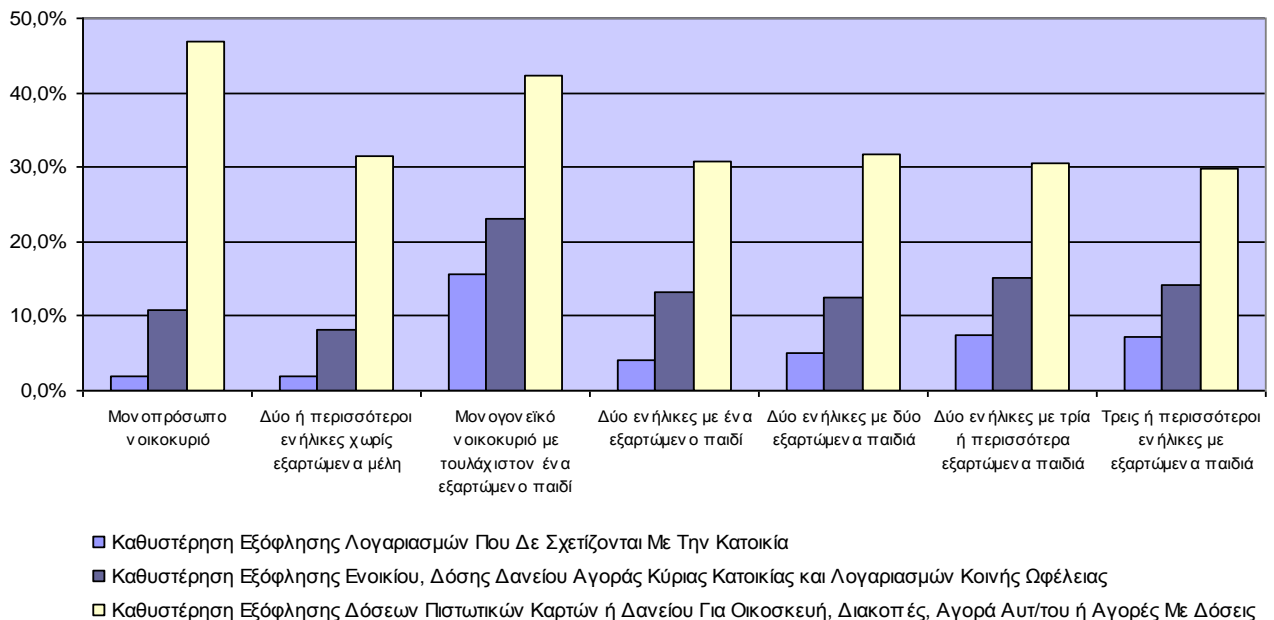
Πίνακας 3.3.13: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά τύπο νοικοκυριού

| | | Τύπος Νοικοκυριού | | | | | | | Σύνολο |
|--|--------|------------------------|---|--|--------------------------------------|---------------------------------------|--|--|--------|
| | | Μονοπρόσωπο νοικοκυριό | Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα μέλη | Μονογονεϊκό νοικοκυριό με τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί | Δύο ενήλικες με ένα εξαρτώμενο παιδί | Δύο ενήλικες με δύο εξαρτώμενα παιδιά | Δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά | Τρεις ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 90 | 237 | 25 | 84 | 112 | 26 | 53 | 627 |
| | | 14,4% | 37,8% | 4,0% | 13,4% | 17,9% | 4,1% | 8,5% | 100,0% |
| | | 46,9% | 31,4% | 42,4% | 30,9% | 31,6% | 30,6% | 29,8% | 33,1% |
| | Όχι | 102 | 517 | 34 | 188 | 242 | 59 | 125 | 1.267 |
| | | 8,1% | 40,8% | 2,7% | 14,8% | 19,1% | 4,7% | 9,9% | 100,0% |
| | | 53,1% | 68,6% | 57,6% | 69,1% | 68,4% | 69,4% | 70,2% | 66,9% |
| | Σύνολο | 192 | 754 | 59 | 272 | 354 | 85 | 178 | 1.894 |
| | | 10,1% | 39,8% | 3,1% | 14,4% | 18,7% | 4,5% | 9,4% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Εξετάζοντας συνολικά τη δυνατότητα αποπληρωμής που έχουν οι διάφοροι τύποι νοικοκυριού στις τρεις κατηγορίες υποχρεώσεων, παρατηρείται μία σημαντική επιβάρυνση των νοικοκυριών με εξαρτώμενα παιδιά. Το μεγαλύτερο πρόβλημα ωστόσο φαίνεται να αντιμετωπίζουν τα “μονογονεϊκά νοικοκυριά”, αφού και στις τρεις κατηγορίες υποχρεώσεων εμφανίζουν από τα μεγαλύτερα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης, όπως φαίνεται και από το Γράφημα 3.3.2. Αυτό είναι φυσικό, καθώς τις περισσότερες φορές ο ένας από τους δύο γονείς καλείται να αντιμετωπίσει υποχρεώσεις που παλιά κάλυπτε από κοινού με το/ τη σύζυγο ή σύντροφο.

Τέλος οι περιπτώσεις των νοικοκυριών με δύο ή περισσότερους ενήλικες και ένα ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά, φαίνεται να εμφανίζουν ανάλογη συμπεριφορά ως προς τον τρόπο αποπληρωμής των υποχρεώσεών τους.

Γράφημα 3.3.2: Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά τύπο νοικοκυριού.



3.3.4 Πλήθος μελών του νοικοκυριού που εργάζονται

Το πλήθος των ατόμων που εργάζεται σε κάθε νοικοκυριό, προσδιορίστηκε από τη μεταβλητή “Τρέχουσα κύρια ασχολία” που προκύπτει από το ερωτηματολόγιο του μέλους του νοικοκυριού. Σημειώνεται, ότι ο προσδιορισμός της ασχολίας γίνεται κατά δήλωση του ερευνώμενου και όχι σύμφωνα με σαφώς καθορισμένα κριτήρια.

Η κατανομή του αριθμού των μελών που εργάζονται κατά νοικοκυριό δίνεται στον Πίνακα 3.3.14. Παρατηρείται, ότι σε μεγάλο ποσοστό των νοικοκυριών (38,2%) κανένα μέλος δεν εργάζεται. Θα πρέπει να σημειωθεί βέβαια ότι αυτό δε συνεπάγεται ανυπαρξία εισοδημάτων, καθώς αυτά μπορεί να προέρχονται από συντάξεις, από περιουσιακά στοιχεία ή ακόμα και από τακτική βοήθεια από άλλα νοικοκυριά. Το ποσοστό των νοικοκυριών στα οποία ένα μόνο μέλος εργάζεται ανέρχεται σε 30,7%, ενώ σε 25,4% των νοικοκυριών είναι δύο τα εργαζόμενα μέλη. Οι περιπτώσεις των νοικοκυριών στα οποία τρία ή περισσότερα μέλη εργάζονται, αντιπροσωπεύει μόλις το 5,6% των νοικοκυριών.

Πίνακας 3.3.14: Κατανομή του πλήθους των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται

| | Συχνότητα | Ποσοστό |
|--------------------|-----------|---------|
| Κανένα | 2.462 | 38,2% |
| Ένα | 1.981 | 30,7% |
| Δύο | 1.640 | 25,4% |
| Τρία ή περισσότερα | 362 | 5,6% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% |

Το μεγαλύτερο πλήθος εργαζομένων σε ένα νοικοκυριό δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για υψηλότερο, κατά μέσο όρο, συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 3.3.15 και το Γράφημα 3.3.3.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Πίνακα 3.3.15, το μέσο μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού τείνει να αυξάνεται καθώς αυξάνεται το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται και διαμορφώνεται σε 1.105,55€, 1.705,25€, 2.427,27€, 2.886,41€ για κανένα, ένα, δύο, τρία ή περισσότερα εργαζόμενα μέλη αντίστοιχα. Επίσης, παρατηρείται ότι η τυπική απόκλιση (753,83) ελαχιστοποιείται όταν κανένα άτομο δεν εργάζεται και αυξάνεται καθώς αυξάνεται το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται. Η μέγιστη τυπική απόκλιση (1.442,02) παρατηρείται στην περίπτωση που τρία ή περισσότερα από τα μέλη του νοικοκυριού εργάζονται.

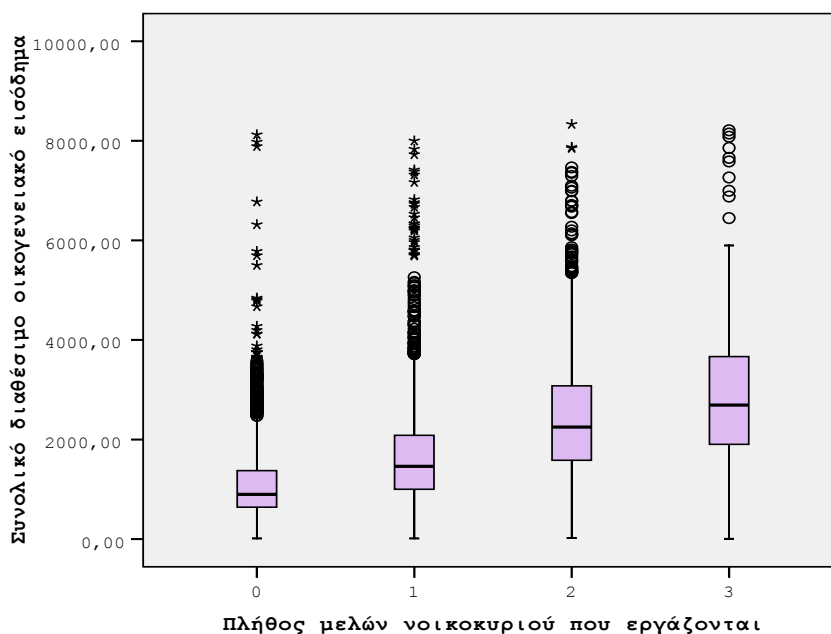
Από τα θηκογράμματα του γραφήματος 3.3.3 παρατηρείται μεγάλο πλήθος εξωκείμενων (εξωτερικών) τιμών στις δύο πρώτες κατηγορίες (κανένα και ένα) του πλήθους των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται. Τα εισοδήματα αυτά του νοικοκυριού προφανώς προέρχονται και από άλλες πηγές εισοδήματος, όπως περιουσιακά στοιχεία, συντάξεις, βοήθεια από άλλα νοικοκυριά.

Η κατανομή του εισοδήματος παρουσιάζει σχετική συμμετρία για όλες τις κατηγορίες του πλήθους μελών νοικοκυριού που εργάζονται, ενώ η συνοχή (inter-quartile range) αυξάνεται καθώς αυξάνεται το πλήθος των μελών που εργάζονται.

Πίνακας 3.3.15: Μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριού, ανά πλήθος εργαζομένων του νοικοκυριού.

| Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | Μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού | | | | | | |
|---|--|----------|----------|------------|-----------------|---------------|---------|
| | Μέση Τιμή | Ελάχιστο | Μέγιστο | Διακύμανση | Τυπική Απόκλιση | Εκατοστημόρια | |
| | | | | | | Q1 | Q3 |
| Κανένα | 1.105,55 | 12,5 | 8.123,33 | 568.252 | 753,83 | 641,6 | 1.375,0 |
| Ένα | 1.705,25 | 12,5 | 8.000,00 | 1.148.773 | 1.071,81 | 1.000,0 | 2.083,6 |
| Δύο | 2.427,27 | 20,0 | 8.332,35 | 1.522.218 | 1.233,78 | 1.582,6 | 3.079,4 |
| Τρία ή περισσότερα | 2.886,41 | 6,8 | 8.212,50 | 2.079.407 | 1.442,02 | 1.902,8 | 3.666,6 |

Γράφημα 3.3.3: Θηκογράμματα για το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα, ανά πλήθος μελών του νοικοκυριού που εργάζονται.



Το μεγαλύτερο πλήθος εργαζομένων σε ένα νοικοκυριό ωστόσο μπορεί να συνδέεται και με την ανάληψη περισσότερων υποχρεώσεων από το νοικοκυριό. Για παράδειγμα, η εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στην εργασία δημιουργεί την ανάγκη ατομικού μεταφορικού μέσου για κάθε μέλος της οικογένειας. Η αγορά αυτοκινήτου, όταν δεν υπάρχει διαθέσιμο ολόκληρο το ποσό αγοράς, μπορεί να καλυφθεί είτε με καταναλωτικό δάνειο, είτε να γίνει η αγορά με δόσεις.

Στους Πίνακες που ακολουθούν εξετάζεται η δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού, ανάλογα με το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται.

Πίνακας 3.3.16: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας

| | | Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | | | | Σύνολο |
|---|--------|---|--------|--------|--------------------|--------|
| | | Κανένα | Ένα | Δύο | Τρία ή περισσότερα | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 194 | 242 | 167 | 40 | 643 |
| | | 30,2% | 37,6% | 26,0% | 6,2% | 100,0% |
| | | 8,8% | 12,9% | 10,6% | 11,5% | 10,7% |
| | Όχι | 2.023 | 1.630 | 1.408 | 308 | 5.369 |
| | | 37,7% | 30,4% | 26,2% | 5,7% | 100,0% |
| | | 91,2% | 87,1% | 89,4% | 88,5% | 89,3% |
| | Σύνολο | 2.217 | 1.872 | 1.575 | 348 | 6.012 |
| | | 36,9% | 31,1% | 26,2% | 5,8% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.3.16 το ποσοστό καθυστέρησης εξόφλησης του ενοικίου, της δόσης στεγαστικού δανείου και των λογαριασμών κοινής ωφέλειας ελαχιστοποιείται στην περίπτωση των νοικοκυριών όπου κανένα από τα μέλη δεν εργάζεται (8,8%) και μεγιστοποιείται στην περίπτωση όπου μόνο ένα άτομο εργάζεται (12,9%).

Η αντίφαση αυτή μπορεί να οφείλεται στους εξής λόγους:

1. από τα νοικοκυριά στα οποία κανένα άτομο δεν εργάζεται, στεγαστικά δάνεια έχουν μόνο εκείνα τα οποία έχουν και άλλες πηγές εισοδήματος εκτός από την εργασία, ή
2. τα νοικοκυριά αυτά αφορούν κυρίως οι λογαριασμοί χαμηλότερου κόστους, όπως οι λογαριασμοί κοινής ωφέλειας. Έτσι αποπληρώνουν έγκαιρα τους λογαριασμούς τους σε ποσοστό 91,2%.

Πίνακας 3.3.17: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία

| | | Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | | | | Σύνολο |
|--|--------|---|--------|--------|--------------------|--------|
| | | Κανένα | Ένα | Δύο | Τρία ή περισσότερα | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 38 | 67 | 63 | 15 | 183 |
| | | 20,8% | 36,6% | 34,4% | 8,2% | 100,0% |
| | | 2,0% | 4,0% | 4,2% | 4,8% | 3,4% |
| | Όχι | 1.829 | 1.609 | 1.427 | 300 | 5.165 |
| | | 35,4% | 31,2% | 27,6% | 5,8% | 100,0% |
| | | 98,0% | 96,0% | 95,8% | 95,2% | 96,6% |
| | Σύνολο | 1.867 | 1.676 | 1.490 | 315 | 5.348 |
| | | 34,9% | 31,3% | 27,9% | 5,9% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Αναφορικά με τους λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία (Πίνακας 3.3.17), τα ποσοστά μη έγκαιρης αποπληρωμής αυξάνονται καθώς αυξάνεται το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται. Το ποσοστό καθυστέρησης εξόφλησης ανέρχεται σε 2,0% για τα νοικοκυριά στα οποία κανένα άτομο δεν εργάζεται και σε 4,8% για τα νοικοκυριά όπου τρία ή περισσότερα άτομα εργάζονται. Για τις περιπτώσεις των νοικοκυριών όπου ένα ή δύο άτομα εργάζονται τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 4,0% και 4,2%.

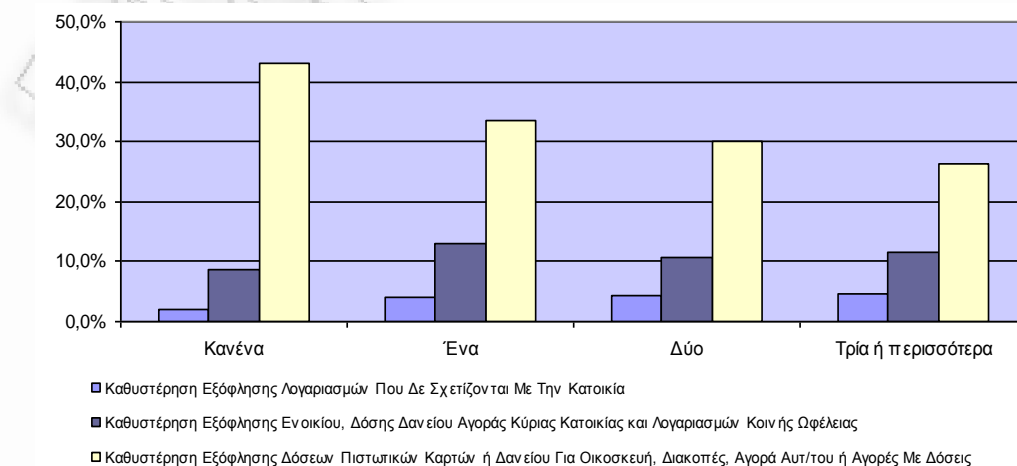
Πίνακας 3.3.18: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις

| | | Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | | | | Σύνολο |
|--|-------|---|--------|--------|--------------------|--------|
| | | Κανένα | Ένα | Δύο | Τρία ή περισσότερα | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 133 | 229 | 219 | 46 | 627 |
| | | 21,2% | 36,5% | 34,9% | 7,3% | 100,0% |
| | Όχι | 43,2% | 33,6% | 30,0% | 26,3% | 33,1% |
| | | 175 | 453 | 510 | 129 | 1.267 |
| Σύνολο | 13,8% | 35,8% | 40,3% | 10,2% | 100,0% | |
| | 56,8% | 66,4% | 70,0% | 73,7% | 66,9% | |
| | 308 | 682 | 729 | 175 | 1.894 | |
| | | 16,3% | 36,0% | 38,5% | 9,2% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Η αντίστροφη ακριβώς εικόνα εμφανίζεται στην περίπτωση των δόσεων πιστωτικών καρτών, των καταναλωτικών δανείων και των αγορών με δόσεις (Πίνακας 3.3.18), αφού τα νοικοκυριά με μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων μελών καθυστερούν μόλις σε ποσοστό 26,3% την αποπληρωμή, έναντι των νοικοκυριών όπου κανένα μέλος δεν εργάζεται που καθυστερούν σε ποσοστό 43,2%. Τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης αυτής της κατηγορίας υποχρεώσεων για τα νοικοκυριά με έναν ή δύο εργαζόμενους είναι 33,6% και 30,0% αντίστοιχα.

Συνολική εικόνα των ποσοστών καθυστέρησης ανά κατηγορία υποχρέωσης και κατά πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται δίνεται στο Γράφημα 3.3.4 που ακολουθεί.

Γράφημα 3.3.4: Καθυστέρηση εξόφλησης υποχρεώσεων, κατά είδος υποχρέωσης και κατά πλήθος μελών του νοικοκυριού που εργάζονται



3.3.5 Ύψος διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος

Το εισόδημα είναι μία από τις σπουδαιότερες μεταβλητές της έρευνας, δεδομένου ότι αποτελεί το βασικότερο ίσως παράγοντα προσδιορισμού της δυνατότητας αποπληρωμής των διαφορετικών υποχρεώσεων του νοικοκυριού. Εισόδημα θεωρείται το σύνολο των απολαβών σε χρήμα ή και σε είδος του ατόμου ή ολόκληρου του νοικοκυριού, που προέρχονται από εργασία ή και άλλες πηγές.

Εισοδήματα θεωρούνται οι μισθοί, οι συντάξεις, τα κέρδη από γεωργικές, κτηνοτροφικές, εμπορικές κ.α. επιχειρήσεις, τα έσοδα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας, από τόκους και μερίσματα, από κοινωνικά επιδόματα κλπ.

Στην έρευνα εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών (EU-SILC) υπολογίζεται το διαθέσιμο εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που, κατά τη χρονική περίοδο αναφοράς του εισοδήματος (προηγούμενο ημερολογιακό έτος), το νοικοκυριό έχει στη διάθεση του και το οποίο είναι το σύνολο των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό θα πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που ενδεχομένως επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους. Ως καθαρές θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση του φόρου και των ποσών που καταβάλλονται για τις υποχρεωτικές ασφαλιστικές κοινωνικές εισφορές.

Προκειμένου να υπολογιστεί το διαθέσιμο εισόδημα, ζητείται το μικτό και το καθαρό εισόδημα κατά πηγή, για κάθε μέλος 16 ετών και άνω, χωριστά, πληροφορία απαραίτητη για την εκτίμηση των εισοδημάτων που δε δηλώνονται (imputation) και για τη μετατροπή των εισοδημάτων από καθαρά σε μικτά και αντίστροφα.

Αναλυτική περιγραφή των πάσης φύσεως εισοδημάτων δίνεται στο Παράρτημα Α.

Επειδή, οι περισσότερες από τις υποχρεώσεις που καλείται να αντιμετωπίσει ένα νοικοκυριό είναι μηνιαίες, όπως ενοίκιο, δόση δανείου, δόσεις πιστωτικών καρτών κ.α. γίνεται αναγωγή του ετήσιου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος σε μηνιαία βάση. Η αναγωγή γίνεται με απλή διαίρεση του ετήσιου εισοδήματος με τους δώδεκα μήνες του έτους.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στο Κεφάλαιο 2, παράγραφος 3, στην έως τώρα ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα νοικοκυριά τα οποία έχουν διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα θετικό.

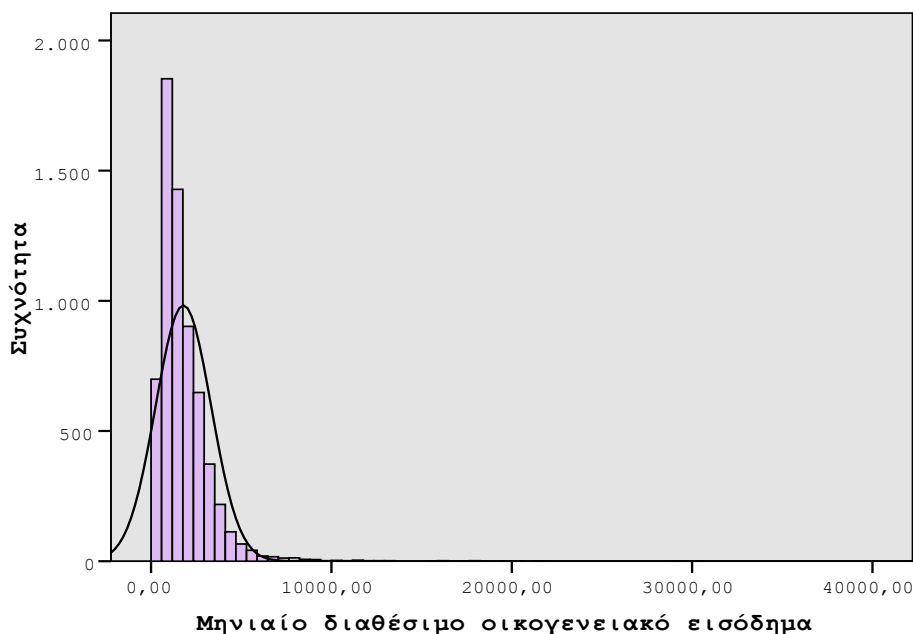
Από τα 6.665 νοικοκυριά που μελετήθηκαν, προκύπτει (Πίνακας 3.3.19) ότι το ελάχιστο μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα είναι μόλις 6,79€ ενώ το μέγιστο αγγίζει το ποσό των 30.496,58€. Παρατηρείται δηλαδή ένα πολύ μεγάλο εύρος τιμών (30.489,79). Το μέσο διαθέσιμο μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα διαμορφώνεται στα 1.793,5€. Η κατανομή του εισοδήματος παρουσιάζει έντονα θετική ασυμμετρία (Skewness = 5,06) και ως προς την κυρτότητα της χαρακτηρίζεται ως λεπτόκυρτη (Kurtosis = 56,67 > 3).

Πίνακας 3.3.19: Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα για το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα του νοικοκυριού

| N | Range | Minimum | Maximum | Mean | Std. Deviation | Variance | Skewness | Kurtosis |
|-------|-----------|---------|-----------|---------|----------------|-----------|----------|----------|
| 6.445 | 30.489,79 | 6,79 | 30.496,58 | 1.793,5 | 1.539,41 | 2.369.783 | 5,06 | 56,67 |

Γραφική απεικόνιση του μέσου μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος δίνεται στο γράφημα 3.3.5. που ακολουθεί.

Γράφημα 3.3.5: Ιστόγραμμα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος



Στον Πίνακα 3.3.19α δίνονται τα αντίστοιχα περιγραφικά στατιστικά μέτρα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος μετά την αφαίρεση 40 περιπτώσεων – νοικοκυριών με ετήσιο εισόδημα μεγαλύτερο από 100.000€ (ή μηνιαίο εισόδημα μεγαλύτερο από 8.333,33€).

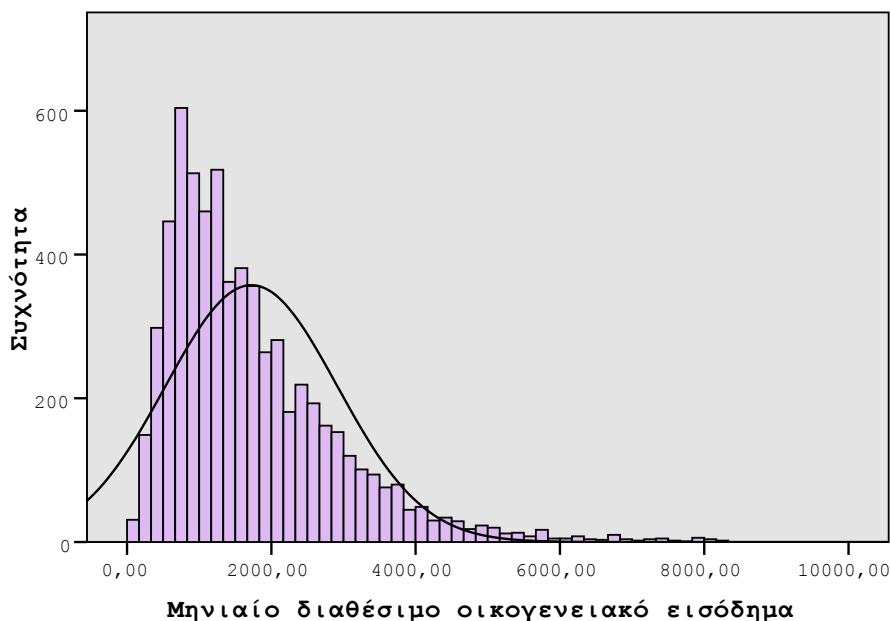
Πίνακας 3.3.19α: Αριθμητικά περιγραφικά μέτρα για το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα του νοικοκυριού

| N | Range | Minimum | Maximum | Mean | Std. Deviation | Variance | Skewness | Kurtosis |
|-------|----------|---------|----------|----------|----------------|-----------|----------|----------|
| 6.405 | 8.325,56 | 6,79 | 8.332,35 | 1.723,18 | 1.191,168 | 1.418.881 | 1,60 | 3,61 |

Σε αντίθεση με τα αποτελέσματα του Πίνακα 3.3.19, προκύπτει ότι το μέγιστο μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα διαμορφώνεται στα 8.332,35€ (έναντι 30.496,58€.) ενώ το εύρος των τιμών περιορίζεται σε 8.325,56€. Επίσης, το μέσο μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα ανέρχεται σε 1,723,18€ (έναντι 1.793,5€). Η κατανομή του εισοδήματος εξακολουθεί να εμφανίζει θετική ασυμμετρία (Skewness = 1,60 > 0), σε μικρότερο όμως βαθμό, ενώ ως προς την κυρτότητά της δεν απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως μεσόκυρτη (Kurtosis = 3,61).

Η κατανομή των εισοδημάτων των 6.405 νοικοκυριών, με ετήσιο εισόδημα μικρότερο ή ίσο των 100.000€ παρουσιάζεται στο Γράφημα 3.3.6. Παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στα εισοδήματα από 600,0€ έως 1.400,0€, ενώ οι συχνότητες μειώνονται σημαντικά καθώς το ύψος του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος αυξάνεται. Συγκεκριμένα μόλις 828 νοικοκυριά από τα 6.405 έχουν διαθέσιμο μηνιαίο εισόδημα που υπερβαίνει τα 3.000,0€ (12,9%).

Γράφημα 3.3.6: Ιστόγραμμα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος



Στην ανάλυση που ακολουθεί χρησιμοποιήθηκαν τα 6.405 νοικοκυριά με ετήσιο εισόδημα που δεν υπερβαίνει τα 100.000€. Σημειώνεται ότι η αφαίρεση των 40 νοικοκυριών με εισόδημα μεγαλύτερο των 100.000€ δεν αλλοιώνει τα συμπεράσματα ως προς τη δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων των νοικοκυριών και εξυπηρετεί στην καλύτερη απεικόνιση των γραφημάτων.

Η ανάλυση που θα ακολουθήσει θα βασιστεί στις κατηγορίες εισοδήματος, όπως αυτές σημειώνονται στον Πίνακα 3.3.20. Αξίζει να σημειωθεί ότι 68,6% των νοικοκυριών έχει μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα έως 2.000,0€.

Πίνακας 3.3.20: Κατανομή του διαθέσιμου μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος.

| | Πριν την αφαίρεση των 40 νοικοκυριών | | | Μετά την αφαίρεση των 40 νοικοκυριών | | |
|---------------|--------------------------------------|---------|--------------------|--------------------------------------|---------|--------------------|
| | Συχνότητα | Ποσοστό | Αθροιστικό Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό | Αθροιστικό Ποσοστό |
| 0,000 - 1.000 | 2.073 | 32,2% | 32,20% | 2.073 | 32,4% | 32,4% |
| 1.000 - 2.000 | 2.318 | 36,0% | 68,20% | 2.318 | 36,2% | 68,6% |
| 2.000 - 3.000 | 1.186 | 18,4% | 86,60% | 1.186 | 18,5% | 87,1% |
| > 3.000 | 868 | 13,5% | 100,10% | 828 | 12,9% | 100,0% |
| Σύνολο | 6.445 | 100,0% | | 6.405 | 100,0% | |

Στους Πίνακες 3.3.21, 3.3.22 και 3.3.23 που ακολουθούν παρουσιάζεται η δυνατότητα ομαλής εξόφλησης ή μη των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού ανά κατηγορία του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος.

Αναφορικά με τους λογαριασμούς που σχετίζονται με την κατοικία, παρατηρείται ότι τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης μειώνονται σημαντικά καθώς το διαθέσιμο εισόδημα αυξάνεται. Συγκεκριμένα τα νοικοκυριά με εισόδημα μικρότερο των 1.000€ καθυστερούν στις αποπληρωμές των σχετικών λογαριασμών σε ποσοστό 14,3%. Αντίθετα τα νοικοκυριά που το διαθέσιμο εισόδημά τους υπερβαίνει σε μηνιαία βάση τις 3.000€, εξυπηρετούν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους σε ποσοστό 97,2% (ποσοστό καθυστέρησης εξόφλησης μόλις 2,8%). Για τα νοικοκυριά με εισόδημα από “1.000 – 2.000” και “2000 – 3.000” τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης είναι 12,2% και 7,7%.

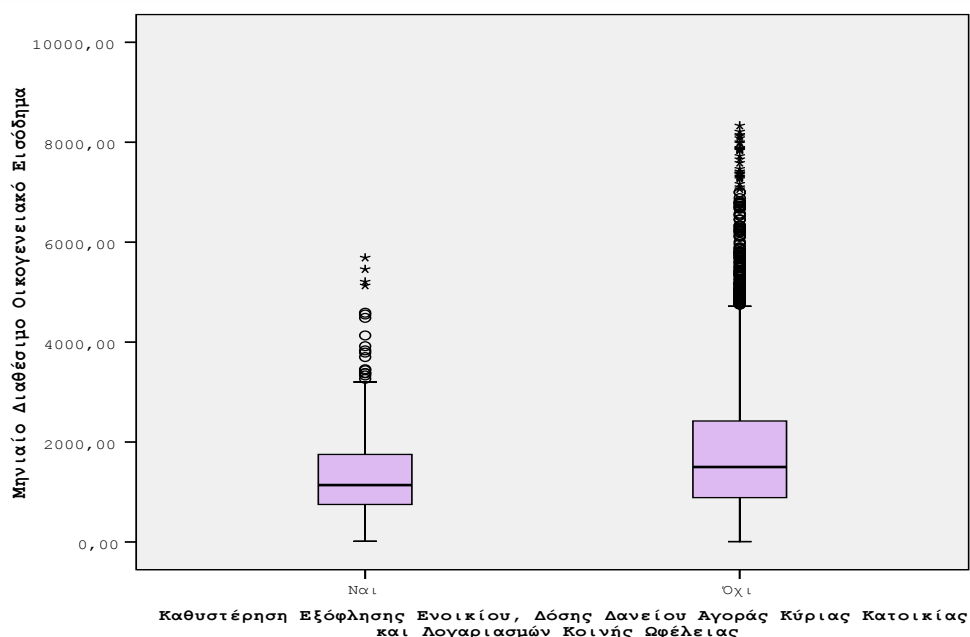
Πίνακας 3.3.21: Καθυστέρηση εξόφλησης ενοικίου, δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, κατά κατηγορία μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος

| | | Μηνιαίο Διαθέσιμο Οικογενειακό Εισόδημα | | | | Σύνολο |
|---|--------|---|---------------|---------------|---------|--------|
| | | 0,000 - 1.000 | 1.000 - 2.000 | 2.000 - 3.000 | > 3.000 | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Ναι | 269 | 263 | 88 | 22 | 642 |
| | | 41,9% | 41,0% | 13,7% | 3,4% | 100,0% |
| | | 14,3% | 12,2% | 7,7% | 2,8% | 10,7% |
| | Όχι | 1.617 | 1.893 | 1.051 | 770 | 5.331 |
| | | 30,3% | 35,5% | 19,7% | 14,4% | 100,0% |
| | | 85,7% | 87,8% | 92,3% | 97,2% | 89,3% |
| | Σύνολο | 1.886 | 2.156 | 1.139 | 792 | 5.973 |
| | | 31,6% | 36,1% | 19,1% | 13,3% | 100,0% |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |
| | | | | | | |

Στο Γράφημα 3.3.7 που ακολουθεί παρουσιάζονται τα θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος τόσο των νοικοκυριών που δήλωσαν ότι κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο καθυστέρησαν την αποπληρωμή των λογαριασμών που σχετίζονται με την κατοικία, όσο και των νοικοκυριών που φρόντισαν για την ομαλή αποπληρωμή των αντίστοιχων λογαριασμών.

Από τα θηκογράμματα αυτά παρατηρείται ότι το πλήθος των εξωκείμενων τιμών για το εισόδημα είναι μεγαλύτερο στην περίπτωση της έγκαιρης αποπληρωμής των υποχρεώσεων από το νοικοκυριό σε σχέση με τη μη κανονική εξυπηρέτηση αυτών. Το μέσο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών που καθυστερούν την εξόφληση των λογαριασμών που σχετίζονται με την κατοικία είναι 1.317,3€ και των νοικοκυριών που δεν καθυστέρησαν είναι 1.798,6€

Γράφημα 3.3.7: Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος



Στην περίπτωση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης, υγείας κλπ. τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης δε διαφοροποιούνται σημαντικά ανάλογα με την κατηγορία διαθέσιμου εισοδήματος. Τα ποσοστά καθυστέρησης κυμαίνονται από 1,6%, για την κατηγορία εισοδήματος >3.000€ μηνιαίως, έως 4,0% στην περίπτωση των νοικοκυριών με εισόδημα “1.000 – 2.000€”.

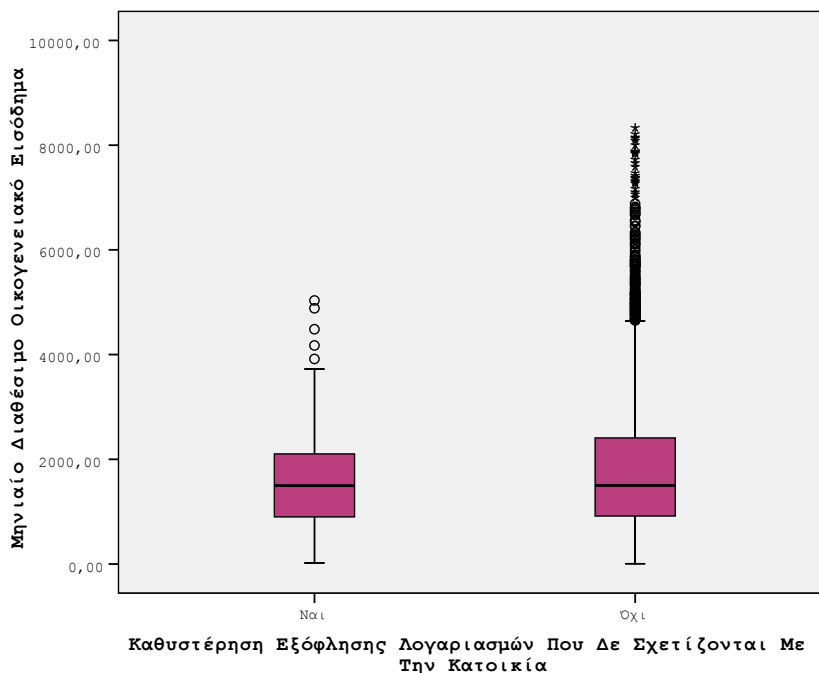
Πίνακας 3.3.22: Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, κατά κατηγορία μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος

| | | Μηνιαίο Διαθέσιμο Οικογενειακό Εισόδημα | | | | Σύνολο |
|--|-------|---|---------------|---------------|---------|--------|
| | | 0,000 - 1.000 | 1.000 - 2.000 | 2.000 - 3.000 | > 3.000 | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | Ναι | 50 | 79 | 41 | 12 | 182 |
| | | 27,5% | 43,4% | 22,5% | 6,6% | 100,0% |
| | Όχι | 3,2% | 4,0% | 3,9% | 1,6% | 3,4% |
| | | 1.504 | 1.874 | 1.015 | 737 | 5.130 |
| Σύνολο | 29,3% | 36,5% | 19,8% | 14,4% | 100,0% | |
| | 96,8% | 96,0% | 96,1% | 98,4% | 96,6% | |
| | 1.554 | 1.953 | 1.056 | 749 | 5.312 | |
| | 29,3% | 36,8% | 19,9% | 14,1% | 100,0% | |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Στο Γράφημα 3.3.8 δίνονται τα θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος και για τις δύο περιπτώσεις εξόφλησης (έγκαιρης ή μη) των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία.

Όπως και στην περίπτωση των λογαριασμών που αφορούν την κατοικία, το πλήθος των εξωκείμενων τιμών του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος είναι πολύ μεγαλύτερο στην περίπτωση της ομαλής εξυπηρέτησης των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία. Η κατανομή του εισοδήματος παρουσιάζει μεγαλύτερη συμμετρία και συνοχή στην περίπτωση των νοικοκυριών που καθυστέρησαν την εξόφληση των λογαριασμών, σε σχέση με τα νοικοκυριά που εξόφλησαν εγκαίρως.

Γράφημα 3.3.8: Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος



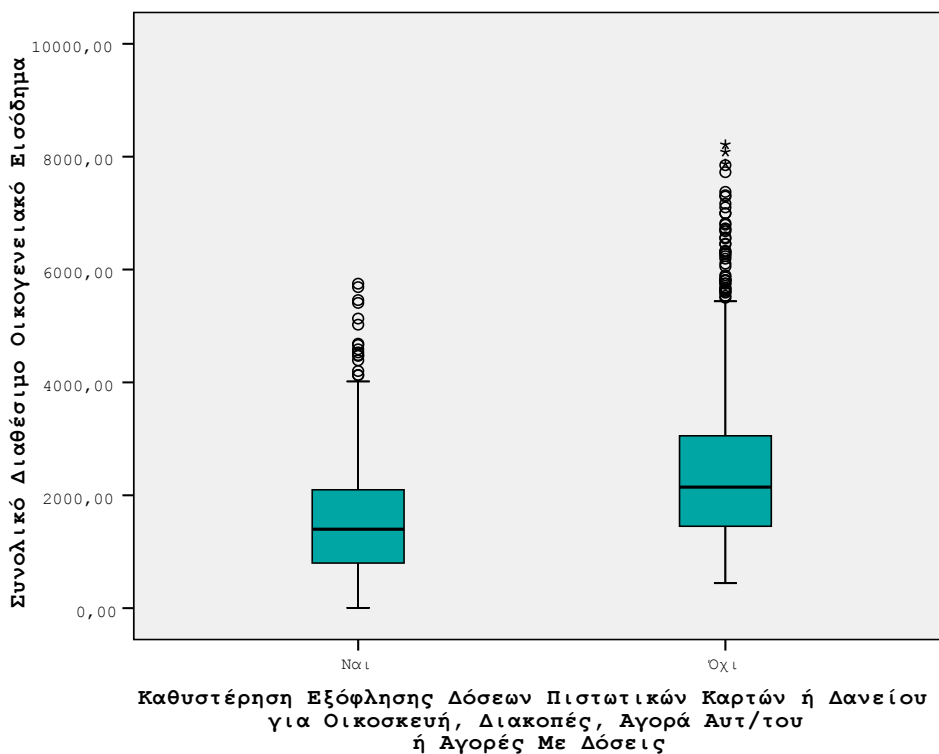
Πίνακας 3.3.23: Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, κατά κατηγορία μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος

| | | Μηνιαίο Διαθέσιμο Οικογενειακό Εισόδημα | | | | Σύνολο |
|---|-------|---|---------------|---------------|---------|--------|
| | | 0,000 - 1.000 | 1.000 - 2.000 | 2.000 - 3.000 | > 3.000 | |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | Ναι | 198 | 251 | 128 | 47 | 624 |
| | | 31,7% | 40,2% | 20,5% | 7,5% | 100,0% |
| | Όχι | 64,7% | 35,5% | 25,9% | 12,5% | 33,1% |
| | | 108 | 456 | 367 | 328 | 1.259 |
| | | 8,6% | 36,2% | 29,2% | 26,1% | 100,0% |
| Σύνολο | 35,3% | 64,5% | 74,1% | 87,5% | 66,9% | |
| | 306 | 707 | 495 | 375 | 1.883 | |
| | 16,3% | 37,5% | 26,3% | 19,9% | 100,0% | |
| | | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% | 100,0% |

Η εικόνα είναι πολύ ξεκάθαρη στην περίπτωση των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών. Τα νοικοκυριά με εισόδημα μικρότερο των 1.000€ αδυνατούν να ανταποκριθούν έγκαιρα στις υποχρεώσεις τους σε ποσοστό 64,7%. Το ποσοστό μειώνεται σχεδόν στο μισό (35,5%) στην περίπτωση που το εισόδημα κυμαίνεται από 1.000 έως 2.000€ και πέφτει σε 25,9% όταν το εισόδημα είναι από “2.000-3.000€”. Πολύ μικρότερο είναι βέβαια το ποσοστό καθυστέρησης εξόφλησης στην περίπτωση των νοικοκυριών που το μηνιαίο εισόδημά τους υπερβαίνει τις 3.000€ (12,5%).

Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται (Γράφημα 3.3.9) και ως προς το μέσο μηνιαίο εισόδημα των νοικοκυριών που δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα στην εξόφληση των λογαριασμών τους (2.423,7€) σε σχέση με τα νοικοκυριά που καθυστερούν στην εξόφληση των λογαριασμών αυτής της κατηγορίας (1.579,2€).

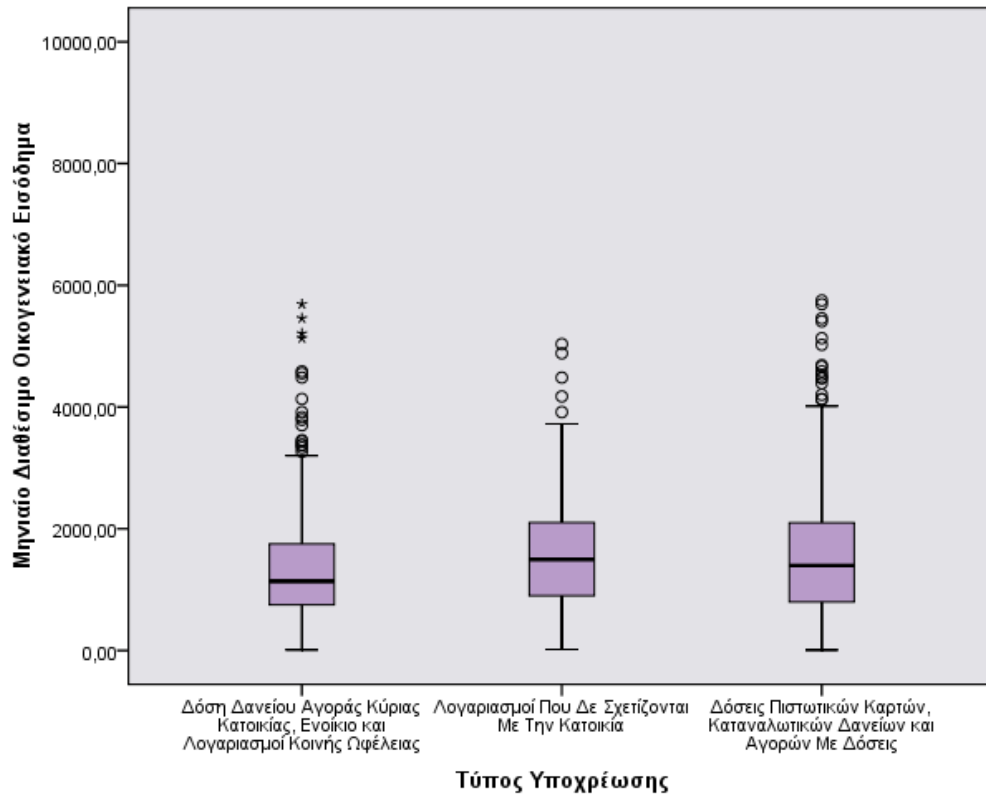
Γράφημα 3.3.9: Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος



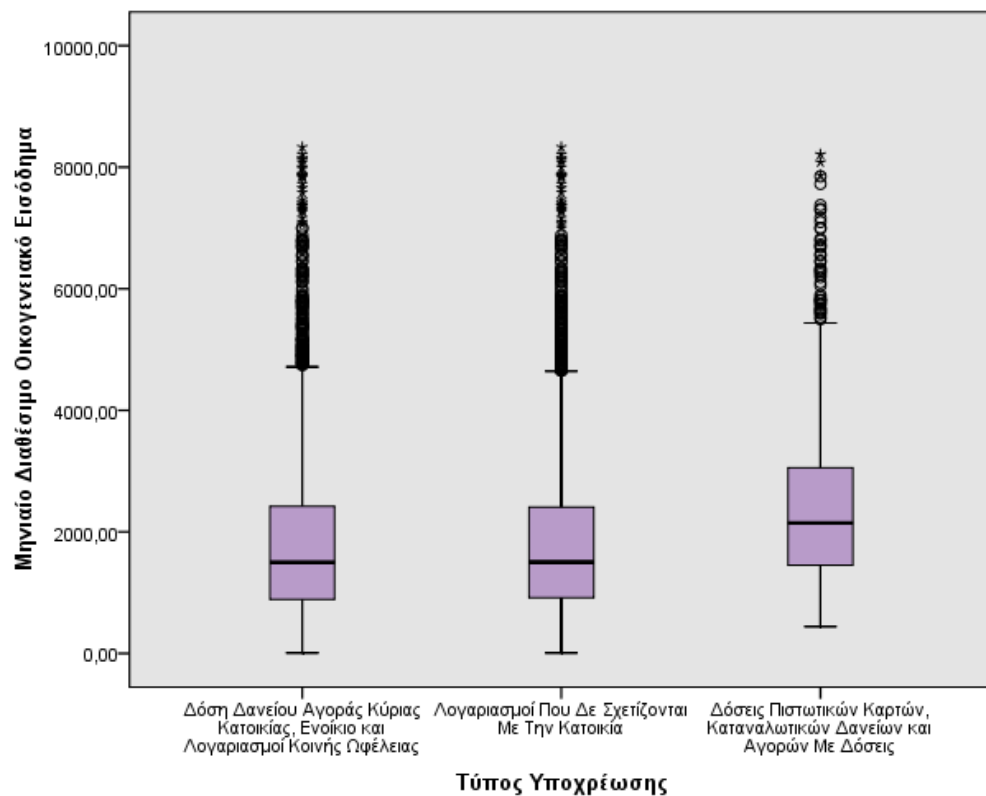
Στο Γράφημα 3.3.10 παρουσιάζονται τα θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών που καθυστέρησαν την εξόφληση λογαριασμών, για τις τρεις κατηγορίες υποχρεώσεων. Η περίπτωση της κανονικής αποπληρωμής παρουσιάζεται στο Γράφημα 3.3.11.

Τέλος, στον Πίνακα 3.3.24 δίνονται αναλυτικά τα μέσα εισοδήματα κατά κατηγορία υποχρέωσης και κατά δυνατότητα έγκαιρης εξόφλησης.

Γράφημα 3.3.10: Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος, ανά τύπο υποχρέωσης (περίπτωση μη έγκαιρης αποπληρωμής των λογαριασμών).



Γράφημα 3.3.11: Θηκογράμματα του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος ανά τύπο υποχρέωσης (περίπτωση έγκαιρης αποπληρωμής των λογαριασμών)



Πίνακας 3.3.24: Μέσο μηνιαίο εισόδημα νοικοκυριού, ανά κατηγορία υποχρέωσης και κατά δυνατότητα έγκαιρης εξόφλησης .

| Είδος Λογαριασμού | Μέσο Μηνιαίο Διαθέσιμο Οικογενειακό Εισόδημα | | | |
|--|--|----------|--|----------|
| | Με όλο το δείγμα των νοικοκυριών | | Μετά την αφαίρεση των νοικοκυριών με ετήσιο εισόδημα >100.000€ | |
| | Καθυστέρηση Εξόφλησης | | Καθυστέρηση Εξόφλησης | |
| | Ναι | Όχι | Ναι | Όχι |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Ενοικίου, Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | 1.333,40 | 1.877,89 | 1.317,31 | 1.798,55 |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Λογαριασμών Που Δε Σχετίζονται Με Την Κατοικία | 1.640,53 | 1.880,88 | 1.603,38 | 1.807,55 |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών ή Δανείου Για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές Με Δόσεις | 1.631,84 | 2.492,49 | 1.579,22 | 2.423,68 |

Κεφάλαιο 4:

Μοντέλα πρόβλεψης της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού

4.1 Εισαγωγή

Στόχος του κεφαλαίου αυτού είναι η ανάπτυξη μοντέλων για την πρόβλεψη της δυνατότητας αποπληρωμής των διαφορετικών υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού, όπως δόση δανείου για αγορά κύριας κατοικίας, ενοίκιο, λογαριασμοί κοινής ωφέλειας, λογαριασμοί που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας, δόσεις πιστωτικών καρτών ή του δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου κ.α. ή τις αγορές με δόσεις από καταστήματα.

Η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί είναι η λογιστική παλινδρόμηση, σύντομη παρουσίαση της οποίας θα γίνει στην ενότητα 4.2 που ακολουθεί.

4.2 Περιγραφή της λογιστικής παλινδρόμησης

4.2.1 Γενικά

Η μέθοδος της λογιστικής παλινδρόμησης είναι κατάλληλη όταν η μεταβλητή απόκρισης Y_i είναι από τη φύση της δίτιμη (binary – dichotomous variable), όταν δηλαδή παίρνει μόνο τις τιμές μηδέν (0) και ένα (1), οι οποίες συμβολίζουν την αποτυχία και την επιτυχία:

$$Y_i = \begin{cases} 1, & \text{επιτυχία} \\ 0, & \text{αποτυχία} \end{cases} \text{ για κάθε } i = 1, 2, \dots, n.$$

Παραδείγματα δίτιμων μεταβλητών εμφανίζονται σε πολλές εφαρμογές όπως:

- Στη βιοστατιστική όταν η μεταβλητή Y παριστάνει την επιβίωση ή όχι ενός ασθενή μετά από ένα διάστημα που υποβάλλεται σε μια θεραπεία,
- Στον έλεγχο ποιότητας, όπου η μεταβλητή Y εκφράζει εάν ένα αντικείμενο είναι ελαττωματικό ή όχι.
- Στα χρηματοοικονομικά, όπου μπορεί να ενδιαφέρει αν μια μετοχή ή ένα χαρτοφυλάκιο θα παρουσιάσει άνοδο ή όχι στη διάρκεια π.χ. ενός μήνα.

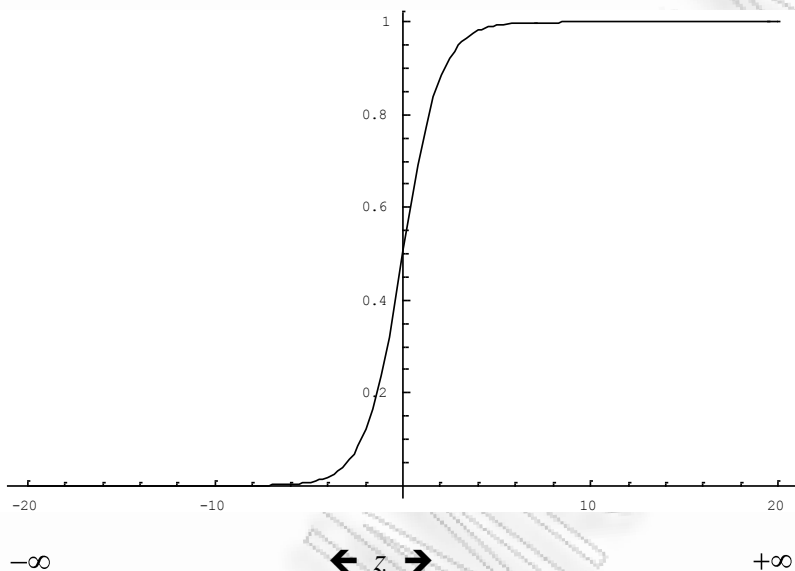
Μπορούμε λοιπόν να γράψουμε: $P Y_i = 0 = 1 - \pi_i$ και $P Y_i = 1 = \pi_i$ για τις πιθανότητες της “Αποτυχίας” και της “Επιτυχίας” αντίστοιχα.

Η λογιστική συνάρτηση στην οποία βασίζεται το μοντέλο της λογιστικής παλινδρόμησης δίνεται από την έκφραση

$$f(z) = \frac{1}{1 + e^{-z}}, z \in (-\infty, \infty) \quad (4.2.1)$$

και η γραφική απεικόνιση αυτής δίνεται στο Γράφημα 4.2.1.

Γράφημα 4.2.1: Λογιστική Συνάρτηση



Παρατηρείται ότι καθώς το z τείνει στο $-\infty$ η λογιστική συνάρτηση $f(z)$ τείνει στο μηδέν

$$\lim_{z \rightarrow -\infty} f(z) = 0 \quad \text{και όταν το } z \text{ τείνει στο } +\infty \text{ η } f(z) \text{ τείνει στη μονάδα } \lim_{z \rightarrow +\infty} f(z) = 1 .$$

Επομένως, όπως φαίνεται και από το Γράφημα 4.2.1, το εύρος των τιμών της $f(z)$ κυμαίνεται από μηδέν (0) έως ένα (1), ανεξάρτητα από την τιμή που λαμβάνει το z . Το γεγονός ότι το μοντέλο της λογιστικής παλινδρόμησης σχεδιάζεται για να περιγράψει μία πιθανότητα η οποία παίρνει τιμές μεταξύ 0 και 1, καθιστά το μοντέλο ιδιαίτερα δημοφιλές.

Το λογιστικό μοντέλο ορίζεται ως εξής:

$$P(\mathbf{X}) = \frac{1}{1 + e^{-\beta_0 + \sum \beta_i X_i}}, \quad (4.2.2)$$

όπου: $P(\mathbf{X})$ εκφράζει την πιθανότητα επιτυχίας, $\mathbf{X} = (X_1, X_2, \dots, X_k)$ με

X_i : ανεξάρτητες ερμηνευτικές μεταβλητές και

β_i : άγνωστες προς εκτίμηση παράμετροι.

Η logit μορφή του μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης προκύπτει ως εξής:

Η πιθανότητα αποτυχίας στο μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης ορίζεται στη σχέση (4.2.3).

$$1 - P_{\mathbf{X}} = 1 - \frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}} = \frac{e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}}{1 + e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}} \quad (4.2.3)$$

Διαιρώντας τη σχέση (4.2.2) με τη σχέση (4.2.3) προκύπτει:

$$\frac{P_{\mathbf{X}}}{1 - P_{\mathbf{X}}} = \frac{\frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}}}{\frac{e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}}{1 + e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}}} = \frac{1}{e^{-(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)}} = e^{\beta_0 + \sum \beta_i X_i} \quad (4.2.4)$$

Παίρνοντας το φυσικό λογάριθμο της σχέσης (4.2.4) έχουμε:

$$\ln \left[\frac{P_{\mathbf{X}}}{1 - P_{\mathbf{X}}} \right] = \ln \left[e^{(\beta_0 + \sum \beta_i X_i)} \right] = \beta_0 + \sum \beta_i X_i \quad (4.2.5)$$

ή διαφορετικά

$$\text{logit } P_{\mathbf{X}} = \ln \left[\frac{P_{\mathbf{X}}}{1 - P_{\mathbf{X}}} \right] = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k \quad (4.2.6)$$

Ο λόγος των πιθανοτήτων της επιτυχίας $P_{\mathbf{X}}$ προς την πιθανότητα αποτυχίας $1 - P_{\mathbf{X}}$, δηλαδή ο $\frac{P_{\mathbf{X}}}{1 - P_{\mathbf{X}}}$ είναι σημαντικός στη λογιστική παλινδρόμηση και λέγεται σχετική πιθανότητα (odd).

Από τη σχέση (4.2.6) διαπιστώνεται επίσης ότι το μοντέλο της λογιστικής παλινδρόμησης συνδέει γραμμικά το λογάριθμο της σχετικής πιθανότητας της δίτιμης απόκρισης που ονομάζεται logit με τις επεξηγηματικές μεταβλητές.

Η ερμηνεία που δίνεται στους συντελεστές β_i , $i = 1, 2, \dots, k$ του μοντέλου είναι η εξής: Αν η μεταβλητή X_i , μεταβληθεί κατά μία μονάδα, δοθέντος ότι οι άλλες $k - 1$ μεταβλητές παραμείνουν σταθερές/ αμετάβλητες, τότε ο λογάριθμος του odd θα αυξηθεί κατά μία ποσότητα β_i .

4.2.2 Εκτίμηση παραμέτρων του μοντέλου

Η εκτίμηση των παραμέτρων του μοντέλου της λογιστικής παλινδρόμησης γίνεται:

1. με τη μέθοδο της μέγιστης πιθανοφάνειας ή
2. με τη μέθοδο των ελαχίστων τετραγώνων.

Ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση της μεθόδου της μέγιστης πιθανοφάνειας.

Αν X_1, X_2, \dots, X_n είναι τ.δ. από έναν πληθυσμό με σ.π. $p(x, \theta)$ ή σ.π.π. $f(x, \theta)$ τότε η συνάρτηση

$$L(\theta/\mathbf{x}) = \prod_{i=1}^n p_{x_i}(x_i, \theta) \quad \text{ή} \quad L(\theta/\mathbf{x}) = \prod_{i=1}^n f_{x_i}(x_i, \theta) \quad (4.2.7)$$

που θεωρείται ως συνάρτηση της παραμέτρου θ , ονομάζεται συνάρτηση πιθανοφάνειας.

Η αρχή της μέγιστης πιθανοφάνειας ερμηνεύεται ως εξής: Η συνάρτηση πιθανοφάνειας είναι η πιθανότητα να παρατηρηθεί το τ.δ. X_1, X_2, \dots, X_n . Εφόσον οι τιμές x_1, x_2, \dots, x_n έχουν πραγματοποιηθεί, πρέπει να έχουν μεγάλη πιθανότητα εμφάνισης. Έτσι μεγιστοποίηση της $L(\theta/\mathbf{x})$ σημαίνει επιλογή εκείνης της τιμής του $\theta \in \Theta$, η οποία μεγιστοποιεί την πιθανότητα αυτή.

Ο εκτιμητής $\hat{\theta} = \hat{\theta}(X_1, X_2, \dots, X_n)$ λέγεται εκτιμητής μέγιστης πιθανοφάνειας (Ε.Μ.Π.) του θ εάν

$$L(\hat{\theta}/\mathbf{x}) = \max_{\theta \in \Theta} L(\theta/\mathbf{x}) \quad (4.2.8)$$

Συνήθως για ευκολία αντί να μεγιστοποιούμε την $L(\theta/\mathbf{x})$ μεγιστοποιούμε ισοδύναμα την $\ln L(\theta/\mathbf{x})$.

Στην περίπτωση της λογιστικής παλινδρόμησης η συνάρτηση πιθανοφάνειας ορίζεται ως το γινόμενο της από κοινού πιθανότητας των επιτυχιών m_1 επί την από κοινού πιθανότητα των αποτυχιών $n - m_1$ και δίνεται στη σχέση (4.2.9). Η χρήση των γινομένων γίνεται υπό την υπόθεση της ανεξαρτησίας των παρατηρήσεων.

$$L = \prod_{l=1}^{m_1} P(\mathbf{X}_l) \cdot \prod_{l=m_1+1}^n [1 - P(\mathbf{X}_l)] \quad (4.2.9)$$

Αντικαθιστώντας στη σχέση (4.2.9) τις σχέσεις (4.2.2) και (4.2.3) η συνάρτηση πιθανοφάνειας γίνεται:

$$L = \frac{\prod_{l=1}^n \exp\left(\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i X_{il}\right)}{\prod_{l=1}^n \left[1 + \exp\left(\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i X_{il}\right)\right]} \quad (4.2.10)$$

Αρκεί λοιπόν να μεγιστοποιήσουμε το λογάριθμο της παραπάνω ποσότητας. Λογαριθμίζοντας και τα δύο μέλη της σχέσης (4.2.10) έχουμε:

$$\ln L = \ln \left[\frac{\prod_{l=1}^n \exp\left(\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i X_{il}\right)}{\prod_{l=1}^n \left[1 + \exp\left(\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i X_{il}\right)\right]} \right] \quad (4.2.11)$$

Οι εκτιμήσεις των παραμέτρων β_i , προκύπτουν ως λύσεις των εξισώσεων (4.2.12) των μερικών παραγώγων του λογαρίθμου της συνάρτησης πιθανοφάνειας ως προς $\beta_i, i = 0, 1, \dots, k$.

$$\frac{\partial \ln L}{\partial \beta_i} = 0, \quad i = 0, 1, \dots, k \quad (4.2.12)$$

4.2.3 Έλεγχος καλής προσαρμογής του μοντέλου

Μετά την εκτίμηση των παραμέτρων του μοντέλου, στόχος είναι να ελεγχθεί η καλή προσαρμογή του μοντέλου. Η υπόθεση της καλής προσαρμογής του μοντέλου ελέγχεται με τη μέθοδο του λόγου πιθανοφανειών (Likelihood Ratio Test, LRT), το οποίο δείχνει πόσο καλά προσαρμόζεται στα δεδομένα το επιλεγμένο μοντέλο σε σχέση με το κορεσμένο μοντέλο (μοντέλο που έχει τόσες παραμέτρους όσες και τα δεδομένα).

Αν $l M_k = \ln L M_k$ και $l M_\varepsilon = \ln L M_\varepsilon$ είναι οι συναρτήσεις πιθανοφάνειας του κορεσμένου και του επιλεγμένου μοντέλου αντίστοιχα τότε η στατιστική ελέγχου για τον έλεγχο του λόγου πιθανοφανειών ορίζεται από τη σχέση

$$LRT = -2 \ln \left(\frac{L M_\varepsilon}{L M_k} \right) = -2 \ln L M_\varepsilon - \ln L M_k \quad (4.2.13)$$

Η παραπάνω ποσότητα ακολουθεί την κατανομή X^2 με βαθμούς ελευθερίας df κορεσμένου μοντέλου $-df$ επιλεγμένου μοντέλου

Διαισθητικά, όσο πιο μικρή είναι η απόκλιση ενός μοντέλου (η τιμή δηλαδή του LRT), τόσο πιο κοντά είναι στο κορεσμένο μοντέλο και αυτό παρέχει ένδειξη καλής προσαρμογής.

4.2.4 Έλεγχοι υποθέσεων

Σε κάποιες περιπτώσεις ίσως χρειάζεται να εξεταστεί εάν μια μεταβλητή συνεισφέρει στο μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης. Ο έλεγχος που γίνεται σε αυτή την περίπτωση είναι:

$$H_0 : \beta_i = 0 \quad - H_\alpha : \beta_i \neq 0$$

Για μεγάλο μέγεθος δείγματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί η στατιστική συνάρτηση Wald

$$Z = \frac{\hat{\beta}}{s_{\hat{\beta}}}, \quad \text{η οποία ακολουθεί ασυμπτωτικά } N(0,1) \text{ κατανομή (ή διαφορετικά η } Z^2 \text{ η οποία}$$

ακολουθεί ασυμπτωτικά X^2 κατανομή με ένα (1) βαθμό ελευθερίας).

Εάν $Z^2_{Wald} > X^2_1$ τότε απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση. Δηλαδή η μεταβλητή είναι στατιστικά σημαντική.

Άλλος τρόπος ελέγχου της παραπάνω υπόθεσης είναι ο έλεγχος του λόγου πιθανοφανειών. Σε αυτή την περίπτωση ο λόγος πιθανοφανειών ορίζεται ως εξής:

$$LRT = -2 \ln \left(\frac{L_{M_1}}{L_{M_2}} \right)$$

όπου:

L_{M_1} η συνάρτηση πιθανοφάνειας του μοντέλου χωρίς την υπό εξέταση μεταβλητή και

L_{M_2} η συνάρτηση πιθανοφάνειας του μοντέλου με τη μεταβλητή

Η ποσότητα αυτή ακολουθεί χ^2 κατανομή με $df = df_{M_2} - df_{M_1}$.

Εάν $LRT > \chi^2_{1-\alpha}$ τότε απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση.

4.2.5 Διαστήματα εμπιστοσύνης

Εκτός από τη σημειακή εκτίμηση των παραμέτρων μπορεί να γίνει και εκτίμηση μιας ή περισσότερων παραμέτρων με διαστήματα ή περιοχές των οποίων τα άκρα είναι τυχαίες μεταβλητές.

α) Εκτίμηση διαστήματος εμπιστοσύνης (Δ.Ε.) για μία παράμετρο

Με την προϋπόθεση ότι το δείγμα μας είναι μεγάλο – γεγονός που εξασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις $\hat{\beta}_i$ είναι κανονικά κατανομημένες το διάστημα εμπιστοσύνης του συντελεστή $\hat{\beta}_i$ υπολογίζεται ως εξής:

$$\hat{\beta}_i \pm Z_{\alpha/2} SE(\hat{\beta}_i)$$

όπου $SE(\hat{\beta}_i)$, είναι το εκτιμώμενο τυπικό σφάλμα του εκτιμητή μέγιστης πιθανοφάνειας (Ε.Μ.Π).

Κάποιες φορές μπορεί να ενδιαφέρει η εκτίμηση ενός $1-\alpha$ % διαστήματος εμπιστοσύνης για το odds ratio (Κλάσμα Λόγου Πιθανοτήτων).

Σε αυτή την περίπτωση το Δ.Ε. για το Odds Ratio θα είναι:

$$\exp \delta.ε. \text{ για το συντελεστή } \beta_i \quad \text{ή} \quad \exp \left(\hat{\beta}_i \pm Z_{\alpha/2} SE(\hat{\beta}_i) \right)$$

β) Εκτίμηση διαστήματος εμπιστοσύνης (Δ.Ε.) για γραμμικό συνδυασμό παραμέτρων

Όταν στο μοντέλο της λογιστικής παλινδρόμησης υπάρχουν και όροι αλληλεπίδρασης, τότε το κλάσμα λόγου πιθανοτήτων υπολογίζεται από την παρακάτω έκφραση:

$$O.R. = \exp\left(\beta_i + \sum_{j=1}^{p_2} \beta_j X_j\right)$$

όπου $X_j, j = 1, 2, \dots, p_2$ είναι οι μεταβλητές που αλληλεπιδρούν με τη μεταβλητή X_i .

Σε αυτή την περίπτωση ένα $1-a$ % διάστημα εμπιστοσύνης για το κλάσμα λόγου πιθανοτήτων υπολογίζεται ως εξής:

$$\exp\left\{l + Z_{1-a/2} \sqrt{\widehat{Var}(\hat{l})}\right\}$$

όπου $l = \beta_i + \sum_{j=1}^{p_2} \beta_j X_j$ και

$$\widehat{Var}(\hat{l}) = \widehat{Var}(\hat{\beta}_i) + \sum_{j=1}^{p_2} X_j \widehat{Var}(\hat{\beta}_j) + 2 \sum_{j=1}^{p_2} X_j \widehat{cov}(\hat{\beta}_i, \hat{\beta}_j) + 2 \sum_j \sum_k X_j X_k \widehat{cov}(\hat{\beta}_j, \hat{\beta}_k).$$

Οι διακυμάνσεις και οι συνδιακυμάνσεις λαμβάνονται από εκτιμώμενο πίνακα διακυμάνσεων – συνδιακυμάνσεων, που προκύπτει κατά τη διαδικασία εκτίμησης του μοντέλου ενώ οι τιμές για τις μεταβλητές X_j, X_k ορίζονται ανάλογα με τη σύγκριση που επιδιώκεται.

4.2.6 Κατασκευή του μοντέλου

Έως τώρα έχουμε ασχοληθεί με την εκτίμηση, τον έλεγχο και την ερμηνεία των συντελεστών των μοντέλων. Σε πολλές περιπτώσεις, από ένα μεγάλο σύνολο ανεξάρτητων μεταβλητών επιθυμούμε να επιλέξουμε εκείνες τις μεταβλητές οι οποίες οδηγούν σε ένα βέλτιστο μοντέλο.

Για να επιτύχουμε αυτόν το στόχο, πρέπει να έχουμε μία βασική μέθοδο επιλογής των μεταβλητών:

1. Η απλούστερη και συνηθέστερη διαδικασία είναι η **Enter** όπου όλες οι μεταβλητές εισέρχονται σαν μία ομάδα.
2. Η διαδικασία **Forward** ξεκινά με την “καλύτερη” μεταβλητή, στη συνέχεια προσθέτει την καλύτερη από τις υπόλοιπες κλπ μέχρις ότου προσθέτοντας μία νέα μεταβλητή η αύξηση της λογαριθμικής συνάρτησης πιθανοφάνειας να μην είναι στατιστικώς σημαντική.
3. Η διαδικασία **Backwards** ξεκινά με όλο το σύνολο των μεταβλητών και απορρίπτει διαδοχικά τη χειρότερη από τις εναπομείναντες μεταβλητές, μέχρις ότου να μη μπορεί να απορριφθεί καμία μεταβλητή.

4. Η διαδικασία **Stepwise** είναι ανάλογη της Forward με τη διαφορά ότι κάθε φορά που μια μεταβλητή εισέρχεται στο μοντέλο, ελέγχεται εάν στο νέο σύνολο όλες οι μεταβλητές είναι στατιστικώς σημαντικές.

4.2.7 Χειρισμός των κατηγορικών μεταβλητών σαν ανεξάρτητες μεταβλητές

Στην περίπτωση κατά την οποία πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια κατηγορική μεταβλητή X με ν επίπεδα σαν ανεξάρτητη μεταβλητή τότε πρέπει αντί αυτής να εισάγουμε στο μοντέλο της λογιστικής παλινδρόμησης $\nu-1$ το πλήθος δίτιμες μεταβλητές. Π.χ. έστω ότι θέλουμε να εισάγουμε τη μεταβλητή Οικογενειακή κατάσταση η οποία μπορεί να πάρει τις τιμές:

$$X = \begin{cases} 0, \text{ Άγαμος/η} \\ 1, \text{ Παντρεμένος/η} \\ 2, \text{ Διαζευγμένος/η} \\ 3, \text{ Χήρος/α} \end{cases}$$

Αντί της παραπάνω μεταβλητής υπεισέρχονται στο μοντέλο τρεις μεταβλητές :

$$X_1 = \begin{cases} 1, \text{ Παντρεμένος} \\ 0, \text{ Άλλο} \end{cases}$$

$$X_2 = \begin{cases} 1, \text{ Διαζευγμένος} \\ 0, \text{ Άλλο} \end{cases}$$

$$X_3 = \begin{cases} 1, \text{ Χήρος} \\ 0, \text{ Άλλο} \end{cases}$$

Προφανώς μια τέταρτη μεταβλητή με τιμή 1 για την επιλογή άγαμος και 0 αλλού δεν μπορεί να μπει στο μοντέλο γιατί θα είχαμε πολυσυγραμμικότητα. Το σύνολο το οποίο “αγνοείται” λαμβάνεται σαν βάση αναφοράς. Για το παραπάνω παράδειγμα, ο λογάριθμος του λόγου των odds των παντρεμένων, των διαζευγμένων και των χήρων λαμβάνεται ως προς την ομάδα Άγαμος που είναι η βάση αναφοράς.

4.3 Ανάπτυξη μοντέλων λογιστικής παλινδρόμησης

Στις ενότητες 4.4, 4.5 και 4.6 που ακολουθούν, θα παρουσιαστούν τρία μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης, ένα για κάθε διαφορετική ομάδα υποχρεώσεων που αντιμετωπίζει ένα νοικοκυριό. Στόχος είναι η πρόβλεψη της δυνατότητας έγκαιρης αποπληρωμής ή μη των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού βάσει κάποιων χαρακτηριστικών του υπευθύνου του νοικοκυριού καθώς και κάποιων μεταβλητών που χαρακτηρίζουν το νοικοκυριό στο σύνολό του.

Οι τρεις μεταβλητές απόκρισης που θα εξεταστούν είναι:

- ❖ Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης υγείας κλπ (MI060),
- ❖ Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη της δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, του ενοικίου και των λογαριασμών κοινής ωφέλειας (MI070) και
- ❖ Καθυστέρηση εξόφλησης ή μη των δόσεων πιστωτικών καρτών ή του δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου, κ.α. ή αγορές με δόσεις από καταστήματα (MI080).

Και οι τρεις μεταβλητές είναι δίτιμες κατηγορικές μεταβλητές οι οποίες παίρνουν τις τιμές:

- 1: Καθυστέρηση εξόφλησης
- 2: Έγκαιρη αποπληρωμή / Μη καθυστέρηση εξόφλησης

Οι ερμηνευτικές μεταβλητές που θα χρησιμοποιηθούν και θα αξιολογηθούν σε κάθε μοντέλο είναι οι εξής:

A) ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

- ❖ **Sex:** Η μεταβλητή αυτή είναι δίτιμη κατηγορική και παίρνει τις τιμές:
 - 1: Άνδρας
 - 2: Γυναίκα
- ❖ **Age:** Η μεταβλητή αυτή είναι ποσοτική και αντιπροσωπεύει την ηλικία σε έτη του ατόμου που έχει οριστεί ως υπεύθυνος στο νοικοκυριό.
- ❖ **Education:** Είναι κατηγορική μεταβλητή με τέσσερα (4) επίπεδα και αντιπροσωπεύει το επίπεδο εκπαίδευσης που έχει ολοκληρώσει ο υπεύθυνος του νοικοκυριού. Οι κατηγορίες είναι οι εξής:
 - 1: Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης
 - 2: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: (Δημοτικό ή Γυμνάσιο)
 - 3: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: (Λύκειο ή μεταλυκειακή εκπαίδευση π.χ. ΙΕΚ)
 - 4: Τριτοβάθμια εκπαίδευση: (ΤΕΙ, ΑΕΙ, Μεταπτυχιακό δίπλωμα ή Διδακτορικό)
- ❖ **Employment:** Η μεταβλητή είναι κατηγορική με τέσσερα (4) επίπεδα και δηλώνει τη θέση στην εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού. Οι κατηγορίες της μεταβλητής αυτής είναι οι εξής:
 - 1: Αυτοπαπασχολούμενος
 - 2: Μισθωτός
 - 3: Συνταξιούχος
 - 4: Μη οικονομικά ενεργός (Άνεργος, Μαθητής, φοιτητής, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας, ακατάλληλος για εργασία ή με μόνιμη αναπηρία, στρατιώτης, νοικοκυρά, άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου).

- ❖ **Citizenship:** Η μεταβλητή αυτή δηλώνει την υπηκοότητα του υπευθύνου του νοικοκυριού και παίρνει τις τιμές:
 - 1: Ελληνική
 - 2: Ξένη
- ❖ **Marital Status:** Κατηγορική μεταβλητή η οποία δηλώνει την οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού και παίρνει τις τιμές:
 - 1: Άγαμος
 - 2: Έγγαμος
 - 3: Άλλη (Σε διάσταση, Χήρος/α, Διαζευγμένος/η)
- ❖ **Health Condition:** Η μεταβλητή αυτή είναι δίτιμη κατηγορική και χαρακτηρίζει την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού.
 - 1: Καλή
 - 2: Κακή

B) ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

- ❖ **Region:** Η μεταβλητή αυτή δηλώνει τον τόπο διαμονής του νοικοκυριού. Είναι κατηγορική και παίρνει τις τιμές:
 - 1: Αττική και Κεντρική Μακεδονία
 - 2: Υπόλοιπο Ελλάδος
- ❖ **Tenure Status:** Η μεταβλητή αυτή είναι κατηγορική με δύο (2) επίπεδα και περιγράφει το καθεστώς κτήσης κατοικίας του νοικοκυριού:
 - 1: Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν
 - 2: Ενοικιασμένη
- ❖ **Household Type:** Είναι κατηγορική μεταβλητή με τρία (3) επίπεδα και δηλώνει τον τύπο του νοικοκυριού. Τα επίπεδα της μεταβλητής αυτής είναι τα εξής:
 - 1: Μονοπρόσωπο νοικοκυριό
 - 2: Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά
 - 3: Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά
- ❖ **Working Members:** Η μεταβλητή αυτή είναι κατηγορική με τέσσερα (4) επίπεδα και αντιπροσωπεύει τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται. Οι τιμές της μεταβλητής είναι:
 - 0: Κανένα
 - 1: Ένα
 - 2: Δύο
 - 3: Τρία ή περισσότερα
- ❖ **Total Disposable Household Income (TDHI):** Είναι μία συνεχής ποσοτική μεταβλητή και αντιπροσωπεύει το συνολικό μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού. Στην ανάλυση θα χρησιμοποιηθεί ο λογάριθμος του εισοδήματος για λόγους κανονικότητας της κατανομής.

Σημειώνεται ότι επειδή κάθε νοικοκυριό δεν έχει τις ίδιες υποχρεώσεις, για κάθε εξαρτημένη μεταβλητή έχει διαμορφωθεί ένα διαφορετικό σύνολο δεδομένων. Στη συνέχεια το κάθε σύνολο έχει χωριστεί σε δύο κατηγορίες, το δείγμα ανάπτυξης (training sample), το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη του μοντέλου και το δείγμα επικύρωσης (validation sample) το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για να ελεγχθεί η απόδοση του μοντέλου. Το δείγμα ανάπτυξης αποτελεί το 70% του συνολικού δείγματος, ενώ το υπόλοιπο 30% θα αποτελέσει το δείγμα επικύρωσης.

Σημειώνεται επίσης ότι οι ανεξάρτητες κατηγορικές μεταβλητές θα εισαχθούν στο μοντέλο της λογιστικής παλινδρόμησης ως δίτιμες κατηγορικές όπως φαίνεται στον Πίνακα 4.3.1 που ακολουθεί. Στον ίδιο πίνακα καταγράφονται και οι συχνότητες ανά κατηγορία ανεξάρτητης μεταβλητής και ανά κατηγορία υποχρέωσης του νοικοκυριού.

Πίνακας 4.3.1: Τρόπος εισαγωγής στο μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης των κατηγορικών ανεξάρτητων μεταβλητών

| Κωδικοποίηση κατηγορικών μεταβλητών | | | | | | | |
|---|---|-----------|-------|-------|-------------------------|----------------|----------------|
| Μεταβλητή | Επίπεδα | Συχνότητα | | | Κωδικοποίηση μεταβλητών | | |
| | | MI060 | MI070 | MI080 | X ₁ | X ₂ | X ₃ |
| Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | Κανένα | 1.330 | 1.580 | 308 | 0 | 0 | 0 |
| | Ένα | 1.172 | 1.311 | 679 | 1 | 0 | 0 |
| | Δύο | 1.041 | 1.092 | 721 | 0 | 1 | 0 |
| | Τρία ή περισσότερα | 228 | 241 | 175 | 0 | 0 | 1 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | Κανένα επίπεδο εκπαίδευσης | 410 | 498 | 71 | 0 | 0 | 0 |
| | Πρωτοβάθμια εκπαίδευση | 1.469 | 1.694 | 672 | 1 | 0 | 0 |
| | Δευτεροβάθμια εκπαίδευση | 1.205 | 1.274 | 715 | 0 | 1 | 0 |
| | Τριτοβάθμια εκπαίδευση | 687 | 758 | 425 | 0 | 0 | 1 |
| Θέση στην εργασία | Αυτοαπασχολούμενος | 696 | 720 | 419 | 0 | 0 | 0 |
| | Μισθωτός | 1.230 | 1.368 | 879 | 1 | 0 | 0 |
| | Συνταξιούχος | 1.327 | 1.569 | 417 | 0 | 1 | 0 |
| | Άλλος μη οικονομικά ενεργός | 518 | 567 | 168 | 0 | 0 | 1 |
| Οικογενειακή κατάσταση | Άγαμος | 463 | 525 | 169 | 0 | 0 | |
| | Έγγαμος | 2.571 | 2.783 | 1.475 | 1 | 0 | |
| | Άλλη | 737 | 916 | 239 | 0 | 1 | |
| Τύπος νοικοκυριού | Μονοπρόσωπο νοικοκυριό | 771 | 960 | 191 | 0 | 0 | |
| | Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά | 1.678 | 1.911 | 752 | 1 | 0 | |
| | Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με ένα ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά | 1.322 | 1.353 | 940 | 0 | 1 | |
| Κατάσταση υγείας | Κακή | 476 | 538 | 138 | 0 | | |
| | Καλή | 3.295 | 3.686 | 1.745 | 1 | | |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας | Ενοικιασμένη | 672 | 755 | 338 | 0 | | |
| | Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | 3.099 | 3.469 | 1.545 | 1 | | |
| Υπηκοότητα | Ξένη | 179 | 198 | 62 | 0 | | |
| | Ελληνική | 3.592 | 4.026 | 1.821 | 1 | | |
| Τόπος διαμονής | Υπόλοιπο Ελλάδος | 1.789 | 2.043 | 825 | 0 | | |
| | Αττική και Κεντρική Μακεδονία | 1.982 | 2.181 | 1.058 | 1 | | |
| Φύλο | Γυναίκα | 961 | 1.112 | 368 | 0 | | |
| | Άνδρας | 2.810 | 3.112 | 1.515 | 1 | | |

Η διαδικασία επιλογής των σημαντικότερων μεταβλητών γίνεται με τη διαδικασία Stepwise, περιγραφή της οποίας γίνεται στην παράγραφο 4.2.6 και ως επίπεδο σημαντικότητας έχει χρησιμοποιηθεί το 5%.

4.4 Μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία

Στην ανάπτυξη του μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης για τη δυνατότητα αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως λογαριασμοί που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας, χρησιμοποιήθηκαν οι 3.771 παρατηρήσεις από το σύνολο των 5.312.

Τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης και έγκαιρης εξόφλησης που παρατηρούνται στο δείγμα ανάπτυξης δε διαφοροποιούνται από τα αντίστοιχα ποσοστά του συνόλου του δείγματος όπως φαίνεται στον Πίνακα 4.4.1 που ακολουθεί.

Πίνακας 4.4.1: Ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία στο σύνολο του δείγματος και στο δείγμα ανάπτυξης

| | | Σύνολο δείγματος | | Δείγμα ανάπτυξης | |
|--|--------|------------------|---------|------------------|---------|
| | | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | Όχι | 5.130 | 96,6% | 3.635 | 96,4% |
| | Ναι | 182 | 3,4% | 136 | 3,6% |
| | Σύνολο | 5.312 | 100,0% | 3.771 | 100,0% |

4.4.1 Εκτίμηση του μοντέλου

Αρχικά προσαρμόστηκε στα δεδομένα το μοντέλο μόνο με τις κύριες επιδράσεις (main effects) δηλαδή:

$$\text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k$$

όπου $x_j, j=1,2,\dots,k$ είναι οι τιμές των αντίστοιχων μεταβλητών που περιλαμβάνονται αρχικά στο μοντέλο. Οι εκτιμήσεις των συντελεστών του μοντέλου μαζί με το τυπικό σφάλμα και την τιμή της στατιστικής συνάρτησης t δίνονται στον Πίνακα 4.4.2.

Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι στο μοντέλο έχουν συμπεριληφθεί έξι από τις δώδεκα μεταβλητές που εξετάζονται και συγκεκριμένα:

1. “Επίπεδο Εκπαίδευσης” (Education)
2. “Θέση στην Εργασία” (Employment)
3. “Κατάσταση υγείας” (HealthC)
4. “Τόπος διαμονής” (Region)
5. “Τύπος νοικοκυριού” (HouseholdType) και
6. “Υψος μηνιαίου διαθέσιμου εισοδήματος” (LnTDHI)

Πίνακας 4.4.2: Εκτίμηση παραμέτρων μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης

| Coefficients: | | | |
|---------------------------|------------|------------|------------|
| | Value | Std. Error | t value |
| (Intercept) | -0,7648941 | 1,0450079 | -0,7319505 |
| as.factor(Education)2 | 0,1286619 | 0,3863166 | 0,3330478 |
| as.factor(Education)3 | 0,2164767 | 0,4060735 | 0,5330973 |
| as.factor(Education)4 | -0,6538237 | 0,4891232 | -1,3367261 |
| as.factor(Employment)2 | -0,1026118 | 0,2211586 | -0,4639739 |
| as.factor(Employment)3 | -0,7770236 | 0,3071156 | -2,5300685 |
| as.factor(Employment)4 | -0,5083888 | 0,3481748 | -1,4601537 |
| as.factor(HealthC) | -0,5574175 | 0,3095804 | -1,8005580 |
| as.factor(Region) | -0,2781179 | 0,1831698 | -1,5183613 |
| as.factor(HouseholdType)2 | 0,5867980 | 0,3582766 | 1,6378353 |
| as.factor(HouseholdType)3 | 1,6063191 | 0,3557258 | 4,5156096 |
| LnTDHI | -0,3628747 | 0,1446450 | -2,5087269 |

Null Deviance: 1.170,739 on 3.770 degrees of freedom
Residual Deviance: 1.087,676 on 3.759 degrees of freedom

Προκειμένου να ελεγχθεί η σημαντικότητα των κύριων επιδράσεων των έξι μεταβλητών θα γίνει ο στατιστικός έλεγχος της υπόθεσης:

$$H_0 : \beta_i = 0, - H_a : \beta_i \neq 0$$

Για τον έλεγχο της παραπάνω υπόθεσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε η στατιστική συνάρτηση του Wald είτε το τεστ του λόγου πιθανοφαινιών (λεπτομέρειες αναφέρονται στην Παράγραφο 4.2.4.) Στον Πίνακα 4.4.3 δίνεται το τεστ του λόγου πιθανοφαινιών για κάθε μεταβλητή ξεχωριστά και το *p-value* του ελέγχου.

Πίνακας 4.4.3: Τεστ του λόγου πιθανοφαινιών

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|--------------------------|----|----------|-----------|
| <none> | | | |
| as.factor(Education) | 3 | 8,87965 | 0,0309345 |
| as.factor(Employment) | 3 | 7,36488 | 0,0611339 |
| as.factor(HealthC) | 1 | 3,00441 | 0,0830382 |
| as.factor(Region) | 1 | 2,31524 | 0,1281117 |
| as.factor(HouseholdType) | 2 | 33,83167 | 0,0000000 |
| LnTDHI | 1 | 5,93699 | 0,0148263 |

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

1. Η μεταβλητή “Κατάσταση υγείας” (HealthC) σε επίπεδο σημαντικότητας 5% δεν είναι στατιστικά σημαντική αφού $LRT_H = 3,00441 < X_1^2 = 3,841$ $p - value \approx 0,083 > 0,05$
2. Η μεταβλητή “Τόπος διαμονής” (Region) δεν είναι στατιστικά σημαντική αφού: $LRT_R = 2,31524 < X_1^2 = 3,841$ $p - value \approx 0,128 > 0,05$
3. Η μεταβλητή “Θέση στην εργασία” (Employment) είναι οριακά στατιστικά μη σημαντική αφού το $p - value = 0,06 > 0,05$. Η μεταβλητή θα διατηρηθεί στο μοντέλο λόγω του οριακού αποτελέσματος και
4. Για τις μεταβλητές “Επίπεδο εκπαίδευσης” (Education), “Τύπος νοικοκυριού” (HouseholdType) και “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI), επειδή $p - value < 0,05$ απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση $H_0 : \beta_i = 0$, δηλαδή είναι στατιστικά σημαντικές.

Αφαιρώντας τις μεταβλητές, που κρίθηκαν βάσει του τεστ ως μη στατιστικά σημαντικές, από το μοντέλο και κάνοντας εκτίμηση αυτού, μόνο με τις υπόλοιπες τέσσερις μεταβλητές προκύπτουν τα παρακάτω αποτελέσματα:

Πίνακας 4.4.4: Εκτίμηση παραμέτρων μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης χωρίς αλληλεπιδράσεις

| Coefficients: | | | |
|----------------------------|-------------|------------|------------|
| | Value | Std. Error | t value |
| (Intercept) | -1,10030936 | 1,0243157 | -1,0741897 |
| as.factor(Education) 2 | 0,06521143 | 0,3832033 | 0,1701745 |
| as.factor(Education) 3 | 0,08909292 | 0,3995315 | 0,2229935 |
| as.factor(Education) 4 | -0,77741823 | 0,4833379 | -1,6084363 |
| as.factor(Employment) 2 | -0,13506654 | 0,2194523 | -0,6154711 |
| as.factor(Employment) 3 | -0,67987231 | 0,2950398 | -2,3043413 |
| as.factor(Employment) 4 | -0,48437439 | 0,3395893 | -1,4263536 |
| as.factor(HouseholdType) 2 | 0,59391276 | 0,3577649 | 1,6600645 |
| as.factor(HouseholdType) 3 | 1,59375385 | 0,3535526 | 4,5078264 |
| LnTDHI | -0,39174177 | 0,1435717 | -2,7285448 |

Null Deviance: 1.170,739 on 3.770 degrees of freedom
Residual Deviance: 1.092,954 on 3.761 degrees of freedom

Στη συνέχεια εξετάζεται η ύπαρξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μεταβλητών που κρίθηκαν σημαντικές στο προηγούμενο βήμα.

Το μοντέλο με τις αλληλεπιδράσεις που θα εξεταστεί έχει τη μορφή:

$$\text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_4 x_4 + \gamma_1 x_1 x_2 + \gamma_2 x_1 x_3 + \dots + \gamma_7 x_3 x_4,$$

Εφαρμόζοντας τη διαδικασία Stepwise οι αλληλεπιδράσεις που εισάγονται στο μοντέλο είναι οι εξής:

1. “Επίπεδο εκπαίδευσης” (Education) με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα”(LnTDHI)
2. “Θέση στην εργασία”(Employment) με “Τύπος νοικοκυριού”(HouseholdType) και
3. “Θέση στην εργασία”(Employment) με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα”(LnTDHI)

Προκειμένου να ελεγχθεί η σημαντικότητα των αλληλεπιδράσεων αυτών διενεργείται ο παρακάτω έλεγχος:

$$H_0 : \gamma_j = 0, \quad - H_a : \gamma_j \neq 0$$

όπου γ_j , $j = 1, 2, 3$ οι συντελεστές που αντιστοιχούν στις τρεις αλληλεπιδράσεις του μοντέλου.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του τεστ λόγου πιθανοφανειών (βλέπε Πίνακα 4.4.5) συμπεραίνουμε τα ακόλουθα:

1. Σε επίπεδο σημαντικότητας 5% οι δύο πρώτες αλληλεπιδράσεις (“Επίπεδο εκπαίδευσης” με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” και “Θέση στην εργασία” με “Τύπος νοικοκυριού”) δεν είναι στατιστικά σημαντικές αφού τα $p - value > 0,05$.
2. Αντίθετα, επειδή $LRT_{EL} = 12,50618 > 7,815 = X_3^2$ $p - value \approx 0,006 < 0,05$ η αλληλεπίδραση “Θέση στην εργασία” με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” είναι στατιστικά σημαντική και παραμένει στο μοντέλο.

Πίνακας 4.4.5: Τεστ λόγου πιθανοφανειών για τις αλληλεπιδράσεις

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|--|----|----------|------------|
| <none> | | | |
| as.factor(Education) : LnTDHI | 3 | 6,68651 | 0,08259007 |
| as.factor(Employment) : as.factor(HouseholdType) | 6 | 11,62292 | 0,07092942 |
| as.factor(Employment) : LnTDHI | 3 | 12,50618 | 0,00583586 |

Στο μοντέλο με τις τέσσερις κύριες επιδράσεις και την αλληλεπίδραση “Θέση στην εργασία” με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” γίνεται εκ νέου έλεγχος της σημαντικότητας του κάθε όρου.

Πίνακας 4.4.6: Τεστ λόγου πιθανοφανειών

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|--------------------------------|----|----------|-----------|
| <none> | | | |
| as.factor(Education) | 3 | 8,67611 | 0,0339220 |
| as.factor(HouseholdType) | 2 | 33,94415 | 0,0000000 |
| as.factor(Employment) : LnTDHI | 3 | 5,28047 | 0,1523749 |

Στα πλαίσια αυτού του μοντέλου, η αλληλεπίδραση προκύπτει στατιστικά μη σημαντική με $p - value \approx 0,152 > 0,05$ και τελικά αφαιρείται από το μοντέλο.

Επειδή, σε προηγούμενο βήμα, η μεταβλητή “Θέση στην εργασία” κρίθηκε οριακά ως στατιστικά σημαντική $p - value = 0,06$, θα ελεγχθεί η αναγκαιότητα να περιληφθεί στο μοντέλο. Για το λόγο αυτό δίνονται παρακάτω (Πίνακες 4.4.7 και 4.4.8) οι πίνακες απόκλισης των μοντέλων με και χωρίς τη μεταβλητή “Θέση στην εργασία”

Πίνακας 4.4.7: Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του μοντέλου M_1 με τη μεταβλητή “Θέση στην Εργασία”

| Μεταβλητές | Df | Deviance Resid | Df | Resid. Dev |
|--------------------------|----|-------------------|-------|---------------|
| Σταθερός όρος | | | 3.770 | 1.170,74 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | 3 | 14,02 | 3.767 | 1.156,72 |
| Θέση στην εργασία | 3 | 27,79 | 3.764 | 1.128,93 |
| Τύπος Νοικοκυριού | 2 | 28,98 | 3.762 | 1.099,96 |
| Ln(Μηνιαίου εισοδήματος) | 1 | 7,00 | 3.761 | 1.092,95 |

Πίνακας 4.4.8: Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του μοντέλου M_2 χωρίς τη μεταβλητή “Θέση στην Εργασία”

| Μεταβλητές | Df | Deviance Resid | Df | Resid. Dev |
|--------------------------|----|-------------------|-------|---------------|
| Σταθερός όρος | | | 3.770 | 1.170,74 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | 3 | 14,02 | 3.767 | 1.156,72 |
| Τύπος Νοικοκυριού | 2 | 50,79 | 3.765 | 1.105,93 |
| Ln(Μηνιαίου εισοδήματος) | 1 | 6,94 | 3.764 | 1.098,99 |

Το μοντέλο M_1 έχει απόκλιση $D_1 = 1.092,95$ και 3.761 *d.f.* ενώ το μοντέλο M_2 έχει απόκλιση $D_2 = 1.098,99$ και 3.764 *d.f.*

Τότε η διαφορά

$$D_2 - D_1 = -2 \left[l M_2 - l M_1 \right] = -2 \left[\log \frac{L M_2}{L M_1} \right] = 1.098,99 - 1.092,95 = 6,04$$

Η ποσότητα $D_2 - D_1$ ακολουθεί (προσεγγιστικά) την κατανομή X_n^2 , όπου $n = df_2 - df_1$ δηλαδή X_3^2 , ($3 = 3.764 - 3.761$). Επειδή, $D_2 - D_1 = 6,04 < 7,815 = X_{3,0.95}^2$ δεν απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση $H_0 : \beta_{Employment} = 0$.

Επομένως, το τελικό μοντέλο για την πρόβλεψη της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού που δε σχετίζονται με την κατοικία θα περιλαμβάνει μόνο τις μεταβλητές:

1. Επίπεδο εκπαίδευσης
2. Τύπος νοικοκυριού και
3. Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα.

Οι εκτιμήσεις των παραμέτρων του τελικού μοντέλου με τα τυπικά σφάλματα αυτών καθώς και 95% διαστήματα εμπιστοσύνης των παραμέτρων β_i και των ποσοτήτων $\exp \beta_i$ δίνονται στον Πίνακα 4.4.9.

Πίνακα 4.4.9: Αποτελέσματα εκτιμήσεων τελικού μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης

| Ερμηνευτικές μεταβλητές | Value $\hat{\beta}_i$ | Std. Error | $\exp(\hat{\beta}_i)$ | 95% Διαστήματα εμπιστοσύνης | | | |
|---|-----------------------|------------|-----------------------|-----------------------------|-----------------------|-----------------|-----------------------|
| | | | | $\hat{\beta}_i$ | $\exp(\hat{\beta}_i)$ | $\hat{\beta}_i$ | $\exp(\hat{\beta}_i)$ |
| Σταθερός όρος | -1,75 | 0,97 | 0,17 | -3,71 | 0,11 | 0,02 | 1,11 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | | | | | | | |
| Πρωτοβάθμια εκπαίδευση | 0,24 | 0,37 | 1,27 | -0,45 | 1,04 | 0,64 | 2,82 |
| Δευτεροβάθμια εκπαίδευση | 0,30 | 0,38 | 1,36 | -0,41 | 1,12 | 0,67 | 3,06 |
| Τριτοβάθμια εκπαίδευση | -0,53 | 0,47 | 0,59 | -1,45 | 0,42 | 0,24 | 1,52 |
| Τύπος νοικοκυριού | | | | | | | |
| Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά | 0,61 | 0,35 | 1,84 | -0,05 | 1,34 | 0,95 | 3,81 |
| Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με ένα ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά | 1,84 | 0,34 | 6,32 | 1,22 | 2,55 | 3,38 | 12,81 |
| Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | -0,39 | 0,14 | 0,68 | -0,66 | 0,10 | 0,52 | 0,90 |

Σημείωση: Ομάδα αναφοράς: Επίπεδο εκπαίδευσης: Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης, Τύπος νοικοκυριού: Μονοπρόσωπο νοικοκυριό.

Το τελικό μοντέλο, βάσει και των εκτιμήσεων του Πίνακα 4.4.9 θα έχει τη μορφή:

$$\text{logit } p_i = \log \left(\frac{p_i}{1 - p_i} \right) = -1,75 + 0,24education_2 + 0,30education_3 - 0,53education_4 + 0,61HouseholdType_2 + 1,84HouseholdType_3 - 0,39LnTDHI$$

Πριν προχωρήσουμε στην ερμηνεία των παραμέτρων του μοντέλου θα ελεγχθεί η καλή προσαρμογή του μοντέλου στα δεδομένα.

Η υπόθεση που ελέγχεται είναι η εξής:

$$H_0 : \beta_i = 0, \forall i - H_a : \text{τουλάχιστον ένα } \beta_i \neq 0$$

Από τον πίνακα ανάλυσης απόκλισης (Πίνακας 4.4.8) προκύπτουν τα ακόλουθα:

Το μοντέλο M_0 μόνο με το σταθερό όρο έχει απόκλιση $D_0 = 1.170,74$ και $3.770df$ ενώ το τελικό μοντέλο M_2 έχει απόκλιση $D_2 = 1.098,99$ και $3.764df$

Επομένως

$$D_0 - D_2 = -2 \left[\log \frac{L_{M_0}}{L_{M_2}} \right] = 1.170,74 - 1.098,99 = 71,75$$

Επειδή $-2 \log \frac{L_0}{L_2} = 71,75 > 12,592 = \chi_{6,0,95}^2$ απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση ότι όλοι οι όροι του μοντέλου είναι ίσοι με μηδέν. Δηλαδή, το τελικό προτεινόμενο μοντέλο είναι στατιστικά σημαντικό.

Παρατηρείται, ωστόσο, ότι μεγάλο μέρος της μεταβλητότητας των δεδομένων παραμένει ανερμήνευτο (1.098,99). Προκειμένου να μειωθεί το μέρος της απόκλισης που παραμένει ανερμήνευτο, προφανώς απαιτείται η εισαγωγή στο μοντέλο και άλλων μεταβλητών που προσφέρουν επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τους λογαριασμούς των νοικοκυριών που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας, όπως το ακριβές ποσό του λογαριασμού, το είδος του λογαριασμού κ.α.

4.4.2 Ερμηνεία του μοντέλου

Η ερμηνεία των συντελεστών του μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης είναι η εξής: Μία μεταβολή της μεταβλητής X_i κατά μία μονάδα, δοθέντος ότι οι υπόλοιπες μεταβλητές του μοντέλου παραμένουν σταθερές, αυξάνει το λογάριθμο του odd κατά $\hat{\beta}_i$. Όταν η μεταβλητή X_i είναι ψευδομεταβλητή τότε η ερμηνεία του συντελεστή είναι ότι η μετάβαση από την κατάσταση $X_i = 0$ στην κατάσταση $X_i = 1$, με όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, αυξάνει το λογάριθμο του odd κατά $\hat{\beta}_i$ μονάδες.

Ωστόσο, η ερμηνεία ενός μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης γίνεται συνήθως είτε μέσω του κλάσματος των σχετικών πιθανοτήτων (odds ratio) δύο ομάδων παρατηρήσεων, είτε μέσω τις εκτιμημένης πιθανότητας να συμβεί το ενδεχόμενο που μελετάται (στην περίπτωση μας το νοικοκυριό να καθυστερήσει την αποπληρωμή λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία).

Η ποσότητα $\exp(\hat{\beta}_i)$ του Πίνακα 4.4.9 δίνει το λόγο των σχετικών πιθανοτήτων (odds ratio) σε σχέση με το επίπεδο αναφοράς κάθε παράγοντα.

1. Επίπεδο εκπαίδευσης

Εξετάζοντας τη μεταβλητή “Επίπεδο εκπαίδευσης” συνολικά, παρατηρείται ότι οι λόγοι σχετικών πιθανοτήτων των δύο πρώτων κατηγοριών (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια εκπαίδευση) σε σχέση με την ομάδα αναφοράς (Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης) είναι μεγαλύτεροι της μονάδας (1,27 και 1,36 αντίστοιχα). Αυτό σημαίνει ότι τα νοικοκυριά των οποίων ο υπεύθυνος έχει ολοκληρώσει είτε πρωτοβάθμια είτε δευτεροβάθμια εκπαίδευση συναντούν μεγαλύτερη δυσκολία στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας σε σχέση με τα νοικοκυριά των οποίων ο υπεύθυνος δεν έχει τελειώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης.

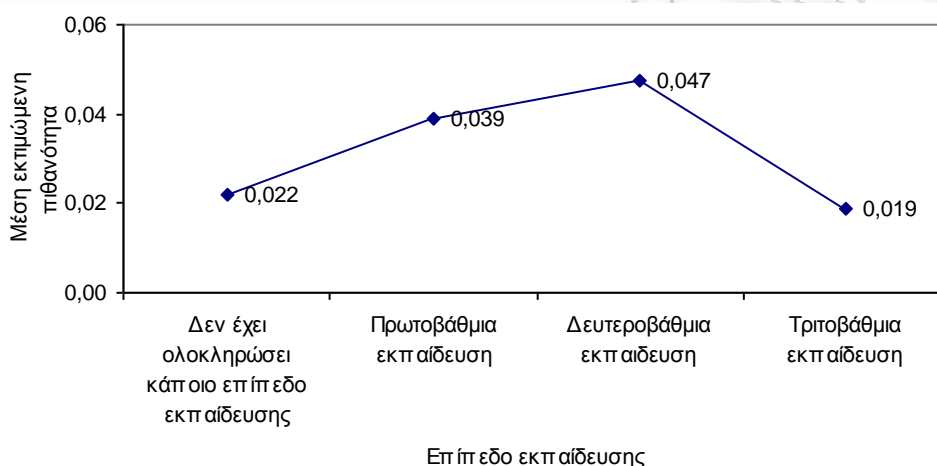
Η εικόνα αντιστρέφεται όταν συγκρίνονται νοικοκυριά με υπεύθυνο που έχει πτυχίο ΑΕΙ ή ΤΕΙ ή ακόμα και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα ή Διδακτορικό με νοικοκυριά της ομάδας αναφοράς. Ο λόγος των σχετικών πιθανοτήτων είναι 0,59. Το αποτέλεσμα αυτό είναι αναμενόμενο, καθώς το υψηλό μορφωτικό επίπεδο δημιουργεί τις προϋποθέσεις για καλύτερα αμειβόμενη εργασία. Η θετική αυτή σχέση μεταξύ μορφωτικού επιπέδου και εισοδήματος παρατηρείται και στα εξεταζόμενα δεδομένα, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 4.4.10. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι 72,1% (23,6%+48,5%) των νοικοκυριών με υπεύθυνο που έχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έχουν μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα που ξεπερνά τα 2.619,67€. Συνεπώς, τα νοικοκυριά αυτά εξυπηρετούν συνήθως ομαλά τις υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας.

Πίνακας 4.4.10: Κατανομή νοικοκυριών ως προς το συνολικό μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα και το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού.

| | | Πεμπτημόρια μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | | | | | Σύνολο |
|---------------------|---|---|----------------|----------------|----------------|----------------|--------|
| | | 1 ^ο | 2 ^ο | 3 ^ο | 4 ^ο | 5 ^ο | |
| | | 818,59 | 1.250 | 1.768,40 | 2.619,67 | 8.332,35 | |
| Επίπεδο Εκπαίδευσης | Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης | 286 | 156 | 95 | 34 | 15 | 586 |
| | | 48,8% | 26,6% | 16,2% | 5,8% | 2,6% | 100,0% |
| | | 26,9% | 14,7% | 8,9% | 3,2% | 1,4% | 11,0% |
| | Πρωτοβάθμια εκπαίδευση | 487 | 514 | 449 | 386 | 238 | 2.074 |
| | | 23,5% | 24,8% | 21,6% | 18,6% | 11,5% | 100,0% |
| | | 45,9% | 48,4% | 42,3% | 36,3% | 22,4% | 39,0% |
| | Δευτεροβάθμια εκπαίδευση | 242 | 312 | 370 | 409 | 329 | 1.662 |
| | | 14,6% | 18,8% | 22,3% | 24,6% | 19,8% | 100,0% |
| | | 22,8% | 29,4% | 34,8% | 38,5% | 31,0% | 31,3% |
| | Τριτοβάθμια εκπαίδευση | 47 | 81 | 148 | 234 | 480 | 990 |
| | | 4,7% | 8,2% | 14,9% | 23,6% | 48,5% | 100,0% |
| | | 4,4% | 7,6% | 13,9% | 22,0% | 45,2% | 18,6% |
| Σύνολο | | 1.062 | 1.063 | 1.062 | 1.063 | 1.062 | 5.312 |

Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγουμε εξετάζοντας το Γράφημα 4.4.1, στο οποίο δίνεται η μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ανά επίπεδο εκπαίδευσης του νοικοκυριού. Από το γράφημα παρατηρείται επίσης ότι η μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης διαμορφώνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε όλες τις κατηγορίες εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα λαμβάνει τη μέγιστη τιμή της (0,047) στην κατηγορία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και την ελάχιστη (0,019) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Γράφημα 4.4.1: Εκτιμώμενη μέση πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ανά επίπεδο εκπαίδευσης



2. Τύπος νοικοκυριού

Ο τύπος του νοικοκυριού φαίνεται να ασκεί σημαντική επίδραση στον προσδιορισμό της πιθανότητας το νοικοκυριό να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία. Τα “Μονοπρόσωπα νοικοκυριά” και τα νοικοκυριά με “Δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά” έχουν γενικά μικρότερη πιθανότητα να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών τους από τα νοικοκυριά με “Έναν ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά” όπως φαίνεται και στο Γράφημα 4.4.2.

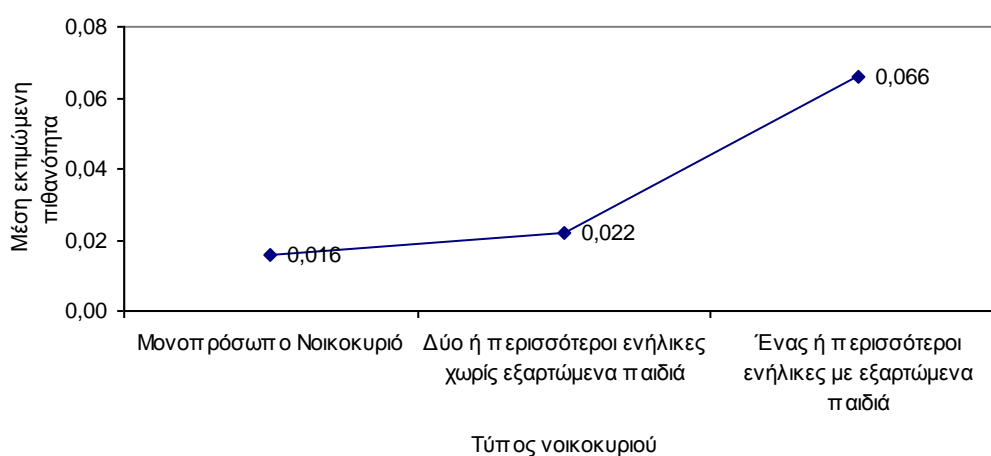
Ειδικότερα, η πιθανότητα μη κανονικής εξυπηρέτησης είναι τέσσερις φορές μεγαλύτερη στα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά σε σχέση με τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά και τρεις φορές μεγαλύτερη σε σχέση με τα νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά.

Η ίδια εικόνα προκύπτει και από τους λόγους σχετικών πιθανοτήτων που δίνονται στον Πίνακα 4.4.9. Η σχετική πιθανότητα να καθυστερήσει την αποπληρωμή των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας νοικοκυριό με “Έναν ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά” είναι 6,32 φορές μεγαλύτερη από τη σχετική πιθανότητα να καθυστερήσει ένα “Μονοπρόσωπο νοικοκυριό” και $\exp 1,84 - 0,61 = 3,42$ φορές μεγαλύτερη από τη σχετική πιθανότητα να καθυστερήσει νοικοκυριό με “Δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά”.

Τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά αντιμετωπίζουν σε πολλαπλάσιο βαθμό υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας, συγκριτικά με τους άλλους τύπους νοικοκυριών, καθώς οι υποχρεώσεις αφορούν σε μεγάλο βαθμό τα παιδιά (καταβολή διδάκτρων φροντιστηρίων ή ιδιωτικών σχολείων ή μεταπτυχιακών σπουδών, αγορά σχολικών ειδών κ.α..

Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ότι σε αυτή την ομάδα των νοικοκυριών (Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά) έχουν περιληφθεί και τα μονογονεϊκά νοικοκυριά, όπου τις περισσότερες φορές το εισόδημα μόνο του ενός γονέα πρέπει να καλύπτει τις αυξημένες ανάγκες των εξαρτώμενων παιδιών.

Γράφημα 4.4.2: Εκτιμώμενη μέση πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ανά τύπο νοικοκυριού



3. Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα

Από τον Πίνακα 4.4.9 βλέπουμε ότι η μοναδιαία αύξηση της τιμής της μεταβλητής “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” και πιο συγκεκριμένα του φυσικού λογαρίθμου της, προκαλεί πολλαπλασιαστική μεταβολή της σχετικής πιθανότητας καθυστέρησης αποπληρωμής των υποχρεώσεων του νοικοκυριού κατά $\exp -0,39 = 0,68$.

Αυτό καταδεικνύει, όπως ήταν αναμενόμενο, ότι νοικοκυριά με υψηλό διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα αντιμετωπίζουν πολύ μικρότερη δυσκολία στην αποπληρωμή των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία – όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας - σε σχέση με τα νοικοκυριά με περιορισμένο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα.

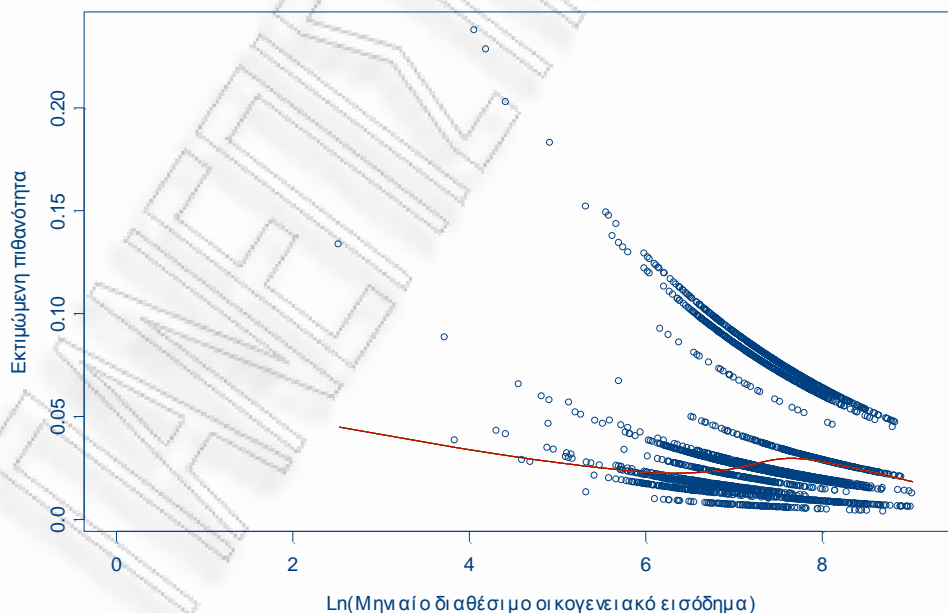
Στον Πίνακα 4.4.11 δίνονται τα odds ratio για τα πεμπτημόρια του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος. Ως ομάδα αναφοράς έχει χρησιμοποιηθεί το τελευταίο πεμπτημόριο. Η σχετική πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής είναι δύομισή φορές μεγαλύτερη στα νοικοκυριά με μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα ύψους 818,59€ σε σχέση με την αντίστοιχη σχετική πιθανότητα των νοικοκυριών με μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα 8.332,35€. Ο λόγος αυτός μειώνεται και γίνεται ίσος με 1,57 στην περίπτωση που συγκρίνουμε νοικοκυριά με 2.619,67€ μηνιαίο εισόδημα με νοικοκυριά με 8.332,35€ μηνιαίο εισόδημα.

Πίνακας 4.4.11: Κλάσμα λόγου πιθανοτήτων ανά πεμπτημόριο μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος

| Πεμπτημόριο μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος | | odds ratio |
|---|----------|------------|
| 1 ^ο | 818,59 | 2,47 |
| 2 ^ο | 1.250,00 | 2,10 |
| 3 ^ο | 1.768,40 | 1,83 |
| 4 ^ο | 2.619,67 | 1,57 |
| 5 ^ο | 8.332,35 | 1,00 |

Από την απεικόνιση της εκτιμώμενης πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, σε σχέση με το λογάριθμο του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος (Γράφημα 4.4.3), φαίνεται ότι για τα υψηλά εισοδήματα η πιθανότητα αυτή κινείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αντίθετα, σε περιπτώσεις που ο λογάριθμος του εισοδήματος είναι μικρότερος του 6 (δηλαδή το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα είναι μικρότερο από $\ln \text{Income} = 6$ ή $\text{Income} = \exp 6 = 403,43\text{€}$) η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης αυξάνει σημαντικά.

Γράφημα 4.4.3: Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία ως προς το λογάριθμο του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος.



4.5 Μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας.

Στην ανάπτυξη του μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης για τη δυνατότητα αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, χρησιμοποιήθηκαν οι 4.224 παρατηρήσεις από το σύνολο των 5.973.

Τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης και έγκαιρης εξόφλησης που παρατηρούνται στο δείγμα ανάπτυξης δε διαφοροποιούνται από τα αντίστοιχα ποσοστά του συνόλου του δείγματος όπως φαίνεται στον Πίνακα 4.5.1 που ακολουθεί.

Πίνακας 4.5.1: Ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, στο σύνολο του δείγματος και στο δείγμα ανάπτυξης

| | | Σύνολο δείγματος | | Δείγμα ανάπτυξης | |
|--|--------|------------------|---------|------------------|---------|
| | | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσης Δανείου Αγοράς Κύριας Κατοικίας, Ενοικίου και Λογαριασμών Κοινής Ωφέλειας | Όχι | 5.331 | 89,3% | 3.771 | 89,3% |
| | Ναι | 642 | 10,7% | 453 | 10,7% |
| | Σύνολο | 5.973 | 100,0% | 4.224 | 100,0% |

4.5.1 Εκτίμηση του μοντέλου

Αρχικά προσαρμόστηκε στα δεδομένα το μοντέλο μόνο με τις κύριες επιδράσεις (main effects) δηλαδή:

$$\text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k$$

όπου $x_j, j = 1, 2, \dots, k$ είναι οι τιμές των αντίστοιχων μεταβλητών που περιλαμβάνονται αρχικά στο μοντέλο. Το τελικό σύνολο μεταβλητών που θα περιληφθεί στο μοντέλο είναι:

1. “Ηλικία” (Age)
2. “Επίπεδο εκπαίδευσης υπευθύνου νοικοκυριού” (Education)
3. “Οικογενειακή κατάσταση υπευθύνου νοικοκυριού” (MaritalStatus)
4. “Κατάσταση υγείας υπευθύνου νοικοκυριού” (HealthC)
5. “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” (TenureStatus)
6. “Τύπος νοικοκυριού” (HouseholdType)
7. “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (WorkingMembers) και
8. “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI)

Οι εκτιμήσεις των παραμέτρων του μοντέλου μαζί με το τυπικό σφάλμα και την τιμή του t-στατιστικού δίνονται στον Πίνακα 4.5.2, ενώ το τεστ λόγου πιθανοφανειών που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις μεταβλητές, με το *p-value* του ελέγχου, δίνεται στον Πίνακα 4.5.3.

Πίνακας 4.5.2: Εκτίμηση παραμέτρων μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης χωρίς αλληλεπιδράσεις.

| Coefficients: | | | |
|----------------------------|-------------|------------|------------|
| | Value | Std. Error | t value |
| (Intercept) | 4,16823390 | 0,63182302 | 6,5971542 |
| Age | -0,02420005 | 0,00518939 | -4,6633716 |
| as.factor(Education)2 | 0,08205192 | 0,18567669 | 0,4419075 |
| as.factor(Education)3 | -0,32899314 | 0,21581778 | -1,5244024 |
| as.factor(Education)4 | -0,88727374 | 0,26157028 | -3,3921046 |
| as.factor(MaritalStatus)2 | 0,41946272 | 0,24688925 | 1,6989914 |
| as.factor(MaritalStatus)3 | 0,65639330 | 0,23337915 | 2,8125619 |
| as.factor(HealthC) | -0,71279575 | 0,16070824 | -4,4353405 |
| as.factor(TenureStatus) | -0,85625370 | 0,12650854 | -6,7683470 |
| as.factor(HouseholdType)2 | 0,19705039 | 0,19637552 | 1,0034366 |
| as.factor(HouseholdType)3 | 0,54106469 | 0,23086522 | 2,3436388 |
| as.factor(WorkingMembers)1 | 0,36927187 | 0,15688504 | 2,3537736 |
| as.factor(WorkingMembers)2 | 0,37280866 | 0,18716008 | 1,9919240 |
| as.factor(WorkingMembers)3 | 0,67175832 | 0,25836341 | 2,6000521 |
| LnTDHI | -0,62925712 | 0,08931140 | -7,0456530 |

Null Deviance: 2.878,359 on 4.223 degrees of freedom
Residual Deviance: 2.613,234 on 4.209 degrees of freedom

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακα 4.5.3., σε επίπεδο σημαντικότητας 5% όλες οι μεταβλητές προκύπτουν στατιστικά σημαντικές αφού $p\text{-value} \lll 0,05$.

Πίνακας 4.5.3: Τεστ λόγου πιθανοφανειών

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|---------------------------|----|----------|------------|
| <none> | | | |
| Age | 1 | 22,22070 | 0,00000243 |
| as.factor(Education) | 3 | 28,23972 | 0,00000323 |
| as.factor(MaritalStatus) | 2 | 8,45153 | 0,01461413 |
| as.factor(HealthC) | 1 | 18,60521 | 0,00001608 |
| as.factor(TenureStatus) | 1 | 43,57626 | 0,00000000 |
| as.factor(HouseholdType) | 2 | 7,39890 | 0,02473713 |
| as.factor(WorkingMembers) | 3 | 8,54543 | 0,03598686 |
| LnTDHI | 1 | 48,35676 | 0,00000000 |

Στη συνέχεια εξετάζεται η ύπαρξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μεταβλητών που κρίθηκαν στατιστικά σημαντικές στο προηγούμενο βήμα. Οι αλληλεπιδράσεις που προέκυψαν στατιστικά σημαντικές και θα συμπεριληφθούν στο μοντέλο είναι:

1. “Ηλικία υπευθύνου του νοικοκυριού” με “Κατάσταση υγείας υπευθύνου του νοικοκυριού” και
2. “Ηλικία υπευθύνου του νοικοκυριού” με “Καθεστώς κτήσης κατοικίας”.

Μετά την προσθήκη και των δύο αλληλεπιδράσεων στο μοντέλο γίνεται εκ νέου έλεγχος της σημαντικότητας του κάθε όρου με το τεστ λόγου πιθανοφανειών. Τα σχετικά αποτελέσματα παρατίθενται στον Πίνακα 4.5.4.

Επειδή, $LRT_{WorkingMembers} = 5,63939 < X_3^2 = 7,815$ $p\text{-value} > 0,05$ η μεταβλητή “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” αφαιρείται από το τελικό μοντέλο.

Πίνακας 4.5.4: Τεστ λόγου πιθανοφανειών

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|------------------------------|----|----------|-----------|
| <none> | | | |
| as.factor (Education) | 3 | 28,57617 | 0,0000027 |
| as.factor (MaritalStatus) | 2 | 6,25213 | 0,0438903 |
| as.factor (HouseholdType) | 2 | 6,75249 | 0,0341756 |
| as.factor (WorkingMembers) | 3 | 5,63939 | 0,1305351 |
| LnTDHI | 1 | 49,07198 | 0,0000000 |
| Age:as.factor (HealthC) | 1 | 6,02420 | 0,0141110 |
| Age:as.factor (TenureStatus) | 1 | 5,45913 | 0,0194663 |

Από όλα τα παραπάνω, προκύπτει ότι το τελικό μοντέλο για την πρόβλεψη της καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας θα περιλαμβάνει τις κύριες επιδράσεις και αλληλεπιδράσεις που αναφέρονται στον Πίνακα 4.5.6. Στον ίδιο πίνακα δίνονται οι εκτιμήσεις των παραμέτρων του τελικού μοντέλου καθώς και 95% διαστήματα εμπιστοσύνης των παραμέτρων β_i, γ_j και των *odds ratio* : $\exp \beta_i$ και $\exp \gamma_j$.

Πίνακας 4.5.5: Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του τελικού μοντέλου M_1

| Μεταβλητές | Df | Deviance Resid | Df | Resid. Dev |
|-----------------------------------|----|----------------|-------|------------|
| Σταθερός όρος | | | 4.223 | 2.878,359 |
| Ηλικία | 1 | 48,25270 | 4.222 | 2.830,106 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | 3 | 74,86291 | 4.219 | 2.755,243 |
| Οικογενειακή κατάσταση | 2 | 16,20651 | 4.217 | 2.739,037 |
| Κατάσταση υγείας | 1 | 21,55501 | 4.216 | 2.717,482 |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας | 1 | 47,13857 | 4.215 | 2.670,343 |
| Τύπος νοικοκυριού | 2 | 5,86829 | 4.213 | 2.664,475 |
| Ln(Μηνιαίου εισοδήματος) | 1 | 42,69567 | 4.212 | 2.621,779 |
| Ηλικία: Κατάσταση υγείας | 1 | 8,06285 | 4.211 | 2.613,717 |
| Ηλικία: Καθεστώς κτήσης κατοικίας | 1 | 7,48395 | 4.210 | 2.606,233 |

Πριν προχωρήσουμε στην ερμηνεία των παραμέτρων του μοντέλου θα ελεγχθεί η καλή προσαρμογή του μοντέλου στα δεδομένα.

Η υπόθεση που ελέγχεται είναι η εξής:

$$H_0 : \beta_i = 0, \forall i \text{ και } \gamma_j = 0 \forall j - H_a : \text{τουλάχιστον ένα } \beta_i \text{ ή } \gamma_j \neq 0$$

Από τον πίνακα ανάλυσης απόκλισης (Πίνακας 4.5.5) προκύπτουν τα ακόλουθα:

Το μοντέλο M_0 , μόνο με το σταθερό όρο, έχει απόκλιση $D_0 = 2.878,359$ και $4.223df$, ενώ το τελικό μοντέλο M_1 έχει απόκλιση $D_1 = 2.606,233$ και $4.210df$

$$\text{Επομένως } D_0 - D_1 = -2 \left[\log \frac{L M_0}{L M_1} \right] = 2.878,359 - 2.606,233 = 272,126$$

Επειδή $-2 \log \frac{L_0}{L_1} = 272,126 > 22,362 = X_{13,0.95}^2$ απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση ότι

όλοι οι όροι του μοντέλου είναι ίσοι με μηδέν. Δηλαδή, το τελικό προτεινόμενο μοντέλο είναι στατιστικά σημαντικό.

Πίνακα 4.5.6: Αποτελέσματα εκτιμήσεων τελικού μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης

| Ερμηνευτικές μεταβλητές | Value $\hat{\beta}_i$ ή $\hat{\gamma}_j$ | Std. Error | $\exp(\hat{\beta}_i)$ ή $\exp(\hat{\gamma}_j)$ | 95% Διαστήματα εμπιστοσύνης | | | |
|---|---|---------------|---|------------------------------------|--|--------|-----------|
| | | | | $\hat{\beta}_i$ ή $\hat{\gamma}_j$ | $\exp(\hat{\beta}_i)$ ή $\exp(\hat{\gamma}_j)$ | | |
| Σταθερός όρος | 5,504 | 0,931 | 245,590 | 3,684 | 7,339 | 39,792 | 1.538,521 |
| Ηλικία | -0,040 | 0,012 | 0,961 | 0,064 | -0,017 | 0,938 | 0,983 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | | | | | | | |
| Πρωτοβάθμια εκπαίδευση | 0,022 | 0,187 | 1,022 | -0,339 | 0,395 | 0,713 | 1,485 |
| Δευτεροβάθμια εκπαίδευση | -0,420 | 0,216 | 0,657 | -0,840 | 0,008 | 0,432 | 1,008 |
| Τριτοβάθμια εκπαίδευση | -0,961 | 0,261 | 0,383 | -1,476 | -0,450 | 0,229 | 0,638 |
| Οικογενειακή κατάσταση | | | | | | | |
| Έγγαμος | 0,410 | 0,243 | 1,507 | -0,059 | 0,896 | 0,943 | 2,449 |
| Άλλη | 0,594 | 0,232 | 1,810 | 0,144 | 1,053 | 1,155 | 2,868 |
| Κατάσταση υγείας | | | | | | | |
| Καλή | -2,514 | 0,735 | 0,081 | -3,961 | -1,070 | 0,019 | 0,343 |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας | | | | | | | |
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | 0,082 | 0,371 | 1,086 | -0,649 | 0,806 | 0,522 | 2,238 |
| Τύπος νοικοκυριού | | | | | | | |
| Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά | 0,228 | 0,194 | 1,256 | -0,155 | 0,605 | 0,856 | 1,831 |
| Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | 0,576 | 0,226 | 1,779 | 0,131 | 1,017 | 1,140 | 2,766 |
| Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | -0,587 | 0,086 | 0,556 | -0,756 | -0,418 | 0,469 | 0,659 |
| Ηλικία - Κατάσταση υγείας | | | | | | | |
| Ηλικία - Καλή κατάσταση υγείας | 0,028 | 0,011 | 1,028 | 0,007 | 0,050 | 1,007 | 1,051 |
| Ηλικία - Καθεστώς κτήσης κατοικίας | | | | | | | |
| Ηλικία - Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | -0,020 | 0,007 | 0,980 | -0,034 | -0,006 | 0,967 | 0,994 |

Σημείωση: Ομάδα αναφοράς: Επίπεδο εκπαίδευσης: Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης, Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος, Κατάσταση υγείας: Κακή, Καθεστώς κτήσης κατοικίας: Ενοικιασμένη, Τύπος νοικοκυριού: Μονοπρόσωπο νοικοκυριό.

Το τελικό μοντέλο, βάσει και των εκτιμήσεων του Πίνακα 4.5.6 θα έχει τη μορφή:

$$\begin{aligned} \text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = & 5,504 - 0,04\text{Age} + 0,022\text{education}_2 - 0,42\text{education}_3 - 0,961\text{education}_4 \\ & + 0,41\text{MaritalStatus}_2 + 0,594\text{MaritalStatus}_3 - 2,514\text{HealthC} \\ & + 0,082\text{TenureStatus} + 0,228\text{HouseholdType}_2 + 0,576\text{HouseholdType}_3 \\ & - 0,587\text{LnTDHI} + 0,028\text{Age} : \text{HealthC} - 0,02\text{Age} : \text{TenureStatus} \end{aligned}$$

4.5.2 Ερμηνεία του μοντέλου

Η ερμηνεία του μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης για την καθυστέρηση αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας θα γίνει μέσω των εκτιμημένων συντελεστών του μοντέλου, του κλάσματος των σχετικών πιθανοτήτων (odds ratio) και των εκτιμώμενων πιθανοτήτων καθυστέρησης αποπληρωμής.

1. Επίπεδο εκπαίδευσης

Το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού φαίνεται να αμβλύνει τις δυσκολίες των νοικοκυριών στην αποπληρωμή των δόσεων στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας. Εξετάζοντας τα odds ratio που δίνονται στον Πίνακα 4.5.6 και τα οποία έχουν υπολογιστεί σε σχέση με την ομάδα αναφοράς (Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης) παρατηρείται ότι τα νοικοκυριά με υπεύθυνο που δεν πήγε καθόλου σχολείο ή δεν έχει τελειώσει το δημοτικό, καθώς και τα νοικοκυριά των οποίων ο υπεύθυνος έχει ολοκληρώσει μόνο πρωτοβάθμια εκπαίδευση αντιμετωπίζουν περίπου τον ίδιο βαθμό δυσκολίας στην αποπληρωμή των σχετικών λογαριασμών $Odds Ratio_{2/0} = 1,022$. Μάλιστα επειδή το διάστημα εμπιστοσύνης (Δ.Ε.) που έχει υπολογιστεί για το παραπάνω odds ratio 0,713, 1,485 περιλαμβάνει τη μονάδα, προκύπτει ότι αυτό δεν είναι στατιστικά σημαντικό. Οριακά μη στατιστικά σημαντική προκύπτει και η σχετική πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των νοικοκυριών με υπεύθυνο που έχει ολοκληρώσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με τα νοικοκυριά των οποίων ο υπεύθυνος δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, το $1-\alpha$ % Δ.Ε. για το $OddsRatio_{3/0} = 0,657$ είναι 0,432, 1,008. Αυτό φαίνεται να συνάδει και με το γεγονός ότι οι μέσες πιθανότητες καθυστέρησης εξόφλησης των λογαριασμών που αφορούν στην κατοικία για τις τρεις πρώτες κατηγορίες της μεταβλητής “Επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού” είναι πολύ κοντά. (Γράφημα 4.5.1)

Αντίθετα στην περίπτωση των νοικοκυριών που ο υπεύθυνος είναι απόφοιτος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης η σχετική πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης διαμορφώνεται περίπου στο $\frac{1}{3}$ της σχετικής πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης των νοικοκυριών που ο υπεύθυνος δεν έχει ολοκληρώσει κανένα επίπεδο εκπαίδευσης $OddsRatio_{4/0} = 0,383$.

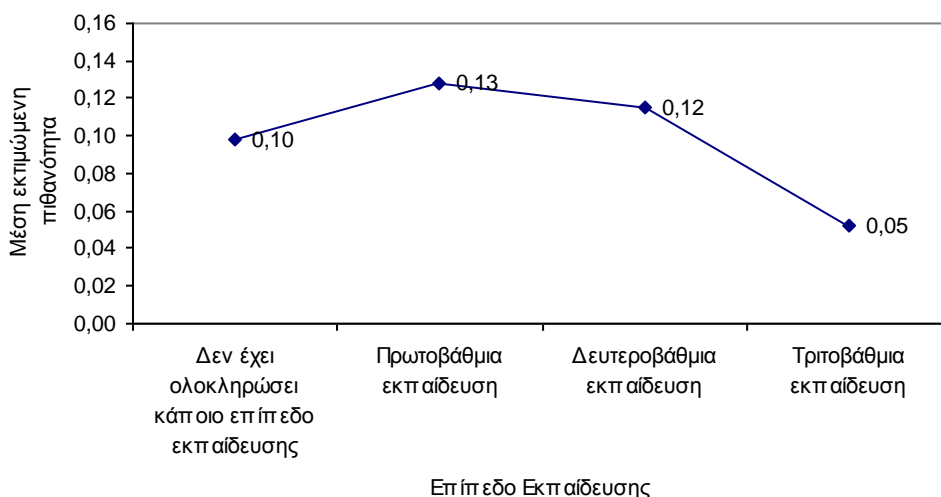
Η έντονη αυτή διαφοροποίηση απεικονίζεται και στο Γράφημα 4.5.1 με τις αντίστοιχες μέσες εκτιμώμενες πιθανότητες καθυστέρησης εξόφλησης να διαμορφώνονται σε $\hat{p}_0 = 0,10$ και $\hat{p}_4 = 0,05$.

Υπολογίζοντας το λόγο των σχετικών πιθανοτήτων της καθυστέρησης αποπληρωμής για την κατηγορία Τριτοβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση προκύπτουν αντίστοιχα:

$$OddsRatio_{4/2} = \exp -0,961 - 0,022 = 0,374 \text{ και } OddsRatio_{4/3} = \exp -0,961 + 0,420 = 0,582.$$

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η σχετική πιθανότητα αντιμετώπισης δυσκολίας στην αποπληρωμή των σχετικών λογαριασμών από νοικοκυριό με υπεύθυνο πτυχιούχο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι σημαντικά μικρότερη από την αντίστοιχη σχετική πιθανότητα των νοικοκυριών με υπεύθυνο δευτεροβάθμιας, πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή με υπεύθυνο που δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης.

Γράφημα 4.5.1: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ανά επίπεδο εκπαίδευσης υπευθύνου νοικοκυριού



Οι λόγοι που δημιουργούν τη σχέση αυτή μεταξύ επιπέδου εκπαίδευσης υπευθύνου νοικοκυριού και δυνατότητας αποπληρωμής των λογαριασμών που σχετίζονται με την κατοικία είναι:

1. Υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης μπορεί να εξασφαλίσει υψηλότερα αμειβόμενη εργασία και
2. Άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση έχουν την ικανότητα να κατανοούν καλύτερα τους όρους των στεγαστικών δανείων και των ενοικιαστηρίων συμβολαίων, να αναζητούν και να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με νέα προγράμματα που προσφέρονται από τράπεζες, όπως η μεταφορά στεγαστικού δανείου με ευνοϊκότερους όρους αποπληρωμής (π.χ. σε επιτόκιο euribor ή σε ξένο νόμισμα).

2. Οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού

Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει τη δυνατότητα των νοικοκυριών να εξυπηρετήσουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους είναι η οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού, εάν δηλαδή είναι άγαμος (ομάδα αναφοράς), έγγαμος ή χήρος, διαζευγμένος ή σε διάσταση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακα 4.5.6 προκύπτει ότι τα νοικοκυριά στα οποία ο υπεύθυνος είναι είτε χήρος/α είτε διαζευγμένος/η, είτε σε διάσταση, συναντούν μεγαλύτερη δυσκολία στην εξυπηρέτηση των λογαριασμών που αφορούν στην κατοικία σε σχέση με τα νοικοκυριά όπου ο υπεύθυνος είναι είτε άγαμος $OddsRatio_{3/0} = 1,810$,είτε έγγαμος $OddsRatio_{3/2} = \exp 0,594 - 0,410 = 1,202$.

Η αλλαγή στη σύνθεση του νοικοκυριού που επιφέρει ο θάνατος του συντρόφου του υπευθύνου, ή ο χωρισμός δυσχεραίνει σημαντικά τη δυνατότητα ενός νοικοκυριού να αποπληρώσει έγκαιρα τις υποχρεώσεις του. Ο ένας από τους συντρόφους/ ζευγάρι, πρέπει πλέον να καλύψει το ίδιο πλήθος και μέγεθος υποχρεώσεων που αντιμετώπιζε παλαιότερα από κοινού με το/τη σύντροφό της/του.

Η δυσκολία στην αποπληρωμή των δόσεων στεγαστικών δανείων, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά στα οποία ο υπεύθυνος είναι χήρος, διαζευγμένος ή σε διάσταση, φαίνεται και στο Γράφημα 4.5.2, αφού η μέση εκτιμώμενη πιθανότητα που αντιστοιχεί σε αυτή την κατηγορία είναι η μέγιστη ($\hat{P}_{\text{Αλλη}} = 0,117$).

Γράφημα 4.5.2: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας κατά οικογενειακή κατάσταση του υπευθύνου του νοικοκυριού



3. Τύπος νοικοκυριού

Κατ' αναλογία με την κατηγορία των λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία, τα νοικοκυριά με έναν ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη δυσκολία και στην αποπληρωμή των δόσεων στεγαστικών δανείων, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας, σε σχέση τόσο με τα "Μονοπρόσωπα νοικοκυριά"

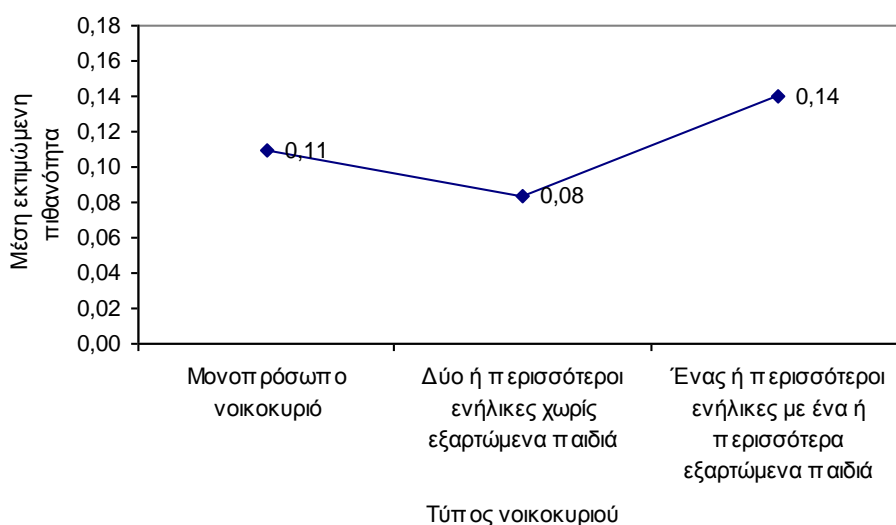
$OddsRatio_{3/0} = 1,779$ όσο και με τα νοικοκυριά με “Δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά” $OddsRatio_{3/2} = \exp 0,576 - 0,228 = 1,416$.

Τα νοικοκυριά με έναν ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά, είναι κατά βάσει πολυμελή. Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 4.5.7 σε ποσοστό 66,6% (46,5%+20,1%) τα νοικοκυριά αυτής της κατηγορίας έχουν τέσσερα ή περισσότερα μέλη, όταν τα νοικοκυριά με δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά αποτελούνται από δύο μέλη σε ποσοστό 66,1%. Επομένως, οι υποχρεώσεις που καλούνται να καλύψουν είναι και περισσότερες και μεγαλύτερου ύψους. Η εξασφάλιση μιας άνετης για το νοικοκυριό στέγης, απαιτεί τη λήψη μεγαλύτερου στεγαστικού δανείου ή την καταβολή μεγαλύτερου ενοικίου.

Πίνακας 4.5.7: Κατανομή των νοικοκυριών κατά τύπο νοικοκυριού και πλήθος μελών του νοικοκυριού

| | | Τύπος Νοικοκυριού | | | Σύνολο |
|--------------------------|---|------------------------|---|---|--------|
| | | Μονοπρόσωπα νοικοκυριά | Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά | Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | |
| Πλήθος μελών νοικοκυριού | 1 | 960 | 0 | 0 | 961 |
| | | 100 | 0 | 0 | 22,8% |
| | 2 | 0 | 1.263 | 47 | 1.309 |
| | | 0 | 66,1% | 3,5% | 31,0% |
| | 3 | 0 | 427 | 405 | 832 |
| | | 0 | 22,3% | 29,9% | 19,7% |
| | 4 | 0 | 187 | 629 | 816 |
| | | 0 | 9,8% | 46,5% | 19,3% |
| >5 | 0 | 34 | 272 | 306 | |
| | 0 | 1,8% | 20,1% | 7,2% | |
| Σύνολο | | 960 | 1.911 | 1.353 | 4.224 |

Γράφημα 4.5.3: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας κατά τύπο νοικοκυριού



Από το Γράφημα 4.5.3, προκύπτει ότι η μέση πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας των νοικοκυριών με ένα ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά, διαμορφώνεται σε 0,14 και είναι η υψηλότερη. Αντίθετα, στην περίπτωση των νοικοκυριών με δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, η πιθανότητα αυτή ελαχιστοποιείται και είναι ίση με 0,08.

Νοικοκυριά με ηλικιωμένα μέλη συνθέτουν κυρίως την κατηγορία των νοικοκυριών με “Δύο ή περισσότερους ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά”. Τα νοικοκυριά αυτής της κατηγορίας, αντιμετωπίζουν μικρότερη δυσκολία στην αποπληρωμή των υποχρεώσεών τους για τους εξής λόγους:

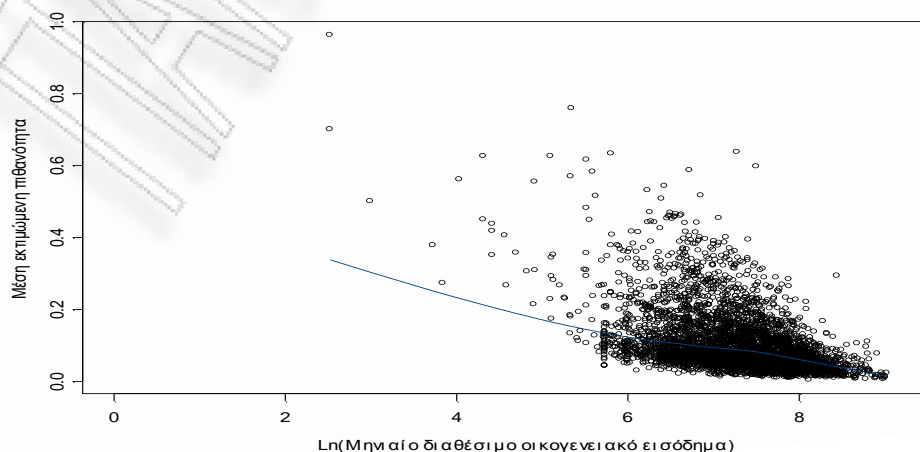
1. Τα στεγαστικά δάνεια λαμβάνονται κυρίως σε νεότερες ηλικίες, επομένως νοικοκυριά με ηλικιωμένα άτομα τείνουν να έχουν μικρό ή και καθόλου υπόλοιπο στεγαστικού δανείου,
2. τα νοικοκυριά αυτά, με το πέρασμα των χρόνων, έχουν καταφέρει να αποταμιεύσουν κάποιο χρηματικό ποσό το οποίο έχουν βγάλει κατά την παραγωγική τους ηλικία και
3. ο τρόπος ζωής των μελών αυτών των νοικοκυριών, ως αποτέλεσμα και της ηλικίας τους είναι πιο συντηρητικός. Επομένως οι δαπάνες τους είναι πιο περιορισμένες και το εισόδημα που παραμένει διαθέσιμο για την κάλυψη των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας είναι υψηλό.

4. Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα

Η σχέση μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος με την πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των λογαριασμών που σχετίζονται με την κατοικία είναι, όπως ήταν αναμενόμενο, αρνητική ($\hat{\beta} = -0,587$). Η σχέση αυτή προκύπτει στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5%, καθώς το $1-\alpha$ %, Δ.Ε. για το συντελεστή $-0,756$, $-0,418$ δεν περιλαμβάνει το μηδέν (Πίνακας 4.5.6).

Συγκεκριμένα, η αύξηση του λογαρίθμου του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος κατά μία μονάδα, μεταβάλλει την εκτιμώμενη σχετική πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης κατά $\exp -0,587 = 0,556$.

Γράφημα 4.5.4: Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς το λογάριθμο του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος.

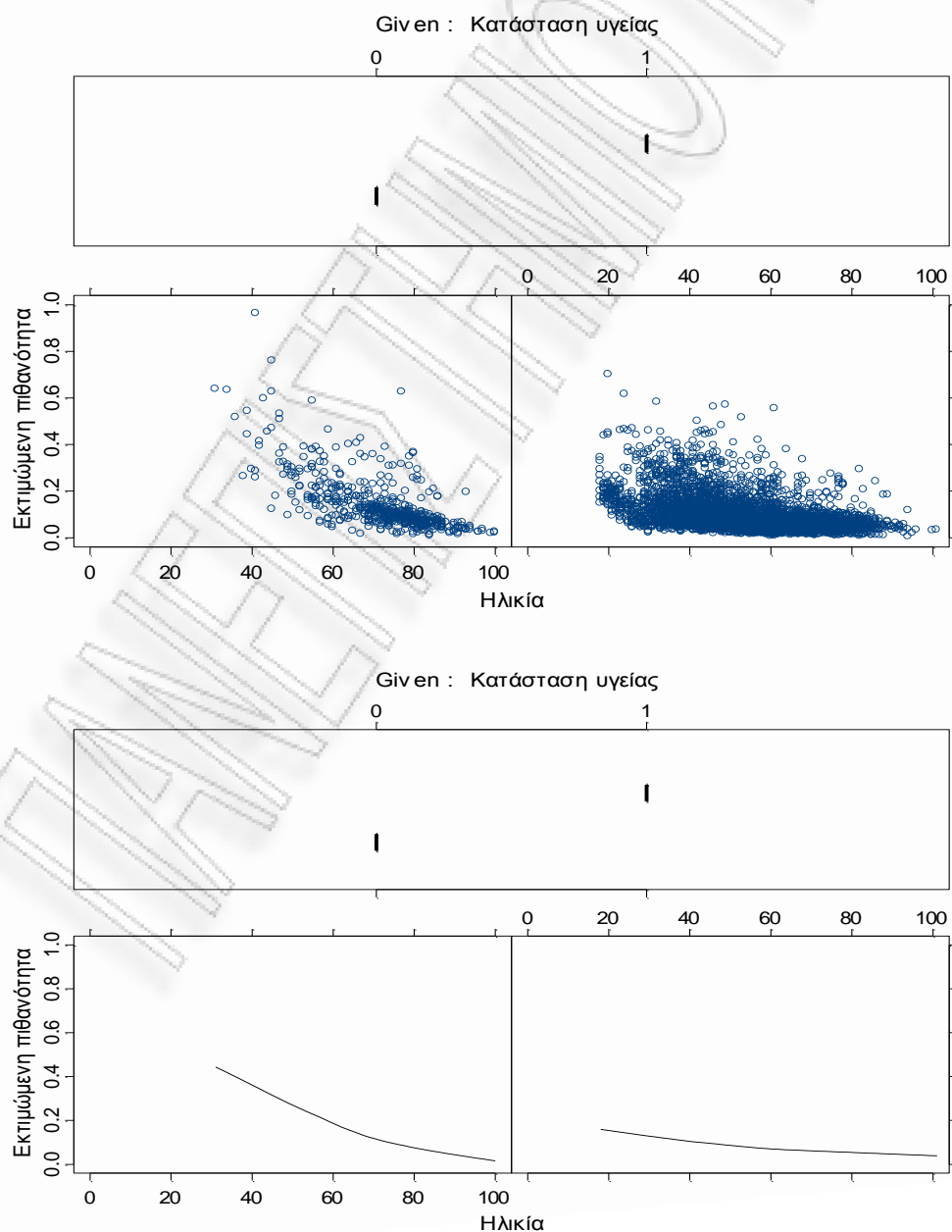


Η ερμηνεία των όρων της αλληλεπίδρασης, που κρίθηκαν στατιστικά σημαντικές και περιλαμβάνονται στο τελικό μοντέλο, είναι ευκολότερο να προκύψει μέσω των γραφημάτων της εκτιμώμενης πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης των λογαριασμών που σχετίζονται με την κατοικία ως προς τις μεταβλητές που αλληλεπιδρούν.

5. Αλληλεπίδραση ηλικίας με κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακα 4.5.6, παρατηρείται ότι η αλληλεπίδραση “Ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού” με την “Κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού” είναι στατιστικά σημαντική καθώς το $1 - \alpha$ % Δ.Ε. που αντιστοιχεί στο *OddsRatio* της αλληλεπίδρασης 1,007 , 1,051 δεν περιλαμβάνει τη μονάδα.

Γράφημα 4.5.5: Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού και την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού



Στη συνέχεια, εξετάζοντας το Γράφημα 4.5.5, στο οποίο απεικονίζεται η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής ως προς την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού και την κατάσταση της υγείας του, παρατηρούνται τα εξής:

Η εξέλιξη της πιθανότητας φαίνεται να διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού. Συγκεκριμένα παρατηρείται ότι όταν η υγεία του χαρακτηρίζεται ως “Κακή” (0) και είναι νεαρής ηλικίας, τότε η πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης τείνει να διαμορφώνεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα. Όσο η ηλικία του υπευθύνου αυξάνει η πιθανότητα καταγράφει μια καθαρά πτωτική πορεία.

Ο συνδυασμός των αυξημένων υποχρεώσεων νοικοκυριών με νεαρά μέλη (και πιθανώς εξαρτώμενα παιδιά) με την κακή κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού, δυσχεραίνει σημαντικά τη δυνατότητα του νοικοκυριού να εξυπηρετήσει έγκαιρα τις δόσεις στεγαστικών δανείων, του ενοικίου και των λογαριασμών κοινής ωφέλειας.

Αντίθετα όταν η κατάσταση της υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού χαρακτηρίζεται “Καλή” (1), η πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης διαμορφώνεται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα σε όλο το φάσμα των ηλικιών. Από το γράφημα προκύπτει ότι και σε αυτή την περίπτωση η πορεία της πιθανότητας είναι ελαφρώς πτωτική καθώς αυξάνεται η ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι στις νεότερες ηλικίες διαμορφώνεται σε σχετικά υψηλότερα επίπεδα γεγονός που οφείλεται στο μεγαλύτερο πλήθος και ύψος υποχρεώσεων που αντιμετωπίζουν νοικοκυριά με μέλη νεαρής ηλικίας και στην έλλειψη αποταμίευσης.

6. Αλληλεπίδραση ηλικίας υπευθύνου του νοικοκυριού με καθεστώς κτήσης κατοικίας

Ο επόμενος όρος αλληλεπίδρασης προκύπτει ανάμεσα στην ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού και το καθεστώς κτήσης κατοικίας. Ο λόγος των σχετικών πιθανοτήτων που αντιστοιχεί στην αλληλεπίδραση είναι ίσος με $OddsRatio = 0,980$, ενώ το $1 - \alpha$ % Δ.Ε. ε.σ. 5% που έχει υπολογιστεί είναι 0,967, 0,994. Αυτό καταδεικνύει ότι ο όρος της αλληλεπίδρασης είναι στατιστικά σημαντικός (Πίνακας 4.5.6).

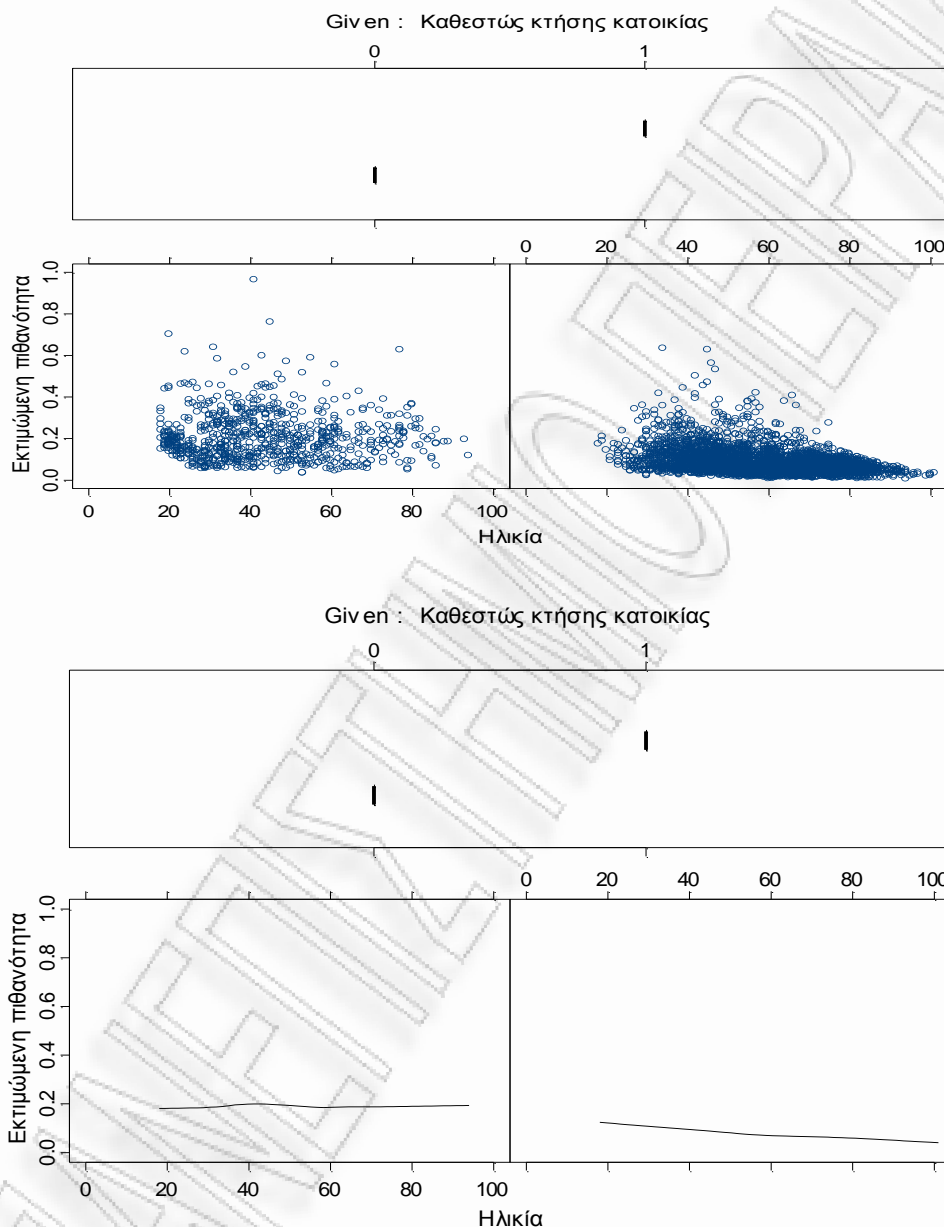
Από το Γράφημα 4.5.6 παρατηρείται ότι τα νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία έχουν σταθερά υψηλότερη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών που σχετίζονται με την κατοικία συγκριτικά με τα νοικοκυριά με ιδιόκτητη κατοικία, ανεξάρτητα από την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Στην περίπτωση που η κατοικία είναι ενοικιασμένη η πιθανότητα παραμένει σταθερή, ενώ όταν είναι ιδιόκτητη η πιθανότητα καθυστέρησης μειώνεται καθώς αυξάνεται η ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού. Το ποσό του ενοικίου που καλείται να καταβάλει ένα νοικοκυριό αποτελεί σημαντική οικονομική επιβάρυνση για αυτό. Το ποσό του ενοικίου μάλιστα τείνει να αυξάνει (μέσω της αναπροσαρμογής μισθωμάτων) με το πέρασμα των χρόνων.

Αντίθετα τα νοικοκυριά με ιδιόκτητη κατοικία, από τα οποία μόλις 12,0% (Πίνακας 4.5.8) έχουν στεγαστικό δάνειο, εξοικονομούν σημαντικό χρηματικό ποσό από τη μη καταβολή ενοικίου. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που το νοικοκυριό έχει λάβει στεγαστικό δάνειο, η σχέση δόσης δανείου προς εισόδημα είναι πτωτική. Αυτό συμβαίνει διότι η δόση του δανείου

είναι συνήθως σταθερή σε όλη τη διάρκεια αποπληρωμής του δανείου (με εξαίρεση έκτακτες περιπτώσεις μεταβολής των επιτοκίων που αφορούν σε δάνεια με κυμαινόμενα επιτόκια), ενώ τα εισοδήματα του νοικοκυριού κατά κύριο λόγο αυξάνουν.

Γράφημα 4.5.6: Εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας ως προς την ηλικία του υπευθύνου του νοικοκυριού και το καθεστώς κτήσης κατοικίας



Πίνακας 4.5.8: Κατανομή των στεγαστικών δανείων κατά καθεστώς κτήσης κατοικίας

| | | Λήψη στεγαστικού δανείου | | Σύνολο |
|---------------------------|---------------------------------|--------------------------|----------------|---------------|
| | | Ναι | Όχι | |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας | Ενοικιασμένη | 10 1,3% | 745 98,7% | 755 100% |
| | Ιδιόκτητη η παραχωρημένη δωρεάν | 415 12,0% | 3.054 88,0% | 3.469 100% |
| | Σύνολο | 425 10,1% | 3.799 89,9% | 4.224 100% |

4.6 Μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών ή καταναλωτικών δανείων ή αγορών με δόσεις.

Στην ανάπτυξη του μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης για την καθυστέρηση αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του ή αγορές με δόσεις, χρησιμοποιήθηκαν 1.327 παρατηρήσεις ως δείγμα ανάπτυξης, από το σύνολο των 1.883.

Τα ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης και έγκαιρης εξόφλησης που παρατηρούνται στο δείγμα ανάπτυξης δε διαφοροποιούνται από τα αντίστοιχα ποσοστά του συνόλου του δείγματος όπως φαίνεται στον Πίνακα 4.6.1 που ακολουθεί.

Πίνακας 4.6.1: Ποσοστά καθυστέρησης εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών, δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτ/του, ή αγορές με δόσεις, στο σύνολο του δείγματος και στο δείγμα ανάπτυξης.

| | | Σύνολο δείγματος | | Δείγμα ανάπτυξης | |
|--|--------|------------------|---------|------------------|---------|
| | | Συχνότητα | Ποσοστό | Συχνότητα | Ποσοστό |
| Καθυστέρηση Εξόφλησης Δόσεων Πιστωτικών Καρτών, Δανείου για Οικοσκευή, Διακοπές, Αγορά Αυτ/του ή Αγορές με Δόσεις | Όχι | 1.259 | 66,9% | 884 | 66,6% |
| | Ναι | 624 | 33,1% | 443 | 33,4% |
| | Σύνολο | 1.883 | 100,0% | 1.327 | 100,0% |

4.6.1 Εκτίμηση του μοντέλου

Αναλογικά με τις δύο προηγούμενες κατηγορίες υποχρεώσεων, αρχικά προσαρμόστηκε στα δεδομένα το μοντέλο μόνο με τις κύριες επιδράσεις (main effects) δηλαδή:

$$\text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k$$

όπου $x_j, j = 1, 2, \dots, k$ είναι οι τιμές των αντίστοιχων μεταβλητών που περιλαμβάνονται αρχικά στο μοντέλο. Στον Πίνακα 4.6.2 δίνονται οι εκτιμήσεις των συντελεστών του μοντέλου μαζί με το τυπικό σφάλμα και την τιμή της στατιστικής συνάρτησης t .

Από τον πίνακα 4.6.2 προκύπτει ότι στο μοντέλο έχουν συμπεριληφθεί επτά από τις δώδεκα μεταβλητές που εξετάζονται και συγκεκριμένα:

1. “Επίπεδο εκπαίδευσης” (Education)
2. “Κατάσταση υγείας” (HealthC)
3. “Τόπος διαμονής” (Region)
4. “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” (Tenure Status)
5. “Τύπος νοικοκυριού” (Household Type)
6. “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (Working Members) και
7. “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI)

Πίνακας 4.6.2: Εκτίμηση μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης μόνο με κύριες επιδράσεις

| Coefficients: | | | |
|-----------------------------|-------------|------------|--------------|
| | Value | Std. Error | t value |
| (Intercept) | 11,17654391 | 1,0183216 | 10,97545598 |
| as.factor(Education) 2 | 0,10535820 | 0,3202385 | 0,32899919 |
| as.factor(Education) 3 | -0,19069865 | 0,3267310 | -0,58365636 |
| as.factor(Education) 4 | -0,44717593 | 0,3565578 | -1,25414699 |
| as.factor(HealthC) | -0,66478261 | 0,2452498 | -2,71063470 |
| as.factor(Region) | -0,20206121 | 0,1308191 | -1,54458481 |
| as.factor(TenureStatus) | -0,37834194 | 0,1641899 | -2,30429497 |
| as.factor(HouseholdType) 2 | -0,43535617 | 0,2348856 | -1,85348150 |
| as.factor(HouseholdType) 3 | -0,11831681 | 0,2335983 | -0,50649684 |
| as.factor(WorkingMembers) 1 | 0,01839979 | 0,1974579 | 0,09318332 |
| as.factor(WorkingMembers) 2 | 0,44440210 | 0,2164603 | 2,05304228 |
| as.factor(WorkingMembers) 3 | 0,57883093 | 0,2944111 | 1,96606347 |
| LnTDHI | -1,44411012 | 0,1413067 | -10,21968268 |

Null Deviance: 1.690,231 on 1.326 degrees of freedom
Residual Deviance: 1.459,988 on 1.314 degrees of freedom

Για τον έλεγχο της σημαντικότητας των έξι μεταβλητών που έχουν περιληφθεί στο μοντέλο διεξάγεται το τεστ λόγου πιθανοφανειών για κάθε μία από αυτές. Η υπόθεση που ελέγχεται είναι:

$$H_0 : \beta_i = 0, - H_a : \beta_i \neq 0$$

Τα αποτελέσματα του τεστ λόγου πιθανοφανειών μαζί με το *p-value* του ελέγχου δίνονται στον Πίνακα 4.6.3 που ακολουθεί:

Πίνακας 4.6.3: Τεστ λόγου πιθανοφανειών

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|---------------------------|----|----------|-----------|
| <none> | | | |
| as.factor(Education) | 3 | 8,3045 | 0,0401210 |
| as.factor(HealthC) | 1 | 7,3043 | 0,0068789 |
| as.factor(Region) | 1 | 2,3827 | 0,1226857 |
| as.factor(TenureStatus) | 1 | 5,2483 | 0,0219678 |
| as.factor(HouseholdType) | 2 | 6,2061 | 0,0449129 |
| as.factor(WorkingMembers) | 3 | 9,7933 | 0,0204074 |
| LnTDHI | 1 | 127,5712 | 0,0000000 |

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, στη μεταβλητή Region (Τόπος διαμονής) αντιστοιχεί *p-value* (παρατηρούμενο επίπεδο σημαντικότητας) ίσο με $p = 0,1226857$. Αυτό σημαίνει ότι σε επίπεδο σημαντικότητας 5% και 10% δε μπορούμε να απορρίψουμε τη μηδενική υπόθεση. Συμπεραίνουμε επομένως ότι η μεταβλητή “Τόπος διαμονής” (Region) δεν επηρεάζει την καθυστέρηση εξόφλησης των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις από τα νοικοκυριά και αφαιρείται από το μοντέλο.

Αντίθετα, το *p-value* που αντιστοιχεί στις υπόλοιπες μεταβλητές είναι $p < 0,05$. Συνεπώς, είναι στατιστικά σημαντικές και παραμένουν στο μοντέλο.

Κάνοντας στη συνέχεια εκτίμηση του μοντέλου μόνο με τις μεταβλητές, που στον παραπάνω έλεγχο κρίθηκαν στατιστικά σημαντικές, λαμβάνουμε τα αποτελέσματα που δίνονται στον Πίνακα 4.6.4.

Πίνακας 4.6.4: Εκτίμηση μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης χωρίς αλληλεπιδράσεις

| Coefficients: | | | |
|---|-------------|------------|-------------|
| | Value | Std. Error | t value |
| (Intercept) | 11,06579025 | 1,0127673 | 10,9262915 |
| as.factor(Education)2 | 0,11302757 | 0,3208221 | 0,3523060 |
| as.factor(Education)3 | -0,22589924 | 0,3265593 | -0,6917556 |
| as.factor(Education)4 | -0,47768835 | 0,3567044 | -1,3391715 |
| as.factor(HealthC) | -0,66296483 | 0,2449318 | -2,7067320 |
| as.factor(TenureStatus) | -0,38772260 | 0,1637921 | -2,3671633 |
| as.factor(HouseholdType)2 | -0,42312890 | 0,2346634 | -1,8031315 |
| as.factor(HouseholdType)3 | -0,10676043 | 0,2332965 | -0,4576170 |
| as.factor(WorkingMembers)1 | 0,02879942 | 0,1974901 | 0,1458271 |
| as.factor(WorkingMembers)2 | 0,45948702 | 0,2162189 | 2,1251007 |
| as.factor(WorkingMembers)3 | 0,59496950 | 0,2947091 | 2,0188366 |
| LnTDHI | -1,44401184 | 0,1409450 | -10,2452187 |
| Null Deviance: 1.690.231 on 1.326 degrees of freedom | | | |
| Residual Deviance: 1.462.37 on 1.315 degrees of freedom | | | |

Στη συνέχεια εξετάζεται η ύπαρξη αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μεταβλητών που κρίθηκαν στατιστικά σημαντικές στο προηγούμενο βήμα:

Το μοντέλο με τις αλληλεπιδράσεις που θα εξεταστεί έχει τη μορφή:

$$\text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_6 x_6 + \gamma_1 x_1 x_2 + \gamma_2 x_1 x_3 + \dots + \gamma_{15} x_5 x_6,$$

Εφαρμόζοντας τη διαδικασία Stepwise στο S-plus οι αλληλεπιδράσεις που τελικά εισάγονται στο μοντέλο είναι οι εξής:

1. “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” (Tenure Status) με “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (Working Members) και
2. “Τύπος νοικοκυριού” (Household Type) με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI).

Για τον έλεγχο της σημαντικότητας των αλληλεπιδράσεων που εισήχθησαν τελικά στο μοντέλο διενεργείται ο παρακάτω έλεγχος:

$$H_0 : \gamma_j = 0, \quad - H_a : \gamma_j \neq 0$$

όπου $\gamma_j, j = 1, 2$ οι συντελεστές που αντιστοιχούν στις αλληλεπιδράσεις του μοντέλου.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του τεστ λόγου πιθανοφανειών που δίνονται στον Πίνακα 4.6.5 προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Το παρατηρούμενο επίπεδο σημαντικότητας που αντιστοιχεί στην αλληλεπίδραση “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” (Tenure Status) με “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (Working Members) είναι ίσο με $p = 0,0312 < 0,05$. Επομένως απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση $H_0 : \gamma_1 = 0$. Επομένως υπάρχει ισχυρότατη στατιστική ένδειξη ότι η παραπάνω αλληλεπίδραση επηρεάζει τη δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας,
2. Το p -value που αντιστοιχεί στην αλληλεπίδραση “Τύπος νοικοκυριού” (Household Type) με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI) είναι ίσο με $p = 0,0079$.

Συνεπώς και στην περίπτωση αυτή η μηδενική υπόθεση $H_0 : \gamma_2 = 0$ απορρίπτεται, δηλαδή η παραπάνω αλληλεπίδραση επηρεάζει τη δυνατότητα αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις.

Πίνακας 4.6.5: Τεστ λόγου πιθανοφανειών

| | Df | LRT | Pr (Chi) |
|---|----|----------|------------|
| <none> | | | |
| as.factor(Education) | 3 | 10,84430 | 0,01259829 |
| as.factor(HealthC) | 1 | 7,76069 | 0,00533955 |
| as.factor(TenureStatus) : as.factor(WorkingMembers) | 3 | 8,85670 | 0,03125814 |
| as.factor(HouseholdType) : LnTDHI | 2 | 9,68084 | 0,00790372 |

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι το τελικό μοντέλο για την πρόβλεψη της δυνατότητας αποπληρωμής των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας θα περιλαμβάνει τις παρακάτω μεταβλητές και αλληλεπιδράσεις αυτών:

1. “Επίπεδο εκπαίδευσης” (Education)
2. “Κατάσταση υγείας” (HealthC)
3. “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” (Tenure Status)
4. “Τύπος νοικοκυριού” (Household Type)
5. “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (Working Members) και
6. “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI)
7. “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” (Tenure Status) με “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (Working Members) και
8. “Τύπος νοικοκυριού” (Household Type) με “Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα” (LnTDHI).

Οι εκτιμήσεις των παραμέτρων β_i, γ_j του τελικού μοντέλου με τα τυπικά σφάλματα αυτών καθώς και 95% διαστήματα εμπιστοσύνης των παραμέτρων και των ποσοτήτων $\exp(\hat{\beta}_i)$ και $\exp(\hat{\gamma}_j)$ δίνονται στην Πίνακα 4.6.6.

Το τελικό μοντέλο, βάσει και των εκτιμήσεων του Πίνακα 4.6.6 θα έχει τη μορφή:

$$\begin{aligned} \text{logit } p_i = \log\left(\frac{p_i}{1-p_i}\right) = & 21,83 + 0,14education_2 - 0,21education_3 - 0,48education_4 \\ & - 0,69HealthC - 0,28TenureStatus \\ & + 12,69HouseholdType_2 - 11,26HouseholdType_3 \\ & + 0,21WorkingMemb_1 + 0,35WorkingMemb_2 + 2,3WorkingMemb_3 \\ & - 3,01LnTDHI \\ & - 0,13TenureS : WorkingMemb_1 + 0,17TenureS : WorkingMemb_2 \\ & - 1,99TenureStatus : WorkingMemb_3 \\ & + 1,75HouseholdType_2 : LnTDHI + 1,60HouseholdType_3LnTDHI \end{aligned}$$

Πίνακα 4.6.6: Αποτελέσματα εκτιμήσεων τελικού μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης

| Ερμηνευτικές μεταβλητές | Value $\hat{\beta}_i, \hat{\gamma}_j$ | Std. Error | $\exp(\hat{\beta}_i)$ ή $\exp(\hat{\gamma}_j)$ | 95% Διαστήματα εμπιστοσύνης | | | |
|--|--|---------------|---|---------------------------------|-------|--|----------|
| | | | | $\hat{\beta}_i, \hat{\gamma}_j$ | | $\exp(\hat{\beta}_i)$ ή $\exp(\hat{\gamma}_j)$ | |
| Σταθερός όρος | 21,83 | 4,17 | 3,0,E+09 | 14,27 | 30,79 | 1,6,E+06 | 2,36E+13 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | | | | | | | |
| Πρωτοβάθμια εκπαίδευση | 0,14 | 0,33 | 1,15 | -0,49 | 0,79 | 0,61 | 2,208 |
| Δευτεροβάθμια εκπαίδευση | -0,21 | 0,33 | 0,81 | -0,86 | 0,45 | 0,42 | 1,569 |
| Τριτοβάθμια εκπαίδευση | -0,48 | 0,36 | 0,62 | -1,19 | 0,24 | 0,31 | 1,272 |
| Κατάσταση υγείας | | | | | | | |
| Καλή | -0,69 | 0,25 | 0,50 | -1,18 | -0,21 | 0,308 | 0,813 |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας | | | | | | | |
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν | -0,28 | 0,44 | 0,76 | -1,14 | 0,59 | 0,319 | 1,806 |
| Τύπος νοικοκυριού | | | | | | | |
| Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά | -12,69 | 4,39 | 0,00 | -22,00 | -4,64 | 2,79E-10 | 0,010 |
| Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά | -11,26 | 4,40 | 0,00 | -20,59 | -3,18 | 1,15E-09 | 0,041 |
| Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | | | | | | | |
| Ένα | 0,21 | 0,46 | 1,23 | -0,68 | 1,12 | 0,506 | 3,051 |
| Δύο | 0,35 | 0,49 | 1,41 | -0,61 | 1,31 | 0,546 | 3,705 |
| Τρία ή περισσότερα | 2,30 | 0,77 | 9,99 | 0,82 | 3,90 | 2,264 | 49,170 |
| Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | | | | | | | |
| -3,01 | 0,60 | 0,05 | -4,30 | -1,92 | 0,014 | 0,146 | |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας: Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | | | | | | | |
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν: Ένα εργαζόμενο μέλος | -0,13 | 0,50 | 0,88 | -1,12 | 0,85 | 0,326 | 2,335 |
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν: Δύο εργαζόμενα μέλη | 0,17 | 0,52 | 1,18 | -0,86 | 1,19 | 0,424 | 3,291 |
| Ιδιόκτητη ή παραχωρημένη δωρεάν: Τρία ή περισσότερα εργαζόμενα μέλη | -1,99 | 0,82 | 0,14 | -3,65 | -0,41 | 0,026 | 0,661 |
| Τύπος νοικοκυριού: Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | | | | | | | |
| Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά: Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | 1,75 | 0,63 | 5,78 | 0,61 | 3,08 | 1,832 | 21,821 |
| Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά: Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | 1,60 | 0,63 | 4,96 | 0,45 | 2,93 | 1,571 | 18,765 |

Σημείωση: Ομάδα αναφοράς: Επίπεδο εκπαίδευσης: Δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης, Κατάσταση υγείας: Κακή, Καθεστώς κτήσης κατοικίας: Ενοικιασμένη, Τύπος νοικοκυριού: Μονοπρόσωπο νοικοκυριό, Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται: Κανένα

Πριν προχωρήσουμε στην ερμηνεία των παραμέτρων του μοντέλου θα ελεγχθεί η καλή προσαρμογή του μοντέλου στα δεδομένα. Η υπόθεση που ελέγχεται είναι η εξής:

$$H_0 : \beta_i = 0, \forall i \text{ και } \gamma_j = 0 \forall j - H_a : \text{τουλάχιστον ένα } \beta_i \text{ ή } \gamma_j \neq 0$$

Πίνακας 4.6.7: Πίνακας ανάλυσης απόκλισης του τελικού μοντέλου M_1

| Μεταβλητές | Df | Deviance Resid | Df | Resid. Dev |
|--|----|----------------|-------|------------|
| Σταθερός όρος | | | 1.326 | 1.690,231 |
| Επίπεδο εκπαίδευσης | 3 | 45,9162 | 1.323 | 1.644,315 |
| Κατάσταση υγείας | 1 | 9,6663 | 1.322 | 1.634,649 |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας | 1 | 16,4498 | 1.321 | 1.618,199 |
| Τύπος νοικοκυριού | 2 | 23,8573 | 1.319 | 1.594,342 |
| Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | 3 | 3,7548 | 1.316 | 1.590,587 |
| Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | 1 | 28,2165 | 1.315 | 1.462,37 |
| Καθεστώς κτήσης κατοικίας: Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται | 3 | 9,2427 | 1.312 | 1.453,128 |
| Τύπος νοικοκυριού: Μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα | 2 | 9,6808 | 1.310 | 1.443,447 |

Από τον πίνακα ανάλυσης απόκλισης (Πίνακας 4.6.7) προκύπτουν τα ακόλουθα:

Το μοντέλο M_0 , μόνο με το σταθερό όρο, έχει απόκλιση $D_0 = 1.690,231$ και $1.326df$ ενώ το τελικό μοντέλο M_1 έχει απόκλιση $D_1 = 1.443,447$ και $1.310df$

$$\text{Επομένως } D_0 - D_1 = -2 \left[\log \frac{L_{M_0}}{L_{M_1}} \right] = 1.690,231 - 1.443,447 = 246,784$$

Επειδή $-2 \log \frac{L_0}{L_1} = 246,784 > 26,296 = X_{16,0,95}^2$ απορρίπτουμε τη μηδενική υπόθεση ότι όλοι οι όροι του μοντέλου είναι ίσοι με μηδέν. Δηλαδή, το τελικό προτεινόμενο μοντέλο είναι στατιστικά σημαντικό.

Από τη στήλη “Deviance Residual” του Πίνακα 4.6.7, η οποία δίνει τη μεταβολή στην απόκλιση του μοντέλου μετά την εισαγωγή της κάθε μεταβλητής μπορούμε επίσης να ελέγξουμε εάν μια μεταβλητή είναι στατιστικά σημαντική.

Η μεταβολή στην απόκλιση που αντιστοιχεί στη μεταβλητή “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” (WorkingMembers) είναι ίση με 3,7548. Με 3 β.ε., η κρίσιμη τιμή της κατανομής X^2 , είναι 7,815 για $\varepsilon.σ. = 5\%$. Συνεπώς, η μεταβλητή “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” δεν είναι στατιστικά σημαντική.

Εξετάζοντας την αλληλεπίδραση των μεταβλητών “Καθεστώς κτήσης κατοικίας” με “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” προκύπτει ότι η μεταβολή στην απόκλιση που αντιστοιχεί σε αυτή είναι: 9,2427. Επειδή, $X_3^2 = 7,815$ για $\varepsilon.σ. = 5\%$ προκύπτει ότι η αλληλεπίδραση είναι στατιστικά σημαντική.

Επειδή το μοντέλο που εξετάζεται είναι ιεραρχικά δομημένο, θα πρέπει κάθε όρος αλληλεπίδρασης να υπάρχει στο μοντέλο και ως κύρια επίδραση. Για το λόγο αυτό η μεταβλητή “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” δε διαγράφεται από το μοντέλο αν και δεν προκύπτει στατιστικά σημαντική.

4.6.2 Ερμηνεία του μοντέλου

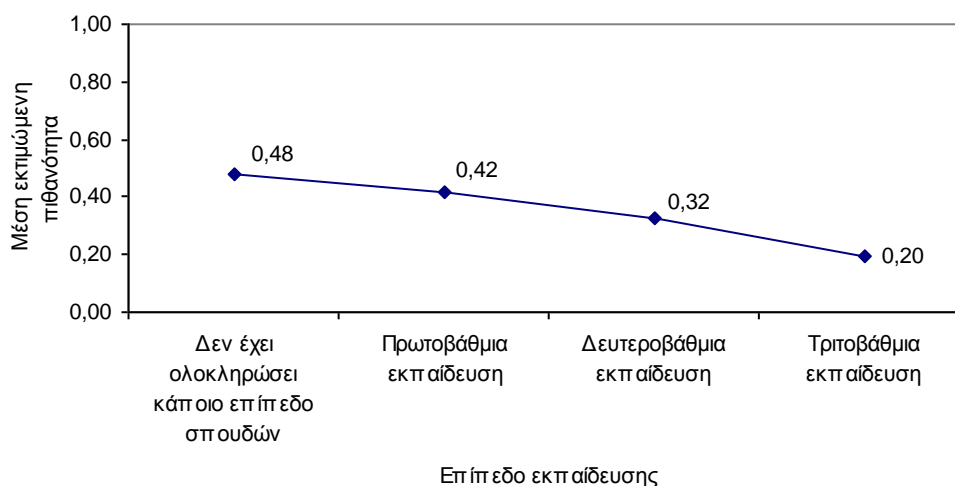
Σε αυτή την ενότητα θα αναλυθεί το μοντέλο για την καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών, δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου ή αγορές με δόσεις.

1. Επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού

Το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού φαίνεται να επηρεάζει και τη δυνατότητα αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις. Εξετάζοντας το λόγο σχετικών πιθανοτήτων του κάθε επιπέδου εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού, ως προς την ομάδα αναφοράς (δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης), που δίνεται στον Πίνακα 4.6.6, παρατηρείται ότι ο λόγος αυτός μειώνεται όσο περνάμε σε υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, έχουμε ότι η σχετική πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των λογαριασμών αυτής της κατηγορίας για τα νοικοκυριά με υπεύθυνο που έχει τελειώσει δημοτικό ή γυμνάσιο είναι 1,15 φορές μεγαλύτερη της αντίστοιχης σχετικής πιθανότητας των νοικοκυριών με υπεύθυνο που δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης. Ο λόγος αυτός παίρνει την τιμή $OddsRatio_{3/0} = 0,81$ στην περίπτωση που συγκρίνεται το 3^ο επίπεδο εκπαίδευσης (Δευτεροβάθμια εκπαίδευση) με την ομάδα αναφοράς και την τιμή $OddsRatio_{4/0} = 0,62$ όταν συγκρίνεται το 4^ο επίπεδο εκπαίδευσης (Τριτοβάθμια εκπαίδευση) με την ομάδα αναφοράς.

Γράφημα 4.6.1: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού



Η ίδια εικόνα προκύπτει και από το Γράφημα 4.6.1, στο οποίο δίνεται η μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης ανά κατηγορία εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού. Παρατηρείται, ότι η πιθανότητα αυτή είναι ίση με 0,48 στα νοικοκυριά με υπεύθυνο που δεν έχει ολοκληρώσει κάποιο επίπεδο εκπαίδευσης, μειώνεται σε 0,42 και 0,32 στις περιπτώσεις των νοικοκυριών με υπεύθυνο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αντίστοιχα και ελαχιστοποιείται ($\hat{p} = 0,20$) όταν ο υπεύθυνος του νοικοκυριού έχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακό ή διδακτορικό.

Η αρνητική αυτή σχέση μεταξύ μορφωτικού επιπέδου του αρχηγού του νοικοκυριού και της πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης των λογαριασμών αυτής της κατηγορίας οφείλεται στο γεγονός ότι άτομα με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο έχουν τη δυνατότητα να αναζητούν, να συγκρίνουν και να αναλύουν όλα τα διαθέσιμα τραπεζικά προϊόντα που αφορούν σε πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια και τελικά να επιλέγουν εκείνα με τους πιο ευνοϊκούς για αυτούς όρους. Επίσης, δύνανται να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν πιο άμεσα νέα τραπεζικά προϊόντα και επομένως να επωφεληθούν των ευνοϊκότερων ρυθμίσεών τους. Παράδειγμα αποτελούν τα προγράμματα μεταφοράς υπολοίπου πιστωτικών καρτών με χαμηλότερο επιτόκιο.

2. Κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού

Η κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα του νοικοκυριού να εξυπηρετήσει ομαλά τις υποχρεώσεις που αφορούν σε δόσεις πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις.

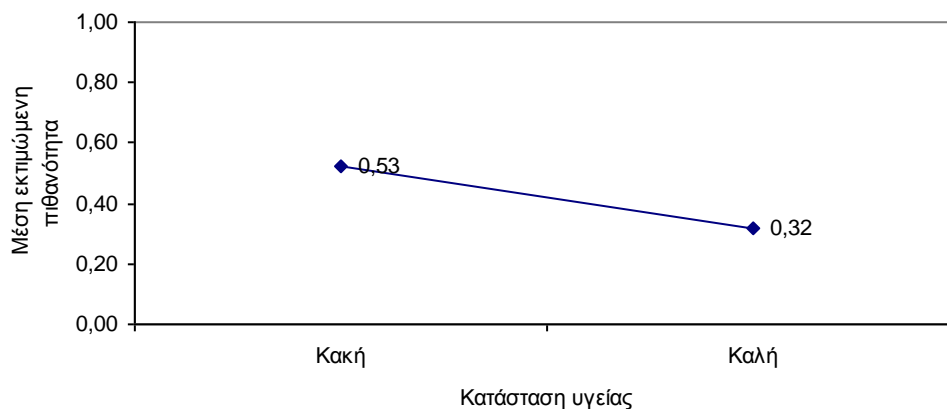
Διαπιστώνεται ότι η σχετική πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των νοικοκυριών με υπεύθυνο ο οποίος χαρακτηρίζει την υγεία του ως κακή ή πολύ κακή είναι διπλάσια από τη σχετική πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των νοικοκυριών με υπεύθυνο σε καλή κατάσταση υγείας. Σημειώνεται ότι ισχύει $OddsRatio_{0/1} = \frac{1}{OddsRatio_{1/0}} = \frac{1}{0,5} = 2$.

Ο υπεύθυνος του νοικοκυριού, στηρίζει οικονομικά το νοικοκυριό σε μεγάλο βαθμό. Πολλές είναι μάλιστα οι περιπτώσεις νοικοκυριών, όπου το βασικό εισόδημά τους προέρχεται από την εργασία του υπευθύνου του νοικοκυριού. Συνεπώς, στην περίπτωση που η κατάσταση της υγείας του δεν είναι καλή, αυτό οδηγεί σε σημαντική απώλεια του εισοδήματος του νοικοκυριού, αφού περιορίζονται σε μεγάλο βαθμό οι συνήθειες καθημερινές δραστηριότητές του.

Επιπλέον, ένα μέρος των λοιπών εισοδημάτων διατίθεται για την κάλυψη του κόστους ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που απαιτείται για τη βελτίωση της υγείας του με συνέπεια τη μείωση του διαθέσιμου, για κάλυψη των λοιπών υποχρεώσεων, εισοδήματος.

Διαφωτιστική είναι και η εικόνα που δίνεται στο Γράφημα 4.6.2, στο οποίο απεικονίζεται η μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης ανά κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού.

Γράφημα 4.6.2: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις ως προς την κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού



Στην περίπτωση των νοικοκυριών με υπεύθυνο σε καλή κατάσταση υγείας η πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων ή αγορών με δόσεις, είναι μόλις 0,32 έναντι 0,53 που αντιστοιχεί στα νοικοκυριά με υπεύθυνο που χαρακτηρίζει την κατάσταση της υγείας του ως κακή.

3. Αλληλεπίδραση πλήθους μελών του νοικοκυριού που εργάζονται με το καθεστώς κτήσης κατοικίας

Από το Γράφημα 4.6.3 προκύπτει ότι για όλες τις κατηγορίες της μεταβλητής “Πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται” η μέση πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις διαμορφώνεται σε υψηλότερα επίπεδα για τα νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία σε σχέση με τα νοικοκυριά με ιδιόκτητη κατοικία.

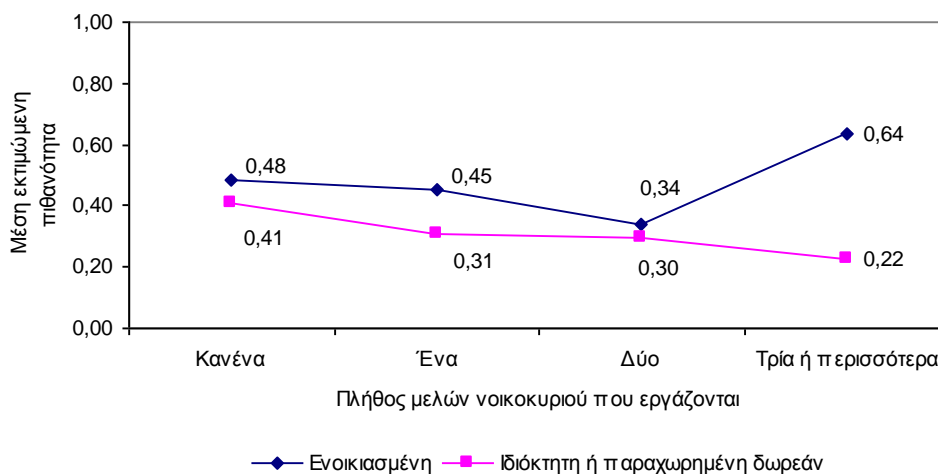
Παρατηρείται επίσης ότι στην περίπτωση που το νοικοκυριό έχει ιδιόκτητη κατοικία η πιθανότητα αυτή μειώνεται καθώς το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται αυξάνεται. Στην περίπτωση που τρία ή περισσότερα μέλη του νοικοκυριού εργάζονται η μέση πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης γίνεται $\hat{p} = 0,22$, η μισή σχεδόν από την περίπτωση που κανένα από τα μέλη του νοικοκυριού δεν εργάζεται $\hat{p} = 0,41$.

Όταν τα νοικοκυριά στεγάζονται σε ενοικιασμένη κατοικία, η εξέλιξη της μέσης πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης παρουσιάζει ιδιομορφία. Ενώ αρχικά μειώνεται καθώς το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται αυξάνεται μέχρι τα δύο εργαζόμενα μέλη, στην περίπτωση που τρία ή περισσότερα μέλη του νοικοκυριού εργάζονται η πιθανότητα εκτινάσσεται και παίρνει την τιμή $\hat{p} = 0,64$.

Η τιμή αυτή είναι σχεδόν διπλάσια από την πιθανότητα που αντιστοιχεί σε νοικοκυριά με ενοικιασμένη κατοικία και δύο εργαζόμενα μέλη ($\hat{p} = 0,34$) και σχεδόν τριπλάσια από την πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των νοικοκυριών με ιδιόκτητη κατοικία και τρία ή περισσότερα εργαζόμενα μέλη ($\hat{p} = 0,22$).

Τα άτομα που εργάζονται, στο πλαίσιο της οικονομικής τους ανεξαρτησίας, δραστηριοποιούνται αυτοτελώς ως προς την κάλυψη των καταναλωτικών τους αναγκών π.χ. αγορά αυτοκινήτου, ειδών ένδυσης και υπόδησης, διακοπές. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το υψηλό ποσό ενοικίου που πρέπει να καταβάλει μια πολυμελής οικογένεια δημιουργεί τις προϋποθέσεις για αύξηση της πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και γενικότερα δόσεων από αγορές.

Γράφημα 4.6.3: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις ως προς το πλήθος των μελών του νοικοκυριού που εργάζονται και το καθεστώς κτήσης κατοικίας.



4. Αλληλεπίδραση μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος με τον τύπο του νοικοκυριού.

Η δεύτερη αλληλεπίδραση του μοντέλου για τη δυνατότητα αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις εντοπίζεται ανάμεσα στο μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα του νοικοκυριού και τον τύπο του νοικοκυριού.

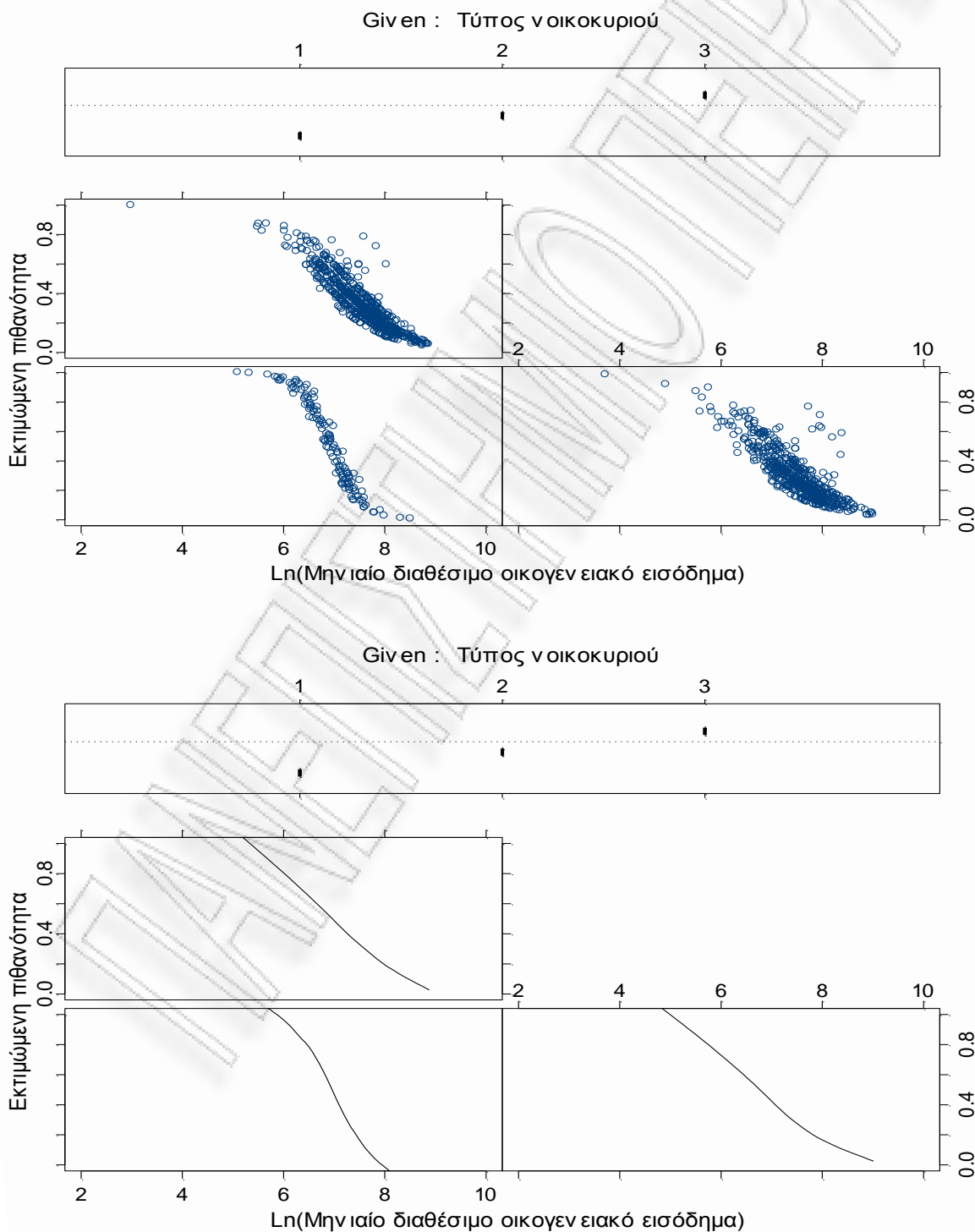
Εξετάζοντας το Γράφημα 4.6.4, στο οποίο απεικονίζεται η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις, ως προς το λογάριθμο του μηνιαίου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος και τον τύπο του νοικοκυριού καταγράφονται τα ακόλουθα:

Είναι σαφές ότι ανεξάρτητα από τον τύπο του νοικοκυριού (1: Μονοπρόσωπο νοικοκυριό, 2: Δύο ή περισσότεροι ενήλικες χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, 3: Ένας ή περισσότεροι ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά) η σχέση πιθανότητας με εισόδημα είναι αρνητική. Δηλαδή, καθώς αυξάνεται το διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα τα νοικοκυριά τείνουν να αντιμετωπίζουν σημαντικά μικρότερη δυσκολία στην κάλυψη των υποχρεώσεών τους.

Προκύπτει, ωστόσο, ότι στην περίπτωση των μονοπρόσωπων νοικοκυριών η πιθανότητα αυτή φθίνει πιο γρήγορα σε σχέση με τους δύο άλλους τύπους νοικοκυριών, οι οποίοι παρουσιάζουν σχεδόν την ίδια εικόνα.

Καθώς τα έξοδα ενός μονοπρόσωπου νοικοκυριού είναι σαφώς λιγότερα σε σχέση με τα έξοδα πολυμελών νοικοκυριών, η αύξηση του εισοδήματος κατά την ίδια ποσότητα επιδρά πιο ισχυρά στη βελτίωση της δυνατότητας αποπληρωμής των σχετικών υποχρεώσεων.

Γράφημα 4.6.4: Μέση εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις, ως προς τον τύπο νοικοκυριού και το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα



4.7 Αξιολόγηση της απόδοσης και επικύρωση των μοντέλων

Στις ενότητες 4.4, 4.5 και 4.6, αναπτύχθηκαν τρία (3) μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης για τη δυνατότητα αποπληρωμής υποχρεώσεων του νοικοκυριού. Το κάθε μοντέλο αναφέρεται σε διαφορετική κατηγορία υποχρεώσεων που καλείται να αντιμετωπίσει ένα νοικοκυριό:

1. λογαριασμοί που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας,
2. υποχρεώσεις που αφορούν στη δόση του δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας και
3. υποχρεώσεις που αφορούν σε πιστωτικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια και γενικότερα αγορές που γίνονται με δόσεις.

Κάθε ένα μοντέλο αναπτύχθηκε στο 70% του αρχικού δείγματος που αντιστοιχούσε σε κάθε κατηγορία υποχρεώσεων και εξετάστηκε το ίδιο σύνολο ανεξάρτητων μεταβλητών. Στη συνέχεια με βάση το δείγμα επικύρωσης (validation sample) (30% του αρχικού δείγματος) θα εξεταστεί πόσο καλά και αποδοτικά είναι τα τελικά μοντέλα. Οι μέθοδοι που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της απόδοσης των μοντέλων που εκτιμήθηκαν είναι οι εξής:

1. Πίνακας συγχύσεως (Confusion matrix) – ποσοστά λανθασμένης ταξινόμησης και
2. Καμπύλη ROC (Receiver Operating Characteristic Curve)

4.7.1 Πίνακας συγχύσεως (Confusion matrix) – ποσοστά λανθασμένης ταξινόμησης

Το κάθε μοντέλο, εφαρμόζεται στο αντίστοιχο δείγμα επικύρωσης και λαμβάνονται οι εκτιμήσεις της πιθανότητας καθυστέρησης εξόφλησης των υποχρεώσεων για κάθε νοικοκυριό.

Ένας τρόπος για τη μέτρηση της απόδοσης των παραπάνω μοντέλων, είναι η μέτρηση της ακρίβειας ταξινόμησης (εκτίμηση της σωστής ταξινόμησης) των νοικοκυριών σε “νοικοκυριά που καθυστέρησαν την πληρωμή των υποχρεώσεών τους” και σε “νοικοκυριά που δεν καθυστέρησαν”. Το σημείο αποκοπής που θα χρησιμοποιηθεί είναι το 0,5. Δηλαδή εάν η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης είναι μεγαλύτερη από 0,5 αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εκτιμά ότι τελικά το νοικοκυριό θα καθυστερήσει την αποπληρωμή των υποχρεώσεών του. Αντίθετα εάν $p \leq 0,5$, τότε το νοικοκυριό δε θα αντιμετωπίσει προβλήματα στην ομαλή εξυπηρέτησή τους.

Με βάση τα μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί ανά κατηγορία υποχρέωσης, τα νοικοκυριά χωρίζονται σε δύο ομάδες.

1. Στα νοικοκυριά για τα οποία έχει προβλεφθεί ότι θα καθυστερήσουν και τα οποία βάσει του αποτελέσματος τελικά καθυστερούν και
2. στα νοικοκυριά για τα οποία έχει προβλεφθεί ότι θα εξυπηρετήσουν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους και τελικά δεν καθυστερούν τις πληρωμές τους.

Οι προβλέψεις που λαμβάνονται από τα μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης μπορούν να θεωρηθούν ως προβλέψεις σε ποια ομάδα μπορεί να ανήκει το κάθε νοικοκυριό. Τα αποτελέσματα, επομένως των προβλέψεων που προκύπτουν μπορούν να απεικονιστούν σε έναν 2x2 πίνακα των πραγματικών ομάδων έναντι των προβλεφθέντων. Στις γραμμές αυτού του πίνακα δίνεται το πραγματικό πλήθος των νοικοκυριών που ανήκουν σε κάθε μία από τις 2 κατηγορίες, ενώ στις στήλες του ίδιου πίνακα δίνεται το πλήθος των νοικοκυριών που ανήκουν σε κάθε μία από τις κατηγορίες με βάσει τις προβλέψεις των μοντέλων λογιστικής παλινδρόμησης και το σημείο αποκοπής (0,5).

Ο πίνακας αυτός ονομάζεται Πίνακας Συγχύσεως (Confusion Matrix) και τα μη διαγώνια στοιχεία του πίνακα εκφράζουν το ποσοστό λανθασμένης ταξινόμησης.

Από τον πίνακα συγχύσεως ορίζονται και οι παρακάτω πιθανότητες που εκφράζουν τα ποσοστά ορθής ταξινόμησης.

$$\text{Ειδικότητα Specificity} = P\left(\begin{array}{l} \text{η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης είναι } > 0,5 \\ \text{για ένα νοικοκυριό που τελικά καθυστέρησε} \end{array}\right)$$

$$\text{Ευαισθησία Sensitivity} = P\left(\begin{array}{l} \text{η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης είναι } \leq 0,5 \\ \text{για ένα νοικοκυριό που τελικά δεν καθυστέρησε} \end{array}\right)$$

Για την κατασκευή του πίνακα συγχύσεως χρησιμοποιείται το δείγμα ελέγχου. Στους Πίνακες 4.7.1, 4.7.2 και 4.7.3 παρουσιάζεται ο διαχωρισμός των νοικοκυριών τόσο στο δείγμα ανάπτυξης όσο και στο δείγμα ελέγχου. Σημειώνεται ότι όταν η εκτιμώμενη πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης είναι $> 0,5$ τότε το νοικοκυριό κατατάσσεται στην κατηγορία "Ναι" της αξιολόγησης του νοικοκυριού βάσει των εκτιμήσεων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πίνακα 4.7.1 (δείγμα επικύρωσης) που αφορά στους λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία προκύπτουν τα ακόλουθα:

$$\text{Ειδικότητα} = \frac{0}{46} = 0,0\% \text{ και Ευαισθησία} = \frac{1.495}{1.495} = 100,0\%$$

Παρατηρείται ότι στο τελικό μοντέλο που προέκυψε το ποσοστό των νοικοκυριών που εκτιμήθηκαν ότι θα καθυστερήσουν και τελικά καθυστέρησαν για το δείγμα ελέγχου είναι 0,0%, ενώ το συνολικό ποσοστό ακρίβειας του τελικού μοντέλου είναι 97,0% (Πίνακας 4.7.1). Δηλαδή, οι παρατηρούμενες και οι εκτιμώμενες από το μοντέλο τιμές της μεταβλητής απόκρισης συμφωνούν στο 97,0% του συνόλου των παρατηρήσεων για το δείγμα ελέγχου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το πραγματικό ποσοστό έγκαιρης εξόφλησης των λογαριασμών αυτής της κατηγορίας, τόσο στο δείγμα ανάπτυξης όσο και στο δείγμα ελέγχου, ξεπερνά το 96,0% (Πίνακας 4.7.1), η ταξινόμηση βάσει του μοντέλου του συνόλου του δείγματος επικύρωσης στην κατηγορία "Όχι" $p < 0,5$ φαίνεται να αποτυπώνει το γεγονός ότι τα νοικοκυριά φροντίζουν να καλύπτουν έγκαιρα τις υποχρεώσεις αυτής της κατηγορίας.

Πίνακας 4.7.1: Πίνακας σύγκρισης συχνοτήτων για τους λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία

| Παρατηρούμενα | | Εκτιμώμενα | | | | | |
|--|-----|------------------------|---------------------------|--------|------------------------|---------------------------|--------|
| | | Δείγμα ανάπτυξης | | | Δείγμα επικύρωσης | | |
| | | Αξιολόγηση νοικοκυριού | | | Αξιολόγηση νοικοκυριού | | |
| | Ναι | Όχι | Ποσοστό ορθής ταξινόμησης | Ναι | Όχι | Ποσοστό ορθής ταξινόμησης | |
| Καθυστέρηση εξόφλησης λογαριασμών που δε σχετίζονται με την κατοικία | Ναι | 0 | 136 | 0,0% | 0 | 46 | 0,0% |
| | Όχι | 0 | 3.635 (96,4%) | 100,0% | 0 | 1.495 (97,0%) | 100,0% |
| Σύνολο | | 0 | 3.771 | 96,4% | 0 | 1.541 | 97,0% |

Από τα στοιχεία του Πίνακα 4.7.2 που αναφέρονται στο μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής των λογαριασμών που σχετίζονται με τις δόσεις στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας έχουμε τα ακόλουθα:

$$\text{Ειδικότητα} = \frac{5}{189} = 2,6\% \quad \text{και} \quad \text{Ευαισθησία} = \frac{1.552}{1.560} = 99,5\%$$

Παρατηρείται επομένως ότι στο τελικό μοντέλο που προέκυψε το ποσοστό των νοικοκυριών που εκτιμήθηκαν ότι θα καθυστερήσουν και τελικά καθυστέρησαν για το δείγμα ελέγχου είναι 2,6%, ενώ το συνολικό ποσοστό ακρίβειας του τελικού μοντέλου είναι 89,0% (Πίνακας 4.7.2). Δηλαδή, οι παρατηρούμενες και οι εκτιμώμενες από το μοντέλο τιμές της μεταβλητής απόκρισης συμφωνούν στο 89,0% του συνόλου των παρατηρήσεων για το δείγμα ελέγχου.

Πίνακας 4.7.2: Πίνακας σύγκρισης συχνοτήτων για τους λογαριασμούς που αφορούν σε δόσεις στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας

| Παρατηρούμενα | | Εκτιμώμενα | | | | | |
|---|-----|------------------------|---------------------------|-------|------------------------|---------------------------|-------|
| | | Δείγμα ανάπτυξης | | | Δείγμα επικύρωσης | | |
| | | Αξιολόγηση νοικοκυριού | | | Αξιολόγηση νοικοκυριού | | |
| | Ναι | Όχι | Ποσοστό ορθής ταξινόμησης | Ναι | Όχι | Ποσοστό ορθής ταξινόμησης | |
| Καθυστέρηση εξόφλησης δόσης δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας | Ναι | 9 | 444 | 2,0% | 5 | 184 | 2,6% |
| | Όχι | 11 | 3.760 | 99,7% | 8 | 1.552 | 99,5% |
| Σύνολο | | 20 | 4.204 | 89,2% | 13 | 1.736 | 89,0% |

Τέλος αναφορικά με το μοντέλο για τη δυνατότητα αποπληρωμής των λογαριασμών που αφορούν σε δόσεις πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και γενικότερα σε αγορές με δόσεις από τον Πίνακα Συγκύσεως 4.7.3 προκύπτουν τα ακόλουθα:

$$\text{Ειδικότητα} = \frac{62}{181} = 34,3\% \quad \text{και} \quad \text{Ευαισθησία} = \frac{335}{375} = 89,3\%$$

Πίνακας 4.7.3: Πίνακας σύγκρισης συχνοτήτων για τους λογαριασμούς που αφορούν σε δόσεις πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις

| Παρατηρούμενα | | Εκτιμώμενα | | | | | |
|--|-----|------------------------|-----|---------------------------|------------------------|-----|---------------------------|
| | | Δείγμα ανάπτυξης | | | Δείγμα επικύρωσης | | |
| | | Αξιολόγηση νοικοκυριού | | | Αξιολόγηση νοικοκυριού | | |
| | | Ναι | Όχι | Ποσοστό ορθής ταξινόμησης | Ναι | Όχι | Ποσοστό ορθής ταξινόμησης |
| Καθυστέρηση εξόφλησης δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις | Ναι | 168 | 275 | 37,9% | 62 | 119 | 34,3% |
| | Όχι | 91 | 793 | 89,7% | 40 | 335 | 89,3% |
| Σύνολο | | 72,4% | | | 71,4% | | |

Παρατηρείται επομένως ότι στο τελικό μοντέλο που προέκυψε το ποσοστό των νοικοκυριών που εκτιμήθηκαν ότι θα καθυστερήσουν και τελικά καθυστέρησαν για το δείγμα ελέγχου είναι 34,3%, ενώ το συνολικό ποσοστό ακρίβειας του τελικού μοντέλου είναι 71,4% (Πίνακας 4.7.3). Δηλαδή, οι παρατηρούμενες και οι εκτιμώμενες από το μοντέλο τιμές της μεταβλητής απόκρισης συμφωνούν στο 71,4% του συνόλου των παρατηρήσεων για το δείγμα ελέγχου.

4.7.2 Καμπύλη ROC (Receiver Operating Characteristic Curve)

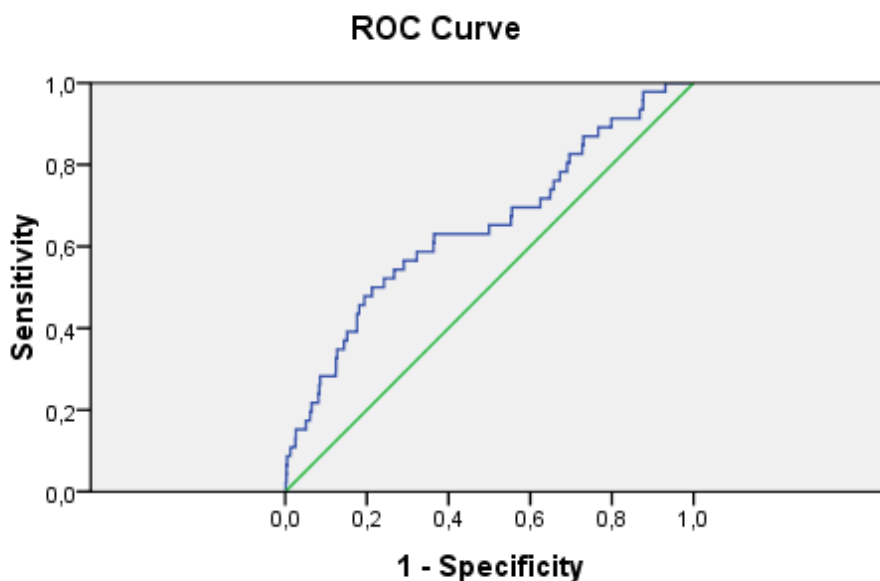
Ένας άλλος τρόπος αξιολόγησης της απόδοσης των μοντέλων που εκτιμήθηκαν για την πρόβλεψη της δυνατότητας αποπληρωμής των διαφορετικών υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού, είναι με τη χρήση μέτρων διαχωριστικής ικανότητας.

Το μέτρο διαχωριστικής ικανότητας που θα παρουσιαστεί είναι η καμπύλη ROC (Receiver Operating Characteristic Curve). Η καμπύλη ROC αποτελεί τη γραφική απεικόνιση της “ευαισθησίας” έναντι της ποσότητας “1-ειδικότητα” για ένα εύρος διαφορετικών σημείων αποκοπής. Σημειώνεται ότι η διαγώνια γραμμή που αποτυπώνεται στο γράφημα (ευαισθησία = 1 – ειδικότητα) αντιστοιχεί σε ένα μοντέλο που διαχωρίζει τυχαία τα νοικοκυριά που καθυστέρησαν και τα νοικοκυριά που δεν καθυστέρησαν και δεν έχει καμία διαχωριστική ικανότητα.

Η αξιολόγηση του μοντέλου μέσω της καμπύλης ROC γίνεται ως εξής: Όσο μεγαλύτερο είναι το εμβαδόν κάτω από την καμπύλη ROC που ονομάζεται AUC (Area Under Curve) τόσο πιο καλή είναι η απόδοση του μοντέλου.

Στο Γράφημα 4.7.1 δίνεται η καμπύλη ROC που προέκυψε για το τελικό μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των λογαριασμών που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας.

Γράφημα 4.7.1: Καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των λογαριασμών που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας



Diagonal segments are produced by ties.

Στον Πίνακα 4.7.4 δίνεται ότι το εμβαδό της περιοχής κάτω από την καμπύλη ROC είναι 0,649, ενώ το 95% διάστημα εμπιστοσύνης για αυτή την ποσότητα είναι 0,561 , 0,737 .

Στον ίδιο πίνακα παρατίθεται και το p -value του ελέγχου $H_0 : true\ area = 0,5$. Επειδή p -value < 0,05 η μηδενική υπόθεση απορρίπτεται. Αυτό σημαίνει ότι το προτεινόμενο μοντέλο διαφέρει από ένα μοντέλο που διαχωρίζει τυχαία τα νοικοκυριά που καθυστέρησαν και τα νοικοκυριά που δεν καθυστέρησαν. Ωστόσο, λόγω του μικρού σχετικά ύψους του τελικού εμβαδού κάτω από την καμπύλη ROC, (0,649) ίσως θα πρέπει να εξεταστεί η εισαγωγή στο μοντέλο και άλλων ερμηνευτικών μεταβλητών, οι οποίες θα παρέχουν επιπλέον πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά των υποχρεώσεων αυτής της κατηγορίας.

Πίνακας 4.7.4: Εμβαδό κάτω από την καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των λογαριασμών που αφορούν σε υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας

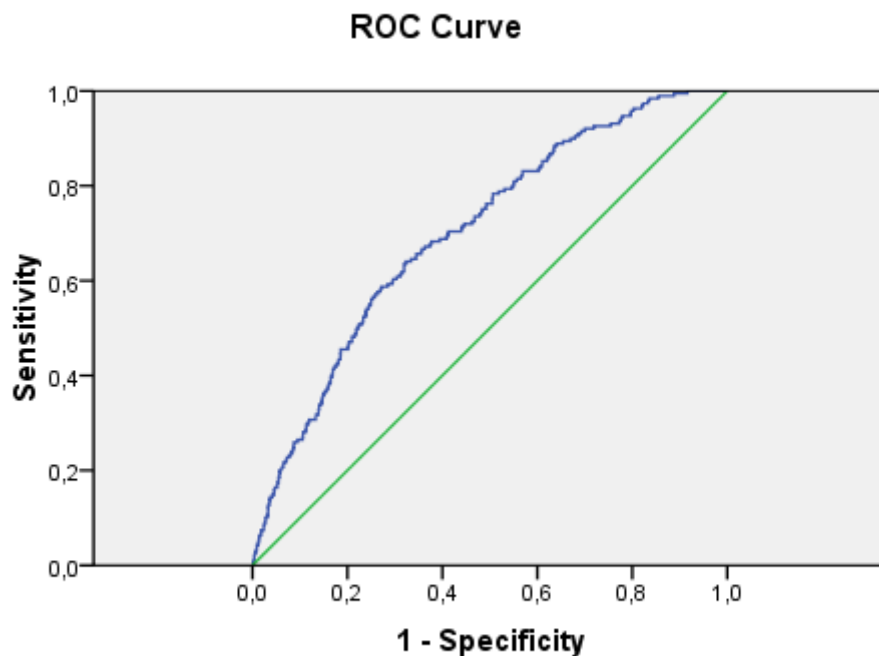
| Area | Std. Error ^a | Asymptotic Sig. ^b | Asymptotic 95% Confidence Interval | |
|------|-------------------------|------------------------------|------------------------------------|-------------|
| | | | Lower Bound | Upper Bound |
| ,649 | ,045 | ,001 | ,561 | ,737 |

a. Under the nonparametric assumption

b. Null hypothesis: true area = 0.5

Στο Γράφημα 4.7.2 δίνεται η καμπύλη ROC που προέκυψε για το τελικό μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας

Γράφημα 4.7.2: Καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας



Diagonal segments are produced by ties.

Στον Πίνακα 4.7.5 δίνεται ότι το εμβαδό της περιοχής κάτω από την καμπύλη ROC είναι 0,703, ενώ το 95% διάστημα εμπιστοσύνης για αυτή την ποσότητα είναι 0,666 , 0,741 . Επειδή το p -value του ελέγχου για τη μηδενική υπόθεση $H_0 : true\ area = 0,5$ είναι $<0,05$ προκύπτει ότι το προτεινόμενο μοντέλο έχει καλύτερη διαχωριστική ικανότητα από ένα μοντέλο που διαχωρίζει τυχαία τα νοικοκυριά που καθυστέρησαν και τα νοικοκυριά που δεν καθυστέρησαν.

Πίνακας 4.7.5: Εμβαδό κάτω από την καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων στεγαστικού δανείου, ενοικίου και λογαριασμών κοινής ωφέλειας

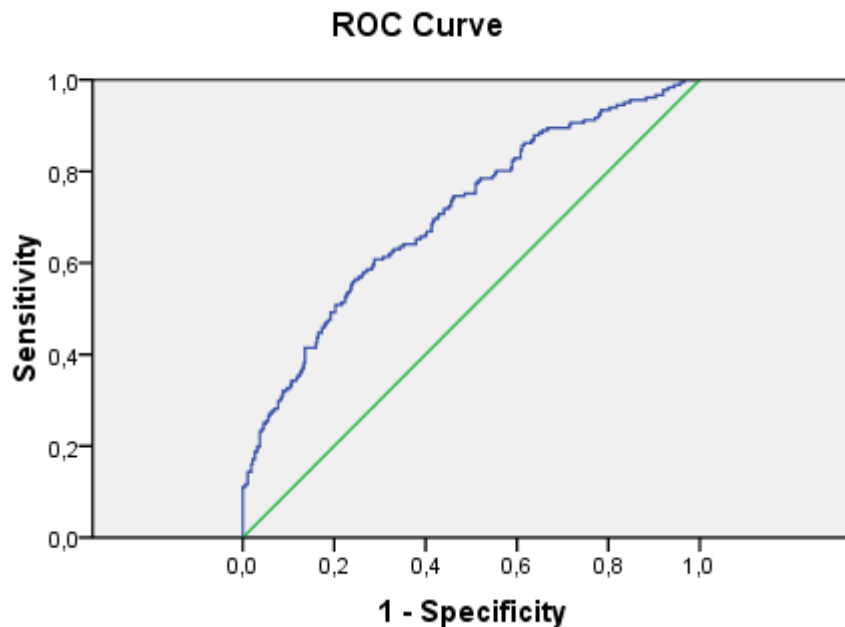
| Area | Std. Error ^a | Asymptotic Sig. ^b | Asymptotic 95% Confidence Interval | |
|------|-------------------------|------------------------------|------------------------------------|-------------|
| | | | Lower Bound | Upper Bound |
| ,703 | ,019 | ,000 | ,666 | ,741 |

a. Under the nonparametric assumption

b. Null hypothesis: true area = 0.5

Στο Γράφημα 4.7.3 δίνεται η καμπύλη ROC που προέκυψε για το τελικό μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις.

Γράφημα 4.7.3: Καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις



Στον Πίνακα 4.7.6 δίνεται ότι το εμβαδό της περιοχής κάτω από την καμπύλη ROC είναι 0,707, ενώ το 95% διάστημα εμπιστοσύνης για αυτή την ποσότητα είναι 0,661 , 0,754 .

Επίσης, επειδή το p -value του ελέγχου για τη μηδενική υπόθεση $H_0 : true\ area = 0,5$ είναι $<0,05$ προκύπτει ότι και σε αυτή την περίπτωση το προτεινόμενο μοντέλο έχει καλύτερη διαχωριστική ικανότητα από ένα μοντέλο που διαχωρίζει τυχαία τα νοικοκυριά που καθυστέρησαν και τα νοικοκυριά που δεν καθυστέρησαν την αποπληρωμή των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις.

Πίνακας 4.7.6: Εμβαδό κάτω από την καμπύλη ROC για το μοντέλο της δυνατότητας αποπληρωμής των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις

| Area | Std. Error ^a | Asymptotic Sig. ^b | Asymptotic 95% Confidence Interval | |
|------|-------------------------|------------------------------|------------------------------------|-------------|
| | | | Lower Bound | Upper Bound |
| ,707 | ,024 | ,000 | ,661 | ,754 |

a. Under the nonparametric assumption

b. Null hypothesis: true area = 0.5

4.8 Σύνοψη

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων που προηγήθηκε, προκύπτουν ορισμένα βασικά συμπεράσματα όσον αφορά τη δυνατότητα αποπληρωμής ή μη των διαφορετικών υποχρεώσεων των ελληνικών νοικοκυριών.

Οι εκτιμήσεις των υποδειγμάτων λογιστικής παλινδρόμησης έδειξαν ότι οι ανεξάρτητες μεταβλητές που επηρεάζουν τη δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων ενός νοικοκυριού, διαφοροποιούνται ανά κατηγορία υποχρέωσης.

Συγκεκριμένα προέκυψε ότι 1. το επίπεδο εκπαίδευσης του υπευθύνου του νοικοκυριού, 2. ο τύπος του νοικοκυριού και 3. το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα, παίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό της πιθανότητας το νοικοκυριό να αποπληρώσει ή μη τους λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης και υγείας. Ειδικότερα, η πιθανότητα μη αποπληρωμής είναι μεγαλύτερη για τα νοικοκυριά των οποίων ο υπεύθυνος έχει ολοκληρώσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και για νοικοκυριά με έναν ή περισσότερους ενήλικες με εξαρτώμενα παιδιά, ενώ μειώνεται καθώς το μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα αυξάνεται.

Η έγκαιρη ή μη αποπληρωμή των δόσεων δανείου αγοράς κύριας κατοικίας, του ενοικίου και των λογαριασμών κοινής ωφέλειας επηρεάζεται από βασικά χαρακτηριστικά του υπευθύνου του νοικοκυριού όπως:

1. ηλικία,
2. επίπεδο εκπαίδευσης,
3. οικογενειακή κατάσταση και
4. κατάσταση υγείας

καθώς και από μεταβλητές που αφορούν στο σύνολο του νοικοκυριού όπως:

1. καθεστώς κτήσης κατοικίας,
2. τύπος του νοικοκυριού και
3. μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα.

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της τελικής πιθανότητας καθυστέρησης αποπληρωμής της συγκεκριμένης κατηγορίας υποχρεώσεων παίζουν και οι όροι αλληλεπίδρασης:

1. ηλικία – κατάσταση υγείας του υπευθύνου του νοικοκυριού και
2. ηλικία – καθεστώς κτήσης κατοικίας.

Τέλος οι μεταβλητές (κύριες επιδράσεις):

1. επίπεδο εκπαίδευσης,
2. κατάσταση υγείας,
3. καθεστώς κτήσης κατοικίας,
4. τύπος νοικοκυριού,
5. πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται και
6. μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα

και οι αλληλεπιδράσεις:

1. καθεστώς κτήσης κατοικίας – πλήθος μελών νοικοκυριού που εργάζονται και
2. τύπος νοικοκυριού – μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα

επηρεάζουν την πιθανότητα καθυστέρησης εξόφλησης των δόσεων πιστωτικών καρτών, καταναλωτικών δανείων και αγορών με δόσεις.

Από όλα τα παραπάνω, προκύπτει ότι οι μεταβλητές 1. επίπεδο εκπαίδευσης, 2. τύπος νοικοκυριού και 3. μηνιαίο διαθέσιμο οικογενειακό εισόδημα είναι πολύ σημαντικές καθώς επηρεάζουν την πιθανότητα καθυστέρησης αποπληρωμής και στις τρεις κατηγορίες υποχρεώσεων.

Αν και η έρευνα εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών (EU-SILC) έτους 2008, έγινε σε μία περίοδο κατά την οποία η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση δεν είχε λάβει ακόμα τις σημερινές της διαστάσεις, τα αποτελέσματα της έχουν ενδιαφέρον. Ιδιαίτερα μάλιστα στην τρέχουσα συγκυρία κατά την οποία η εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται από το μνημόνιο της Ελλάδας με την Τρόικα, οδήγησε σε μεγάλη μείωση των εισοδημάτων των Ελληνικών νοικοκυριών και σε αύξηση του κόστους αγοράς καταναλωτικών αγαθών (κυρίως μέσω της αύξησης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)).

Τα Ελληνικά νοικοκυριά αντιμετωπίζουν πλέον πιο έντονα τη δυσκολία να εξυπηρετήσουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους. Ανάσα σε αυτά τα νοικοκυριά επίκειται να φέρει ο νόμος για τη ρύθμιση των χρεών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων που ψηφίστηκε πρόσφατα. Μεταξύ των άλλων, θεσπίζεται ότι ιδιώτες και επαγγελματίες – εκτός από εμπόρους – έχουν τη δυνατότητα να απαλλαγούν από χρέη, όταν, αποδεδειγμένα, υπάρχει αδυναμία στην κάλυψη οφειλών τους προς πιστωτές, αλλά όχι προς το δημόσιο. Για τον διακανονισμό του χρέους, προβλέπεται η ρευστοποίηση της περιουσίας του οφειλέτη, ωστόσο προστατεύεται η κύρια κατοικία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α

Υπηρεσίες Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΥΠΑ) - Ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II

| ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ – ΝΟΜΟΙ | | |
|--|-----------------------------|---|
| REGR | ΕΛΛΑΣ | |
| REGR1 | ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΣ | |
| REGR11 | Ανατολική Μακεδονία - Θράκη | Έβρος, Ξάνθη, Ροδόπη, Δράμα, Καβάλα |
| REGR12 | Κεντρική Μακεδονία | Ημαθία, Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Πέλλα, Πιερία, Σέρρες, Χαλκιδική |
| REGR13 | Δυτική Μακεδονία | Γρεβενά, Καστοριά, Κοζάνη, Φλώρινα |
| REGR14 | Θεσσαλία | Καρδίτσα, Λάρισα, Μαγνησία, Τρίκαλα |
| REGR2 | ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΣ | |
| REGR21 | Ήπειρος | Άρτα, Θεσπρωτία, Ιωάννινα, Πρέβεζα |
| REGR22 | Ιόνια Νησιά | Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Λευκάδα |
| REGR23 | Δυτική Ελλάς | Αιτωλοακαρνανία, Αχαΐα, Ηλεία |
| REGR24 | Στερεά Ελλάς | Βοιωτία, Εύβοια, Ευρυτανία, Φθιώτιδα, Φωκίδα |
| REGR25 | Πελοπόννησος | Αργολίδα, Αρκαδία, Κορινθία, Λακωνία, Μεσσηνία |
| REGR3 | ΑΤΤΙΚΗ | |
| REGR4 | ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΚΡΗΤΗ | |
| REGR41 | Βόρειο Αιγαίο | Λέσβος, Σάμος, Χίος |
| REGR42 | Νότιο Αιγαίο | Δωδεκάνησα, Κυκλάδες |
| REGR43 | Κρήτη | Ηράκλειο, Λασιθί, Ρέθυμνο, Χανιά |

Παράρτημα Β

**Ερωτηματολόγια έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των
νοικοκυριών (EU-SILC), έτους 2008**

A. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

A1. Πληροφορία από το προηγούμενο κύμα

- Το νοικοκυριό εντοπίστηκε στην ίδια ταχυδρομική διεύθυνση με αυτή του προηγούμενου κύματος..... 1→ Να συμπληρωθούν τα Τμήματα Β1 & Γ
(Τουλάχιστον ένα άτομο δείγματος κατοικεί στην ίδια διεύθυνση με αυτή του προηγούμενου κύματος. Άτομα δείγματος θεωρούνται όλα τα άτομα του νοικοκυριού ηλικίας 14 ετών και άνω κατά την επιλογή του δείγματος)
- Ολόκληρο το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε άλλη ιδιωτική κατοικία εντός της Χώρας..... 2→ Να συμπληρωθεί η νέα ταχ. διεύθυνση
(Κανένα άτομο δείγματος δεν κατοικεί στη διεύθυνση του προηγούμενου κύματος, όμως η επικοινωνία με το νοικοκυριό στη νέα διεύθυνση είναι εφικτή)

Νέα ταχυδρομική διεύθυνση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ:

| | |
|---------------------------|--|
| Όνοματεπώνυμο υπευθύνου : | |
| Νομός : | |
| Δήμος ή Κοινότητα : | |
| Διεύθυνση : | |
| Τηλέφωνο : | |

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ:

- α. Το νοικοκυριό θα ερευνηθεί στη νέα διεύθυνση από εμένα τον ίδιο..... → Να συμπληρωθούν τα Τμήματα Β και Γ
- β. Το νοικοκυριό θα ερευνηθεί στη νέα διεύθυνση από άλλον ερευνητή (εκτός Νομού)..... → Να σταλεί με FAX η σελίδα 2 στο Τμήμα

↓
Τέλος της έρευνας
για το συγκεκριμένο
ερευνητή

A2. Το νοικοκυριό δεν ερευνάται διότι:

- Ολόκληρο μετακινήθηκε σε συλλογική κατοικία ή σε ίδρυμα εντός της Χώρας |_|3
(Όλα τα άτομα δείγματος μετακινήθηκαν σε συλλογική κατοικία ή σε ίδρυμα της Χώρας)
 - Ολόκληρο μετακινήθηκε σε κατοικία εκτός της Χώρας |_|4
(Όλα τα άτομα δείγματος μετακινήθηκαν σε ιδιωτική κατοικία εκτός της Χώρας)
 - Όλα τα μέλη του απεβίωσαν..... |_|5
 - Κανένα μέλος του δεν είναι μέλος δείγματος..... |_|6
(Όλα τα άτομα δείγματος μετακινήθηκαν για περισσότερους από έναν από τους προαναφερθέντες λόγους, π.χ. ένα άτομο μπήκε σε ίδρυμα, ενώ άλλο απεβίωσε).
 - Το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε ιδιωτική κατοικία εντός της Χώρας και η διεύθυνση δεν μπορεί να προσεγγιστεί λόγω π.χ. καιρικών συνθηκών..... |_|7
 - Το νοικοκυριό μετακινήθηκε σε ιδιωτική κατοικία εντός της Χώρας και η διεύθυνση δεν μπορεί να βρεθεί (μη υπαρκτή διεύθυνση, άγνωστη διεύθυνση) |_|11
- } Τέλος της έρευνας

A3. Το νοικοκυριό ερευνάται για πρώτη φορά διότι:

- Είναι **θυγατρικό** |_|8 → Να συμπληρωθούν τα Τμήματα Β και Γ
(Για νοικοκυριά που δημιουργήθηκαν από το προηγούμενο κύμα μέχρι σήμερα και τα οποία δεν αποτελούν αρχικό νοικοκυριό)
- **Προστέθηκε στο δείγμα σε αυτό το κύμα**..... |_|9 → Να συμπληρωθούν τα Τμήματα Β και Γ
(Για νοικοκυριά που ερευνώνται για πρώτη φορά και δεν είναι θυγατρικά, δηλαδή για νοικοκυριά με τρίτο ψηφίο του κωδικού τους τον αριθμό ένα (1))

A4. Συγχώνευση

- Το νοικοκυριό προέκυψε από συγχώνευση άλλων νοικοκυριών δείγματος |_|10 → Τέλος της έρευνας

B. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

B1. Εντοπίστηκε η κατοικία:

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ :

Με τα στοιχεία που διαθέτετε από τον Κατάλογο των προς έρευνα νοικοκυριών – διεύθυνση (περιοχή, οδός, αριθμός) και ονοματεπώνυμο υπευθύνου – θα προσπαθήσετε να εντοπίσετε την κατοικία του προς έρευνα νοικοκυριού και στη συνέχεια θα δώσετε την κατάλληλη απάντηση στα ερωτήματα που ακολουθούν.

- Η κατοικία στη συγκεκριμένη διεύθυνση εντοπίστηκε και είναι εφικτή η επικοινωνία με το νοικοκυριό το οποίο κατοικεί σε αυτήν..... |__|11

Η απάντηση είναι ανεξάρτητη από το αποτέλεσμα που θα έχει η επικοινωνία με το νοικοκυριό, δηλαδή δεν έχει σημασία εάν αρνηθεί το νοικοκυριό να συμμετάσχει στην έρευνα, απουσιάζει προσωρινά ή δεν μπορεί να συμμετάσχει για λόγους υγείας κ.ά.

Ερευνητέο νοικοκυριό θεωρείται: α) για τα νοικοκυριά που ερευνώνται για πρώτη φορά (rotation 1), το νοικοκυριό το οποίο, κατά τη διενέργεια της έρευνας, διαμένει στην κατοικία, ανεξάρτητα αν το ονοματεπώνυμο του υπευθύνου του νοικοκυριού διαφέρει από αυτό που αναγράφεται στον Κατάλογο (αν πρόκειται, δηλαδή, για άλλο νοικοκυριό).

β) για τα νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και στο προηγούμενο κύμα, το συγκεκριμένο νοικοκυριό που αναζητείται και γ) για θυγατρικά νοικοκυριά, το νοικοκυριό που δημιουργήθηκε από το /τα μέλος /η που μετακινήθηκε/ καν.

B2. Η επικοινωνία με το νοικοκυριό στην κατοικία της συγκεκριμένης ταχυδρομικής διεύθυνσης δεν είναι εφικτή διότι:

- Η κατοικία δεν μπορεί να εντοπιστεί με τα υπάρχοντα στοιχεία (περιοχή, οδός, αριθμός κλπ.)..... |__|21
 - Δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στην κατοικία, στη συγκεκριμένη ταχυδρομική διεύθυνση, λόγω πλημμύρας, χιονιών, μη προσπελάσιμων δρόμων κλπ. |__|22
 - Το κτίριο στη συγκεκριμένη διεύθυνση έχει κατεδαφιστεί, ο χώρος έχει διατεθεί για επαγγελματική χρήση (κατάστημα / επιχείρηση) ή δευτερεύουσα κατοικία, η κατοικία είναι την περίοδο της έρευνας κενή, λόγω επισκευής ή θανάτου των ενοίκων κλπ. |__|23
- Τέλος της έρευνας

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ :

Να σημειώσετε, αν συμπληρώθηκε το ερωτηματολόγιο του νοικοκυριού.

- Το Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού συμπληρώθηκε |__|11
 - Το νοικοκυριό αρνήθηκε να συνεργαστεί |__|21
 - Το νοικοκυριό απουσιάζει προσωρινά (σε διακοπές κλπ.) |__|22
 - Δεν είναι δυνατή η επικοινωνία λόγω ασθένειας ή ανικανότητας |__|23
 - Το Ερωτηματολόγιο Νοικοκυριού δε συμπληρώθηκε για άλλους λόγους (κανείς δε μιλάει την ελληνική γλώσσα, είναι αναλφάβητοι, δεν περιέχεται μέλος δείγματος ηλικίας >=16 ετών κλπ.) |__|24
- Τέλος της έρευνας

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ : ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
& ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: ΠΕΙΡΑΙΩΣ 46 ΚΑΙ ΕΠΟΝΙΤΩΝ
18510 ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΤΗΛ.: 210 485 2896 - 210 485 2897

FAX: 210 485 2906

ΕΡ.ΕΙΣ. 2

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ: |_|_|_|_|_| |_|_| |_|_|

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : _____

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ: _____

**ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ
2008**

**ΜΗΤΡΩΟ
ΜΕΛΩΝ**

Η έρευνα αυτή γίνεται σε δείγμα νοικοκυριών, που έχει καθοριστεί από τη Γ. Γ. ΕΣΥΕ με τυχαίο τρόπο. Η παροχή των στοιχείων είναι ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ και οι απαντήσεις στα ερωτήματα του ερωτηματολογίου ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ (Ν.Δ.3627/1956, Ν.2392/1996και Ν.3470/2007, άρθρο 14)

A. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΜΕΛΩΝ

| (0) | (1) | (2) | (3) | (4) | | (5) | (6) | (7) | (8) | | (9) | | (10) | | |
|-----|------------|-------|---------|-------|------|---------------------------|---|----------------------------|--|----------------------------|---------------------------|------------------------------|---------------|--------------------|-------------------|
| A/A | α/α μέλους | Όνομα | Επώνυμο | Μήνας | Έτος | Φύλο Άρρεν=1 Θήλυ=2 | Για όλα τα μέλη 1. Παρόν μέλος / ήταν μέλος και κατά το προηγούμενο κύμα 2. Εγκαταστάθηκε από άλλο νοικ/ριό δείγματος 3. Εγκαταστάθηκε από άλλο νοικ/ριό εκτός δείγματος 4.Νεογέννητο 5.Μετακόμισε 6.Απεβίωσε 7.Έμεινε στο νοικ/ριό για, τουλάχιστον, 3 μήνες* | Για μέλη που μετακινήθηκαν | Για μέλη που μετακινήθηκαν ή απεβίωσαν | Μήνας αποχώρησης / θανάτου | Έτος αποχώρησης / θανάτου | Αριθμός μηνών στο νοικοκυριό | Κύρια ασχολία | Μήνας εγκατάστασης | Έτος εγκατάστασης |
| 01 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 02 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 03 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 04 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 05 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 06 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 07 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 08 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 09 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 10 | | | | | | | | | | | | | | | |

* Έμεινε στο νοικοκυριό για, τουλάχιστον, 3 μήνες κατά το έτος 2007 και σήμερα δεν είναι μέλος του νοικοκυριού.

** Δημιουργία θυγατρικού νοικοκυριού / Συμπλήρωση Φύλλου Ανίχνευσης

B. ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΧΡΙ 12 ΕΤΩΝ

| (0) | (1) | (2) | (3) | (4) | (5) | (6) | (7) |
|-----|------------|--|--|--|--|---|--|
| A/A | α/α μέλους | (για γεννηθέντες από το 2002 και μετά) Αριθμός ωρών, ανά εβδομάδα, σε προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης | (για γεννηθέντες από το 1995 έως το 2001) Αριθμός ωρών, ανά εβδομάδα, σε προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης | (για γεννηθέντες από το 1995 και μετά) Αριθμός ωρών, ανά εβδομάδα, σε προγράμματα φύλαξης στο σχολείο | (για γεννηθέντες από το 1995 και μετά) Αριθμός ωρών, ανά εβδομάδα, σε προγράμματα φύλαξης εκτός σχολείου (baby parking) | (για γεννηθέντες από το 1995 και μετά) Αριθμός ωρών φύλαξης, ανά εβδομάδα, από παιδοκόμους | (για γεννηθέντες από το 1995 και μετά) Αριθμός ωρών φύλαξης, ανά εβδομάδα, από συγγενείς ή άλλα άτομα |
| 01 | | | | | | | |
| 02 | | | | | | | |
| 03 | | | | | | | |
| 04 | | | | | | | |
| 05 | | | | | | | |
| 06 | | | | | | | |
| 07 | | | | | | | |
| 08 | | | | | | | |
| 09 | | | | | | | |
| 10 | | | | | | | |

ΣΤΗΛΗ 2: Προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης θεωρούνται αυτά των βρεφονηπιακών σταθμών και των νηπιαγωγείων.

ΣΤΗΛΗ 3: Προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης θεωρούνται αυτά των δημοτικών και των γυμνασίων..

ΣΤΗΛΗ 4: Προγράμματα φύλαξης στο σχολείο θεωρείται η φύλαξη των παιδιών στους χώρους του σχολείου, από τις 7, συνήθως, το πρωί και μέχρι την ώρα έναρξης των μαθημάτων και το μεσημέρι/ απόγευμα από την ώρα που τελειώνουν τα μαθήματα και μέχρι τις 4μ.μ. Πρόγραμμα φύλαξης δεν υπάρχει σήμερα σε όλα τα σχολεία. Περιλαμβάνονται δημόσια και ιδιωτικά σχολεία.

ΣΤΗΛΗ 5: Προγράμματα φύλαξης εκτός σχολείου θεωρείται η φύλαξη των παιδιών σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, κατά τη διάρκεια της ημέρας.

ΣΤΗΛΗ 6: Πρόκειται για φύλαξη των παιδιών από παιδοκόμους είτε στο σπίτι τους είτε στο σπίτι των παιδιών.

ΣΤΗΛΗ 7: Πρόκειται για φύλαξη των παιδιών από παππούδες/ γιαγιάδες, άλλα μέλη του νοικοκυριού εκτός των γονέων, άλλους συγγενείς, φίλους ή γείτονες.

B. ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΧΡΙ 12 ΕΤΩΝ

| (0) | (1) | (8) | (9) | (10) | (11) | (12) | (13) |
|-----|---------------|--|--|--|--|---|---|
| A/A | α/α μέλους | (συμπληρώνεται αν στη στήλη 2,3, υπάρχει τουλάχιστον μία απάντηση) Ο φορέας (σχολείο/ παιδικός σταθμός) είναι: 1 Δημόσιος 2 Ιδιωτικός | (συμπληρώνεται αν στη στήλη 8, κωδικός 1 ή 2) Ποιος ήταν ο κυριότερος λόγος της επιλογής του συγκεκριμένου σχολείου; | (συμπληρώνεται αν στις στήλες 2-7 τουλάχιστον μία απάντηση) Είστε ικανοποιημένος από την επιλογή σας; | (συμπληρώνεται αν στη στήλη 10, κωδικός 1 ή 2) Αν Ναι, (απόλυτα, αρκετά) ποιος ήταν ο κύριος λόγος της ικανοποίησής σας; | (συμπληρώνεται αν στη στήλη 10, κωδικός 3 ή 4) Αν Όχι, (όχι πολύ, καθόλου) ποιος ήταν ο κύριος λόγος της μη ικανοποίησής σας; | (συμπληρώνεται αν στις στήλες 2-7 τουλάχιστον μία απάντηση) Θεωρείτε ότι η επιλογή σας επιτρέπει σε όλα τα μέλη του νοικοκυριού να εργαστούν στο βαθμό που το επιθυμούν; |
| 01 | | | | | | | |
| 02 | | | | | | | |
| 03 | | | | | | | |
| 04 | | | | | | | |
| 05 | | | | | | | |
| 06 | | | | | | | |
| 07 | | | | | | | |
| 08 | | | | | | | |
| 09 | | | | | | | |
| 10 | | | | | | | |

ΣΤΗΛΗ 9 1. Ήταν πιο συμβατό από άποψη ωραρίου με τις υπόλοιπες δραστηριότητες της οικογένειας
2. Οι προσφερόμενες υπηρεσίες προς το παιδί ήταν καλύτερες (π.χ. για λόγους υγείας, εκπαίδευσης, κοινωνικοποίησης, ποιοτικής φροντίδας)
3. Ήταν πιο οικονομικό
4. Δεν υπήρξαν διαθέσιμες θέσεις στο δημόσιο
5. Ήταν κοντά στο σπίτι της οικογένειας
6. Άλλοι λόγοι

ΣΤΗΛΗ 11 1. Εξυπηρετεί το ωράριο εργασίας των μελών της οικογένειας
2. Είναι καλό για το παιδί(π.χ. λόγοι υγείας, εκπαίδευσης, κοινωνικοποίησης, ποιοτικής φροντίδας)
3. Είναι οικονομική λύση
4. Είναι κοντά στο σπίτι της οικογένειας
5. Άλλοι λόγοι

ΣΤΗΛΗ 13 1. Ναι
2. Όχι
3. Δεν ξέρω/ δεν απαντώ

ΣΤΗΛΗ 12: 1. Δεν εξυπηρετεί το ωράριο εργασίας των μελών της οικογένειας
2. Δεν είναι τόσο καλό για το παιδί(π.χ. λόγοι υγείας, εκπαίδευσης, κοινωνικοποίησης, ποιοτικής φροντίδας)
3. Δεν είναι οικονομική λύση
4. Δεν είναι κοντά στο σπίτι της οικογένειας
5. Άλλοι λόγοι

ΣΤΗΛΗ 10 1. Ναι, απόλυτα
2. Ναι, αρκετά
3. Όχι πολύ
4. Καθόλου

Γ. ΦΥΛΛΟ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΜΕΛΟΥΣ

Νέα ταχυδρομική διεύθυνση για θυγατρικά νοικοκυριά

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΛΟΥΣ:

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| _ | _ | _ | _ | _ | _ | _ | _ | _ | _ | _ | _ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|

| | |
|-------------------|---|
| Όνοματεπώνυμο | : |
| Νομός | : |
| Δήμος ή Κοινότητα | : |
| Διεύθυνση | : |
| Τηλέφωνο | : |

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ:

- α. Το θυγατρικό νοικοκυριό θα ερευνηθεί στη νέα ταχυδρομική διεύθυνση από εμένα τον ίδιο
- β. Το θυγατρικό νοικοκυριό θα ερευνηθεί στη νέα ταχυδρομική διεύθυνση από άλλον Ερευνητή (εκτός Νομού).....

→ Να συμπληρωθούν
όλα τα ερωτηματολόγια

→ Να σταλεί FAX στο
Τμήμα

**Τέλος της έρευνας για το
συγκεκριμένο ερευνητή**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Δ/ΝΣΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ: |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

& ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: _____

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

ΤΑΧ.Δ/ΝΣΗ: ΠΕΙΡΑΙΩΣ 46 ΚΑΙ ΕΠΟΝΙΤΩΝ

18510 ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΤΗΛ.: 210 485 2896 - 210 485 2897

FAX : 210 485 2906

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ: _____

|_|_|_|

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ
2008

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Η έρευνα γίνεται σε δείγμα νοικοκυριών που έχει καθοριστεί από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ με τυχαίο τρόπο. Η παροχή των στοιχείων είναι ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ και οι απαντήσεις στα ερωτήματα του ερωτηματολογίου ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ (Ν.Δ.3627/1956, Ν.2392/1996 και Ν.3470/2006, άρθρο 14)

Πειραιάς, 2008

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ. Παρακαλώ να σημειώσετε :

- Ωρα έναρξης της συνέντευξης (π.χ. 18:30)
|_|_|:|_|_|
- Α/α του μέλους που δίνει τις πληροφορίες για το νοικοκυριό
|_|_|
- Α/α του υπευθύνου για την κατοικία
Σε περίπτωση που είναι δύο άτομα από κοινού υπεύθυνα, να σημειώσετε τους α/α και των δύο μελών.
Α/α 1^{ου} υπευθύνου |_|_|
Α/α 2^{ου} υπευθύνου |_|_|

**ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΕΑΝ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ Η ΟΧΙ ΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ**

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Κάθε άτομο που βαρύνει οικονομικά το νοικοκυριό θα πρέπει να καταγραφεί σε μία και μόνο κατηγορία από αυτές που ακολουθούν. Π.χ. άγαμο παιδί ηλικίας 17 ετών με αναπηρία 67% θα καταγραφεί στην κατηγορία «Αριθμός παιδιών, ανεξαρτήτως ηλικίας, που έχουν αναπηρία 67% και άνω, είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χηρείας»

- Αριθμός παιδιών ηλικίας έως και 18 ετών (γεννηθέντων από το 1989 – 2007)..... |_|_|
- Αριθμός παιδιών ηλικίας 19 – 25 ετών (γεννηθέντων από το 1982 – 1988), τα οποία σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες από το Κράτος σχολές ή είναι εγγεγραμμένα στους καταλόγους του ΟΑΕΔ, ανεξάρτητα εάν διαμένουν ή όχι στο νοικοκυριό..... |_|_|
- Αριθμός παιδιών, ανεξαρτήτως ηλικίας, τα οποία έχουν αναπηρία 67% και άνω, είναι ανύπαντρα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χηρείας. |_|_|
- Αριθμός παιδιών, που είναι ανύπαντροι στρατιώτες |_|_|
- Ανύπαντροι ή χήροι ή διαζευγμένοι αδελφοί και αδελφές, με αναπηρία 67% και άνω... |_|_|
- Ανήλικοι συγγενείς μέχρι τον 3ο βαθμό, ορφανοί από πατέρα και μητέρα..... |_|_|
- Ανιόντες των συζύγων (γονείς, παππούδες κλπ.) |_|_|

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

A1. Η κατοικία που μένετε είναι :

- Μονοκατοικία πανταχόθεν ελεύθερη; 1
- Μονοκατοικία ημιελεύθερη ή συγκροτήματα όμοιων κατοικιών, κτισμένων σε σειρά;... 2
- Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες;..... 3
- Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες; 4

- Ως συγκρότημα όμοιων κατοικιών, κτισμένων σε σειρά, ορίζονται οι κατοικίες οι οποίες έχουν ξεχωριστή είσοδο από το δρόμο και, σε περίπτωση ύπαρξης κοινόχρηστου χώρου (σκάλα, διάδρομος, εξώστης κ.α.), έχουν πρόσβαση σε αυτόν όλες οι κατοικίες.
- Οι πολυκατοικίες με δύο εισόδους θα θεωρηθούν ως δύο διαφορετικά κτίρια, εάν κάθε είσοδος οδηγεί σε ορισμένα μόνο διαμερίσματα και όχι σε όλα.

A2. Πόσα κανονικά δωμάτια διαθέτει η κατοικία σας, εκτός της κουζίνας, του λουτρού, της τουαλέτας, των αποθηκών και του χωλ; Να καταγραφεί το συνολικό εμβαδόν της κατοικίας σας.

(Δεν υπολογίζονται τα δωμάτια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς. Η κουζίνα και το καθιστικό που χωρίζονται με πάσο υπολογίζονται ως ένα δωμάτιο).

- Αριθμός δωματίων [][]
- Εμβαδόν κατοικίας(περιλαμβάνονται όλοι οι χώροι εκτός αυτών που χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς)..... [][][]

A3. Η κατοικία σας διαθέτει:

- | | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|--|----------------------------|----------------------------|
| - Εσωτερικό λουτρό ή ντους; | | |
| - Αποκλειστική χρήση από το νοικοκυριό ... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Κοινή χρήση με άλλα νοικοκυριά που ζουν στην ίδια κατοικία | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Εσωτερική τουαλέτα; | | |
| - Αποκλειστική χρήση από το νοικοκυριό | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Κοινή χρήση με άλλα νοικοκυριά που ζουν στην ίδια κατοικία | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Μπαλκόνι;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Βεράντα;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Γκαράζ;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Ανελκυστήρα;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Πισίνα;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Κήπο;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

A4.Αντιμετωπίζετε στην κατοικία σας κάποιο από τα παρακάτω προβλήματα;

- | | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|--|----------------------------|----------------------------|
| - Διαρροή στη στέγη, υγρασία στους τοίχους, στα πατώματα, στα θεμέλια ή υπάρχουν σάπιες κάσες στα παράθυρα ή σάπια πατώματα..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Σκοτεινά δωμάτια | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Θόρυβο από τους γείτονες ή από το δρόμο (συγκοινωνία, βιομηχανία κλπ.).... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Περιβαλλοντικά προβλήματα από βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων (μόλυνση, νέφος κλπ.)..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Βανδαλισμούς και εγκληματικότητα στην περιοχή σας..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

A5. Η κατοικία σας είναι:

- Ιδιόκτητη;..... 1 → Β1
- Ενοικιασμένη, υπενοικιασμένη σε τιμή σύμφωνη με αυτή που επικρατεί στην αγορά / περιοχή; *(Περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις που το ενοίκιο επιδοτείται πλήρως ή εν μέρει από στεγαστική παροχή)*..... 2 → Γ1
- Ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της περιοχής;..... 3 → Δ1
- Η χρήση της έχει παραχωρηθεί δωρεάν (από τον εργοδότη, συγγενείς κλπ.);..... 4 → Ε1

B. ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

B1. Ποιο έτος αγοράσατε/ κατοικήσατε στην κατοικία σας;

Έτος |_|_|_|_|

B2. Τι ποσό ενοικίου θα πληρώνετε το μήνα για την κατοικία σας, αν ενοικιάζατε μία παρόμοια κατοικία;

- Μηνιαίο τεκμαρτό ενοίκιο |_|_|_|_| → Z1
- Δε γνωρίζω → B3

B3. Αν δε γνωρίζετε, παρακαλώ να προσδιορίσετε, κατά προσέγγιση, τι ποσό ενοικίου θα είσαστε διατεθειμένος να πληρώσετε;

- Λιγότερο από 151 € 1
 - 151 – 350€ 2
 - 351 – 500€ 3
 - 501 – 650€ 4
 - 651 – 800€ 5
 - 801 – 950€ 6
 - 951 – 1200€ 7
 - 1.201 – 1.400€ 8
 - 1.401 – 1.600€ 9
 - 1.601 – 1.800€ 10
 - 1.801 – 2.000€ 11
 - 2.001 – 2.500€ 12
 - Περισσότερο από 2.500€ 13
- } → Z1

Γ. ΕΝΟΙΚΙΑΣΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Γ1. Ποιο έτος υπογράψατε το συμβόλαιο για την κατοικία σας;

Έτος | | | | |

Γ2. Πόσο ενοίκιο πληρώνετε το μήνα για την κύρια κατοικία σας;

- Μεικτό **μηνιαίο** ποσό ενοικίου (πριν αφαιρεθεί το ποσό που, ενδεχομένως, σας επιστράφηκε από την επιδότηση ενοικίου)

€ | | | | | → Z1

Δ. ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΗΣ ΜΕ ΕΝΟΙΚΙΟ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΗΣ

Δ1. Ποιο έτος υπογράψατε το συμβόλαιο για την κατοικία σας;

Έτος | | | | |

Δ2. Πόσο ενοίκιο πληρώνετε το μήνα για την κύρια κατοικία σας;

- Μεικτό **μηνιαίο** ποσό ενοικίου (πριν αφαιρεθεί το ποσό που, ενδεχομένως, σας επιστράφηκε από την επιδότηση ενοικίου)

€ | | | | |

Δ3. Ποιο θεωρείτε ότι είναι το ενοίκιο που θα πληρώνατε το μήνα για την κατοικία σας, αν δεν είχατε αυτή τη μείωση ;

- Μηνιαίο τεκμαρτό ενοίκιο € | | | | | → Z1

- Δε γνωρίζω → Δ4

Δ4. Αν δε γνωρίζετε, παρακαλώ να προσδιορίσετε, κατά προσέγγιση, τι ποσό ενοικίου θα είσατε διατεθειμένος να πληρώσετε;

- Λιγότερο από 151 € 1
- 151 – 350€ 2
- 351 – 500€ 3
- 501 – 650€ 4
- 651 – 800€ 5
- 801 – 950€ 6
- 951 – 1200€ 7
- 1.201 – 1.400€ 8
- 1.401 – 1.600€ 9
- 1.601 – 1.800€ 10
- 1.801 – 2.000€ 11
- 2.001 – 2.500€ 12
- Περισσότερο από 2.500€ 13

→ Z1

E. ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΗ ΔΩΡΕΑΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

E1. Ποιο έτος μετακομίσατε σε αυτή την κατοικία;

Έτος | | | |

E2. Τι ποσό ενοικίου θα πληρώνετε το μήνα για την κατοικία σας, αν ενοικιάζατε μία παρόμοια κατοικία;

- Μηνιαίο τεκμαρτό ενοίκιο € | | | | → Z1

- Δε γνωρίζω → E3

E3. Αν δε γνωρίζετε, παρακαλώ να προσδιορίσετε, κατά προσέγγιση, τι ποσό ενοικίου θα είσατε διατεθειμένος να πληρώσετε;

- | | | |
|--------------------------------|-----------------------------|--------|
| - Λιγότερο από 151 € | <input type="checkbox"/> 1 | } → Z1 |
| - 151 – 350€ | <input type="checkbox"/> 2 | |
| - 351 – 500€ | <input type="checkbox"/> 3 | |
| - 501 – 650€ | <input type="checkbox"/> 4 | |
| - 651 – 800€ | <input type="checkbox"/> 5 | |
| - 801 – 950€ | <input type="checkbox"/> 6 | |
| - 951 – 1200€ | <input type="checkbox"/> 7 | |
| - 1.201 – 1.400€ | <input type="checkbox"/> 8 | |
| - 1.401 – 1.600€ | <input type="checkbox"/> 9 | |
| - 1.601 – 1.800€ | <input type="checkbox"/> 10 | |
| - 1.801 – 2.000€ | <input type="checkbox"/> 11 | |
| - 2.001 – 2.500€ | <input type="checkbox"/> 12 | |
| - Περισσότερο από 2.500€ | <input type="checkbox"/> 13 | |

Z. ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ-ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ

Z1. Δηλώσατε ή θα δηλώσετε κάποιο ποσό στη φορολογική σας δήλωση που αφορά σε δαπάνες παροχής υπηρεσιών κατά τη διάρκεια του 2007, οι οποίες εκπίπτουν από το συνολικό εισόδημά σας;

(Περιλαμβάνονται τα ποσά που καταβλήθηκαν για εστιατόρια, μεσίτες, ωδεία, κομμωτήρια, γυμναστήρια, ινστιτούτα καλλονής, υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους καθώς και κάθε είδους παροχή υπηρεσιών από τεχνικούς σχετικά με τη συντήρηση της κατοικίας κλπ.).

- Ναι 1

- Όχι 2 → Z3

Z2. Αν ΝΑΙ, ποιο είναι κατά προσέγγιση το ποσό που δηλώσατε ή θα δηλώσετε;

- Ποσό€ | _____ |

Z3. Πληρώνετε για :

| | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|---|----------------------------|----------------------------|
| - Νερό;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Ηλεκτρικό;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Φυσικό αέριο / φωταέριο;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Υγρά ή στερεά καύσιμα (π.χ. πετρέλαιο, κάρβουνα, λιγνίτη κλπ.); | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Θέρμανση, ζεστό νερό μέσω δικτύου; | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Ασφάλιστρα για την κατοικία; | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Αποχέτευση; | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Αποκομιδή απορριμμάτων ;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Άλλα έξοδα (κοινόχρηστα κ.ά.);..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Τακτική συντήρηση – επισκευές, εκκένωση βόθρου ;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

Z4. Πόσο επιβαρύνουν το εισόδημά σας οι συνολικές δαπάνες στέγασης;

Συμπεριλαμβάνονται το ενοίκιο, οι τόκοι δανείου για την αγορά ή την κατασκευή κύριας κατοικίας, η ασφάλεια και οι λοιπές δαπάνες στέγασης

(αποχέτευση, αποκομιδή απορριμμάτων, τακτική συντήρηση, επισκευές, θέρμανση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο κ.ά.) Δεν περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί τηλεφώνου.

- Πάρα πολύ 1
- Αρκετά..... 2
- Καθόλου 3

H. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ
H1. Διαθέτει το νοικοκυριό σας κάποιο από τα παρακάτω αγαθά, ανεξάρτητα αν είναι ιδιόκτητο, ενοικιασμένο ή έχει παραχωρηθεί δωρεάν η χρήση του;

Αν κάποιο από αυτά δεν το έχετε:

- (α) θα θέλατε να το αποκτήσετε, αλλά δεν έχετε την οικονομική δυνατότητα ή
 (β) δεν το έχετε για άλλους λόγους, π.χ. δεν το θέλετε ή δεν το χρειάζεστε

| | ΝΑΙ | Θα ήθελα αλλά δεν έχω τη δυνατότητα | Δεν το θέλω, δεν το έχω για άλλους λόγους |
|---|----------------------------|--|---|
| - Τηλέφωνο (σταθερό ή κινητό)..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 |
| - Έγχρωμη τηλεόραση | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 |
| - Προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 |
| - Πρόσβαση στο διαδίκτυο (internet)..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 |
| - Πλυντήριο ρούχων | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 |
| - Ι.Χ. επιβατηγό ή Ι.Χ. φορτηγό αυτοκίνητο..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 |

Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Θ1. Εσείς ή άλλο μέλος του νοικοκυριού σας πληρώνετε κάποιο ποσό για εξόφληση ειδών που αγοράσατε με δόσεις ή και για εξόφληση δανείου;

(Περιλαμβάνονται δάνεια για αγορά ΙΧ αυτοκινήτου, οικοσκευής, δάνεια διακοπών, τοκετού κλπ, δάνεια για άλλη κατοικία του νοικοκυριού, π.χ. για εξοχική κατοικία, καθώς και τα ποσά που καταβάλλονται για πληρωμή ειδών που αγοράστηκαν με πιστωτικές κάρτες.

Δεν περιλαμβάνονται δάνεια ή υποθήκες που σχετίζονται με την κύρια κατοικία σας.)

- Ναι 1
- Όχι 2 → Θ3

Θ2. Πόσο επιβαρύνουν το εισόδημά σας οι αποπληρωμές δανείων ή αγορών που πραγματοποιήσατε με δόσεις, συμπεριλαμβανομένων και των τόκων;

- Πάρα πολύ 1
- Αρκετά..... 2
- Καθόλου 3

Θ3. Έχει το νοικοκυριό σας την οικονομική δυνατότητα, με δικούς του οικονομικούς πόρους:

- | | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|---|----------------------------|----------------------------|
| - Να πληρώσει για μία εβδομάδα το χρόνο διακοπές για όλα τα μέλη του;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Να πληρώνει κάθε δεύτερη μέρα για γεύμα που θα περιλαμβάνει κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά (ίσης αξίας για χορτοφάγους); | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Να αντιμετωπίσει έκτακτες, αλλά αναγκαίες δαπάνες αξίας, περίπου, 500 €;.. | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Να έχει ικανοποιητική θέρμανση ;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Να έχει δροσιά το καλοκαίρι ;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

Θ4. Κατά τους 12 τελευταίους μήνες το νοικοκυριό σας καθυστέρησε να πληρώσει λόγω οικονομικών δυσκολιών:

- | | ΝΑΙ
(Μία φορά) | ΝΑΙ
(Δύο ή
περισσότερες
φορές) | ΟΧΙ | ΔΕ ΜΕ
ΑΦΟΡΑ |
|---|----------------------------|---|----------------------------|----------------------------|
| - Το ενοίκιο ή τη δόση δανείου της κύριας κατοικίας | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 | <input type="checkbox"/> 4 |
| - Τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου και καυσίμων για θέρμανση κλπ. της κύριας κατοικίας;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 | <input type="checkbox"/> 4 |
| - Τις δόσεις των πιστωτικών καρτών ή τις δόσεις δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.α. ή τις αγορές με δόσεις;..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 | <input type="checkbox"/> 3 | <input type="checkbox"/> 4 |

Δεν περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείου που σχετίζονται με την αγορά κύριας κατοικίας

Θ5. Με το συνολικό μηνιαίο εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού σας, πώς αντιμετωπίζετε τις συνήθεις ανάγκες σας;

- Με μεγάλη δυσκολία 1
- Με δυσκολία 2
- Με μικρή δυσκολία 3
- Σχεδόν εύκολα 4
- Εύκολα 5
- Πολύ εύκολα 6

Θ6. Κατά τη γνώμη σας, ποιο είναι το ελάχιστο καθαρό εισόδημα που πρέπει να έχει το μήνα το νοικοκυριό σας, για να αντιμετωπίζει τις ανάγκες του;

Συνολικό *μηνιαίο* ποσό € | _____ |

Κ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΤΟΜΩΝ <16 ΕΤΩΝ

Κ1. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλούμε, να σημειώσετε από το Μητρώο Νοικοκυριού αν υπάρχει στο νοικοκυριό κάποιο παιδί ηλικίας κάτω των 16 ετών.

- Ναι 1
- Όχι 2 → Λ1

Κ2. Είχε, κατά τη διάρκεια του 2007, κάποιο από τα παιδιά κάτω των 16 ετών έστω και μία πηγή εισοδήματος από εργασία;

Παρακαλώ να μη συμπεριλάβετε ποσά από εργασία που προσφέρεται σε οικογενειακή επιχείρηση μελών του νοικοκυριού.

- Ναι 1
- Όχι 2 → Λ1

Κ3. Αν ΝΑΙ, κατά τη διάρκεια του 2007, ποιο ήταν το συνολικό ετήσιο ποσό;

Συνολικό ποσό (*ετήσιο*)..... € | _____ |

Λ. ΦΟΡΟΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Λ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, πληρώσατε φόρο για περιουσιακά στοιχεία δικά σας ή άλλου μέλους του νοικοκυριού σας;

(Περιλαμβάνεται μόνον ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας (ΦΜΑΠ) και δεν περιλαμβάνονται οι φόροι κληρονομιάς).

- Ναι..... 1
- Όχι..... 2 → M1

Λ2. Αν ΝΑΙ, ποιο ήταν το συνολικό ετήσιο ποσό;

- Συνολικό ποσό (ετήσιο)..... € | _____ |

**Μ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ**

Μ1.ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλώ, να σημειώσετε την ώρα λήξης της συνέντευξης:

- Ώρα λήξης της συνέντευξης (π.χ. 18:55)..... |__|:|__|

Ημερομηνία συνέντευξης: Ημέρα |__|
Μήνας |__| Έτος **2008**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ : ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
& ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ: |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

ΤΜΗΜΑ : ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

Α/Α ΜΕΛΟΥΣ: |_|_|

ΤΑΧ.Δ/ΝΣΗ: Πειραιώς 46 και Επολιτών
18510 Πειραιάς

ΤΗΛ. : 210 485 2897 - 210 485 2896

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: _____

FAX : 210 485 2906

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ: _____ |_|_|_|

**ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ
2008**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΟΥΣ

Συμπληρώνεται για τα άτομα που έχουν γεννηθεί έως και το έτος 1991

Η έρευνα αυτή γίνεται σε δείγμα νοικοκυριών που έχει καθοριστεί από τη Γ. Γ. ΕΣΥΕ με τυχαίο τρόπο. Η παροχή των στοιχείων είναι ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ και οι απαντήσεις στα ερωτήματα του ερωτηματολογίου ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ (Ν.Δ.3267/1956, Ν.2392/1996 και Ν.3470/2006, άρθρο 14).

Πειραιάς, 2008

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλώ να σημειώσετε :

- Ώρα έναρξης της συνέντευξης (π.χ. 19:00) |_|:|_|

A. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A1. Πότε γεννηθήκατε και σε ποια χώρα;

Έτος γέννησης : |_|_|_|
Χώρα: |_|_|*

A2. Ποια είναι η υπηκοότητά σας; Αν έχετε δύο υπηκοότητες παρακαλώ, να σημειώσετε και τις δύο ;

- Πρώτη υπηκοότητα: |_|_|*
- Δεύτερη υπηκοότητα: |_|_|*

A3. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση ;

- Άγαμος/η 1
- Έγγαμος/η 2
- Σε διάσταση 3
- Χήρος/α 4
- Διαζευγμένος/η 5

A4. Έχετε μόνιμο σύντροφο με τον οποίο μένετε μαζί ;

- Ναι, είμαι παντρεμένος/η 1
- Ναι, συγκατοικώ μαζί του/ης 2
- Όχι 3

B. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

B1. Παρακολουθείτε, σήμερα, κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης ;

- Ναι 1 → B2
- Όχι 2 → B3

B2. Ποια βαθμίδα εκπαίδευσης παρακολουθείτε τώρα ;

- Δημοτικό 1
- Γυμνάσιο 2
- Γενικό Λύκειο 3A
- Επαγγελματικό Λύκειο, Επαγγελματική Σχολή, Τεχνικό Επ/κο Εκπαιδευτήριο 3B
- ΙΕΚ 4
- ΤΕΙ 5A
- ΑΕΙ, Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές 5B
- Μεταπτυχιακά (MSc., MBA) 5Γ
- Διδακτορικό (Ph.D) 6

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ. ΕΣΥΕ.

B3. Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει ;

- Δεν παρακολούθησα ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης..... → Γ1
- Μερικές τάξεις δημοτικού..... 1
- Δημοτικό 2
- Γυμνάσιο 3
- Ενιαίο, Γενικό Λύκειο ή Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο, ΤΕΛ, ΤΕΣ..... 4
- ΙΕΚ..... 5
- ΤΕΙ 6Α
- ΑΕΙ, Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές 6Β
- Μεταπτυχιακά (MSc., MBA) 6Γ
- Διδακτορικό (Ph.D) 7

B4. Ποιο έτος ολοκληρώσατε την προαναφερθείσα βαθμίδα εκπαίδευσης;

Έτος | | | |

Γ.ΥΓΕΙΑ

Γ1. Πώς θα χαρακτηρίζατε την υγεία σας; Είναι:

Η απάντηση να είναι αυθόρμητη.

- Πολύ καλή 1
- Καλή 2
- Μέτρια 3
- Κακή 4
- Πολύ κακή 5

Γ2. Έχετε κάποιο χρόνια πρόβλημα υγείας ή χρόνια ασθένεια ;

Ως χρόνια πρόβλημα υγείας ή χρόνια ασθένεια θεωρείται το πρόβλημα ή η ασθένεια που διαρκεί (ή πρόκειται να διαρκέσει) περισσότερους από 6 μήνες.

- Ναι 1
- Όχι 2

Γ3. Κατά τους τελευταίους 6 μήνες ή και περισσότερο, έχετε περιοριστεί/ δυσκολευτεί, λόγω κάποιου προβλήματος υγείας, σε κάποιες από τις συνήθεις καθημερινές σας δραστηριότητες;

- Ναι, πάρα πολύ 1
- Ναι, αλλά όχι πάρα πολύ..... 2
- Όχι, καθόλου..... 3

Γ4. Κατά τους 12 τελευταίους μήνες υπήρξε περίπτωση που πραγματικά χρειάστηκε να συμβουλευτείτε γιατρό οποιασδήποτε ειδικότητας εκτός οδοντιάτρων για δικό σας πρόβλημα υγείας, αλλά δεν τον συμβουλευτήκατε/επισκεφτήκατε;

(Η εξέταση είναι προσωπική και δεν αφορά π.χ. στα παιδιά σας)

- Ναι, υπήρξε τουλάχιστον μία περίπτωση..... 1 → Γ5
- Όχι 2 → Γ6

Γ5. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δε συμβουλευτήκατε γιατρό οποιασδήποτε ειδικότητας εκτός οδοντιάτρων για δικό σας πρόβλημα υγείας;

- Δεν είχα την οικονομική δυνατότητα (πολύ ακριβή η επίσκεψη/ συμβουλή ή δεν υπήρχε κάλυψη από το ασφαλιστικό μου ταμείο) 1
- Λίστα αναμονής 2
- Έλλειψη χρόνου λόγω εργασίας ή φροντίδας παιδιών ή άλλων ατόμων 3
- Μεγάλη απόσταση από το γιατρό / δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας..... 4
- Φόβος για το γιατρό, τα νοσοκομεία, τις εξετάσεις, τη θεραπεία..... 5
- Περίμενα μήπως το πρόβλημα υποχωρήσει/ βελτιωθεί από μόνο του..... 6
- Δε γνωρίζω κάποιον καλό γιατρό..... 7
- Άλλος λόγος, δηλαδή :..... 8

Γ6. Κατά τους 12 τελευταίους μήνες υπήρξε περίπτωση που πραγματικά χρειάστηκε να συμβουλευτείτε οδοντίατρο για δικό σας πρόβλημα υγείας, αλλά δεν τον συμβουλευτήκατε/επισκεφτήκατε;

(Η εξέταση είναι προσωπική και δεν αφορά π.χ. στα παιδιά σας)

- Ναι, υπήρξε τουλάχιστον μία περίπτωση 1 → Γ7
- Όχι 2 → Δ1

Γ7. Ποιος ήταν ο κύριος λόγος που δε συμβουλευτήκατε οδοντίατρο για δικό σας πρόβλημα υγείας;

- Δεν είχα την οικονομική δυνατότητα (πολύ ακριβή η επίσκεψη/ συμβουλή ή δεν υπήρχε κάλυψη από το ασφαλιστικό μου ταμείο) 1
- Λίστα αναμονής 2
- Έλλειψη χρόνου λόγω εργασίας ή φροντίδας παιδιών ή άλλων ατόμων 3
- Μεγάλη απόσταση από το γιατρό / δεν υπάρχουν μέσα συγκοινωνίας..... 4
- Φόβος για το γιατρό, τα νοσοκομεία, τις εξετάσεις, τη θεραπεία..... 5
- Περίμενα μήπως το πρόβλημα υποχωρήσει/ βελτιωθεί από μόνο του..... 6
- Δε γνωρίζω κάποιον καλό οδοντίατρο..... 7
- Άλλος λόγος, δηλαδή :..... 8

Δ. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΣΧΟΛΙΑ

Δ1. Κατά την προηγούμενη εβδομάδα, εργαστήκατε με αμοιβή ή για κέρδος, έστω και για μία ώρα ;
(Οι άμισθοι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση θα απαντήσουν ΝΑΙ)

- Ναι 1 → Δ3
- Όχι 2 → Δ2

Δ2. Κατά την προηγούμενη εβδομάδα, ακόμα και αν δεν εργαστήκατε με αμοιβή, είχατε μια μισθωτή εργασία ή επιχειρηματική δραστηριότητα, από την οποία απουσιάζατε για κάποιους λόγους (απεργία, διακοπές, ασθένεια ή τραυματισμό, άδεια τοκετού, καιρικές συνθήκες, διαφωνία με τον εργοδότη κλπ.) και στην οποία πρόκειται να ξαναγυρίσετε;

- Ναι 1
- Όχι 2
(Αν όχι , οι παραδεκτές τιμές στη Δ3 να είναι 3-9)

Δ3. Ποια είναι η κύρια ασχολία σας ; Είστε:

Η ασχολία αυτοκαθορίζεται από τον ερευνώμενο και αφορά στο σήμερα.

- Εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση;..... 01 → Z1
- Εργαζόμενος με μερική απασχόληση;..... 02 → Z1
- Άνεργος;..... 03
- Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας;..... 04
- Συνταξιούχος σε κανονική ηλικία ή μη ή έχετε διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής σας 05
- Ακατάλληλος για εργασία ή έχετε μόνιμη αναπηρία;..... 06
- Στρατιώτης; 07
- Νοικοκυρά; 08
- Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου;..... 09

Δ4. Κατά τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αναζητήσατε μια εργασία;

(Για άτομα που:

- ο Περιμένουν απάντηση σε αίτησή τους
 - ο Περιμένουν να τους καλέσουν από τον ΟΑΕΔ
 - ο Περιμένουν τα αποτελέσματα διαγωνισμού για διορισμό στο δημόσιο τομέα.
- η απάντηση στο ερώτημα θα είναι **ΟΧΙ**)

- Ναι 1 → Δ5
- Όχι 2 → Ε1

Δ5. Αν βρίσκατε σήμερα μια εργασία, έχετε τη δυνατότητα να την αναλάβετε μέσα στις επόμενες 2 εβδομάδες ;

- Ναι 1
- Όχι 2

Ε. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΤΕΛΕΥΤΙΑΣ Ή ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ)

Για όσους σήμερα δεν έχουν ως κύρια ασχολία την εργασία

Ε1. Έχετε ποτέ εργαστεί;

- Ναι 1 → E2
- Όχι 2 → H1

Ε2. Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που είχατε στην τελευταία εργασία σας ή έχετε στη σημερινή εργασία σας.

..... *

Ε3. Στην τελευταία εργασία σας ή στη σημερινή σας εργασία ήσασταν/ είστε:

- Αυτοαπασχολούμενος με μισθωτό/ούς; 1 → H1
- Αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτό/ούς; 2 → H1
- Μισθωτός; 3 → E4
- Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς αμοιβή; 4 → H1

Ε4. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Να ελέγξετε τις απαντήσεις των ερωτημάτων Δ1 και Δ2.

- Στο ερώτημα Δ1 ή στο ερώτημα Δ2 υπάρχει απάντηση ΝΑΙ 1 → E5
- Στο ερώτημα Δ1 και στο ερώτημα Δ2 υπάρχει απάντηση ΟΧΙ..... 2 → E9

Ε5. Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (κατάστημα, εργοστάσιο, υπηρεσία κλπ.) στην οποία εργαστήκατε, κατά την προηγούμενη εβδομάδα:

..... *
..... *

Ε6. Πόσοι μισθωτοί απασχολούνταν στην τοπική μονάδα της επιχείρησης, του οργανισμού ή της υπηρεσίας που εργαστήκατε, κατά την προηγούμενη εβδομάδα;

- 1 έως 10, δηλαδή, 1
-11 έως 19 2
-20 έως 49 3
-50 και άνω 4
-Δε γνωρίζω ακριβώς, αλλά λιγότεροι από 11 5
-Δε γνωρίζω ακριβώς, αλλά περισσότεροι από 10 6

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ.

E7. Πόσες ώρες απασχολείστε, συνήθως, την εβδομάδα στην κύρια εργασία σας ;

(Περιλαμβάνεται και ο χρόνος της συνήθους υπερωριακής απασχόλησης, με ή χωρίς αμοιβή)

- Ώρες την εβδομάδα |_|_|
- Οι ώρες εργασίας ποικίλουν και δεν μπορεί να υπολογισθεί μέσος όρος..... 1

E8. Δηλώσατε ότι, συνήθως, εργάζεστε ΧΧ ώρες την εβδομάδα, στην κύρια εργασία σας (ερώτημα E7). Ποιες είναι οι μηνιαίες μεικτές και οι καθαρές αποδοχές από την εργασία σας, συμπεριλαμβανομένων και των συνήθων υπερωριών, με αμοιβή;

Μεικτές: θεωρούνται οι αποδοχές πριν την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.

Καθαρές: θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.

- Μεικτό μηνιαίο ποσό € |_|_|_|_|
- Καθαρό μηνιαίο ποσό € |_|_|_|_|

E9. Τι είδους εργασιακή σχέση είχατε /έχετε στην εργασία σας ;

- Μόνιμη ή αορίστου χρόνου 1
- Σύμβαση ορισμένου χρόνου ή έργου / η εργασία είναι προσωρινή 2

E10. Στην εργασία σας, είχατε /έχετε την εποπτεία ή το συντονισμό κάποιου προσωπικού ;

- Ναι 1 → H1
- Όχι 2 → H1

Z. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Για όσους σήμερα έχουν ως κύρια ασχολία την εργασία

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Οι ερωτήσεις που ακολουθούν αφορούν στην κύρια εργασία του ερευνωμένου. Κύρια εργασία θεωρείται, για τους ερευνωμένους που έχουν περισσότερες από μία εργασίες, αυτή στην οποία απασχολούνται, συνήθως, τις περισσότερες ώρες.

Z1. Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που έχετε στην εργασία σας.

|_|_| *

Z2. Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (κατάστημα, εργοστάσιο, υπηρεσία κλπ.), στην οποία εργάζεστε.

|_|_| *

|_|_| *

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ.

Z3. Στην κύρια εργασία σας είστε:

- Αυτοαπασχολούμενος με μισθωτό/ούς; 1
- Αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτό/ούς; 2
- Μισθωτός; 3
- Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς αμοιβή; 4

Z4. Πόσα άτομα απασχολούνται στην τοπική μονάδα της επιχείρησης, του οργανισμού ή της υπηρεσίας που εργάζεστε;

- 1 έως 10, δηλαδή 1
- 11 έως 19 2
- 20 έως 49 3
- 50 και άνω 4
- Δε γνωρίζω ακριβώς, αλλά λιγότεροι από 11 5
- Δε γνωρίζω ακριβώς, αλλά περισσότεροι από 10 6

Z5. Πόσες ώρες απασχολείστε, συνήθως, την εβδομάδα στην κύρια εργασία σας ;

(Περιλαμβάνεται και ο χρόνος της συνήθους υπερωριακής απασχόλησης, με ή χωρίς αμοιβή)

- Ώρες την εβδομάδα 1
- Οι ώρες εργασίας ποικίλουν και δεν μπορεί να υπολογισθεί μέσος όρος..... 1

Z6. Στην κύρια εργασία σας είστε:

(ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλώ, συμπληρώστε το ερώτημα σύμφωνα με το ερώτημα Z3)

- Μισθωτός 1 → Z7
- Αυτοαπασχολούμενος με ή χωρίς μισθωτούς ή βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση... 2 → Z10

Z7. Δηλώσατε ότι συνήθως εργάζεστε ΧΧ ώρες την εβδομάδα, στην κύρια εργασία σας (ερώτημα Z5). Ποιες είναι οι μηνιαίες μεικτές και οι καθαρές αποδοχές από την εργασία σας, συμπεριλαμβανομένων και των συνήθων υπερωριών, με αμοιβή;

Μεικτές: θεωρούνται οι αποδοχές πριν την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση .

Καθαρές: θεωρούνται οι αποδοχές μετά την αφαίρεση των φόρων και των κρατήσεων για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση .

- Μεικτό μηνιαίο ποσό € | _____ |
- Καθαρό μηνιαίο ποσό € | _____ |

Z8. Τι είδους εργασιακή σχέση έχετε στην εργασία σας ;

- Μόνιμη ή αορίστου χρόνου 1
- Σύμβαση ορισμένου χρόνου ή έργου / η εργασία είναι προσωρινή 2

Z9. Στην εργασία σας, έχετε την εποπτεία ή το συντονισμό κάποιου προσωπικού ;

- Ναι 1
- Όχι 2

Z10. Έχετε αλλάξει κύρια εργασία, τους τελευταίους 12 μήνες ;

- Ναι 1 → Z11
- Όχι 2 → Z12

Z11. Για ποιο λόγο σταματήσατε την προηγούμενη μισθωτή σας εργασία ή την επιχειρηματική σας δραστηριότητα ;

(Παρακαλώ, να σημειώσετε τον κυριότερο λόγο)

- Βρήκατε καλύτερη εργασία ή θέλατε να αναζητήσετε καλύτερη εργασία..... 1
- Έληξε η σύμβασή σας 2
- Σας ανάγκασε ο εργοδότης να σταματήσετε 3
(Απόλυση, κλείσιμο επιχείρησης, μείωση προσωπικού, πρόωρη συνταξιοδότηση κλπ.)
- Πουλήσατε ή κλείσατε την ατομική ή οικογενειακή σας επιχείρηση 4
- Φροντίζατε παιδιά ή άλλα εξαρτώμενα άτομα..... 5
- Άλλαξε τόπο εργασίας ο/η σύζυγος/σύντροφος, γάμος..... 6
- Άλλος λόγος, δηλαδή:..... 7

Z12. Εργάζεστε, συνήθως, σε περισσότερες από μία εργασίες ;

- Ναι 1 → Z13
- Όχι 2 → Z14

Z13. Πόσες ώρες, συνολικά, εργάζεστε σε όλες τις εργασίες σας ;

- Ώρες την εβδομάδα | |
- Οι ώρες εργασίας ποικίλουν και δεν μπορεί να υπολογισθεί μέσος όρος..... 1

Z14. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Να ελέγξετε τις απαντήσεις των ερωτημάτων Z5 ή και Z13.

Ο ερευνώμενος εργάζεται, συνήθως, σε όλες τις εργασίες του:

- Λιγότερες από 30 ώρες;..... 1 → Z15
- 30 ώρες ή περισσότερες;..... 2 → H1

Z15. Ποιος είναι ο κυριότερος από τους παρακάτω λόγους για τον οποίο εργάζεστε λιγότερο από 30 ώρες την εβδομάδα ;

- Παρακολουθείτε κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης 1
- Έχετε πρόβλημα υγείας..... 2
- Θέλετε, αλλά δεν μπορείτε να βρείτε εργασία με πλήρη απασχόληση ή να εργαστείτε περισσότερες ώρες στη σημερινή σας εργασία 3
- Δε θέλετε να εργαστείτε περισσότερες ώρες..... 4
- Θεωρούνται ως πλήρης απασχόληση οι ώρες ασχολίας σε όλες τις εργασίες σας..... 5
- Έχετε οικογενειακές υποχρεώσεις, φροντίζετε παιδιά ή άλλα άτομα 6
- Άλλος λόγος, δηλαδή:..... 7

Η. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

H1. Σε ποια ηλικία αναλάβατε για πρώτη φορά κανονική εργασία;

- Ηλικία πρώτης κανονικής εργασίας |_|_| → H2
- Δεν έχω εργαστεί ποτέ □ → H3

H2. Πόσα χρόνια συνολικά, κατά προσέγγιση, έχετε εργαστεί ως μισθωτός ή ως αυτοαπασχολούμενος;

- Έτη |_|_|

H3. Για κάθε μήνα του 2007 και μέχρι σήμερα, ποια ήταν η κύρια ασχολία σας;

(Η ασχολία αυτοκαθορίζεται από τον ερευνώμενο)

- Εργαζόμενος

- Μισθωτός με πλήρη απασχόληση **01**
- Μισθωτός με μερική απασχόληση **02**
- Αυτοαπασχολούμενος με πλήρη απασχόληση (περιλαμβάνεται και ο βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση) **03**
- Αυτοαπασχολούμενος με μερική απασχόληση (περιλαμβάνεται και ο βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση) **04**
- Άνεργος **05**
- Συνταξιούχος **06**
- Μαθητής, σπουδαστής, φοιτητής **07**
- Μη οικονομικά ενεργός (εκτός από συνταξιούχος και στρατιώτης)..... **08**
(Μαθητευόμενος χωρίς αμοιβή, ασχολούμενος με τα οικιακά, τη φροντίδα παιδιών, υπερηλίκων, ανίκανος για εργασία, εισοδηματίας κλπ.)
- Στρατιώτης **09**

Προσοχή στους κωδικούς – δεν είναι οι ίδιοι με αυτούς του ερωτήματος Z3!

- Ιανουάριος 2007..... |_|_|
- Φεβρουάριος 2007..... |_|_|
- Μάρτιος 2007..... |_|_|
- Απρίλιος 2007..... |_|_|
- Μάιος 2007..... |_|_|
- Ιούνιος 2007..... |_|_|
- Ιούλιος 2007..... |_|_|
- Αύγουστος 2007..... |_|_|
- Σεπτέμβριος 2007..... |_|_|
- Οκτώβριος 2007..... |_|_|
- Νοέμβριος 2007..... |_|_|
- Δεκέμβριος 2007..... |_|_|
- Ιανουάριος 2008..... |_|_|
- Φεβρουάριος 2008..... |_|_|
- Μάρτιος 2008..... |_|_|
- Απρίλιος 2008..... |_|_|
- Μάιος 2008..... |_|_|
- Ιούνιος 2008..... |_|_|

Θ.ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Θ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, είχατε κάποιο εισόδημα ως μισθωτός ή μαθητευόμενος, δηλαδή από μισθούς, ημερομίσθια ή άλλες παρόμοιες αμοιβές ;
(Περιλαμβάνονται εισοδήματα τόσο από την τακτική εργασία όσο και από την δευτερεύουσα, περιστασιακή ή προσωρινή εργασία)

- Ναι 1 → Θ2
- Όχι 2 → Κ1

Θ2. Κατά τη διάρκεια του 2007, γνωρίζετε ποιες ήταν οι συνολικές καθαρές αποδοχές σας από όλες συνολικά τις εργασίες σας ;

(Καθαρές είναι οι αποδοχές μετά την αφαίρεση των φόρων και των ασφαλιστικών εισφορών)

- Ναι 1 → Θ3
- Όχι, γνωρίζω μόνο τις τακτικές μηνιαίες καθαρές αποδοχές μου..... 2 → Θ4

Θ3. Αν ΝΑΙ, ποιες ήταν οι συνολικές καθαρές αποδοχές που είχατε ως μισθωτός, κατά τη διάρκεια του 2007;

- Συνολικό ποσό (ετήσιο) € | _____ | →Θ6

Θ4. Κατά τη διάρκεια του 2007, ποιο ήταν το ύψος των τακτικών μηνιαίων αποδοχών σας;
Παρακαλώ, να αναφέρετε το καθαρό μηνιαίο ποσό (δηλ. μετά την αφαίρεση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών). Αν είχατε περισσότερες από μία εργασίες κατά την ίδια χρονική περίοδο, να καταχωρηθούν οι αποδοχές συνολικά.

Καθαρό μηνιαίο ποσό..... € | _____ |

Θ5. Στη διάρκεια του 2007, πόσους μήνες, λάβατε αυτό το ποσό;

- Αριθμός μηνών |__|

Θ6. Ασφαλιστήκατε για πρώτη φορά:

- Μέχρι 31-12-1992 1 → Θ7
- Από 1-1-1993..... 2 → Θ7
- Δεν έχω ασφαλιστεί ποτέ..... 3 → Θ10

Θ7. Ποιο είναι το ασφαλιστικό σας ταμείο;

Ταμείο υγειονομικής περίθαλψης..... |__| *

1^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης:..... |__| *

2^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης:..... |__| *

1^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης :..... |__| *

2^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης :..... |__| *

3^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης :..... |__| *

- Μήνες ασφάλισης κατά το 2007..... |__|

- Δεν ήμουν ασφαλισμένος το 2007.....

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ

Θ8. Πόσα χρόνια είσαστε ασφαλισμένοι; [] []

Θ9. Καταβάλλετε επιπρόσθετες εισφορές λόγω ένταξης του επαγγέλματός σας στα βαρέα και ανθυγιεινά;

- Ναι 1
- Όχι 2

Θ10. Η επιχείρηση ή ο οργανισμός που εργάζεστε/εργαζόσασταν ανήκει:

- Στο Δημόσιο τομέα(Υπουργεία, ΝΠΔΔ, Γενικές Γραμματείες, Νομαρχίες);..... 1
- Στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης;..... 2
- Στις Δημόσιες Επιχειρήσεις(ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΝΠΙΔ);..... 3
- Στον Ιδιωτικό τομέα;..... 4

Θ11. Καταβάλλετε εσείς ή ο εργοδότης σας εισφορές σε χρηματοδοτούμενα συστήματα ασφάλισης (ομαδικά συμβόλαια) που αφορούν παροχές σύνταξης ή υγείας κλπ.;

- Ναι 1 → Θ12
- Όχι 2 → Θ13

Θ12. Εάν ΝΑΙ, να αναφέρετε ξεχωριστά το ετήσιο ποσό που καταβάλλει ο εργοδότης και το ποσό που καταβάλλετε εσείς στο συγκεκριμένο χρηματοδοτούμενο επαγγελματικό σύστημα ασφάλισης.

α. Ποσό (Εργοδότης)..... € | _____ |

β. Ποσό (Ερευνώμενος)..... € | _____ |

Θ13. Κατά τη διάρκεια του 2007, είχατε κάποιο εισόδημα προερχόμενο από τις παρακάτω πηγές εισοδήματος ;

| | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|---|----------------------------|----------------------------|
| • Υπερωρίες..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Αμοιβές διευθυντών σε επιχειρήσεις ανώνυμης εταιρικής μορφής..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Προμήθειες και φιλοδωρήματα..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Αμοιβές με το κομμάτι..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Επίδομα ανάδοχων οικογενειών | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Μερίσματα από μετοχές και δώρα (bonus)..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Επίδομα λόγω εργασίας σε παραμεθόρια περιοχή, επίδομα /βοήθημα για μεταφορά από /προς την εργασία | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Επίδομα αδείας..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Επίδομα παραγωγικότητας | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Δώρο Χριστουγέννων ή δώρο Πάσχα..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Βοήθημα γάμου..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Επίδομα οικοδόμων (δωρόσημα)..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| • Άλλες πηγές, δηλαδή: _____ | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

Θ14. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Να καταχωρήσετε την απάντηση σύμφωνα με το ερώτημα Θ13.

- Υπάρχει τουλάχιστον μία θετική απάντηση..... 1 → Θ15
- Δεν υπάρχει καμία θετική απάντηση..... 2 → Θ17

Θ15. Είναι κάποια ή όλα από τα εισοδήματα αυτά επιπρόσθετα ή περιλαμβάνονται στα ποσά που δηλώσατε στα ερωτήματα Θ3 ή Θ4;

- Ναι, ορισμένα ή όλα είναι επιπρόσθετα 1 → Θ16
- Όχι, όλα περιλαμβάνονται 2 → Θ17

Θ16. Κατά τη διάρκεια του 2007, ποιες ήταν οι συνολικές καθαρές αποδοχές σας από τις πηγές εισοδήματος του ερωτήματος Θ13;

Καθαρό ποσό..... € | _____ | → Θ17

Θ. ΠΑΡΟΧΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Θ17. Σας παρέιχε, κατά τη διάρκεια του 2007, ο εργοδότης σας αυτοκίνητο, κλειστό φορτηγό ή άλλο όχημα, το οποίο χρησιμοποιήσατε και για προσωπική χρήση;

- Ναι 1 → Θ18
- Όχι 2 → Θ21

Θ18. Παρακαλώ να αναφέρετε τη μάρκα, το μοντέλο και το έτος πρώτης κυκλοφορίας του οχήματος.

- Μάρκα _____

- Μοντέλο _____

- Έτος πρώτης κυκλοφορίας..... |_|_|_|

Θ19. Κατά τη διάρκεια του 2007, για πόσους μήνες χρησιμοποιήσατε το προαναφερθέν όχημα που σας παρέιχε ο εργοδότης σας ;

- Αριθμός μηνών |_|_|

Θ20. Ο εργοδότης καταβάλει χρήματα για την ασφάλεια, τέλη κυκλοφορίας ή την επισκευή του οχήματος;

- | | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|---------------------------------|----------------------------|----------------------------|
| - Ασφάλεια του αυτοκινήτου..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Τέλη κυκλοφορίας..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Τακτικές επισκευές..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

Θ. ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Θ21. Κατά τη διάρκεια του 2007, σας παρέιχε ο εργοδότης σας :

- | | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|---|----------------------------|----------------------------|
| - Δωρεάν ή με συμμετοχή γεύματα, μέσα στο ωράριο εργασίας σας.. | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Δωρεάν ή με μειωμένες τιμές για ΔΕΗ, σταθερό ή κινητό τηλέφωνο, νερό κλπ..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Δωρεάν ή με μειωμένη τιμή είδη που παράγει ή εμπορεύεται..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |
| - Κουπόνια για δωρεάν προμήθεια αγαθών..... | <input type="checkbox"/> 1 | <input type="checkbox"/> 2 |

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Αν στο ερώτημα Θ21 όλες οι απαντήσεις είναι ΟΧΙ να συνεχίσετε με το ερώτημα Κ1.

Θ22. Αν ΝΑΙ, ποιο ήταν το συνολικό ποσό που εξοικονομήσατε από τις παραπάνω παροχές;

- Ποσό ετήσιο € |_____|

Κ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Κ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, είχατε κάποιο εισόδημα από αυτοαπασχόληση, όπως από δική σας επιχείρηση, ελεύθερο επάγγελμα, γεωργική εκμετάλλευση, υπεργολαβία, παροχή υπηρεσιών, εμπόριο κλπ.; Περιλαμβάνονται και τα εισοδήματα από συγγραφικά δικαιώματα και δικαιώματα εκμετάλλευσης. Περιλαμβάνονται τα εισοδήματα από ενοικίαση κτιρίων, οχημάτων και εξοπλισμού της επιχείρησης, καθώς και οι τυχόν επιδοτήσεις (γεωργικές ή άλλες) ή επιχορηγήσεις από το κράτος ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θετική απάντηση θα δώσουν και οι μισθωτοί, συνταξιούχοι κλπ., οι οποίοι έχουν εισόδημα π.χ και από γεωργική ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση κλπ.

- Ναι..... 1 → Κ2

- Όχι 2 → Λ1

Κ2. Εκτός από εσάς, υπάρχουν άλλα άτομα στο νοικοκυριό σας που συμμετέχουν στην επιχείρηση ή τη δραστηριότητα αυτή;

(Περιλαμβάνονται οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση με ή χωρίς αμοιβή)

- Ναι..... 1 → Κ3

- Όχι 2 → Κ5

Κ3. Εσείς ή άλλο μέλος του νοικοκυριού είστε ο κύριος υπεύθυνος από τον οποίο θα λάβουμε πληροφορίες για την επιχείρηση ή τη δραστηριότητα αυτή;

- Εγώ, ο ίδιος..... 1 → Κ5

- Άλλο μέλος του νοικοκυριού..... 2 → Κ4

Κ4. Να αναφέρετε τον α/α μέλους που είναι υπεύθυνος για την επιχείρηση ή τη δραστηριότητα.

Α/α μέλους |_|_| → Κ18

Κ5. Θεωρείτε ότι έχετε μία:

- Εργασία;..... 1

- Επιχείρηση;..... 2

- Τίποτα από τα παραπάνω;..... 3

Κ6. Η επιχείρηση ή δραστηριότητα είναι ατομική ή έχετε συνέταιρο/ους ;

Δε θα θεωρηθούν συνέταιροι άλλα μέλη του νοικοκυριού που συμμετέχουν στην επιχείρηση.

- Ατομική 1

- Με συνέταιρο/ους 2

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Οι ερωτήσεις, που ακολουθούν, αφορούν μόνο στο δικό σας μερίδιο –στα έσοδα και στα έξοδα- από την επιχείρηση, δηλαδή δεν περιλαμβάνονται τα μερίδια των συνεταίρων σας

Κ7. Για ποια χρονική περίοδο (πιο πρόσφατη) έχετε στοιχεία ;

- Από μήνα |_|_| έτους |2|0|0|_ | έως μήνα |_|_| έτους |2|0|0|_ |

K8. Ποιο ήταν το ετήσιο κέρδος ή ζημία από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητά σας, κατά τη διάρκεια της προαναφερθείσας περιόδου, μετά την αφαίρεση των εξόδων της επιχείρησης;

Ως έξοδα θεωρούνται οι δαπάνες για πρώτες ύλες, εξοπλισμό, διανομή εμπορευμάτων, μισθούς υπαλλήλων (συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών), τα γενικά έξοδα διαχείρισης (ενοίκια, ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ.) κá.

Στο εισόδημα να περιληφθεί και η αξία των ειδών που έλαβε ο αυτοαπασχολούμενος από την επιχείρηση ή τη δραστηριότητά του για προσωπική κατανάλωση (ιδιοκατανάλωση), καθώς και οι τυχόν επιδοτήσεις (γεωργικές ή άλλες) ή επιχορηγήσεις από το κράτος ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι αμοιβές (μισθοί) των διευθυντών, οι οποίοι είναι ιδιοκτήτες της επιχείρησης, θα καταχωρηθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ερωτήματα **Θ1-Θ16**).

- Ποσό € | _____ |

K9. Το ποσό του ερωτήματος K8 αναφέρεται σε κέρδος ή ζημία;

- Κέρδος 1 → K10

- Ζημία..... 2 → K18

K10. Το ποσό που προαναφέρατε υπόκειται σε φορολόγηση ή σε κρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών;

- Ναι, υπόκειται σε φορολόγηση ή και σε κρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών 1 → K11

- Όχι, δεν υπόκειται σε φορολόγηση ή και σε κρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών..... 2 → K14

- Δε γνωρίζω αν υπόκειται σε φορολόγηση ή αν κρατήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές.... 3 → K12

K11. Στο ποσό που δηλώσατε περιλαμβάνεται ο φόρος ή και οι ασφαλιστικές εισφορές;

Οι ασφαλιστικές εισφορές αναφέρονται στα ποσά που καταβάλλονται για την ασφαλιστική κάλυψη τόσο του επιχειρηματία του ίδιου όσο και των υπόλοιπων μελών του νοικοκυριού, που εργάζονται ως άμισθοι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση (εάν υπάρχουν).

- Μόνο ο φόρος περιλαμβάνεται 1

- Μόνο οι ασφαλιστικές εισφορές περιλαμβάνονται..... 2

- Περιλαμβάνονται ο φόρος και οι ασφαλιστικές εισφορές..... 3

- Δεν περιλαμβάνονται ο φόρος και οι ασφαλιστικές εισφορές..... 4

- Δε γνωρίζω..... 5

K12. Να αναφέρετε, κατά προσέγγιση, τα ποσά που αναλογούν στο φόρο που προκαταβάλατε για τα έτη 2007 και 2008 αντίστοιχα, κατά τη διάρκεια του 2007.

α. Φόρος 2007..... € | _____ |

β .Φόρος 2008..... € | _____ |

K13. Να αναφέρετε το ποσό που καταβάλλατε για ασφαλιστικές σας εισφορές, κατά τη διάρκεια του 2007.

-Ασφαλιστικές εισφορές € | _____ |

K14. Έχετε απορροφήσει χρήματα από το λογαριασμό της επιχείρησης –που είναι μόνο για επιχειρηματικούς σκοπούς- ή από το ταμείο της επιχείρησής σας για κάλυψη αναγκών δικών σας ή και του νοικοκυριού σας, τα οποία δεν έχετε συμπεριλάβει στο ερώτημα K8 ως κέρδη της επιχείρησης;

Οι αμοιβές για την εργασία σας στην επιχείρηση (μισθός, bonus κ.ά.) θα περιληφθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες –ερωτήματα **Θ1 – Θ16**).

- Ναι..... 1 → K15

- Όχι 2 → K16

K15. Κατά τη διάρκεια του 2007, κατά προσέγγιση, τι ποσό λάβατε, για την κάλυψη των αναγκών σας;

- Συνολικό ποσό..... € | _____ |

K16. Κατά τη διάρκεια του 2007, καταβάλλατε επιπλέον φόρο για τα εισοδήματα παρελθόντων ετών (κλείσιμο βιβλίων, έλεγχος πενταετίας, πρόστιμα κ.ά.);

- Αν ΝΑΙ, ποσό € | _____ |

- Όχι.....

K17. Κατά τη διάρκεια του 2007, καταβάλλατε επιπλέον ασφαλιστικές εισφορές π.χ. για αλλαγή ασφαλιστικής κλάσης, πρόστιμα κλπ.;

- Αν ΝΑΙ, ποσό € | _____ |

- Όχι.....

K18. Ασφαλιστήκατε για πρώτη φορά:

- Μέχρι 31-12-1992..... 1 → K19

- Από 1-1-1993..... 2 → K19

- Δεν έχω ασφαλιστεί ποτέ..... 3 → Λ1

K19. Ποιο είναι το ασφαλιστικό σας ταμείο;

Ταμείο υγειονομικής περίθαλψης _____ |__|__|*

1^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης _____ |__|__|*

2^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης _____ |__|__|*

1^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |__|__|*

2^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |__|__|*

3^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |__|__|*

- Μήνες ασφάλισης κατά το 2007..... |__|__|

- Δεν ήμουν ασφαλισμένος το 2007.....

K20. Πόσα χρόνια είσαστε ασφαλισμένοι; |__|__|

K21. Σε ποια ασφαλιστική κλάση ανήκετε;..... |__|__|

Λ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Λ1. Κατά τη διάρκεια του 2007 εισπράξατε ή πιστώθηκε σε λογαριασμό σας κάποιο ποσό από τόκους, τοκομερίδια ή μερίσματα από κεφάλαια που επενδύσατε σε κάποια επιχείρηση;

Περιλαμβάνονται τόκοι από τραπεζικό λογαριασμό, ή μερίσματα από μετοχές, κέρδη από μετοχές, ομόλογα, γeros, αμοιβαία κεφάλαια που προέρχονται από επενδύσεις που είναι στο όνομά σας.

- Ναι..... 1 → Λ2

- Όχι..... 2 → M1

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ

Λ2. Κατά τη διάρκεια του 2007, τι καθαρό εισόδημα λάβατε από τις επενδύσεις που είναι στο όνομά σας;

- Συνολικό ποσό..... € | _____ | → Λ4
- Δε γνωρίζω το συνολικό ποσό..... → Λ3

Λ3. Αν δε γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να προσδιορίσετε, κατά προσέγγιση το συνολικό ποσό που λάβατε από τις επενδύσεις.

- Λιγότερο από 100 € 1
- 101 – 200€ 2
- 201 – 500€ 3
- 501 – 1000€ 4
- 1001 – 3000€ 5
- 3001 – 5000€ 6
- Περισσότερο από 5000€ 7

Λ4. Παρακαλώ να αναφέρετε τη μορφή επένδυσης:

|_|*

M. ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

M1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποιο εισόδημα από ιδιωτικό ασφαλιστικό πρόγραμμα; Περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις γήρατος, χηρείας, ασθενείας, ανικανότητας, ανεργίας, κ.ά., που πληρώθηκαν από τον ίδιο τον ερευνώμενο ή από τον/την θανόντα /θανούσα σύζυγο ή συγγενή και καταβάλλονται σε τακτική βάση.

Δεν περιλαμβάνονται οι συντάξεις λόγω εργασίας, τα κοινωνικά επιδόματα κλπ.

Δεν περιλαμβάνονται οι ασφάλειες ζωής που αποδίδουν εφάπαξ ποσό στην ωρίμανσή τους, καθώς και οι ιδιωτικές συντάξεις που προέρχονται από εισφορές που έχει πληρώσει ο εργοδότης σας.

- Ναι..... 1 → M2
- Όχι 2 → M3

M2. Αν ΝΑΙ, να αναφέρετε το ποσό, τον αριθμό μηνών κατά τους οποίους λήφθηκε, κατά τη διάρκεια του 2007.

| ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να Αριθμός μηνών καταγράψετε το ποσό | να Αριθμός μηνών | |
|------------------|--|------------------|---|
| Σύνταξη γήρατος | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Άλλη, δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |

M3. Κατά τη διάρκεια του 2007, καταβάλατε ασφάλιστρα για ιδιωτικό ασφαλιστικό πρόγραμμα με δική σας πρωτοβουλία;

Να μη συμπεριληφθούν ποσά που καταβάλλονται σε ασφαλιστικά ταμεία στα πλαίσια της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης ή σε ιδιωτικά σχήματα με πρωτοβουλία του εργοδότη.

- Ναι..... 1 → M4
- Όχι 2 → N1

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ. ΕΣΥΕ.

M4. Κατά τη διάρκεια του 2007, ποιο ήταν το καθαρό ποσό που καταβάλατε κάθε φορά που πληρώνετε και κάθε πότε το καταβάλατε;

Καθαρό ποσό..... € | _____ |

- Περίοδος καταβολής: Έτος 1
εξάμηνο 2
τρίμηνο 3

Για τον ερευνητή: Η περίοδος λήψης θα πρέπει να αντιστοιχεί στο ποσό που δηλώνεται.

ΝΑ. ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΕΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ : Στα ερωτήματα της ενότητας **N** θα απαντήσουν μόνο όσοι από τους ερευνώμενους/νες έλαβαν επιδότηση, παροχή, δάνειο κλπ. (π.χ. Η επιδότηση ενοικίου θα καταγραφεί μόνο σε ένα από τα μέλη του νοικοκυριού δηλαδή στο μέλος που τη λαμβάνει)

NA1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποια επιδότηση ή άλλη παροχή από το κράτος που αφορά στην κατοικία σας; (Περιλαμβάνονται επιδότηση ενοικίου, επιτοκίου, κλπ.).

- Ναι..... 1 → NA2
- Όχι..... 2 → NA4

NA2. Ποιο ήταν το μηνιαίο ποσό που λαμβάνατε ;

Παρακαλώ να συμπεριλάβετε οποιαδήποτε ποσά καταβλήθηκαν άμεσα στον ιδιοκτήτη ή απευθείας στην Τράπεζα που παρέχει το δάνειο (για περιπτώσεις επιδότησης επιτοκίου στεγαστικού δανείου).

- Μηνιαίο ποσό € | _____ |
- Παρακαλώ να αναφέρετε το επίδομα: _____

NA3. Κατά τη διάρκεια του 2007, για πόσους μήνες λαμβάνατε το παραπάνω ποσό;

- Αριθμός μηνών |__|

NA4. Για την αγορά ή την κατασκευή της κατοικίας σας, μήπως έχετε λάβει δάνειο, το οποίο δεν έχετε ακόμη εξοφλήσει και για το οποίο πληρώνετε τόκο;

- Ναι..... 1
- Όχι..... 2 → NB1

Αν Ναι:

- Πότε λάβατε το δάνειο; Έτος |__|__|__|__|
- Τι ποσό λάβατε; Ποσό € | _____ |

(Αν στο νοικοκυριό έχουν λάβει δάνειο δύο ή περισσότερα μέλη για την αγορά ή την κατασκευή της κατοικίας σας, να σημειωθεί το ποσό που λάβατε εσείς προσωπικά)

- Διάρκεια δανείου; Έτη |__|__|
- Ποιο το επιτόκιο δανείου..... |__|__| %
- Συνολικό ποσό που καταβάλλατε το 2007..... Ποσό € | _____ |
- Είδος δανείου (δεν περιλαμβάνονται τα επισκευαστικά, τα άτοκα κλπ.)

NB. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

NB1. Λάβατε κατά τη διάρκεια του 2007, κάποια κοινωνική βοήθεια από το κράτος, όπως, το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ), παροχές παλιννοστούτων, προσφύγων, αποφυλακισμένων, τοξικομανών, αλκοολικών, παροχές μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 45-65 ετών κλπ.;

- Ναι 1
 - Όχι 2 → ΝΓ1

NB2. Αν ΝΑΙ, ποιο ήταν το συνολικό καθαρό μηνιαίο ποσό που λάβατε καθώς και ο αριθμός μηνών κατά τους οποίους λαμβάνατε το επίδομα;

| ΕΠΙΔΟΜΑ - ΠΑΡΟΧΗ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|--|--|----------------------|
| Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (ΕΚΑΣ) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Παροχές παλιννοστούτων, προσφύγων, αποφυλακισμένων, τοξικομανών, αλκοολικών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Παροχές μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 45-65 ετών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Παροχές απόρων –εφάπαξ εισοδηματική ενίσχυση φτωχών νοικοκυριών που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Παροχές σε παιδιά < 16 ετών που ανήκουν σε φτωχά νοικοκυριά (προσχολικό και σχολικό επίδομα) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Βοηθήματα για την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών (587€) πληγέντων από σεισμό, πλημμύρα | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Σύνταξη υπερηλίκων | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Άλλα επιδόματα, δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |

ΝΓ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΝΟΙΚΙΑ

ΝΓ1. Είχατε κατά τη διάρκεια του 2007, κάποιο εισόδημα από ενοικίαση περιουσίας (π.χ. από ενοικίαση κτιρίου, κατοικίας, διαμερίσματος, δωματίου ή γης); *Περιλαμβάνονται τα εισοδήματα από ενοικίαση αυτοκινήτων, ταξί, φορτηγών, κότερων ή σκαφών, εφόσον ο ιδιοκτήτης αυτών δεν έχει ως κύριο επάγγελμα του την ενοικιάσή τους (π.χ. συνταξιούχος που ενοικιάζει το ταξί).*

- Ναι 1
- Όχι 2 → ΝΔ1

ΝΓ2. Αν **ΝΑΙ**, παρακαλώ να αναφέρετε το είδος του περιουσιακού στοιχείου. (π.χ. διαμέρισμα, ταξί, χωράφι, θέση στάθμευσης, σκάφος κλπ.). Εάν το εισόδημα είναι από ενοικίαση διαμερίσματος να καταγραφούν και τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου.

Περιουσιακό στοιχείο : _____ |__|__|τ.μ.
Περιουσιακό στοιχείο : _____ |__|__|τ.μ.
Περιουσιακό στοιχείο : _____ |__|__|τ.μ.

ΝΓ3. Γνωρίζετε ποιο ήταν το καθαρό εισόδημα από την ενοικίαση της περιουσίας αυτής κατά τη διάρκεια του 2007, αφού αφαιρέσετε έξοδα που αφορούν σε τόκους δανείων, επισκευές, συντήρηση, ασφάλεια και λοιπά έξοδα;

- Ναι, ποσό € |_____| → ΝΓ6
- Μηδενικό κέρδος (τα έξοδα ήταν ίσα ή υπερέβησαν τα έσοδα) 1 → ΝΓ4
- Όχι, δε γνωρίζω..... 2 → ΝΓ5

ΝΓ4. Τα έξοδα που πραγματοποιήσατε, κατά τη διάρκεια του 2007, και τα οποία αφορούσαν σε επισκευές, συντήρηση, ασφάλεια κλπ. της περιουσίας σας, σε τι ποσό ανέρχονταν;

- Ποσό € |_____| → ΝΓ6

ΝΓ5. Αν δε γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλούμε να μας υποδείξετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, το εισόδημά σας από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας.

- Κάτω από 1.000 € 1
- 1.001 - 3.000 € 2
- 3.001 - 5.000 € 3
- 5.001 - 10.000 € 4
- 10.001 € και άνω..... 5

ΝΓ6. Φορολογηθήκατε για το παραπάνω ποσό;

- Ναι 1
- Όχι 2

ΝΔ. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ

ΝΔ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποιο οικογενειακό επίδομα ή παροχή;

- Ναι 1
- Όχι 2 → ΝΕ1

ΝΔ2. Παρακαλώ να σημειώσετε το καθαρό ποσό, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους λαμβάνετε το επίδομα.

| ΕΠΙΔΟΜΑ - ΠΑΡΟΧΗ | | | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|--|------------------------------|------------------------------|---|----------------------|
| Ισόβια σύνταξη πολύτεκνης μητέρας | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Επίδομα τρίτου παιδιού | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Εφάπαξ παροχή σε γυναίκες που αποκτούν τρίτο, τέταρτο κλπ. παιδί | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Επίδομα πολυτέκνων | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Επίδομα οικογενειακών βαρών Δημοσίων Υπαλλήλων | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Επίδομα φροντίδας ανάπηρων παιδιών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Επίδομα κυοφορίας-λοχείας | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Επίδομα γονικής άδειας | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Βοήθημα τοκετού | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Φοιτητικό επίδομα στέγασης | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |
| Άλλα επιδόματα, δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ |

1°. Ταμείο παροχής επιδομάτων: _____ |_|_| *

2°. Ταμείο παροχής επιδομάτων: _____ |_|_| *

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ.

ΝΕ. ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΕ / ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

ΝΕ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, παρείχατε βοήθεια σε μέλη άλλων ιδιωτικών νοικοκυριών, σε τακτική βάση;

(Περιλαμβάνονται ποσά για μαθητές /φοιτητές που ζουν μακριά από το σπίτι τους, βοηθήματα σε συζύγους ή πρώην συζύγους (διατροφή), παιδιά που δε ζουν πια μαζί σας, ηλικιωμένους γονείς, συγγενείς κ.ά. Δεν περιλαμβάνονται δώρα σε χρήμα, Χριστουγέννων, γενεθλίων κλπ., καθώς και ποσά που δεν ενισχύουν το εισόδημα των άλλων νοικοκυριών, πχ. αποπληρωμές δανείων για εκπαίδευση).

- Ναι 1
- Όχι 2 → ΝΕ4

ΝΕ2. Αν ΝΑΙ, ποιο ήταν το είδος της παροχής και ποιο το συνολικό ετήσιο ποσό;

- Είδος παροχής : _____ |_*
- Συνολικό ποσό (ετήσιο)..... € |_____

ΝΕ3. Είχατε φοροελάφρυνση από το παραπάνω ποσό;

- Ναι 1
- Όχι 2

ΝΕ4. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε βοήθεια από μέλη άλλων ιδιωτικών νοικοκυριών, σε τακτική βάση;

(Περιλαμβάνονται ποσά που λαμβάνονται από γονείς, παιδιά, συγγενείς, άλλα πρόσωπα (π.χ. διατροφή). Δεν περιλαμβάνονται δώρα σε χρήμα, Χριστουγέννων, γενεθλίων κλπ., καθώς και ποσά που δεν ενισχύουν το εισόδημά σας, πχ. αποπληρωμές δανείων για εκπαίδευση).

- Ναι 1
- Όχι 2 → ΞΑ1

ΝΕ5. Αν ΝΑΙ, ποιο ήταν το είδος της παροχής και ποιο το συνολικό ετήσιο ποσό;

- Είδος παροχής : _____ |_*
- Συνολικό ποσό (ετήσιο)..... € |_____

ΝΕ6. Φορολογηθήκατε για το παραπάνω ποσό;

- Ναι 1
- Όχι 2

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ. ΕΣΥΕ.

ΞΑ. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ/ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΞΑ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποιο επίδομα / βοήθημα ανεργίας, κατάρτισης ή αποζημίωση λόγω απόλυσης από την εργασία σας;

- Ναι..... 1 → ΞΑ2
 - Όχι 2 → ΞΒ1

ΞΑ2. Για καθένα από τα παρακάτω επιδόματα/βοηθήματα να καταχωρήσετε το καθαρό μηνιαίο ποσό που λαμβάνετε, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους το λαμβάνετε.

| ΕΠΙΔΟΜΑ - ΠΑΡΟΧΗ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | | Αριθμός μηνών |
|--|--|----------|---------------|
| Τακτική επιδότηση ανέργων | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις και παροχές λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη (για απολυμένους λόγω πτώχευσης της επιχείρησης κλπ.) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Επίδομα πρόωρης αποχώρησης από την εργασία, πρόωρη σύνταξη αγροτών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Επίδομα κατάρτισης ανέργων | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Αποζημίωση λόγω απόλυσης από την εργασία | ΝΑΙ <input checked="" type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Ειδικό εποχικό επίδομα ανεργίας για εποχικά εργαζομένους (π.χ. ηθοποιούς, δασεργάτες, μουσικούς, οικοδόμους, ξενοδοχούπαλλήλους) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Επίδομα νέων από 20-29 ετών (ΕΣΠΑ) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Επίδομα στράτευσης | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Επίδομα μετεγκατάστασης | ΝΑΙ <input checked="" type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |
| Άλλα επιδόματα, δηλαδή:..... | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> | € _____ | _ _ |
| | ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | | |

ΞΒ. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

ΞΒ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποια σύνταξη ;

Δεν περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις για τις οποίες πληρώσατε εισφορές εσείς ο ίδιος, ενώ περιλαμβάνονται όσες ιδιωτικές συντάξεις για τις οποίες έχει πληρώσει τις εισφορές ο εργοδότης σας (παράλληλη σύνταξη από ιδιωτικό φορέα).

- Ναι..... 1 → ΞΒ2
 - Όχι 2 → ΞΓ1

ΞΒ2. Για καθεμία από τις παρακάτω συντάξεις να καταχωρήσετε το καθαρό μηνιαίο ποσό που λαμβάνετε, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους λαμβάνετε τη σύνταξη

| ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|--|---|---------------|
| Κύρια από δημόσιο φορέα (ΙΚΑ, ΟΓΑ, Δημοσίου, ΤΕΒΕ κλπ.) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ |
| Επικουρική από δημόσιο φορέα | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ |
| Πρόωρη λόγω παραίτησης | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ |
| Παράλληλη από ιδιωτικό φορέα (από τον εργοδότη) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ |
| Εφάπαξ ποσό λόγω συνταξιοδότησης | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input checked="" type="checkbox"/> | € _____ |
| Σύνταξη εθνικής αντίστασης | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ |
| Άλλες συντάξεις, δηλαδή:..... | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ |
| | | |
| Ταμείο υγειονομικής περίθαλψης _____ | | * |
| 1 ^ο . Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης _____ | | * |
| 2 ^ο . Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης _____ | | * |
| 1 ^ο . Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ | | * |
| 2 ^ο . Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ | | * |
| 3 ^ο . Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ | | * |

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ

ΞΓ. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ – ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ/ΤΗ ΣΥΖΥΓΟ

ΞΓ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποια σύνταξη , επίδομα ή βοήθημα από το/τη σύζυγο ή από τον γονέα ;

Δεν περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες πλήρωσε τις εισφορές ο εκλιπών, όπως επίσης και η διατροφή από τον/την πρώην σύζυγο, ενώ περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις για τις οποίες έχει πληρώσει τις εισφορές ο εργοδότης του εκλιπόντος (παράλληλη σύνταξη από ιδιωτικό φορέα)

- Ναι..... 1 → ΞΓ2
 - Όχι 2 → ΞΔ1

ΞΓ2. Για καθεμία από τις παρακάτω συντάξεις να καταχωρήσετε το καθαρό μηνιαίο ποσό που λαμβάνετε, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους λαμβάνετε τη σύνταξη.

| ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|---|--|-----------------------|
| Κύρια από δημόσιο φορέα (ΙΚΑ, ΟΓΑ, Δημοσίου, ΤΕΒΕ κλπ.) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Επικουρική από δημόσιο φορέα | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Παράλληλη από ιδιωτικό φορέα από τον εργοδότη | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Σύνταξη ορφανών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Σύνταξη θυμάτων πολέμου | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Λοιπές συντάξεις/βοηθήματα δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Στο μέτρο του δυνατού να διασφαλίσετε ότι τα παρακάτω επιδόματα, εάν καταχωρηθούν στο ερώτημα αυτό, δε θα πρέπει να προσμετρηθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

- Ταμείο υγειονομικής περίθαλψης: _____ |_|_| *
- 1^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης: _____ |_|_| *
- 2^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης: _____ |_|_| *
- 1^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |_|_| *
- 2^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |_|_| *
- 3^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |_|_| *

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ

**ΞΔ. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ – ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ**

ΞΔ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποιο επίδομα ή βοήθημα λόγω ασθένειας;
(**Περιλαμβάνονται** τα επιδόματα ή βοηθήματα λόγω σωματικής ή ψυχικής ασθένειας, **ΟΧΙ** όμως αυτά που δίνονται σε άτομα με αναπηρία. **Περιλαμβάνονται** οι πληρωμένες άδειες λόγω ασθένειας στην εργασία, καθώς και οι αποζημιώσεις για εργατικά ατυχήματα και ασθένειες. **Δεν περιλαμβάνονται** οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες ασθένειας, για τις οποίες έχει πληρώσει τις εισφορές ο ίδιος ο ερευνώμενος.)

- Ναι..... 1 → ΞΔ2
- Όχι 2 → ΞΕ1

ΞΔ2. Για καθένα από τα παρακάτω επιδόματα/ βοηθήματα να καταχωρήσετε το καθαρό μηνιαίο ποσό που λαμβάνετε, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους το λαμβάνετε.

| ΕΠΙΔΟΜΑ - ΠΑΡΟΧΗ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|---|--|-----------------------|
| *Επίδομα ασθένειας | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| *Επίδομα εργατικού ατυχήματος | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| *Επιδόματα λουτροθεραπείας, αεροθεραπείας, κά. | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Επίδομα μετακινούμενων ασθενών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |
| Λοιπά επιδόματα/βοηθήματα ασθενείας, δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ _ _ |

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Στο μέτρο του δυνατού να διασφαλίσετε ότι τα παραπάνω επιδόματα, εάν καταχωρηθούν στο ερώτημα αυτό, δε θα πρέπει να προσμετρηθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

**ΞΕ. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ – ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ / ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ-
ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ**

ΞΕ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποια σύνταξη, επίδομα ή βοήθημα λόγω αναπηρίας ;

(Περιλαμβάνονται οι συντάξεις αναπηρίας και τα επιδόματα ή βοηθήματα λόγω σωματικής ή ψυχικής αναπηρίας). Δεν περιλαμβάνονται οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες έναντι αναπηρίας για τις οποίες πληρώνει τις εισφορές ο ίδιος ο ερευνώμενος.)

- Ναι..... 1 → ΞΕ2
- Όχι 2 → ΞΖ1

ΞΕ2. Για καθένα από τα παρακάτω επιδόματα/ βοηθήματα να καταχωρήσετε το καθαρό μηνιαίο ποσό που λαμβάνετε, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους το λαμβάνετε.

| ΕΠΙΔΟΜΑ - ΠΑΡΟΧΗ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|---|--|----------------------|
| Σύνταξη αναπηρίας (Η σύνταξη αναπηρίας μετατρέπεται σε σύνταξη γήρατος όταν το μέλος συμπληρώσει το 65 έτος της ηλικίας του) | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ __ |
| Επίδομα οικονομικής ενσωμάτωσης ατόμων με ειδικές ανάγκες | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ __ |
| Επίδομα φροντίδας αναπήρων συγγενών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ __ |
| Διατροφικό επίδομα διαβητικών | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ __ |
| Λοιπά επιδόματα αναπηρίας , δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> | € _____ __ |

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Στο μέτρο του δυνατού να διασφαλίσετε ότι τα παρακάτω επιδόματα, εάν καταχωρηθούν στο ερώτημα αυτό, δε θα πρέπει να προσμετρηθούν στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Ταμείο υγειονομικής περίθαλψης: _____ |__| *

1^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης: _____ |__| *

2^ο. Ταμείο κύριας συνταξιοδοτικής ασφάλισης: _____ |__| *

1^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |__| *

2^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |__| *

3^ο. Ταμείο επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης : _____ |__| *

* Συμπληρώνεται από τη Γ.Γ.ΕΣΥΕ

ΞΖ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

ΞΖ1. Κατά τη διάρκεια του 2007, λάβατε κάποιο εκπαιδευτικό βοήθημα ;

Περιλαμβάνονται τα βοηθήματα που δίνονται σε φοιτητές / σπουδαστές λόγω συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα, οι υποτροφίες κ.ά. Δεν περιλαμβάνονται τα επιδόματα επαγγελματικής επιμόρφωσης/ επανεκπαίδευσης, τα οποία θα καταχωρούνται στην κατηγορία «επιδόματα ανεργίας/ επαγγελματικής επιμόρφωσης».

- Ναι..... 1 → ΞΖ2
- Όχι 2 → Π1

ΞΖ2. Για καθένα από τα παρακάτω επιδόματα/ βοηθήματα να καταχωρήσετε το καθαρό μηνιαίο ποσό που λαμβάνετε, καθώς και τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους το λαμβάνετε.

| ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ | Αν ΝΑΙ: Παρακαλώ να καταγράψετε το καθαρό μηνιαίο ποσό | Αριθμός μηνών |
|--|---|---------------|
| Βοήθημα λόγω συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Υποτροφία | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |
| Λοιπά εκπαιδευτικά επιδόματα/βοηθήματα, (π.χ. εκπαιδευτική άδεια) δηλαδή: | ΝΑΙ <input type="checkbox"/> ΟΧΙ <input type="checkbox"/> € _____ | _ _ |

Π. ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Π1. Το έτος 2008 υποβάλατε ή θα υποβάλετε φορολογική δήλωση για τα εισοδήματα του έτους 2007;

- Ναι, υπέβαλα φορολογική δήλωση..... 1 → Π3
- Τα εισοδήματά μου συμπεριλήφθηκαν σε φορολογική δήλωση κοινή με άλλο /α μέλος /η του νοικοκυριού..... 2 → Π2
- Δεν ήμουν υποχρεωμένος να υποβάλω φορολογική δήλωση..... 3 → Π1
- Δεν υπέβαλα φορολογική δήλωση αν και είμαι υπόχρεος..... 4 → Π1

Π2. Παρακαλώ, να σημειώσετε το ονοματεπώνυμο και τον α/α μέλους από το Μητρώο Μελών, του ατόμου στου οποίου τη φορολογική δήλωση συμπεριλήφθηκαν ή θα συμπεριληφθούν τα εισοδήματά σας.

- Ονοματεπώνυμο: _____ α/α μέλους |_|_| → Π9

Π3. Στη φορολογική δήλωση συμπεριλήφθηκαν ή θα συμπεριληφθούν εισοδήματα δικά σας μόνο ή και άλλων μελών του νοικοκυριού σας;

- Δικά μου εισοδήματα μόνο..... 1 → Π5
- Εισοδήματα και άλλων μελών του νοικοκυριού..... 2 → Π4

Π4. Να σημειώσετε τους α/α των άλλων μελών, των οποίων τα εισοδήματα συμπεριλήφθηκαν ή θα συμπεριληφθούν στη φορολογική σας δήλωση.

- Α/α 1^{ου} μέλους..... |_|_|
- Α/α 2^{ου} μέλους..... |_|_|

Π5. Παρακαλώ, να αναφέρετε αν καταβάλατε, το έτος 2007, ποσό φόρου με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης των εισοδημάτων έτους 2006.

- Ναι, κατέβαλα. Ποσό φόρου€ |_|_|_| → Π7
- Ναι, και δε γνωρίζω το ακριβές ποσό φόρου..... 1 → Π6
- Όχι δεν πλήρωσα φόρο..... 2 → Π7

Π6. Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό φόρου που καταβάλλατε;

- Κάτω από 501 € 1
- 501 - 1.000 € 2
- 1.001 - 3.000 € 3
- 3.001 - 5.000 € 4
- 5.001 - 10.000€..... 5
- 10.001 € και άνω..... 6

Π7. Κατά τη διάρκεια του 2007, καταβάλατε κάποιο συμπληρωματικό /επιπρόσθετο φόρο, που έχει προέλθει από εκκαθάριση εκπρόθεσμη ή συμπληρωματική δήλωση κ.ά., για όλα τα εισοδήματά σας;

- Ναι, ποσό φόρου..... € | _____ | → Π9
- Δε γνωρίζω το ποσό αυτού του φόρου..... → Π8
- Όχι..... → Π9

Π8. Σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται το ποσό του επιπρόσθετου φόρου που πληρώσατε;

- Κάτω από 501 € 1
- 501 - 1.000 € 2
- 1.001 - 3.000 € 3
- 3.001 - 5.000 € 4
- 5.001 - 10.000€..... 5
- 10.001 € και άνω..... 6

Π. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΥ

Π9. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό υποχρεωτικών από το νόμο εισφορών (ΟΑΕΕ, ΤΣΑΥ, κ.ά.) καθώς και ποσό εισφορών προαιρετικής ασφάλισης σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο;

- Ναι..... 1 → Π10
- Όχι..... 2 → Π11

Π10. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π11. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για δωρεές στο Δημόσιο κτλ., σε Ν.Π.Δ.Δ, κοινωφελή Ν.Π.Ι.Δ κτλ.;

Θετική απάντηση θα καταχωρηθεί για ποσά που συνολικά υπερβαίνουν τα 100€.

- Ναι..... 1 → Π12
- Όχι..... 2 → Π13

Π12. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π13. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για χορηγίες σε πολιτιστικά Ν.Π.Ι.Δ (μη κερδοσκοπικά);

Θετική απάντηση θα καταχωρηθεί για ποσά που συνολικά υπερβαίνουν τα 100€.

- Ναι..... 1 → Π14
- Όχι..... 2 → Π15

Π14. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π15 Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό που καταβάλατε για ενοίκιο κατοικίας των παιδιών σας που σπουδάζουν στο εσωτερικό;

- Ναι..... 1 → Π16

- Όχι..... 2 → Π17

Π16. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π17. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, δαπάνη για αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου, για εγκατάσταση φυσικού αερίου ή ηλιοθερμικών ή φωτοβολταϊκών συστημάτων στην κατοικία σας;

- Ναι..... 1 → Π18

- Όχι..... 2 → Π19

Π18. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π19. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για δωρεές ιατρικών μηχανημάτων κτλ. σε νοσοκομεία κτλ.;

Θετική απάντηση θα καταχωρηθεί για ποσά που συνολικά υπερβαίνουν τα 100€.

- Ναι..... 1 → Π20

- Όχι..... 2 → Π21

Π20. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π21. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για δαπάνη σε επιχειρήσεις περιθαλψής ηλικιωμένων;

- Ναι..... 1 → Π22

- Όχι..... 2 → Π23

Π22. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π23. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για διατροφή, που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο, το οποίο επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη;

- Ναι..... 1 → Π24

- Όχι..... 2 → Π25

Π24. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π25. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης;

- Ναι..... 1 → Π26

- Όχι..... 2 → Π27

Π26. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π27. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, κάποιο ποσό για δίδακτρα φροντιστηρίων, εκπαιδευτικών μαθημάτων ή ξένων γλωσσών;

- Ναι..... 1 → Π28

- Όχι..... 2 → Π29

Π28. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π29. Είχατε δικαίωμα αύξησης αφορολογήτου ποσού του πρώτου κλιμακίου εισοδήματος (έκπτωση φόρου) λόγω αναπηρίας 67% και άνω, που κάνατε ή θα κάνετε χρήση στη φορολογική δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007;

- Ναι..... 1

- Όχι..... 2

Π30. Ανήκατε στην κατηγορία των ολικώς τυφλών, κινητικά αναπήρων 80% και άνω και το δηλώσατε στη φορολογική δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007;

- Ναι..... 1

- Όχι..... 2

Π31. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, (εφημερίες ιατρών ΕΣΥ, ΙΚΑ, επιδόματα δημοσίων υπαλλήλων), τα οποία απαλλάσσονται από φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο;

- Ναι..... 1 → Π32

- Όχι..... 2 → Π33

Π32. Ποιο ήταν το ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Ετήσιο ποσό € | _____ |

Π33. Συμπεριλάβατε ή θα συμπεριλάβετε στη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του 2007, δεδουλευμένους τόκους που καταβλήθηκαν για στεγαστικά δάνεια απόκτησης πρώτης κατοικίας, αναστήλωσης κλπ. διατηρητέων κτιρίων;

- Ναι..... 1 → Π34
- Όχι..... 2 → Π35

Π34. Ποιο ήταν το ετήσιο ποσό που δηλώσατε/ θα δηλώσετε;

- Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν μέχρι 31/12/1999 € | _____ |
- Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2000 και μέχρι 31/12/2002 € | _____ |
- Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2003 και μετά..... € | _____ |

Π35. Υποβάλατε ή θα υποβάλετε τη φορολογική σας δήλωση του οικονομικού έτους 2008 για τα εισοδήματα του έτους 2007 μέσω διαδικτύου (ηλεκτρονικά);

- Ναι..... 1
- Όχι..... 2

P. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

P1. Εξοικονομήσατε, κατά τη διάρκεια του 2007, κάποιο εισόδημα από οικιακή παραγωγή τροφίμων ή ποτών ;

Δεν περιλαμβάνονται τα είδη διατροφής που έχουν ληφθεί ως δώρο από άλλα νοικοκυριά. Δεν περιλαμβάνονται τα εισοδήματα που εξοικονομούνται από την κατανάλωση ειδών διατροφής που προέρχονται από επιχείρηση του νοικοκυριού τροφίμων ή ποτών(αγροτική, κτηνοτροφική εκμετάλλευση, βιομηχανία, εμπόριο τροφίμων ή ποτών)

- Ναι..... 1
-Όχι..... 2 → Σ1

P2. Αν ΝΑΙ, ποιο είναι κατά προσέγγιση το ποσό που εξοικονομήσατε από την κατανάλωση ειδών διατροφής;

- Συνολικό ποσό (ετήσιο)..... € | _____ |

Σ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Σ1. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Παρακαλώ, να σημειώσετε την ώρα και την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συνέντευξης

Ώρα ολοκλήρωσης της συνέντευξης (π.χ. 19:25) |__|:|__|

Ημερομηνία της συνέντευξης:

Ημέρα |__|

Μήνας |__|

Έτος 2008

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 46 και Επονητών
18510 Πειραιάς

Τηλέφωνα: 210 4852897, 210 4852174

Fax: 210 4852906

ΕΡ.ΕΙΣ. 5

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Κωδικός

|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

Νοικοκυριού:

Α/α Μέλους: |_|_|

Όνοματεπώνυμο

Ερευνητής

|_|_|_|

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ 2008

(Συμπληρώνεται ένα ερωτηματολόγιο για κάθε νοικοκυριό)

Ad hoc Module

**ΥΠΕΡΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ**

Η έρευνα αυτή γίνεται σε δείγμα νοικοκυριών που έχει καθοριστεί από τη Γ. Γ. ΕΣΥΕ με τυχαίο τρόπο. Η παροχή των στοιχείων είναι ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ και οι απαντήσεις στα ερωτήματα του ερωτηματολογίου ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ (Ν.Δ.3627/1956, Ν.2392/1996 και Ν.3470/2006, άρθρο 14).

Πειραιάς, 2008

Τα ερωτήματα που ακολουθούν απαντώνται από τον/ την υπεύθυνο/ η του νοικοκυριού και αφορούν σε ολόκληρο το νοικοκυριό

Τα ερωτήματα αφορούν στις παρακάτω περιόδους αναφοράς:

| Ερωτήματα | Αφορούν σε: | Περίοδος αναφοράς |
|---------------------|---|-----------------------|
| Ερωτήματα 11-19 | Εκπρόθεσμες/ ληξιπρόθεσμες οφειλές | 12 τελευταίοι μήνες |
| Ερωτήματα 20 και 21 | Μείωση του ακαθάριστου εισοδήματος του νοικοκυριού | 12 τελευταίοι μήνες |
| Ερώτημα 22 | Προβλέψεις για το μέλλον | 12 επόμενοι μήνες |
| Ερωτήματα 7 και 8 | Οφειλόμενο υπόλοιπο πιστωτικής κάρτας ή κάρτας καταστήματος | 3 τελευταίοι μήνες |
| Λοιπά ερωτήματα | | Ημέρα της συνέντευξης |

Τραπεζικοί λογαριασμοί και Υπέρβαση πιστωτικού ορίου (υπερανάληψη)

Ως **τρεχούμενος τραπεζικός λογαριασμός** θεωρείται ο λογαριασμός καταθέσεων που παρέχει δυνατότητες διαχείρισης χρημάτων σε καθημερινή βάση, όπως για παράδειγμα διάφορες ευέλικτες μεθόδους πληρωμής που επιτρέπουν στους πελάτες να διανέμουν χρήματα άμεσα σε τρίτους. Στις συνήθεις υπηρεσίες που παρέχονται από τρεχούμενους λογαριασμούς περιλαμβάνονται η έκδοση μπλοκ επιταγών, η δυνατότητα πραγματοποίησης πάγιων εντολών και αυτόματης χρέωσης και πληρωμής μέσω χρεωστικής κάρτας. Ο λογαριασμός καταθέσεων ταμειυτηρίου δε συνιστά τρεχούμενο λογαριασμό όταν δεν παρέχονται οι δυνατότητες αυτές.

Υπέρβαση του πιστωτικού ορίου - υπολοίπου του τραπεζικού λογαριασμού (υπερανάληψη): το νοικοκυριό έχει, επί του παρόντος, αρνητικό υπόλοιπο σε, τουλάχιστον, έναν από τους τραπεζικούς λογαριασμούς του λόγω οικονομικών δυσκολιών (επείγουσα ανάγκη χρημάτων, οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα κλπ.). Το οφειλόμενο ποσό βαρύνεται με τόκο. Ο τραπεζικός λογαριασμός δεν είναι απαραίτητο να είναι τρεχούμενος λογαριασμός.

1. Εσείς ή κάποιος άλλο μέλος του νοικοκυριού έχετε τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό (όχι ταμειυτηρίου);

-Ναι..... 1→2
-Όχι 2→5

2. Εσείς ή κάποιος άλλο μέλος του νοικοκυριού έχετε, σήμερα, χρεωστικό υπόλοιπο, το οποίο έχει προκύψει από υπέρβαση του υπολοίπου των καταθέσεων σας (υπέρβαση πιστωτικού ορίου - υπερανάληψη) σε κάποιον από τους τραπεζικούς λογαριασμούς σας λόγω οικονομικών δυσκολιών;

(Ο τραπεζικός λογαριασμός δεν είναι απαραίτητο να είναι τρεχούμενος λογαριασμός)

-Ναι..... 1→3
-Όχι 2→5

3. Ποια είναι η συνολική οφειλή από την υπέρβαση του πιστωτικού ορίου των τραπεζικών λογαριασμών του νοικοκυριού σας;

- Συνολικό ποσό..... € | _____ | → 5
- Δε γνωρίζω το ακριβές ποσό..... → 4

4. Αν δε γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να υποδείξετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, η συνολική οφειλή του νοικοκυριού σας.

- 0 – 72 € 1
- 73 – 145 € 2
- 146 – 290 € 3
- 291 – 435 € 4
- 436 – 725 € 5
- 726 – 1.450 € 6
- 1.451 – 2.900 € 7
- 2.901 – 4.350 € 8
- 4.351 € και άνω 9

Πιστωτικές, χρεωστικές και κάρτες καταστημάτων

Οι **πιστωτικές κάρτες** (Visa, MasterCard, Diners κλπ.) παρέχουν στον κάτοχό τους τη δυνατότητα να πραγματοποιεί αγορές αγαθών και υπηρεσιών χωρίς άμεση καταβολή της αξίας τους εντός, βέβαια, των πιστωτικών ορίων τους, από επιχειρήσεις που είναι συμβεβλημένες με τον τραπεζικό οργανισμό που τις εξέδωσε. Τα χρήματα δανείζονται στους κατόχους, μεταξύ του χρόνου που αγοράζουν αγαθά και του χρόνου της πλήρους αποπληρωμής του ποσού αυτού. Το νοικοκυριό λαμβάνει μηνιαία ανάλυση των συναλλαγών που πραγματοποιεί με πιστωτική κάρτα, στην οποία αναγράφεται εκτός από το συνολικό οφειλόμενο ποσό, το ελάχιστο ποσό καταβολής χρημάτων.

Η **χρεωστική κάρτα** δεν είναι πιστωτική. Στη χρεωστική κάρτα τα χρήματα που χρεώνονται σ' αυτήν αφαιρούνται αμέσως από τον λογαριασμό με τον οποίο αυτή είναι συνδεδεμένη.

Οι **κάρτες καταστημάτων** είναι πιστωτικές κάρτες που εκδίδονται από μία επιχείρηση / κατάσταση και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αγορές μόνο στη συγκεκριμένη επιχείρηση / κατάσταση.

Ο **οφειλόμενο υπόλοιπο** θεωρείται το ποσό που το νοικοκυριό δεν έχει καταβάλει «στο τέλος του μήνα», δηλαδή ολόκληρο το ποσό (νέο υπόλοιπο) που οφείλεται σε λογαριασμούς πιστωτικών καρτών ή καρτών καταστημάτων.

5. Εσείς ή κάποιος άλλο μέλος του νοικοκυριού διαθέτετε πιστωτική/ες κάρτα/ες ή και κάρτα/ες καταστημάτων;

- Ναι..... 1 → 6
-Όχι 2 → 9

6. Κατά τους τελευταίους τρεις (3) μήνες έχετε εσείς ή άλλο μέλος του νοικοκυριού κάποια οφειλή (χρεωστικό υπόλοιπο) που προέρχεται από τη χρήση πιστωτικής κάρτας ή και κάρτας καταστημάτων και η οποία δεν έχει εξοφληθεί μέχρι την ημέρα της συνέντευξης, λόγω οικονομικών δυσκολιών;

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Το ερώτημα αφορά μόνο στη συνολική μηνιαία οφειλή και **ΟΧΙ** στην ελάχιστη μηνιαία καταβολή. Επισημαίνεται ότι αν το νοικοκυριό δεν έχει αποπληρώσει τη συνολική μηνιαία καταβολή της πιστωτικής κάρτας για δύο μήνες και αποπλήρωσε το συνολικό ποσό τον τρίτο μήνα (δηλαδή το μηνιαίο αντίγραφο κίνησης του λογαριασμού είναι μηδέν κατά τον τρίτο μήνα) τότε θα απαντήσει στο ερώτημα Όχι.

- Ναι..... 1 → 7
-Όχι 2 → 9

7. Ποια είναι η συνολική μηνιαία οφειλή του νοικοκυριού από χρήση πιστωτικής/ών κάρτας/ών ή και κάρτας καταστημάτων μέλους ή μελών του νοικοκυριού;

- Συνολικό ποσό..... € | _____ | → 9
- Δε γνωρίζω το ακριβές ποσό..... → 8

8. Αν δε γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να υποδείξετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, η συνολική μηνιαία οφειλή του νοικοκυριού σας.

- | | | |
|-------------------------|--------------------------|---|
| - 0 – 72 € | <input type="checkbox"/> | 1 |
| - 73 – 145 € | <input type="checkbox"/> | 2 |
| - 146 – 290 € | <input type="checkbox"/> | 3 |
| - 291 – 435 € | <input type="checkbox"/> | 4 |
| - 436 – 725 € | <input type="checkbox"/> | 5 |
| - 726 – 1.450 € | <input type="checkbox"/> | 6 |
| - 1.451 – 2.900 € | <input type="checkbox"/> | 7 |
| - 2.901 – 4.350 € | <input type="checkbox"/> | 8 |
| - 4.351 € και άνω | <input type="checkbox"/> | 9 |

Πηγές των δανείων και της πίστωσης

Οι **πιστώσεις και τα δάνεια** περιλαμβάνουν οποιοσδήποτε εμπορικές πιστώσεις ή δάνεια με προγραμματισμένη εξόφληση βάσει χρονοδιαγράμματος, με εξαίρεση τα ενυπόθηκα δάνεια για κύρια κατοικία. Δεν περιλαμβάνονται οι δυνατότητες υπερανάληψης, οι πιστωτικές κάρτες ή οι κάρτες καταστημάτων με μη προγραμματισμένη εξόφληση, καθώς, επίσης, και δανεισμός από φίλους και συγγενείς (άτυπη πίστωση).

9. Εσείς ή κάποιο μέλος του νοικοκυριού έχετε λάβει, αυτή την περίοδο, πίστωση ή δάνεια από εμπορικούς αντιπροσώπους, τράπεζες κλπ.;

- | | | |
|------------|--------------------------|-------|
| -Ναι..... | <input type="checkbox"/> | 1 →10 |
| -Όχι | <input type="checkbox"/> | 2 →11 |

10. Για ποιον από τους παρακάτω λόγους εσείς ή κάποιο μέλος του νοικοκυριού έχετε λάβει πίστωση ή δάνεια;

(Δεκτές περισσότερες από μία απαντήσεις)

- | | ΝΑΙ | ΟΧΙ |
|---|--------------------------|--------------------------|
| - Αγορά ή ανακαίνιση της δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Αγορά αγαθών με δόσεις (leasing, αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας ή άλλου τεχνικού εξοπλισμού)..... | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Λόγοι που σχετίζονται με την κατοικία (μικρές επισκευές, διακόσμηση, αγορά οικιακών συσκευών κλπ.)..... | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Διακοπές, διασκέδαση..... | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Εκπαίδευση ή φροντίδα παιδιών..... | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Λόγοι υγείας | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Επενδύσεις ή για να ανοίξετε δική σας επιχείρηση..... | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| - Μεταφορά υπολοίπων, πληρωμή άλλων χρεών, κάλυψη της υπέρβασης των πιστωτικών ορίων, πιστωτικές κάρτες και άλλοι λογαριασμοί κλπ. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Εκπρόθεσμες / Ληξιπρόθεσμες οφειλές

Εκπρόθεσμες / Ληξιπρόθεσμες οφειλές (λογαριασμοί κοινής ωφέλειας, ενοίκια, πληρωμή χρεών / υποθηκών) θεωρούνται τα ποσά που οφείλονται και δεν έχουν εξοφληθεί εμπρόθεσμα, κατά τους τελευταίους 12 μήνες, για οικονομικούς λόγους.

Συνολικό ποσό των τρεχουσών ληξιπρόθεσμων οφειλών θεωρείται το συνολικό ποσό των τρεχουσών οφειλών του νοικοκυριού, οι οποίες δεν κατέστη δυνατόν να εξοφληθούν εμπρόθεσμα.

Λογαριασμοί / πληρωμές που σχετίζονται με τη στέγαση θεωρούνται το ενοίκιο, η εξόφληση δανείου αγοράς κύριας κατοικίας και οι λογαριασμοί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (νερό, ηλεκτρικό, αέριο, θέρμανση κλπ.)

Εξόφληση λοιπών δανείων και πιστώσεων θεωρούνται τα χρηματικά δάνεια (εκτός δανείων αγοράς κύριας κατοικίας) ή οι δόσεις για μίσθωση και εξαγορά και άλλα συναφή (π.χ. κατάλογοι παραγγελιών μέσω ταχυδρομείου, χρηματοδότηση για την αγορά αυτοκινήτου κλπ.). Περιλαμβάνονται επίσης οι ελάχιστες εξοφλήσεις πιστωτικών καρτών ή καρτών καταστημάτων.

Άλλοι λογαριασμοί του νοικοκυριού που δε σχετίζονται με τη στέγαση, όπως για εκπαίδευση, υγεία κλπ.

11. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες το νοικοκυριό σας καθυστέρησε να πληρώσει το ενοίκιο ή τη δόση δανείου για αγορά της κύριας κατοικίας ή και τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, φυσικού αερίου και καυσίμων για θέρμανση κλπ. της κύριας κατοικίας, λόγω οικονομικών δυσκολιών;

- Ναι μία φορά..... 1 → 12
-Ναι δύο ή περισσότερες φορές..... 2 → 12
-Όχι..... 3 → 14
- Δε με αφορά..... 4 → 14

12. Ποιο είναι το συνολικό ποσό που το νοικοκυριό οφείλει, σήμερα, και δεν έχει καταφέρει να πληρώσει μέχρι τη στιγμή της συνέντευξης (δόση δανείου, ενοίκιο ή λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, φυσικού αερίου και καυσίμων για θέρμανση κλπ.);
(Αν σήμερα δεν υπάρχει συνολική οφειλή, το ποσό είναι μηδέν)

- Συνολικό ποσό..... € | _____ | → 14
- Δε γνωρίζω το ακριβές ποσό..... → 13

13. Αν δε γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να υποδείξετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, η συνολική οφειλή.

- 0 – 72 € 1
- 73 – 145 € 2
- 146 – 290 €..... 3
- 291 – 435 €..... 4
- 436 – 725 €..... 5
- 726 – 1.450 €..... 6
- 1.451 – 2.900 €..... 7
- 2.901 – 4.350 €..... 8
- 4.351 € και άνω..... 9

14. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, εσείς ή κάποιος μέλος του νοικοκυριού καθυστερήσατε να πληρώσετε λογαριασμούς που δε σχετίζονται με την κατοικία, όπως υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης, υγείας κλπ. λόγω οικονομικών δυσκολιών;

- Ναι μία φορά..... 1 → 15
-Ναι δύο ή περισσότερες φορές..... 2 → 15
-Όχι..... 3 → 17
- Δε με αφορά..... 4 → 17

15. Ποιο είναι το συνολικό ποσό που το νοικοκυριό σας οφείλει, σήμερα, και δεν έχει καταφέρει να πληρώσει μέχρι τη στιγμή της συνέντευξης (υπηρεσίες και είδη εκπαίδευσης, υγείας κλπ.);
(Αν σήμερα δεν υπάρχει συνολική οφειλή, το ποσό είναι μηδέν)

- Συνολικό ποσό..... € | _____ | → 17
- Δε γνωρίζω το ακριβές ποσό..... → 16

16. Αν δε γνωρίζετε, παρακαλώ να υποδείξετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, η συνολική οφειλή.

- 0 – 72 € 1
- 73 – 145 € 2
- 146 – 290 € 3
- 291 – 435 € 4
- 436 – 725 € 5
- 726 – 1.450 € 6
- 1.451 – 2.900 € 7
- 2.901 – 4.350 € 8
- 4.351 € και άνω 9

17. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες εσείς ή κάποιο μέλος του νοικοκυριού καθυστερήσατε να πληρώσετε τις δόσεις των πιστωτικών καρτών ή του δανείου για οικοσκευή, διακοπές, αγορά αυτοκινήτου κ.ά. ή τις αγορές με δόσεις, λόγω οικονομικών δυσκολιών;
(Δεν περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείου που σχετίζονται με την αγορά κύριας κατοικίας)

- Ναι μία φορά 1 → 18
-Ναι δύο ή περισσότερες φορές 2 → 18
-Όχι 3 → 20
- Δε με αφορά 4 → 20

18. Ποιο είναι το συνολικό ποσό που το νοικοκυριό σας σήμερα οφείλει και δεν έχει καταφέρει να πληρώσει μέχρι τη στιγμή της συνέντευξης (δόσεις των πιστωτικών καρτών ή δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.ά. ή τις αγορές με δόσεις κλπ.);
(Αν σήμερα δεν υπάρχει συνολική οφειλή, το ποσό είναι μηδέν)

- Συνολικό ποσό € | _____ | → 20
- Δε γνωρίζω το ακριβές ποσό → 19

19. Αν δε γνωρίζετε το ακριβές ποσό, παρακαλώ να υποδείξετε σε ποια από τις παρακάτω τάξεις μεγέθους κατατάσσεται, κατά προσέγγιση, το συνολικό ποσό.

- 0 – 72 € 1
- 73 – 145 € 2
- 146 – 290 € 3
- 291 – 435 € 4
- 436 – 725 € 5
- 726 – 1.450 € 6
- 1.451 – 2.900 € 7
- 2.901 – 4.350 € 8
- 4.351 € και άνω 9

Μείωση συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος του νοικοκυριού

Ακαθάριστο εισόδημα του νοικοκυριού θεωρείται το σύνολο των απολαβών σε χρήμα ή και σε είδος όλων των μελών του νοικοκυριού, που προέρχεται από εργασία ή και άλλες πηγές (μισθοί, συντάξεις, κέρδη από γεωργικές, κτηνοτροφικές, εμπορικές κλπ. επιχειρήσεις, έσοδα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας, τόκοι και μερίσματα, κοινωνικά επιδόματα κλπ.), πριν την αφαίρεση του φόρου και των ποσών που καταβάλλονται για τις υποχρεωτικές ασφαλιστικές εισφορές.

20. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, μήπως μειώθηκε σημαντικά το ακαθάριστο συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού σας;

- Ναι..... 1→21
-Όχι 2→22

21. Ποιος θεωρείτε ότι ήταν ο κυριότερος λόγος από τους παρακάτω για τη μείωση του εισοδήματός σας; (Δεκτή μόνο μία απάντηση)

- Απώλεια εργασίας / απόλυση από την εργασία λόγω πλεονάζοντος προσωπικού... 1
- Αλλαγή ωρών εργασίας ή και των αποδοχών..... 2
- Ανικανότητα για εργασία λόγω ασθένειας ή αναπηρίας 3
- Μητρότητα – Γονική άδεια – Φροντίδα παιδιών 4
- Συνταξιοδότηση 5
- Διάλυση γάμου / διακοπή σχέσης 6
- Λοιπές αλλαγές στη σύνθεση του νοικοκυριού 7
- Άλλος λόγος 8

Προβλέψεις για το μέλλον

22. Κατά τους επόμενους 12 μήνες, πιστεύετε ότι η οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας; (Υποκειμενική γνώμη)

- Θα βελτιωθεί;..... 1
- Θα παραμείνει περίπου η ίδια;..... 2
- Θα χειροτερέψει;..... 3
- Δε γνωρίζω 4

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: (Αν ερώτημα 1=Ναι και ερώτημα 5=Ναι και ερώτημα 9=Ναι →Τέλος της Έρευνας)

Χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός

Τα ερωτήματα, που ακολουθούν, αφορούν μόνο στην περίπτωση που το νοικοκυριό έχει δηλώσει ότι δε διαθέτει τρεχούμενο λογαριασμό. (Δηλαδή στο ερώτημα 1= Όχι)

23. Ο λόγος για τον οποίο εσείς ή κάποιο άλλο μέλος του νοικοκυριού δε διαθέτετε τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό είναι το ότι δεν τον χρειάζεστε και προτιμάτε να συναλλάσσεσθε με μετρητά;

- Ναι..... 1 →25
-Όχι..... 2 →24

24. Αν Όχι, για ποιους από τους παρακάτω λόγους κανένα μέλος του νοικοκυριού σας δε διαθέτει τρεχούμενο τραπεζικό λογαριασμό;

- 24.1 Οι επιβαρύνσεις / χρεώσεις είναι πολύ υψηλές..... 1 2
- 24.2 Δεν υπάρχει υποκατάστημα τράπεζας κοντά στον τόπο διαμονής ή εργασίας των μελών του νοικοκυριού 1 2
- 24.3 Έχει κάνει αίτηση για χορήγηση λογαριασμού η οποία απορρίφθηκε 1 2
- 24.4 Οι τράπεζες θα απέρριπταν την αίτηση του νοικοκυριού 1 2

Λόγοι για τους οποίους το νοικοκυριό δεν έχει πιστωτική κάρτα ή εμπορική πίστωση

Τα ερωτήματα, που ακολουθούν, αφορούν μόνο στην περίπτωση που το νοικοκυριό έχει δηλώσει ότι δεν έχει πιστωτική κάρτα ή κάρτα καταστημάτων και δεν έχει λάβει κάποια πίστωση ή δάνειο, δηλαδή στο ερώτημα 5 ή στο ερώτημα 9 υπάρχει η απάντηση Όχι.

Νοικοκυριά που έχουν δανειστεί από την οικογένεια και από φίλους θα ερωτηθούν.

Ως **εμπορική πίστωση** θεωρούνται οι **πιστωτικές διευκολύνσεις**, οι πιστωτικές κάρτες, οι κάρτες καταστημάτων, οι υποθήκες και άλλα δάνεια ή πιστώσεις που σχετίζονται με αγορές.

25. Ο λόγος για τον οποίο εσείς ή κάποιο άλλο μέλος του νοικοκυριού δε διαθέτετε πιστωτική κάρτα ή κάρτα καταστημάτων ή δεν έχετε λάβει κάποια πίστωση ή δάνειο είναι το ότι δεν έχετε ανάγκη δανεισμού;

- Ναι..... 1 → Τέλος της έρευνας
- Όχι..... 2 → 26

26. Αν Όχι, για ποιους από τους παρακάτω λόγους κανένα μέλος του νοικοκυριού σας δεν έχει πιστωτική κάρτα ή κάρτα καταστημάτων ή πίστωση;

- 26.1 Έχει τη δυνατότητα να δανειστεί από συγγενείς και φίλους 1 2
- 26.2 Δεν έχει τη δυνατότητα να εξοφλήσει το χρέος 1 2
- 26.3 Είχε υποβάλει αίτηση για πίστωση η οποία απορρίφθηκε 1 2
- 26.4 Είχε πίστωση αλλά αυτή η δυνατότητα δεν παρέχεται πλέον 1 2
- 26.5 Θα απέρριπταν την αίτηση για χορήγηση πίστωσης στο νοικοκυριό 1 2

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

1. Πολίτης Κ. – Τζαβελάς Γ. (2008). Γενικευμένα Γραμμικά Μοντέλα: Λογιστική παλινδρόμηση, Πανεπιστημιακές σημειώσεις για το ΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Στατιστική», Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
2. Κατέρη Μαρία (2007). Ανάλυση Διακριτών Δεδομένων. Σημειώσεις παραδόσεων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς.
3. Παπαϊωάννου Τ. – Φερεντίνου Κ. (2000). Μαθηματική Στατιστική: Εκτιμητική – Έλεγχος Υποθέσεων – Εφαρμογές. Αθήνα: Σταμούλης Αθ.
4. Βασιλάκη Γ. Μαρία (Μάιος 2010). Στατιστικά Μοντέλα Βαθμολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας. Διπλωματική εργασία για το ΠΜΣ «Εφαρμοσμένη Στατιστική», Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Αγγλική

1. Agresti A. (1996). An Introduction to Categorical Data Analysis, Wiley, New York.
2. Kleinbaum, D.G. and Klein M. Logistic Regression: A Self-Learning Text. Springer (2nd Edition).
3. Venables, W.N. and Ripley, B.D. Modern Applied Statistics with S. Springer (4th Edition).
4. Carver, Robert H, Nash, Jane G. (2009). Doing Data Analysis with SPSS Version 16,0. Brooks/Cole Cengage Learning
5. EU-SILC 065: Description of target variables – Cross-sectional and Longitudinal.

Internet

1. Ελληνική στατιστική αρχή: Στατιστικά θέματα: Εισόδημα και συνθήκες διαβίωσης:
http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A0802
2. Τράπεζα της Ελλάδος: Οικονομικό Δελτίο, Τεύχος 32: Προσδιοριστικοί παράγοντες του δανεισμού και της χρηματοοικονομικής πίεσης των νοικοκυριών στην Ελλάδα.
<http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/oikodelt200905.pdf>
3. Τράπεζα της Ελλάδος: Στατιστικά στοιχεία: Χρηματοπιστωτικές αγορές και επιτόκια
http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/rates_markets/default.aspx